

SIIRTOKANSAN
KALENTERI



1918

6/2007
K. 607/2008

<p>Miksi Me Voitamme Kilpailijamme?</p>	<p>Asiamiehiä halutaan kaikkialle Amerikassa</p> <p>Miksi tilaajamme luottavat meihin?</p> <p>SIKSI että milloin tahansa työ tai vuorit ei tyydyttäisi kestävyudessa, me pyydämme lähettäkää pukunne meille ja me teemme korjaukset ilmaiseksi ja maksamme teidän postikulunne. SIKSI että meidän työhuoneemme ei löydy ainoastaan ilmoituksessa, vaan ovat aina tilaajille avonaiset tarkastettavaksi että me teemme kaiken työn kotona valoisissa työhuoneissamme.</p> <p>Muistakaa asiamiehiämme!</p> <p>North Western Union Tailors 507 W. Jackson Blvd., Chicago, Ill.</p>	<p>Siksi että Haluamme Tyydyttää Tilaajamme</p>
<p>Union Työ</p>		<p>Union Työ</p>

DULUTHIN SUOMALAINEN SAIRAALA DULUTH, MINNESOTA.

On AINOA nykyajan vaatimuksien mukainen suomalainen sairaala Amerikassa.

Erityisala: Sisälliset leikkaukset.
Hoidetaan sisätautisia.

X RAY koneisto, tarkastusta, valokuvausta ja hoitoa varten.

E. I. Lindgren, Ylilääkäri ja kirurgi.
(Myös Suomessa tutkinnon suorittanut)

Axel A. Pesonen
Assistentti lääkäri.

Arthur Forselius
Liikkeenhoitaja.

Konttorin osoite: 12 E. Superior St.
Sairaalan osoite: 1427 E. First St.
Duluth, Minn.

Anna M. Paris

ASIAMIETSIÄ HALUTAAN

SOTA EI LOPU

MAKUNNE JA PUKUNNE VÄLILLÄ
ENNEN KUIN OLETTE TILAUKSILLANNE
KÄÄNTYNEET MEIDÄN TAI MEIDÄN
ASIAMIESTEMME PUOLEEN

ME teemme Teille kohtu hintoihin mielenne mukaisia, hyvinsopivia PUKUJA, PÄÄLLYSTAKKEJA ja SADETAKKEJA oikeiden mittojen mukaan.

STRICTLY HIGH CLASS
MERCHANT TAILORING
SATISFACTION GUARANTEED



OVER 15000 SATISFIED
CUSTOMERS TESTIFY
TO THE SUPERIOR VALUE
OF OUR GARMENTS



GENERAL OFFICES 186 N^O LA SALLE ST
CHICAGO.

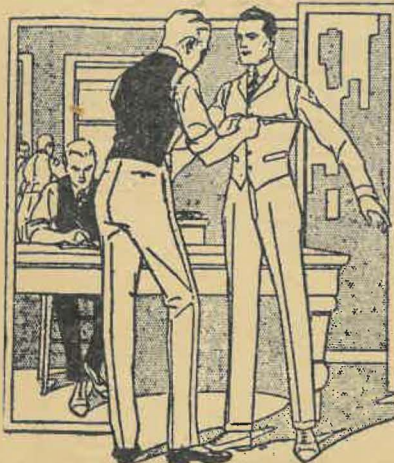


LONG DISTANCE PHONE
WITH PRIVATE EXCHANGE
TO ALL DEPARTMENTS
FRANKLIN 4052

Silloin on ulkoasunne siisti. —
Silloin tuntuu pyhäne pyhältä.
— Silloin Joulukin Joululta tun-
tuu. — Silloin vasta Teillä on oi-
kea puku.

Heiskarin Veljesten

RÄÄTÄLIN-LIIKE CHICAGOSSA



ON LIIKE, JONKA MAI-
NE ON LUOTON AR-
VOINEN, sen tähden, et-
tä se valmistaa vaatteet
VOITTAMATTOMIA hy-
vydessä, hintoihinsa
nähdessä, sekä varustaa
valmisteen niin että ne
vaan paranevat vuosi
vuodelta, jota enempi lii-
ke laajenee, EHDOTTO-
MASTI PARHAIMMAT
KANKAAT, juuri teh-
taasta saapuneet ja erit-
tään suuri valikoima se-
kä hyvin monipuolinen.
KUOSIT varmaan uusin-
ta ja viimeistä mallia,
joiden mukaan oikein ko-
kemuksen perusteella ai-
na vaatteet liikkeessäm-
me leikataan joka tilaa-
jan vartalon rakenteen
ja mittojen mukaan, sekä
meidän ammattitaitois-
ten UNION RÄÄTÄLIM-
ME käsillä niin valmist-
etaan että ne eivät koe-

tusta kaipaa. ON TUNNETUIN, SUOSITUIN, LUOTETUIN ja
SUURIN SUOMALAINEN RÄÄTÄLINLIIKE AMERIKASSA,
sillä onnistuminen ja luotto seuraa hyvää työtä sekä toimintaa.
Tämän todistaa valmistettemme käyttäjien suuri lukumäärä ja
on se paras todistus vaatteiden hyvydestä kun samat henkilöt,
joiden lukumäärä nousee moniin tuhansiin, uudelleen tilaavat jo-
ka vuosi HEISKARIN VELJESTEN LIIKKEESTÄ vaatteensa ja
ovat jo viimeisen kymmenen vuoden aikana jatkuvasti tilanneet.
Nämä tilaajat ovat tyytyväisiä sen tähden kun he ovat saaneet
meiltä muodikkaat, sopivat, kestävät ja ryhtinsä pitävät vaat-
teet sekä rahansa täydestä arvosta tavaraa ja aina rehellisen
kohtelun. HINNAT kohtuulliset siitä huolimatta että kankaat,
ynnä muut tarpeet ovat viime aikoina paljon kallistuneet. Lii-
kkeessämme leikataan ja valmistetaan aina kaikki vaatteet aino-
astaan tilauksien ja mittojen mukaan ja EI MEILLÄ ole vai-
miita vaatteita myytävänä.

Liikkeenme asiamiehet, joita löytyy lähes kaikissa valtioissa
Yhdysvalloissa, ovat lähteneet juuri Teitä varten matkalle. TAY-
DELLINEN TYYTYVÄISYYS VAKUUTETAAN ELI RAHAT
PALAUTETAAN.

HALUTAAN vielä lisää uusia, toimeliaita ja rehellisiä asia-
miehiä niihin valtioihin eli niille paikkakunnille, joissa niitä ei
vielä ole.

O. A. HAYSKAR BROS. & CO.

356-366 W. Madison St.,

Chicago, Ill.

Liike joka takaa Teille
ehdottoman tyydytyksen.

Kirjoittakaa asiamies-
ehdoista tänään.

Halutaan

Rehellisiä — toimeliaita — paikallisia sekä
matkustavia asiamiehiä ottamaan tilauksia

SORSEN VELJESTEN
Hyviksi tunnetuille vaatteille.

SORSEN BROS. & CO.

330-443 S. Dearborn St., Chicago, Ill.
(Vanhin ja luotetuin suomalainen räätälinliike
Amerikassa)

Astorian Sanomat

Kansallismielinen viikkolehti lännellä

Ilmestyy Astoriassa, Oregon.

Painotyötä tehdään.
Käytämme Union leimaa.

ASTORIAN SANOMAT,

Box 117,

Astoria, Ore.

Suomalais-Luteerilainen Kustannusliike

Liike aloitettu 1889

HANCOCK,

MICHIGAN

* *

Kirja- ja Paperikauppa
Kirjankustannus Liike
- - - Kirjapaino ja - - -
Kirjansitomaliike

* *

Ainoa todella kansan omistama suomalainen kirjapaino- ja sanomalehtiliike Amerikassa, tarjoaa näillä aloilla kunnollista ja rehelliä palvelusta. Kääntykää puoleemme luottamuksella tarvitessanne näiden alojen tuotteita. Mikään alallemme kuuluva työ ei ole liian suuri suoritettavaksemme, eikä mikään niin pieni, ettei sille anneta täydellistä huomiota.

—o—

Kustantamamme lehdet:

AMERIKAN SUOMETAR, kolme kertaa viikossa ilmestyvä, suomalaisen siirtokansan omistama, vapaa uutislehti. \$3.00 vuosikerta; \$1.60 puoli vuotta.

PAIMEN SANOMIA, kerran viikossa ilmestyvä hengellinen lehti. \$1.00 vuosikerta; 60c. puoli vuotta.

AURA, kerran kuukaudessa ilmestyvä maatalouslehti. \$1.00 vuosikerta; 60c. puoli vuotta.

LASTEN LEHTI, kaksi kertaa kuukaudessa ilmestyvä sunnuntaikoululehti. 55c. vuosikerta. Sunnuntaikouluille suurissa erissä halvemmalla.

NUORTEN YSTÄVÄ, kerran kuukaudessa ilmestyvä kristillinen nuorisolehti. 50c. vuosikerta. Nuorisoyhdistyksille suurissa erissä isot halvennukset.

SUOM.-LUT. KUSTANNUSLIIKE,
Hancock, Michigan

Joka haluaa maata tulkoon "AURAAAN"

60 suomalaista on viime kesän aikana ostanut yhteensä yli 5,000 eekkeriä maata uudesta

"AURA"-Siirtolasta

joka on White Earth indiaanein alueella, 45 mailia New York Millsistä, Minnesotassa, Amerikan suurimmasta suomalaisesta maanviljelysseudusta.

Maat Aurassa ovat kivettömiä, vähän aaltoilevia, paksulla kerroksella mustaa ruokamultaa ja sen alla savipohja.

Niissä on metsämaita hyvällä kovan puun metsällä, ja on myös vähempi metsäisiä ja preerimaita. Kalarikkaita järviä on seudulla useita.

Maitten hinnat vaihtelevat \$16:sta ylös eekkeri.

Syystä, että nämä maat ovat tähän asti olleet indiaanein hallussa, jotka vasta nyt ovat saaneet oikeuden niitä myydä, ovat ne säilyneet asumatta vaikka ovat hyvin asutun seudun keskellä.

Ostamalla kappaleen maata Aurasta voidaan edullisimmin sioittaa raha paikkaan, jossa se tuottaa suurimman koron, sillä maiden hinta tulee Aurassa muutamana vuoden sisällä olemaan \$40—\$50 eekkeri.

Jos haluatte tulla katsomaan Auran maita niin ostakaa piletin New York Millsiin, Minn.

Lähempiä tietoja saadaksenne kirjoittakaa osott.:

AURA LAND CO.,
New York Mills, Minnesota.

Amerikan suomalainen musikaalinen järjestö

Sibelius-Seura

tarjoo soittokunnille seuraavia, täydelle "militari"-soittokunnalle sovitettuja kappaleita:

H. Hedman, Sven Dufva Overturi	\$3.50
A. A. Lumme, Impromptu a la Zingara	1.50
" " Pollari Marssi50
O. Merikanto, Kesältä Valssi	2.00
J. R. Kultti, Conneant Marssi50
Leander, Savo-karjalaisia Lauluja	2.00
Maamme, Suomen Laulu, Porilaisten Marssi	1.00
L. Koski, "E Pluribus Unum" Marssi50
W. M. Warvikko, Overtuuri "Surut Sävelissä"	2.50
" " "Lydia" Mazurka	1.25

PIANOLLE:

A. L. Klemi, Amerikan Suomalaisen Marssi	\$.35
" " "Kalmistoni" (laulu pianon säest.)35
" " "Aallotar" Valssi35
W. M. Warvikko, "Lydia" Mazurka (piano; viulu-obligato)50

KUOROLAULUJA ENGL. KIELISILLÄ SANOILLA.

Mieskuorolle:

Sibelius, Sailing Seawards (Kalevalan 41:n runo)	\$.25
" The Song Now Stilled (Mikä sorti äänen suuren)20
" Hail, O Moon! (Kalevalan 49:s runo)30
" Finlandia (Lord, We Pray in Mercy Lead Us)25

Naiskuorolle:

Sibelius, Valse Triste	\$.30
-------------------------------------	-------

SUOMALAISIA KAPPALEITA "PLAYER-PIANOLLE":

Jean Sibelius, Finlandia	\$1.35
" Valse Triste	1.00
" Barcarola85
" Idyll75
" Romance & Walzer	1.15

Rulla No. 41635 sisältää: Ateenalaisten laulu; Voi minna poika raukkaa; Minun kultani kaunis on; Tuonne taakse metsämaan; Tuomi on virran reunalla; Oi jos ilta joutuisi; Tuulan tai; Suomen laulu. 1.00

Rulla No. 41632: Maamme laulu; Suomen laulu; Vaasan marssi; Savolaisten laulu; Sotilaspoika; Porilaisten marssi. 1.00

Rulla No. 41633: Minä seison korkealla vuorella; Arvon mekin ansaitsemme; Merellä olen minä syntynyt; Nyt on mun mielestäni; Eikä ne pienet linjalirrat; Tuuti lasta tuonelahen.60

Rulla No. 41634: Saimaan rannalla; Runsu laaksossa; Aamulla varhain; Lapsuuden ystäväille; Älä itke äitini.70

Tilataan osoitteella:

SIBELIUS-SEURAN KESKUSHALLINTO,
Box 143, Monessen, Pa.

Siirtokansan Kalenteri

1918



I vuosikerta



SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI
MIGRATIONSINSTITUTET
Pohjanmaan aluekeskus
Österbottens regioncenter

Yhdysvaltain ja Canadian Suomalainen Sanomalehtiiliitto
CHICAGO

Alkulause.

Yhdysvaltain ja Canadan Suomalainen Sanomalehtiliitto julkaisee tässä ensimmäisen vuosijulkaisunsa.

Noin 20 vuotta sitten pitivät Amerikan suomalaiset sanomalehtimiehet ensimmäisen kokouksensa, johon otti osaa kahdeksan edustajaa eri suunnilla maata olevista suomalaisista sanomalehdistä. Olosuhteiden alkuperäisyyden ja joittenkin muitten syitten tähden eivät kokouksen päätökset kantaneet sen kauemman, vaan jäivät odottelemaan parempia aikoja ja mahdollisuuksia. Näiden kahdenkymmenen vuoden kuluessa ovat siirtokansan olosuhteet sitten sekä henkisillä että aineellisilla aloilla huomattavasti muuttuneet. Sanomalehdistö on kasvanut lukumäärältään ja laajuudeltaan viikkolehdistä kuusipäiväisiin lehtiin saakka, samalla kun lukijakunta on alituiseen siirtolaisuuden vuoksi vuosi vuodelta lisääntynyt, yhä suuremman määrän myös aikojen kuluessa jääden maan vakinaisiksi asukkaiksi. Henkiset pyrintöt tällaisella n. s. uutisperällä ovat monikirjavina tulvehtineet elämäämme, ovat hankautuneet toisiinsa, siellä täällä särkyneetkin asianajannan kiivaudessa. Sanomalehdet ovat taistelleet puolilta ja toisilta, ymmärtämättä aina kokonaisuuden parasta ja tajuamatta toinen toisensa perinnäistä mielipidettä ja tarkoitusta. Pitkät taipalet ovat eroittaneet sanomalehtimiehet toisistaan. Heille ovat monta kertaa vieraina pysyneet naapurien innostukset ja harrastusperät. Vilttömissäkin yritteissä on usein epäluulolla kohdeltu työveljien vaikuttimia. Näin ovat monet hyvät aatemat ja suunnitelmat auttamattomasti karahtaneet kivikoille ja tuulien ajeltaviksi.

Sanomalehtimiehet lienevät enemmän kuin muut tuntenee yhteistyön hajanaisuuden keskuudessamme. Varmaan tunsivat he jo kaksikymmentä vuotta sitten väkevää halua yhteistoimintaan, vaikkapa se ei silloin vielä vienytkään kokousta ulompaan tulokseen. — Kun kansallisten sanomalehtiemme toimittajat ja talousmiehet viime kesänä kokoontuivat uuteen sanomalehtimieskokoukseen, tuli ensimmäisenä suurena keskustelukysymyksenä esille keskenäisen ymmärryksen rakentaminen ja henkisen toiminnan lujittaminen voimakkaammaksi yhteistyöskentelyksi siirtokansan kokonaisuuden eteen. Sille pohjalle perustettiin sanomalehtiliitto. Se ei siis syntynyt puoluetarkoituksissa eikä muitten yhtymäin vastapainoksi, kuten joltakin suunnalta on

Tit. 3: 4-7. — Luukk. 2: 21.	
1	T. Uud. v. p.
2	K. Aapeli, Set
3	T. Eenokki
4	P. Ruut
5	L. Lea
Jes. 60: 1-6. — Matt. 2: 1-12.	
6	S. Loppiainen
7	M. Aukusti
8	T. Gunnar
9	K. Veikko
10	T. Kotivalo
11	P. Osvald
12	L. Toini
Room. 12:1-5.—Luukk. 2:42-52	
13	S. 1 s. Lopp. Nuutti
14	M. Peeliks
15	T. Siviä
16	K. Ilmari
17	T. Anton
18	P. Laura
19	L. Heikki
Room. 12:6-15—Joh. 2:1-11	
20	S. 2 s. Lopp. Fabian
21	M. Aune
22	T. Tiera
23	K. Meri
24	T. Kaukovalta
25	P. Paavo
26	L. Polykarpus
1 Kor. 9:24-10:5.—Matt. 20: 1-16	
27	S. Septuagesima Viljo
28	M. Kaarlo
29	T. Valtteri
30	K. Gunilla
31	T. Alli

Muisto- ja merkkipäiviä:

1. Lincoln julistaa orjien vapautuksen 1863.

2. Uno Cygnaeus kuoli 1888.

3. Yhdysvaltain postipankki perustettiin 1911.

6. Suomalaisen raittiusväen "rauhankokous" De Kalbissa, Ill., 1908.

14. 100 vuotta kulunut Sakari Topeliuksen syntymästä (*1818).

15. Suomen ensimmäinen sanomalehti, ruotsinkielinen, alkoi 1771. — Ensimmäinen suomenkielinen sanomalehti ilmestyi Turussa 1776, nimeltä "Suomenkielisiä tietosanomiam".

19. S. K. R. Veljeysseura perustettiin Republicissa, Mich., 1888.

25. S. R. Y. Yhdistys Amerikassa perustettiin Calumetissa, Mich., 1890.

Juhlapäiviä Yhdysvalloissa:

1 p. Uudenvuodenpäivä: kaikissa valtioissa. — 8 p. Orleansin tappelun vuosipäivä Louisianassa. — 19 p. Leen syntymäpäivä valtioissa Alabama, Arkansas, Florida, Georgia, No. Carolina, So. Carolina ja Virginia.

Juhlapäiviä Canadassa:

1 p. Uudenvuodenpäivä: kaikissa maakunnissa ja territorioissa.

Tammik. 12 p. jänin päivän
juonain kirkon kirkon
1974 1888
19 p. jänin päivän kirkon
90 p. jänin 210 W

1	P. Alpo	
2	L. Fanni	
Efes. 5:1-9.—Luukk. 11:14-28		
3	S. I Rukousp. Kauko	Muisto- ja merkkipäiviä:
4	M. Adrian	4. Yhdysvaltain hallituksen työvirsto perustettu 1913.
5	T. Laila	7. Mikkelin kaupunki perustettiin 1838.
6	K. Rudolf	8. Past. A. L. Heideman täyttää 66 vuotta (*Oulussa 1852).
7	T. Perpetua	9. Venäjän vallankumous alkoi 1917. — Toht. J. K. Nikander täyttää 63 vuotta (* Lamilla 1855).
8	P. Vilppu	25. Suomi-Synodi, Amerikan ensimmäinen suomalainen kirkkokunta perustettiin Calumetissa, Mich., 1890.
9	L. Edvin	27. Suomen perustuslait vahvistaa Aleksanteri I Porvoosaa 1809.
Gal. 4:22-31.—Joh. 6:1-15		
10	S. Puolip. s. Aura	
11	M. Kalervo	
12	T. Gregorius	
13	K. Ernesti	
14	T. Matilda	
15	P. Risto	
16	L. Herbert	
Ebr. 9:11-15.—Joh. 8:46-59		
17	S. 5 s. Paast. Kerttu	
18	M. Edward	
19	T. Jooseppi	
20	K. Jaakkima	
21	T. Pentti	
22	P. Vihtori	
23	L. Akseli	
Filipp. 2:5-11.—1 Kor. 11:23-29		
24	S. Palmusunn. Gabriel	Juhlapäiviä Yhdysvalloissa:
Jes. 7:10-15.—Luukk. 1:26-38		2 p. Itsenäisyyden julistuspäivä Texasin valtiossa. — 4 p. Presidentin virkaanasettamispäivä Washingtonissa, D. C., vaalien jälkeisinä vuosina.
25	M. Mar. ilm. p.	29 p. Pitkäperjantai: Alabama, Connecticut, Delaware, Florida, Louisiana, Maryland, Minnesota, New Jersey, Pennsylvania ja Tennessee.
26	T. Immanuel	
27	K. Soini	
28	T. Armas	
Jes. 53.—Luukk. 23:32-43		
29	P. Pitkäperj. Jonas	Juhlapäiviä Canadassa:
30	L. Usko	29 p. Pitkäperjantai kaikissa maakunnissa ja territorioissa.
1 Kor. 5:7-8.—Mark. 16:1-8		
31	S. S. Pääsiäisp. Irma	

30 päivä maaliskuu joulukuun
 Seuruekko maaliskuu joulukuun
 Aina kukaan ja parantaa pois

Maaliskuu

☞ Toukokuu ☞

1	K. Vappu
2	T. Vuokko
3	P. Ristinpäivä
4	L. Roosa
Jaak.	1:22-27.—Joh. 16:23-33
5	S. Kukonnuan. Jenni
6	M. Aleksandra
7	T. Helmi
8	K. Aake
Ap. T.	1:1-11.—Mark. 16:14-20
9	T. Helatorstai Timo
10	P. Aino
11	L. Osmo
1	Piet. 4:7-11.—Joh. 15:26-16:4
12	S. 6 s. Pääs. j. Lotta
13	M. Floora
	T. Edit
	K. Sofia
	T. Esteri
17	P. Rebekka
18	L. Erkki, Eero
Ap. T.	2:1-13.—Joh. 14:23-31
19	S. Helluntaip. Emilia
Ap. T.	10:42-48.—Joh. 3:16-21
20	M. 2 Hell. p. Karolina
21	T. Konsta
22	K. Hemminki
23	T. Lyyli
24	P. Alarik
25	L. Urpo
Room.	11:33-36.—Joh. 3:1-15
26	S. F. Kolm.p. Vilhelmina
27	M. Ihalempi
28	T. Alma
29	K. Oiva
30	T. Basilius
31	P. Helka

Muisto- ja merkkipäiviä:

1. Kansainvälinen työväen mielenosoitus-päivä työpäivän lyhennykseksi. — Suomen yleinen väkijuomalakko 1898. — Chicagon maailmannäyttely alkoi 1893.

7. Valtioneuvos J. R. Danielson-Kalmari täyttää 65 vuotta (*1853). — Lusitania upotettiin 1915.

11. Suomen kansakouluasetus 1866. — Minnesota tuli valtioksi 1858. — Suomenkieli sai hiukan oikeutta yliopiston luennoissa 1863.

12. J. W. Snellman syntyi 1806. — "Äitien päivä" Yhdysvalloissa.

13. Maamme-laulu laulettiin ensimmäistä kertaa 1848.

22. Suomen ensimmäinen eduskunta kokoontuu 1907.

29. Wisconsin tuli valtioksi 1848.

Juhlapäiviä Yhdysvalloissa:

30 p. Hautain kukituspäivä: muissa valtioissa paitse seuraavissa: Alabama, Arkansas, Florida, Georgia, Louisiana, Mississippi, N. ja S. Carolina ja Texas.

Juhlapäiviä Canadassa:

24 p. Victoria-päivä kaikissa maakunnissa ja territorioissa.

☞ Toukokuu ☞

Richard Expectant
York Road
9 p.m. Lulu 305 St Bonar St
New Haven Malley
10 p.m. 100 p.m.
32 Rye Tia

1	M. Aaro	<p>Muisto- ja merkkipäiviä:</p> <p>1. Arvi Jännes syntyi 1848.</p> <p>4. Yhdysvaltain itsenäisyydenjulistus 1776.</p> <p>6. Eino Leino täyttää 40 v. (*1878).</p> <p>15. Yhdysvaltain ja Canadian Suomalaisen Sanomalehti-iliton perustava kokous 1917.</p> <p>30. Viaporin kapina alkoi v. 1906.</p>
2	T. Linnea	
3	K. Arvo	
4	T. Ulriika	
5	P. Unto	
6	L. Esaias	
Ebr. 2:14-24.—Matt. 5: 20-26		
7	S. 6 s. Kolm. p. Klaus	
8	M. Turo	
9	T. Iltä	
10	K. Saima	
11	T. Eleonora	
12	P. Hermann	
13	L. Joel	
2 Piet. 1:16-18.—Matt. 17:1-8		
14	S. 7 s. Kolm. p. Aliisa	
15	M. Rauni	
16	T. Reino	
17	K. Ossian	
18	T. Fredrik	
19	P. Saara	
20	L. Margareta	
1 Room. 8:12-17.—Matt. 7:15-21		
21	S. 8 s. Kolm. p. Johanna	
22	M. Magdalena	
23	T. Olga	
24	K. Kirsti	
25	T. Jaakko	
26	P. Martta	
27	L. 7 unikekoa	
1 Kor. 10:6-13.—Luuk. 151-9		
28	S. 9 s. Kolm. p. Haakon	
29	M. Olli	
30	T. Eriika	
31	K. Helena	

Juhlapäiviä Yhdysvalloissa:

4 p. Itsenäisyyden-julistuksen muistopäivä (Independence Day): kaikissa valtioissa.
— 24 p. Uutisasukasten päivä: Utah.

Juhlapäiviä Canadassa:

1 p. Dominionpäivä: kaikissa maakunnissa ja territorioissa.

27 p. Kai Kauppinen Saima Broch
Berlan hansa
28 p. Puola herra Mulford
Haudan ja Eino Pleonaa

~ Syyskuu ~

Gal. 5:16-24.—Luukk. 17:11-19		
1	S. 14 s. Kolm. Gottfrid	Muisto- ja merkkipäiviä:
2	M. Toora	2. Työnpäivä (Labor Day).
3	T. Serafina	3. Yhdysvaltain itsenäisyys
4	K. Mooses	tunnustettiin 1783.
5	T. Mainio	8. Suomi-Opisto alkoi toi-
6	P. Sakari	mintansa 1896.
7	L. Regina	17. Yhdysvaltain perustusla-
Gal. 5:25-6:10.—Matt. 6:24-34		ki hyväksyttiin 1787.
8	S. 15 s. Kolm. p. Taimi	18. Aleksanteri II avaa Suo-
9	M. Eevert	men uudemman historian ensi-
10	T. Kaleva	mäiset valtiopäivät 1863. —
11	K. Valma	Suomen kadettikoulu lakkau-
12	T. Aleksanteri	tettiin 1903.
13	P. Jorma	29. Vaasan rautatierata a-
14	L. Iida	vattiin liikenteelle 1883.
Efes. 3:13-21.—Luukk. 7:11-17		
15	S. 16 s. Kolm. p. Runo	
16	M. Mielikki	
17	T. Elisabet	
18	K. Tyyne	
19	T. Fredriika	
20	P. Augusta	
21	L. Matteus	
Efes. 4:1-6.—Luukk. 14:1-11		
22	S. 17 s. Kolm. p. Mauri	Juhlapäiviä Yhdysvalloissa:
23	M. Tekla	2 p. Työnpäivä (Labor Day):
24	T. Alvar	kaikissa valtioissa. — 9 p. Si-
25	K. Kullervo	siänpääsyypäivä (Admission
26	T. Cyprianus	Day): California.
27	P. Kaino	
28	L. Lennart	
Ilm. 12:7-12.—Matt. 18:1-11		Juhlapäiviä Canadassa:
29	S. Mikkelinp. Mikko	2 p. Työnpäivä (Labor Day):
30	M. Nyirikki	kaikissa maakunnissa ja terri-
		torioissa.

~ Syyskuu ~

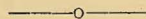
1918 1918
 1896 1897
 99 94
 23 p. Työnpäivä 24 p. Työnpäivä

1	T. Vallo		
2	K. Ludvig		
3	T. Hyväneuvo		
4	P. Frans		
5	L. Inkeri		
Efes. 4:22-28.—Matt. 9:1-8			
6	S. 19 s. Kolm. p. Bruno	<p>Muisto- ja merkkipäiviä:</p> <p>1. Jyväskylän suomalainen alkeiskoulu avattiin 1858.</p> <p>8. Hankoniemen rata avattiin 1873.</p> <p>10. Aleksis Kivi syntyi 1834.</p> <p>12. Uno Cygnaeus, Suomen kansakoulujen isä, syntyi 1810.</p> <p>25. Annettiin oikeus kirjoittaa suomenkielisiä väitöskirjoja Helsingin yliopist. 1858.</p> <p>26. Suurlakko alkoi Venäjällä 1905.</p> <p>29. Oulun rautatierata avattiin 1886.</p> <p>30. Säännöt Kansanvalistusseuralle vahvistettiin 1873. — Suurlakko alkoi Helsingissä 1905.</p> <p>Juhlapäiviä Yhdysvalloissa:</p> <p>12 p. Columbus-päivä: Arkansas, California, Colorado, Delaware, Idaho, Illinois, Indiana, Kansas, Kentucky, Maryland, Massachusetts, Missouri, Montana, New Jersey, New York, Ohio, Oklahoma, Pennsylvania, Rhode Island, Texas, Vermont ja Washington.</p>	
7	M. Pirkko		
8	T. Hilja		
9	K. Ilona		
10	T. Josefina		
11	P. Otso		
12	L. Valfrid		
Efes. 5:15-21.—Matt. 22:1-14			
13	S. 20 s. Kolm. Mielipäivä		
14	M. Elsa		
15	T. Helvi		
16	K. Sirkka		
17	T. Luukas		
18	P. Aleksei		
19	L. Uljas		
Efes. 6:10-18.—Joh. 4:46-53			
20	S. 4 rukousp. Kasper		
21	M. Birger		
22	T. Irja		
23	K. Severi		
24	T. Aallotar		
25	P. Hilda		
26	L. Amanda		
Filipp. 1:3-11.—Matt. 18:23-35			
27	S. 22 s. Kolm. p. Hellä		
28	M. Simo		
29	T. Alfred		
30	K. Kustaava		
31	T. Artturi		

Handwritten notes in cursive script, partially obscured by a folded piece of paper. The text is illegible due to the handwriting and the fold.

Yhdysvaltain presidentit.

George Washington	1789—1797
John Adams	1797—1801
Thomas Jefferson	1801—1809
James Madison	1809—1817
James Monroe	1817—1825
John Quincy Adams	1825—1829
Andrew Jackson	1829—1837
Martin van Buren	1837—1841
William Henry Harrison	1841—
John Tyler	1841—1845
James K. Polk	1845—1849
Zachary Taylor	1849—1850
Millard Fillmore	1850—1853
Franklin Pierce	1853—1857
James Buchanan	1857—1861
Abraham Lincoln	1861—1865
Andrew Johnson	1865—1869
Ulysses S. Grant	1869—1877
Rutheford B. Hayes	1877—1881
James Garfield	1881—
Chester A. Arthur	1881—1885
Stephen Grover Cleveland	1885—1889
Benjamin Harrison	1889—1893
Stephen Grover Cleveland	1893—1897
William McKinley	1897—1901
Theodore Roosevelt	1901—1909
William H. Taft	1909—1912
Woodrow Wilson	1912—



Yhdysvaltain valtioiden vaaliajat.

Presidentin vaalit.

Joka neljäs vuosi, samana päivänä kaikissa valtioissa. Tuleva vaali on marraskuun 2 päivänä 1920.

Valtioiden virkallijain vaalit.

Alabama. — Joka neljäs vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

Arizona. — Joka toinen vuosi; marraskuussa ensimmäisen maanantain jälkeisenä tiistaina. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

Arkansas. — Joka toinen vuosi; syyskuun toisena maanantaina. Tuleva vaali syysk. 9 p. 1918.

California. — Joka neljäs vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

Colorado. — Joka toinen vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

Connecticut. — Joka toinen vuosi; yleinen syyttäjä joka neljäs vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

Delaware. — Joka neljäs vuosi. Tuleva vaali marrask. 2 p. 1920.

Florida. — Joka neljäs vuosi. Tuleva vaali marrask. 2 p. 1920.

Georgia. — Joka toinen vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

Idaho. — Joka toinen vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

Illinois. — Kuvernööri, varakuvernööri, valtiotsihteeri, auditori ja yleinen syyttäjä joka neljäs vuosi. Tuleva vaali marrask. 2 p. 1920. Rahastonhoitaja joka toinen vuosi; tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

Indiana. — Kuvernööri joka neljäs vuosi; tuleva vaali marrask. 2 p. 1920. Muut valtion virka-

miehet joka toinen vuosi; tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

Iowa. — Kuvernööri, varakuvernööri, opetusasiamin johtaja, ylioikeuden tuomari ja rautateiden kommissioneri joka toinen vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

Kansas. — Joka toinen vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

Kentucky. — Joka neljäs vuosi. Tuleva vaali marrask. 4 p. 1919.

Louisiana. — Joka neljäs vuosi; huhtikuun kolmantena tiistaina. Tuleva vaali huhtik. 20 p. 1920.

Maine. — Joka toinen vuosi; syyskuun toisena maanantaina. Tuleva vaali syysk. 9 p. 1918.

Maryland. — Joka neljäs vuosi. Tuleva vaali marrask. 4 p. 1919.

Massachusetts. — Vuosittain. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

Michigan. — Joka toinen vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

Minnesota. — Joka toinen vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

Mississippi. — Joka neljäs vuosi. Tuleva vaali marrask. 4 p. 1919.

Missouri. — Valtion päävirkamiehet joka neljäs vuosi. Tuleva kuvernöörin, varakuvernöörin, valtiosihteerin, auditorin, rahastonhoitajan ja yleisen syyttäjän vaali marrask. 2 p. 1920.

Montana. — Joka neljäs vuosi. Tuleva vaali marrask. 2 p. 1920.

Nebraska. — Joka toinen vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

Nevada. — Joka neljäs vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

New Hampshire. — Joka toinen vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

New Jersey. — Kuvernööri joka kolmas vuo-

si; muut virkamiehet nimitetään. Tuleva vaali marrask. 4 p. 1919.

New Mexico. — Joka neljäs vuosi. Tuleva vaali marrask. 2 p. 1920.

New York. — Joka toinen vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

North Carolina. — Joka neljäs vuosi. Tuleva vaali marrask. 2 p. 1920.

North Dakota. — Joka toinen vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

Ohio. — Kuvernööri, varakuvernööri, rahastonhoitaja ja yleinen syyttäjä joka toinen vuosi. Tuleva vaali marrask. 4 p. 1919. Valtiosihtööri ja eläntö-tavarain kommissioneri joka toinen vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918. Auditori joka neljäs vuosi. Tuleva vaali marrask. 4 p. 1919.

Oklahoma. — Joka neljäs vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

Oregon. — Joka neljäs vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

Pennsylvania. — Kuvernööri, varakuvernööri ja valtiosihtööri joka neljäs vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918. Rahastonhoitaja joka toinen vuosi. Tuleva vaali marrask. 4 p. 1919. Muut virkamiehet nimitetään.

Rhode Island. — Joka toinen vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

South Carolina. — Joka toinen vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

South Dakota. — Joka toinen vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

Tennessee. — Joka toinen vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

Texas. — Joka toinen vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

Utah. — Joka neljäs vuosi. Tuleva vaali marrask. 2 p. 1920.

Vermont. — Joka toinen vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

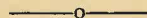
Virginia. — Joka neljäs vuosi. Tuleva vaali marrask. 8 p. 1921.

Washington. — Joka neljäs vuosi. Tuleva vaali marrask. 2 p. 1920.

West Virginia. — Joka neljäs vuosi. Tuleva vaali marrask. 2 p. 1920.

Wisconsin. — Joka toinen vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.

Wyoming. — Joka neljäs vuosi. Tuleva vaali marrask. 5 p. 1918.



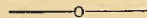
Vaalilautakunnan äänimäärä presidentinvaalissa.

(V. 1910 väenlaskelman mukaan)

Alabama	12	New Hampshire	4
Arizona	3	New Jersey	14
Arkansas	9	New Mexico	3
California	13	New York	45
Colorado	6	North Carolina	12
Connecticut	7	North Dakota	5
Delaware	3	Ohio	24
Florida	6	Oklahoma	10
Georgia	14	Oregon	5
Idaho	4	Pennsylvania	38
Illinois	29	Rhode Island	5
Indiana	15	South Carolina	9
Iowa	13	South Dakota	5
Kansas	10	Tennessee	12
Kentucky	13	Texas	20
Louisiana	10	Utah	4
Maine	6	Vermont	4
Maryland	8	Virginia	12
Massachusetts	18	Washington	7
Michigan	15	West Virginia	8
Minnesota	12	Wisconsin	13
Mississippi	10	Wyoming	3
Missouri	18		
Montana	4		
Nebraska	8		
Nevada	3		

Yhteensä 531

Pienin ratkaiseva äänimäärä on 266.



Yhdysvaltain mitta- ja paino-järjestelmä.

Pituusmitat:

12 inches = 1 foot
 3 feet = 1 yard = 36 inches
 5½ yards = 1 rod = 16½ feet
 40 rods = 1 furlong = 660 feet
 8 furlongs = 1 mile = 5,280 feet

Neliömitat:

144 square (neliö-) inches = 1 square foot
 9 square feet = 1 square yard
 30¼ square yards = 1 square rod
 160 square rods = 1 acre
 640 acres = 1 square mile
 36 square miles = 1 township

Kuutiomitat:

1,728 cubic (kuutio-) inches = 1 cubic foot
 27 cubic feet = 1 cubic yard
 24¾ cubic feet = 1 perch
 16 cubic feet = 1 cord foot
 8 cord feet = 1 cord

Tavallinen cord halkoja on 8 jalkaa pitkä, 4 jalkaa leveä ja 4 jalkaa korkea.

Nestemitat:

4 gills = 1 pint
 2 pints = 1 quart
 4 quarts = 1 gallon
 31½ gallons = 1 barrel
 2 barrels = 1 hogshead

Kuivat mitat:

2 pints = 1 quart
 8 quarts = 1 peck
 4 pecks = 1 bushel

Merimitat:

6 feet = 1 fathom
 120 fathoms = 1 cable length
 7½ cable lengths = 1 mile
 5,280 feet = 1 statute mile
 6,085 feet = 1 nautical mile

Paperimittoja:

24 sheets = 1 quire
 20 quires = 1 ream
 2 reams = 1 bundle
 5 bundles = 1 bale

Lukumittoja:

12 kappaletta = 1 dozen
 12 dozens = 1 gross
 12 gross = 1 great gross
 20 kappaletta = 1 score

Painomitat:

27 11-32 grains = 1 dram
 16 drams = 1 ounce
 16 ounces = 1 pound (lb.)
 100 pounds = 1 hundredweight
 2,000 pounds = 1 ton
 2,240 pounds = 1 long ton

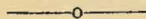
Rohtolan painot:

20 grains = 1 scruple
 3 scruples = 1 dram
 8 drams = 1 ounce
 12 ounces = 1 pound

Metrijärjestelmään verrattuna:

1 grain = 0,0648 grammaa
 1 ounce = 28,3495 grammaa
 1 pound = 0,4536 kiloa
 1 dram = 3,6967 grammaa

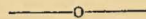
I scruple = 1,2322 grammaa
I quart (kuiva) = 1,1012 litraa
I peck (kuiva) = 8,8098 litraa
I bushel = 0,3524 hl
I quart (neste) = 0,9463 litraa
I gallon = 3,7854 litraa
I inch = 25,4 mm
I foot = 0,3048 m
I yard = 0,9144 m
I mile = 1,6093 km
I sq. inch = 645,16 mm ²
I sq. foot = 0,0929 m ²
I sq. yard = 0,8361 m ²
I sq. mile = 2,59 km ²
I acre = 0,4017 ha
I cu. inch = 16,387 mm ³
I cu. foot = 0,0283 m ³
I cu. yard = 0,7645 m ³



Siirtolaistulokkaiden matkan määrä.

Vuoden 1916 uudet siirtolaiset asettuivat seuraavissa määrin seuraaviin valtioihin:

Alabama	235	Montana	4 123
Alaska	550	Nebraska	921
Arizona	3 501	Nevada	402
Arkansas	110	New Hampshire	3,737
California	17,101	New Jersey	8,369
Colorado	1,119	New Mexico	418
Connecticut	6,788	New York	79,968
Delaware	182	North Carolina	175
District of Columbia	728	North Dakota	2,413
Florida	3,634	Ohio	8 796
Georgia	225	Oklahoma	281
Havaiji	3,194	Oregon	1,882
Idaho	1,012	Pennsylvania	17,369
Illinois	12,104	Rhode Island	4,589
Indiana	1,866	South Carolina	73
Iowa	2,264	South Dakota	786
Kansas	696	Tennessee	146
Kentucky	129	Texas	13,288
Louisiana	913	Utah	1,168
Maine	6 766	Vermont	2,247
Maryland	790	Virginia	1,003
Massachusetts	30,814	Washington	9,978
Michigan	26,591	West Virginia	2,168
Minnesota	7,619	Wisconsin	2 592
Mississippi	103	Wyoming	371
Missouri	1,746		



Kongressin kirjasto.

Yhdysvaltain kongressin kirjasto perustettiin Washingtonissa, D. C., vuonna 1800. Se paloi vuonna 1814, ja taas vuonna 1851 hävitti tulipalo siitä 35,000 nidosta. Nykyinen kirjastorakennus, jonka valmistaminen maksoi \$6,347,000, avattiin yleisön käytettäväksi marraskuussa 1897. Sen asema on liittovaltion-rakennuksesta jonkun verran itäänpäin. Myöskin on se suurin ja hienoin kirjastorakennus maailmassa.

Kesäkuun 30 p:nä 1916 oli kongressin kirjastossa 2,363,873 nidosta ja kirjasta, 147,553 karttaa, 727,808 musiikkikappaletta ja 385,757 valokuvaa, painokuvaa, kaiverrusta ja jäljennöstä. Erikoisena liitteenä kirjastossa on kustannusoikeuden (copyright) osasto lukuisine virkailijoineen. — Kirjaston virkailijoita on yhteensä 552. Laitoksen kustannukset, painatuksiin ja sitomistöineen, ovat vuodessa noin \$850,000. Kirjastonhoitajan vuosipalkka on \$6,500 ja apulaishoitajan palkka \$4,000.

-----o-----

Yhdysvaltain suurimmat kaupungit.

(V. 1910 väenlaskun mukaan)

New York, N. Y.	4,766,883	St. Paul Minn.	214,744
Chicago, Ill.	2,185,283	Denver, Colo.	213,381
Philadelphia, Pa.	1,549,008	Portland, Ore.	207,214
St. Louis, Mo.	687,029	Columbus, O.	181,511
Boston, Mass.	670,585	Toledo, O.	168,497
Cleveland, O.	560,663	Atlanta, Ga.	154,839
Baltimore, Md.	558,485	Oakland, Cal.	150,174
Pittsburgh, Pa.	533,905	Worcester, Mass. ...	145,986
Detroit, Mich.	465,766	Syracuse, N. Y.	137,249
Buffalo, N. Y.	423,715	New Haven, Conn. ..	133,605
San Francisco, Cal. .	416,912	Birmingham, Ala. ...	132,683
Milwaukee, Wis.	373,857	Memphis, Tenn.	131,105
Cincinnati, O.	363,591	Seranton, Pa.	129,867
Newark, N. J.	347,469	Richmond, Va.	127,628
New Orleans, La. ...	339,075	Paterson, N. J.	125,600
Washington, D. C. ..	331,669	Omaha, Neb.	124,096
Los Angeles, Cal.	319,198	Fall River, Mass. ...	119,295
Minneapolis, Minn. ..	301,408	Dayton, O.	116,577
Jersey City, N. J. ...	267,779	Grand Rapids, Mich. .	112,571
Kansas City, Mo. ...	248,381	Nashville, Tenn.	110,364
Seattle, Wash.	237,194	Lowell, Mass.	106,294
Indianapolis, Ind. ...	233,650	Cambridge, Mass. ...	104,839
Providence, R. I.	224,326	Spokane, Wash.	104,402
Louisville, Ky.	223,928	Bridgeport, Conn. ...	102,054
Rochester, N. Y.	218,149	Albany, N. Y.	100,253

-----o-----

Muutamia suuria satotuloja v. 1916.

(Hallituksen tilastoista.)

Vehnää saatiin Island kauntissa, Wash., 117 bushelia eekeriltä kohti, Twin Falls kauntissa, Idaho, 108 bushelia.

Kauraa saatiin Skagit kauntissa, Wash., 183,7 bushelia eekeriltä, Logan kauntissa, Col., 166 bushelia.

Ohraa saatiin Twin Falls kauntissa, Idaho, 122,5 bushelia eekeriltä.

Pellavia saatiin 30 bushelia eekeriltä Fergus ja Teton kaunteissa, Mont., 29 bushelia saatiin Potter kauntissa, So. Dak., ja Ottertail kauntissa, Minn.

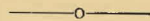
Perunoita saatiin Eldorado kauntissa, Cal., 790 bushelia eekeriltä ja Yakima kauntissa, Wash., 743 bushelia.

Imeliä perunoita saatiin Roane kauntissa, Tenn., 600 bushelia eekeriltä, Williamsburg kauntissa, So. Car., 575 bushelia.

Tupakkaa saatiin Effingham kauntissa, Ga., 3,000 naulaa eekeriltä, Jefferson kauntissa, Ind., 2,500 naulaa.

Puuvillaa saatiin Toombs kauntissa, Ga., 6,000 naulaa eekeriltä, Fannin kauntissa, Tex., 5,000 naulaa.

Ruista saatiin Lincoln kauntissa, Neb., 54 bushelia eekeriltä, Roseau kauntissa, Minn., 47 bushelia.



Yhdysvaltain sota-aikainen postitaksa. —

Marraskuun 2 päivänä 1917 astui Yhdysvalloissa voimaan asetus, joka sotaveromääräyksenä No. 755, lokakuun 3 päivästä samaa vuotta, asetti noudatettavaksi koroitukset ensimmäisen luokan postilähetyksissä seuraavalla tavalla:

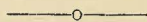
Kirjeet ja muu ensimmäisen luokan postilähetyksien (paikallisia kirjeitä ja postikortteja sekä näihin luettuja lukuunottamatta) taksoitetaan kolme senttiä kullakin ounce'ltä tai tämän osalta, ja on lähetyksen olotava lähettäessä täysin maksettu. Jos kirjekuoreen on kiinnitetty vähemmän kuin kolme senttiä, niin palautetaan kirje lähettäjälle takaisin, jos tämän osoite on tiedossa, puuttuvien merkkien lisäämistä varten. Jos lähettäjän osoite ei ole tiedossa ja jos lähetyksessä on vähintään kaksi senttiä kiinnitettynä, niin lähetetään kirje perille ja peritään puuttuva määrä vastaanottajalta.

Paikkakunnallisten kirjeiden postimaksu on kaksi senttiä ounce'ltä tai tämän osalta. Tämä hinta tarkoittaa kaikkia niitä kirjeitä, jotka ovat osoitetut jaettaviksi saman postikonttorin piirissä, koskien tämä sekä kaupunkietä maaseutupostinkantoa. Kahden sentin taksa kuuluu myöskin niille postikontto-reille, joissa ei ole vapaajakelua.

Postikortit sekä yksityiset erikoiskortit, jotka eivät ole $3^{9-16} \times 5^{9-16}$ tuumaa suuremmat eivätkä $2\frac{3}{4} \times 4$ tuumaa pienemmät, maksavat kaksi senttiä, oli niiden sisältö painettua tai kirjoitettua. Kaikki kortit, joissa on nimi "Post Card" tai "Private Mailing Card" ja jotka eivät ole edellistä kokoa, maksavat kaksi senttiä, sisällyksen ollessa painettua sanaa, tai laskeaan hinta kirjetaksan mukaan, jos sisältö on osittain tai kokonaan kirjoitettua. Painetut kiertokirje- tai ilmoituskortit, jotka eivät ole tavallista postikortti-

kokoa ja joissa ei ole nimiä "Post Card" tai "Private Mailing Card", luetaan kolmannen luokan posttiin.

Canadaan, Cubaan, Mexicoon ja Brittein saarille menevään kirjeitten ja korttien hinnat ovat koroitettujen samalla tavalla. Muualla ulkomaille menevän ensimmäisen luokan postin hinta on entisenlainen. Suomeen maksaa siis kirje viisi senttiä ja kortti kaksi senttiä, kuten ennenkin.



Tietoja Canadasta.

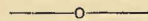
Canadan hallitusta johtaa kenraalikuvernööri sekä ministeristö. Parlamenttiin kuuluu 87 edustajaksi valittua senaattoria ylihuoneessa ja 221 edustajaa alahuoneessa; yksi alahuoneen jäsen on kutakin 25,367 asukasta kohti.

Pinta-ala. Canadan pinta-ala on kokonaisuudessaan 3,729,665 neliömailia, josta on vesipintaa 125,755 neliömailia. Eri alueihin nähden jakautuu pinta-ala neliömaileissa seuraavasti: Alberta 255,285; — British Columbia 355,855; — Nova Scotia 21,427; — Ontario 260,862; — Prince Edward Island 2,184; — Quebec 351,873; — Manitoba 73,731; — New Brunswick 27,985; — Saskatchewan 251,700; — Yukon 207,076; — Northwest territoriot 1,921,685.

Asukasluku (viimeistä edellisen väenlaskun mukaan) oli 7,206,643, jakautuneena seuraavasti: Alberta 374,663; — British Columbia 392,480; — Manitoba 455,614; — New Brunswick 351,889; — Nova Scotia 492,338; — Ontario 2,523,274; — Prince Edward Island 93,728; — Quebec 2,003,232; — Saskatchewan 492,432; — Yukon 8,512; ja Northwest territoriot 18,481.

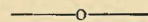
Suurimmat kaupungit: Montreal, Que., 470,480; Toronto, Ont., 376,538; Winnipeg, Man., 136,935; Vancouver, B. C., 100,401; Ottawa, Ont., 87,062; Hamilton, Ont., 81,969; Quebec, Que., 78,190; Halifax, N. S., 46,619; London, Ont., 46,300; Calgary, Alta., 43,704; St. John, N. B., 42,511; Victoria, B. C., 31,660; Regina, Sas., 30,213; Edmonton, Alta., 24,900; Brandford, Ont., 23,132. — Asukasluku kaupungeissa on nykyisin jo jonkun verran suurempi.

Kauppatuonti Yhdysvalloista oli v. 1916 \$466,884,415. Vienti Yhdysvaltoihin samana vuonna oli \$204,018,227.



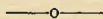
Maailman uskonnot.

Mulhall'in tilastokirjan mukaan on maailmassa 476 miljoonaa kristittyä, 256 milj. konfusiolaista, 190 milj. hindua, 176 milj. muhamettilaista, 148 milj. budalasta, 118 milj. polyteistia (monijumalaisia), 43 milj. taoistia, 14 milj. shintoistia ja 12 milj. juutalaisia. — Kristityistä on roomalais-katoolisia 230 milj. kreikkalais-katoolisia 98 milj., luterilaisia 70 milj., episkopaleja 21 milj., metodisteja 17 milj., baptisteja 11 milj., presbyterilaisia 9 milj. ja kongregatsionilaisia 4½ miljoonaa.



Maailman suurimmat kaupungit.

Lontoo	7,500,000	Moskova	1,900,000
New York	5,700,000	Philadelphia	1,750 000
Berlin	4,000,000	Buenos Ayres	1,700 000
Paris	3,000,000	Osaka	1,450,000
Chicago	2,700,000	Konstantinopoli	1,300,000
Pietari	2,300,000	Rio de Janeiro	1,200,000
Tokio	2,200,000	Kalkutta	1,175,000
Wien	2,150,000		



Lämpömittarit.

Amerikassa käytetään Fahrenheit nimistä lämpömittaria, Suomessa Celsius nimistä. Seuraavassa taulussa on niitä verrattu toisiinsa:

—30 =	—22.0	2 =	35.6
—29 =	—20.2	3 =	37.4
—28 =	—18.4	4 =	39.2
—27 =	—16.6	5 =	41.0
—26 =	—14.8	6 =	42.8
—25 =	—13.0	7 =	44.6
—24 =	—11.2	8 =	46.4
—23 =	—9.4	9 =	48.2
—22 =	—7.6	10 =	50.0
—21 =	—5.8	11 =	51.8
—20 =	—4.0	12 =	53.6
—19 =	—2.2	13 =	55.4
—18 =	—0.4	14 =	57.2
—17 =	1.4	15 =	59.0
—16 =	3.2	16 =	60.8
—15 =	5.0	17 =	62.6
—14 =	6.8	18 =	64.4
—13 =	8.6	19 =	66.2
—12 =	10.4	20 =	68.0
—11 =	12.2	21 =	69.8
—10 =	14.0	22 =	71.6
—9 =	15.8	23 =	73.4
—8 =	17.6	24 =	75.2
—7 =	19.4	25 =	77.0
—6 =	21.2	26 =	78.8
—5 =	23.0	27 =	80.6
—4 =	24.8	28 =	82.4
—3 =	26.6	29 =	84.2
—2 =	28.4	30 =	86.0
—1 =	30.2	50 =	122.0
0 =	32.0	100 =	212.0
1 =	33.8		





Suomi uusissa vaiheissa.

Suomen kansan koko historia on täynnänsä kohtalon kovuutta, suuria vastoinkäymisiä, vainoa, sotaa ja nälkää, surua ja murhetta.

Niistä huolimatta se on henkisesti noussut verrattain korkealle, sillä sen perus on vahva ja esi-isäin perintö-antimet suuret.

Toivo ahtaan historiallisen polun laajenemisesta siloiseksi väinöläiseksi valtatieksi on kansan tulevaisuuden uskoa kannustanut pimeimpienkin aikojen ahdistuksessa. Ja tuo toivo on ollut niin luja, että se on hetkenkin mahdollisuuden pilkistäessä näyttänyt valonsa ja ollut odottamassa uusien onnellisempien aikojen sarastusta. Sellaisina historiallisesti erikoisina aikoina ovat maailman piittaamattomimmatkin, jotka vain omista asioistansa ja omasta hyvinvoinnistaan huolta pitävät, kääntäneet ihmettelevät silmänsä Suomen harmaalta näyttävälle niemelle. He ovat kautta maanpiirin jo tulleet huomaamaan, että Suomen korvessa elävän kansan mielessä asuu oman voiman tunto ja itsenäiseen toimintaan kohdistuva pyrkimys halu.

Naapurit eivät ole Suomea ymmärtämyksin kohdelleet. He ovat riepoitelleet sitä kuin armoneläjää, yrittäneet sen sydäimestä riistää vapaudenhalun, toimintatarmon ja itsenäisyyden muka ymmärtämättömät kuvittelut.

Kun 19:s vuosisata oli päättymäisillään, aloitettiin Suomea vastaan ajojahti, jonka tarkoituksena oli kansan henkisen kehittymisen tukahduttaminen ja

tulevaisuuden ajatuksien sulkeminen alkuperäisiin uomiinsa. Väkevemmän voima puristi kaikkialla. Oikeus sai väistyä väkivallan tieltä; onnen haaveet itkivät raa'an raiskaajan käsissä.

Kansamme oli melkein koko vuosisadan saanut itsepintaisen uraudella työskennellä milloin suuremilla milloin pienemmällä mahdollisuuksilla henkiseksi ja aineelliseksi kokonaisedukseen. Hallituslaitokset olivat järjestelmissään kehittyneet, koululaitos muodostunut kiitettävän hyväksi ja elinkeinoalat saaneet uudistuksia. Henkinen vauraus alkoi tuntua kaikkialla, kirjallisuus oli kohottanut kukkeita taimilavoja toinen toisensa viereen ja taiteilijain nimistä jo monet ilmestyneet maailman suurten nimien rinnalle. — Taloudellisen elämän kysymyksissä, elämän hyvinvoinnin oikeudenmukaisessa laajentamisessa kaikille haaroille ja kaikille työluokille tehtiin suunnitoksia toinen toisensa jälkeen, jotta onnen päivä pääsisi varjoissakin tuntumaan. Uudistushmiehet luottivat kansan terveeseen järkeen.

Tätä toivorikasta kehitystä tukahduttamaan asetui sortava itsevalta. Ei kuulunut apua mistään, vaikkapa meidän oikeuksiamme tallattiin ja omaisuuttamme riistettiin keskellä päivää maantieryöväyksen tavoin. Vaikuttavitta vastalauseita minikään mahtivoiman puolelta sai ylivalta meihin kohdistaa surmaniskun toisensa jälkeen, vuosien mennen toisten tullen. Kehitystuoksi hiljensi entisestä vauhdistaan. Tulevaisuus loi tummia kuvia taivaalle, vaan — toivon tähti vielä välkytti lohduttavaa valoansa kaikille niille, joille kansan onni oli ylin kaikista ja luottamus oikeuden voittoon horjumaton. —

Tulivat Europan suurvaltain sodan ajat.

Suomi, vaikkapa ei ollutkaan sodan verisen leikin tantereena, tunsikin kuitenkin olosuhteiden painostusta samoin kuin muutkin maat. Ja tunsipa enemmänkin kuin muut sivulliset, sillä sekasortoisen ajan

temmellyksessä käytti sortajamme tilaisuutta surkeilematta meitä ahdistakseen, sillä nyt ei ainakaan voinut maailma roiviotöitä vastatoimin estää. Häikäilemätön hävitysraivo riehui Suomen mailla sodan ensimmäisinä vuosina.

Kantoivat maailman tuulet sotavaiheiden keskellä huhuja siitä, että suurvaltojen tarkoituksena oli rauhankerran saapuessa taata kaikille kansallisuuksille omat oikeutensa, niin ettei pieniäkään kansoja saisi suuremman voimalla vastahakoisessa orjuudessa ja riippuvaisuudessa pitää. Ihana sanoma, vaan sen uskovaisuuteen ainakin suomalaiset suhtautuivat arvelevaisuudella, sillä heitä vastenhan juuri sodan sauhujen takana mitä kylmäverisimmin ja säälimättömimmin orjuuden kahteita taottiin. Venäjän itsevaltainen hallitus nauroi röyhkeästi kansojen vapaudelle — kun Suomi oli kysymyksessä. Suomi aikoihin ei näyttänyt uskovan mihinkään, seurasi vain maailmansotaa hermostuneella mielenkiinnolla, kärsi ja vartoi, tietäen sodan tuloksien koskevan siihenkin vaikuttavasti tavalla ja toisella.

Kansojen oikeudesta ja pienten kansallisuuksien itsehallinnasta kertoivat viestit yhä taajemmin. Kansakuntain omatunto oli kuin heräämistilassa, tai ainakin se kolkutteli entistä lujemmin valtain käytäviä niin vanhoillisilla kuin uudistuspuolillakin. Ilmassa oli uutta vapauden sähköä, jolla m. m. Yhdysvaltain presidentti Wilson iski tulta historiassa aina muistettavine lauseineen. —

Tuli maaliskuu 1917.

Kansain kohtaloita johtava käsi kukisti äkkiä kuin taikakeinolla Venäjän itsevaltaisen hallituksen ja asetti sijalle arvonimettömät vallankumouksen etutaistelijat. Maailma hieroi hämmästyneenä silmiään. Ja yhtä hämmästynyt oli itse orjuudesta ja pimennoista päivän valoon astahnut Venäjän kansa.

Suomen sydän sykähti voimakkaasti. Oli tapah-

tunut ihme. Tämä toi vielä tullessaan Venäjän väliaikaisen hallituksen allekirjoittaman maaliskuun manifestin, joka lupasi Suomelle vanhat oikeudet takaisin ja vieläpä enemmänkin: riippumattomuuden kaikkiin sisäisiin asioihin nähden. Riemu, jota ei ollut vielä odotettu, keräsi suruvoittoisuuteen tottuneen kansan suuriin isänmaallisiin vapausjuhliin aina korpien juhlatantereita myöten. Uuden elämänaamun ylistystä yritti kohmettunut ja viluuntunut kansa veisata. Se ei kaikkialla sujunut vielä täysin rinnoin, sillä kansallinen ilo oli outoa Suomenniemellä.

Vapauden voitossa kaatui Suomenkin sortava johdopiiri, valittiin kansan miehet senaatin hallituspöytäin ääreen, läänin johtomiehiksi ja järjestysmiehiksi. Senaatin tuoleilla istui mahtavimpana maan radikaalien uudistuspuolue parhaimpina miehineen. Uuden Suomen rakennustyöhön käytiin kuumeisella kiihköllä, uskaltuen luottaa puolueväliseen sovinnolliseen ymmärtämykseen. Kaikki näytti onnelliselta, aamun kirkkaudessa loisti kauniin päivän ennustus, ja sini-avaruudessa hulmuilivat leijonaliput Suomen sitkeän kansan vapautta todistamassa.

Mutta — vallankumousajan olot ovat oudot ja epävakaiset. Väliaikaisen hallituksen huomio maattamme kohtaan ei ollut niin nopea toiminnassa kuin innostuksessa odotettiin; matalat voimat kylvivät epäjärjestyksestä kansaan, vieras sotaväki teki hulttiotöitä omaan miestemme avulla, niin että vähitellen oli suoranainen anarkia vallassa, järjestysmiesten voimatta sitä tukahduttaa. Kansan epäluuloisuus virisi päivä päivältä. Sosialistinen valtapuolue ryhtyi pelaajan tavalla kansan tulevaisuudesta ja vapaudesta arpaan lyömään. Siitä oli lopulta seurauksena eduskunnan enemmistön päättämä heinäkuun itsenäisyysjulistus, jonka hyväksymiselle ei vahvemman valtioliittoutuneen mielipidettä kysytty. Peli oli uhkaa, jossa voiton mahdollisuus oli asetettu epävakaisille

ja epäluotettaville laskelmille. Itsenäisyyden hurmaus oli osan kansalaisia erehdyttänyt onnettomaan umpikujaan.

Heinäkuun julistus ei voinut tulla laiksi. Väliaikainen hallitus hajotti eduskunnan, julisti uudet vaalit toimitettaviksi, ja tämä uusi eduskunta on nykyisin tätä kirjoitettaessa koolla. Sosialistiset hallitusmiehet poistuivat äkkiä senaatista, jättäen alkamansa työn kesken ja tunnustaen tällä tavoin olevansa voimattomia maan asioita hoitamaan. Näin kertovat Suomen lehdet.

Ikäviä ovat nykyiset viestit kotimaamme kulmilta. Nälkä uhkaa kaameana vieraana. Hillitön sotilasmielivalta ehkäisee järjestyksen. Alhaisvaistoinen hulttio-osa on muuttanut vapauden metelöitsemiseksi ja rikostoinnaksi. Hallintatyö on ylivoimaista sellaisten olojen vallitessa, olipa hallituksessa mikä puolue tahansa. — Venäjällä on sisällisiä selkkauksia uuden radikaalin hallituskappauksen takia, josta näiden päivien lehdet kertovat. Suomessa ovat ne tietysti myöskin osaltaan olot vielä hämmennyneemmäksi saattaneet. Jobin posteja aamuin illoin. Ihan vapaus rienattuna! — — —

Harvasanaisesti ja pienin piirtein vain on tässä Suomen tapahtumiin kosketeltu, sillä olemme tahtoneet luoda siitä vain muistokuvan, sellaisen kuin postitiedot sen voivat hahmotella.

Tulevain historiallisten tapahtumain varassa riippuu Suomen onni, sen vapaus ja itsenäisyyden mitta. Jokainen hetki voi luoda aivan arvaamattomia ja odottamattomia tapahtumia, joten ennusteleminen nykyisin on vaikeata.

Me pienenä siirtolaisjoukkona emme ole voineet näinä kriittisinä aikoina kotimaamme hyväksi mitään tehdä. Olemme vain iloinneet heidän ilojansa ja surrut heidän surujansa. Asemamme ja etäisyytemme, maailman sekasortoinen tilanne, kansainvälisen

liikenne-yhteyden katkonaisuus, tietojen epävarmuus, kaikki on tehnyt mahdolltomaksi meidän toimintamme, vaikkapa sydän onkin samalla kärsinyt ja valittanut. Mutta meidän vakaumuksemme on, että kansanvaltaisuuden ja -vapauden laineet nykyisen myrskyn jälkeen antavat Suomellekin oikeutensa kansana kansojen joukossa.

Oikeuden ja vapauden harrastajien toivon tähti älköön sammuko minkäänlaisten vaiheiden ja vastoinkäymisten aikana!

Marrask. 15 p. 1917.

Eetu Aaltio.



Yhteishyvä.

Maa suuri on meillä, se viljansa antaa, mehu muhkean mullan heelmiä kantaa. Satalautaiset laivat kyntävät meriä, itä, länsi ja maat suven-lämpimät liittyy liki kylmän ja korkean Pohjan periä. Tapa kuolee vanha ja uusia siirtyy.

Maa suuri on meillä, mut kansa on pieni. "Sinun polkusi tuo, tämä on minun tieni", niin kuitenkin virkkoa voi veli veljelle. Rata kullakin oma, ei yhteistä mitään. "On telki saatava rautateljelle!" — pois karkkoo, ken voi, mikä länteen, mi itään.

Mut yhteen me liittymme, yhteisvoimin majan mahtavan laadimme töin sekä toimin. Me kutsumme kaikki alle viirimme,

me tahdomme liittää ja onnea tuoda. Maa, kansa ja maailma, siinä on piirimme! — Ei yksin, mut yhdessä paljon voi luoda.

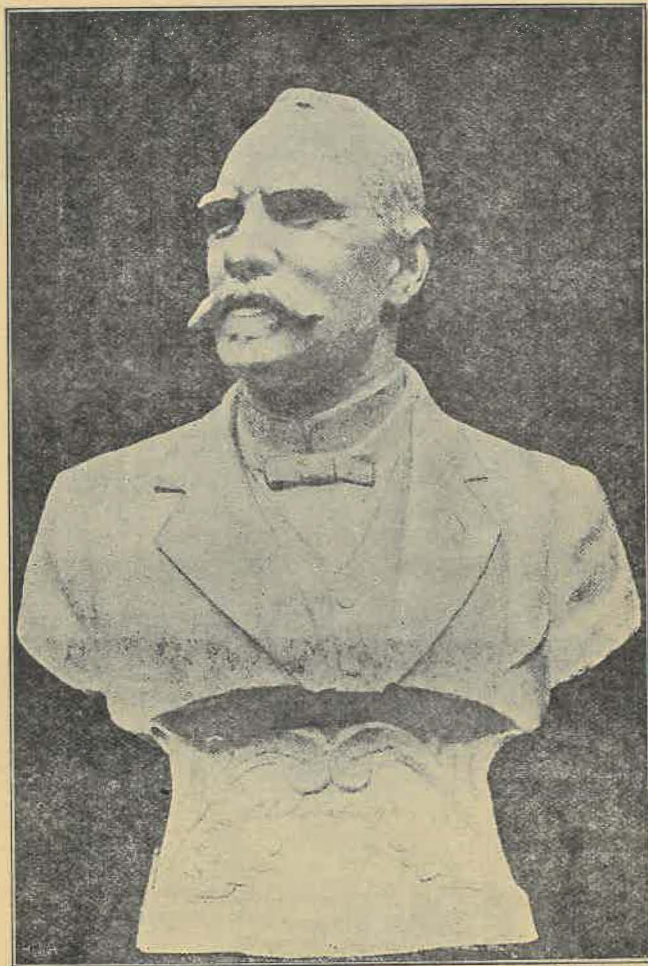
Vapauttava olkoon toimemme, työmme. Omanvoiton pyytehet maahan lyömme; päin ryntäämme itsekkyyden muuria! On tunnussanamme: kansa vapaa, me katkomme ennakkoluulon juuria, me etsimme uutta aatetta, tapaa.

Vapautta me vaadimme, yhteistä hyvää. Ei keltään saa puuttua leipää, ei jyvää, tien tahdomme raivata, luoda valoa. Näin kilpenä tarmo ja kalpana kunto me etsimme kaikkea suurta ja jaloa. Ylin ihmisyyys sentään ja ihmisentunto.

Rivit tiukasti kiinni ja maalia kohti! Lähin kohta on se, mi kaukana hohti, Kun yhteishenki on voittonsa voittanut. Kun työ on oppaamme, pontemme tarmo, on silloin päivämme suuri koittanut: — On oikeus mittana miehen, ei armo!

Aarni Kouta.





(Valter Runeberg)

P. E. Svinhufvudin rintakuva

Topeliuksen sadas syntymäpäivä.

Ei ole sitä Suomessa syntynyttä, joka ei tuntisi Maamme-kirjan, Välskärin kertomuksien, Luonnon kirjan ja lasten satujen suurta tekijää.

Zachris Topelius — niin kirjoitti hän itse nimensä — syntyi tammikuun 14 p. 1818 pienessä Uudenkaarlepyyn kaupungissa. Hänen isänsä oli piirilääkäri ja suomalaisten runojen kerääjä Z. Topelius vanhempi — Lönnrotin edeltäjä tällä alalla.

Sata vuotta on kulunut suuren runoilijan syntymästä ja juhlatuntein kääntyy koko Suomen kansan katse kunnioitetun suurmiehen elämäntyötä muistelemaan niin kotimaassa kuin täälläkin, jossa hänen nimensä meikäläisten muistossa on säilynyt hamasta lapsuudesta saakka, jolloin vielä satujen siivin elämän arvioita mitailtiin.

Topeliuksen elämäntyö kului sanomalehtimiehenä, opettajana, professorina, runoilijana ja kirjailijana. Kääntymättä tarkemmin seuraamaan yksityisvaiheita otamme tähän vain lyhyitä osia ja erikoiskohtia kirjoitetun elämäkerran mukaan.

Topelius oli sanomalehtimiehenä kokonaista 19 vuotta. Kansamme eli siihen aikaan keskellä Nikolai I:n raudankovaa hallitusta, jolloin varsinkin sanomalehdistölle oli viitattu oikosuora tanhua, jonka aitauksen sisään ei saanut päästää ainoatakaan vapaudenhengen tuulahdusta, vähintäkään viittausta kansaneduskunnan tarpeellisuudesta tai hallituksen puutteista, onnettomuudesta maassa tai muuta sel-

laista. Tätä viittatietä täytyi m. m. Runebergin as-
tella koko sanomalehtimiesaikansa ja Topeliuksen
suurimman osan sanomalehtimiesaikaansa. Mutta ne-
rot ja isänmaanystävät sellaiset kuin nämä keksivät
keinoja, joilla herättivät kansalaisia varmuuden unes-
ta. Runeberg yllytti ja pakotti maan sivistyneitä te-
rottamaan kriittistä arvostelukykyään. Myöhem-
min keksi Topelius, joka luonteeltaan oli taipuvai-
sempi ja mukautuvampi, historian ja runon rauhoi-
tetulta alalta asemia, joilta saatoi tähdätä ja osata
uuden ajan maalitauluun. Useimmin eivät sensuurin
palkkarengit ymmärtäneet mitään, mutta sekä ylem-
mällä että alemmalla sivistysasteella olevat lukijat
alkoivat päivä päivältä käsittää kirjoittajaa yhä sel-
vemmin.

Vielä kauniimpia ennätyksiä saavutti hän, kun
hän runoilijan taikavoimin kevätpäivänä kuljetti lu-
kijan Oulun koskelle, kun kevään jäät olivat kasaan-
tuneet sen suuhun ja pidättäneet tulvivan vesivyöryn,
kunnes vesi vihdoin pani liikkeelle koko voimansa
ja mursi salvat. Ja katso, yli salvan pirstaleiden
rientää vaahtoava virta nyt voittoisana ja majesteet-
tisena omaa tietään aavaan, vapaaseen mereen! —
Kun tällaisia paikkoja luki lehdestä, sykähti ehdotto-
masti lukijan nukkuva isänmaantunne. Jäätynestä-
kin verestä alkoivat jäät lähteä ja jos sensoreiden-
kin verettömät sydämet kiusallisesti sykähtivät, niin
se tavallisesti tapahtui liian myöhään. — Kuta kau-
emmaksi päästiin sitä enemmän lämmitti Topeliuk-
sen isänmaantunne ensinnä yksinään istuvaa lukijaa
ja pian sen jälkeen eri seurustelupiirejä; lämpöisenä
kuin kesän henki se vastaa monesta hänen lehtensä
vakavammasta kirjoituksesta.

Topelius oli lukemattomia kertoja lehdessään kir-
joittanut sanan oikeaan aikaan. Jos yhteiskunnassa
ajateltiin jotakin tulevaisuudenkysymystä, vaikkapa
pienintä hyväntekeväisyysasiaa, niin käännyttiin To-

peliuksen puoleen ja pyydettiin hänen puoltosanaan-
sa lehteen. Seurauksena tästä oli, että Topeliusta
pidettiin itsemäärättynä jäsenenä yhdistyksissä ja ko-
miteoissa, joissa käsiteltiin milloin yleisen hädän lie-
ventämistä, milloin hyödyllisten laitosten perusta-
mista, tieteellisten tutkimusten ja taiteellisten suun-
tien edistämistä j. n. e., voisipa sanoa: loppumat-
tomiin.

Lapsuutensa kodissa, missä perheenisä lämpimäs-
ti harrasti suomalaista kansanrunoutta, oli Topeliuk-
sen sydämeen jäänyt Kanteleen vienot, alakuloiset
ja itsensäkieltävässä elämänsävuudessa puhjenneet
sävelet. Niistä tuli kaikupohja siihen soittimeen, jon-
ka kielet silloin odottivat hänen nuorten sormiensa
kosketusta. Tämä rakkaus oli sulanut yhteen hänen
isänmaantunteensa kanssa, ja hän tunsi olevansa suo-
malainen. Sen tiesi kyllä Snellman, sillä hengenhei-
molaisia he olivat, ennenkuin toisensa tunsivat, ja
hengenheimolaisiksi he jäivät läpi koko elämän, ja
kun Snellman kuoli, niin ei tullut kysymykseenkään,
että kukaan muu kuin Topelius puhuisi Suomen kan-
san puolesta hänen parinsa ääressä.

“Välskärin kertomukset” ilmestyivät novellina
Topeliuksen toimittamassa lehdessä, Helsingfors Tid-
ningar’issa. Samoin näkivät useat muutkin runoili-
jan tuotteet ensimmäisen valonsa lehden palstoilla
liitännäisinä, kuten esim. draamat “Viidenkymmenen
vuoden perästä” ja “Regina von Emmeritz”. — To-
peliuksen draamalliset teokset ovat lukuisat. Mai-
nitsemme tässä lisäksi vain “Kypron prinsessa”,
“Saaristossa” ja “Sotavanhuksen joulu”, joista kaksi
viimeistä saivat kunnian olla suomalaisen teatterin
ensimmäisenä ohjelmana, silloin nim. kun näyttelijä-
joukko 13 p. marrask. 1872 Porissa antoi vaatimat-
toman, mutta onnistuneen ja mieltäkiinnittävän näy-
täntönsä.

Suomen lapsia on Topelius ilahduttanut ja hyö-

dyttänyt lukuisilla satuteoksilla. Innokkaasti sykkäili pienokaisten sydän, kun he levottomina ajattelivat, että joulupukki mahdollisesti unohtaisi tuoda heille noita satuja, jotka olivat niin tavattoman hauskoja. Kunnia koko tuolle mahtavalle armeijalle sadun poikia ja tyttöjä, kuninkaita ja kuningattaria, jaloja sotilaita ja köyhiä työmiehiä, kunnia linnuille ja muille eläville, noidille ja peikoille, hongille, koivuille, kukille ja ruohoille, tähdille ja pilville, tuulentuville ja kuun ukolle taivaankannella, Turun linnan tontulle ja vaivaiskole kirkonseinällä ja niille kaikille tuhansille esineille, jotka Topeliuksen kynän viittauksesta ovat näyttäytyneet lapsen silmälle. Näiden kaikkien tarinat ovat näiden monien vuosikymmenien aikana menneet suoraan monien miljoonien suomalaisten poikien ja tyttöjen sydämiin ja antaneet heille, kun on tullut aika erota kotoa, mitä iloisimpia, onnellisimpia lapsuudenmuistoja evääksi matkalle maailmaan. Ne osottivat meille, mitä aarteita omantunnonrauha, totuudenrakkaus ja sananpitäväisyys ihmiselle ovat ja mitä on ahkeruus, kieltäytymisen taito, rakkaus isänmaahan, kotiin ja kotiturpeeseen sekä rakkaus kaikkiin ihmisiin. Ne opettivat meille todellisen kiitollisuuden vaikean taidon, ne kehottivat meitä kunnioittamaan oikeutta, kavahtamaan kiusausta ja antamaan anteeksi meille tehdyt vääryydet.

Koulusaleissa oli lapsia vastassa heidän hyvän ystävänsä Topeliuksen "Luonnon kirja" ja "Maamerkirja". Julkaistuina maan molemmilla kielillä ovat ne meidän suomalaisten ja ruotsalaisten koulujemme näkyvimpinä yhteisinä siteinä, ja kaikissa näissä kouluissa ne ovat lapsille yhtä rakkaat. Vaikea lienee koko maailmasta löytää lukukirjoja, joista kaikista yhteiskuntaluokista olevat alkeiskoululapset saisivat niin jalohenkistä ja isänmaanrakkautta syyttävää ja kehittävää lukemista.

Koulut ja niiden nuoriso olivat Topeliukselle rak-

kaat; niitä lähellä hän oli aina viimeisiin vanhuudenpäiviinsä asti, usein kouluneuvoston jäsenenäkin, mutta aina ja kaikkialla uskollisena ystävänä. Lasten silmät säihkyivät hänet nähdessään.

Vielä sana Topeliuksen n. s. vapaudenlauluista. Sanomalehtityö vei hänet pääkaupungissa likemmäksi valtiossa elämää, jolloin hän tuli selvemmin näkemään isänmaata uhkaavat vaarat ja oppi inhoamaan vapaan sanan suukapulaa. Valoa pimeyteen tahtoi runoilija kansalleen hankkia, hän tahtoi lausua herätyksen sanoja pois kesän rauhasta ja kauneudesta ja suuntasi sen synkempiin tauluihin. Hän nousi vuorille ja kirjoitti "Toivon päivänä" v. 1844, näki "Kevään" 1848, haki 1852 "Sinistä taivaanrantaa merellä" ja 1856 hän oli näkemässä rajua "Jäänlähtöä Oulunjoesta".

Kuunnelkaamme muutamia sanoja tuosta viime mainitusta rohkeasta laulusta, joka on lajiaan kaunein, mitä Topelius tai joku muu suomalainen runoilija on lausunut:

 "Hei purot, virrat! Joutuin pulputkaatte!
 Nuoruuden voimaa äidiltänne saatte!
 Jo yhtykääte yhteen kohinaan
 edestä hengen, valon koittamaan!

"On seuranne Suomen virrat sadat:
 merenhän johtaa Iin ja Kemin radat,
 ja Kyrön, Kokemäen jokein tie
 kuin Kymin, Vuoksenkin, myös sinne vie.

"Yhtyypä riemuin seuratakseen heitä
 tuhannet purot, kulkein eri teitä
 päämäärää samaa kohti, taistellen
 yhteisin voimin järven tuhannen.

"Ei mikään sulku matkaamme voi estää;
 ei meidän voimaa vuoretkaan voi kestää.

Vaan raukkana ken pyrkii pakohon,
kuin puro suohon kurja hukkukoon!"

Ja laulun viimeiset sanat:

"Oi jos mun laillain maailmassa yhä
aikansa tietäis joka riento pyhä,
se voiman valon ytimestä jois,
se muurit murtaa, vuoret siirtää vois!

"Kenenkä orjana ma nuoruudessa
sokeena kuljen talven kahleheissa?
Vapaaks mun Suomen järvi synnytti;
vapaana elän, niinpä kuolenki."

Tämä ihana, voimakas runo käy yli luonnon ver-
tauskuvallisuuden rajain; se on mitä mahtavin vapau-
denlaulu. Tätä, vaikka ei yhtä suuremmoista tyyliä
ovat Topeliuksen muutkin valtiolliset, luonnonkuvau-
ksiin verhotut runot. Mitä se auttoi, että viran-
omaiset murisivat ja melusivat? Painettu sana oli
säädettyssä järjestyksessä päässyt painoasiamiehen
käsistä julkisuuteen ja kulki nyt voitonriemuksena,
täynnä tulevaisuudentoivoa ja laajentaen isänmaal-
lista näköpiiriä yhä useammassa seudussa.

Suomen kansan jakamattoman rakkauden ja kun-
nioituksen hellimänä oli Topelius viimeisenä jäljellä
Suomen henkisen suuruuden ajan kalliista sankareis-
ta. Kansan rakastettuna poikana kunnioitettiin hän-
tä niissä kauniissa juhlissa, joita vietettiin hänen
täyttäänsä seitsenkymmentä ja sitten kahdeksan-
kymmentä vuottansa. Niihin otti osaa koko maa.
Yhtä jakamaton muisto on hänestä jäljellä nytkin sa-
tavuotisena syntymäpäivänä.

Vuosien uuvuttamana nukahti runoilija tyyneesti
kuin lapsi kuoleman uneen maaliskuun 12 päivänä
1898.

A.



Suomalainen musiikki Amerikassa.

Maailman rikkain maa, Amerika, on taloudelli-
sen kehityksen, maanviljelyksen, kaupan, liikenteen,
teollisuuden, keksintöjen ja vieläpä eri tieteittenkin
aloilla menestyksellisesti kilpaillut vanhan europalai-
sen kulturin kanssa, jopa useilla aloilla huomatta-
vasti sen voittanutkin. Uudet aatteet ja harrastuk-
set ovat Amerikassa päässeet käytännössä toteutu-
maan paljon nopeammin kuin Euroopassa, sillä täällä
ei ole ollut vanhoja traditsioneja ja juurtuneita oloja
niitä hidastuttamassa.

Mutta luovan musiikkitaiteen alalla on tämä maa
kuitenkin vielä paljon jäljessä ja riippuvaisessa ase-
massa Europan taiteesta. Näyttää siltä kuin ei ame-
rikalainen hermostuneenkiireinen ilmapiiri olisi suo-
tuista kypsyttämään ja synnyttämään suuria säveltä-
jiä. Uskottavaa kuitenkin on, että tulevaisuudessa
tulee Amerika siinäkin suhteessa nousemaan, kunhan
elämä, harrastukset ja henkiset virtaukset kaikilla
aloilla vakiintuvat ja taantuvat siihen määrin, että
esteettisille pyrkimyksille ja taiteille ehditään antaa
perinpohjaisempaa huomiota.

Huolimatta tästä korkeamman omaperäisen sä-
veltaiteen puutteesta, on amerikalainen dollari kui-
tenkin ollut sellainen Sesame, joka on avannut tämän
maan taiteenharrastajille pääsyn sävelten aarrekam-
mioihin. Dollarin magneettinen vetovoima on tälle

puolen valtameren vetänyt pysyväisesti useita vanhan maailman etevimpiä soittajia ja laulajia. Metropolitan Operan näyttämöllä on sentään tenhovoima, joka kiskaisee tänne Milanon "La Scalan", Vienin, Parisin, Berlinin ja Covent Gardenin kirkkaimmat helmet ja nekin taiteilijat, jotka tekevät "turneita" Amerikkaan, tekevät niitä niin usein ja pitkäaikaisia, että toisinaan on vaikea sanoa, kumpaanko maanosaan he oikeastaan kuuluvat.

Näinmuodoin ovat tämän maan suurkaupunkilaisväestöt alati edullisessa asemassa taidetilaisuuksien runsauteen ja monipuolisuuteen nähden. Seurauksena tästä on, että sivistyneemmän amerikalaisen väestön makutaso on musiikkiin nähden verrattomasti korkeammalla, kuin useat niistä ovat halukkaita uskottelemaan, jotka pitävät "rag-time"-renkutusta tyypillisenä amerikalaisena musiikkina.

Henry Krehbiel, Theodore Thomas ja Walter Damroch olivat muutamia niistä uranuurtajista, jotka tutustuttivat Wagnerin ja Brahmsin musiikkia huomatuimmissa musiikkikeskuksissa. Sen jälkeen kuin useimpiin suurkaupunkeihin perustettiin sinfonia-yhdistyksiä ja orkestereita, olivat Bach, Gluck, Haydn, Beethoven, Mozart, Schubert, Weber, Chopin, Mendelssohn, Liszt, Wagner, y. m., pysyväsena runkona niiden ohjelmistoissa ja kun viime vuosina n. k. "ballett-russé" pääsi "eliten" keskuudessa vallitsevaksi muodiksi, alettiin yhä enemmän soittamaan Glinkaa, Tschaikovskya, Balakirevia, Gabrilowitschia, Illiatchenkoa, y. m.

Yhä aikaa edellämainittujen kanssa alettiin johtavissa musiikkipiireissä yhä enemmän kiinnittämään huomiota suuren suomalaisen Sibeliuksen sävellyksiin.

Hän oli jo kyllä ollut verrattain tuttu Amerikan musiikin harrastajille, — sitä todistaa sekin, että hänen suosittua "Valse Tristeään", jota ei suinkaan

voida, asettaa hänen parhaimpien sävellystensä rinnalle on Breitkopf & Härtelin tiedonantojen mukaan myyty vuosittain monia kymmeniä tuhansia kappaleita, eri soittimille sovittuna — mutta ei kuitenkaan voida sanoa, että hän olisi ollut yhtä suosittu kuin esim. Puccini, Saint-Saens, Leoncavallo, y. m., ennenkuin vasta viimeisinä vuosina.

Nytemmin, kun sodan synnyttämä vastenmielisyys kaikkea saksalaisuutta kohtaan on poistanut konserttiohjelmistoista Wagnerin ja muittenkin saksalaisten sävellykset, ovat impressariot ja johtajat ruvenneet innokkaasti etsimään maailman musiikkivaraistoista suurempia sinfoonisia sävellyksiä, joilla voisi täyttää yllämainitusta syystä syntyneen tunteen aukon.

Seurauksena tästä on ollut, että Sibelius nyt seisoo Amerikan musiikkimaailmassa sillä jättiläispedaastilla, jolle hänen kykynsä ja tuotteensa hänet täydellisesti oikeuttaakin. Tohtori Kari Muck, Bostonin Sinfonia-orkesterin johtaja, joka on aina ollut Sibeliuksen innokas tutkija ja ihailija, on vajaan halitioissaan sen johdosta, että hänelle nyt on avautunut entistä kiltollisempi tilaisuus tehdä tunnetuksi Sibeliusia, jota hän pitää nykyajan suurimpana ja kaikkien aikojen suurimpiin säveltäjiin kuuluvana.

Samassa suhteessa ovat myöskin Järnefeltin, Ekanin ja Merikannon sävellykset tulleet huomion esineiksi. Ohimennen voimme mainita, että eräaseen laajalti käytännössä olevaan alkeiskoulujen musiikkioppikirjaan on liitetty "Suomen Laulu" ja että Sousa on eräässä aivan hiljakkoin ilmestyneessä sävellyksessään käyttänyt johtavana teemana suomalaisen kansanlaulun "Tuoli on mun kultani", säveltä.

Jokainen, joka seuraa musiikki-elämän vaiheita ja ilmiöitä tässä maassa, tulee epäilemättä huomamaan, että nykyinen aika olisi suomalaisen musiikin levittämislle otollisempi kuin koskaan ennen. Kes-

kuudessamme toimiva Sibelius-seura on kyllä tehnyt siinä suhteessa voitavansa, mutta päivän selvää on, että sentapainen järjestö ei ilman tuntuvampaa taloudellista tukea voi saada ilmoille arvokkaampia suomalaisia sävellyksiä runsaammassa määrässä. Jos heimolaisemme yleisemmin tulisivat huomaamaan sellaisen toiminnan tärkeyden ja kannatuksen tarpeellisuuden, olisi todennäköistä, että me Amerikan suomalaisetkin voisimme olla merkityksellisenä apuna suomalaisen musiikin yleistytymisessä tässä maassa.

Suomalainen säveltaide pystyy kyllä voitollisesti kilpailemaan kaikkien aikojen ja kaikkien kansojen samanluontoisten ennätysten kanssa ja siksi tulisi meidänkin yksimielisesti työskennellä sen tunnetuksi tekemiseksi yhä laajemmissa piireissä, sekä itsellemme että muille.

Vivo.

Hallan uhatessa.

I.

Pohjonen tuulee, kesäkeijut poissa,
kirkas, lämmin läikkyy enää muisteloissa.
Pohjonen tuulee, hallaa se uhkaa,
kylväjän toiveista tullee ko tuhkua.

Pohjonen tuulee, taivas on harmaa,
kylväjä, elämäsi taas on epävarmaa.
Viljasi tuulessa tutisee, värjyy,
pyöveli korvessa uhkaa, ärjyy!

Pohjonen tyyntyy, taivaanranta seestyy,
vihollinen hiljaa hiipien eestyy.
Haavan lehti lepattaa, metsä huokaa hiljaa,
halla nousee notkelmista, lähe tyypi viljaa.

Lakkaa tuuli, laskee päivä, yö jo yllättääpi,
kylväjän rinnassa polttaa, kirveltääpi:
Saattaisiko saraltansa kylmän kynnet estää,
viekö vilu viljani — kenties tähkä kestää?

Kolkot hetket kylmän retket, veikö kaikkityyni?
Kohtalonko kosta — vai onko oma syyni?
Näitä mieltien — liekö olleet terveet siemenjyvät,
pelto pehmyt, perkaeltu, ojat kyllin syvät?

II.

Pohjonen tuulee, itä pilvet nostaa,
Suomelle aikoo syntinsä kosta. —
"Vapaina", niin kuultiin, "olkoot kansat kaikkialla!"
Itä valvoo vapauttansa — pientä sortamalla!

Torkkui hetken hirmun henget, taas ne nousee, herää,
uhmaellen, uhkaellen näyttää miekanterää!
Vapauttamme, peltojamme uhkaa vaino, halla.
Vanha virsi: miekka, hirsi sorron jumalalla.

Suomestamme, omastamme emme luovu, emme! —
Vaarallisin vihollinen — oma pienuutemme;
siitä sivu, ohi, yli suureen ihmisyyteen,
toki silloin torjunemme sorron halvan pyyteen.

Vanhat varut vastassamme: sorto, sota, soima.
Toki meidän puolellamme ihmisyden voima!
Veli, sisar siellä, täällä, rauhaa uupuneille;
armo halpa, sääli synti — oikeus teille, meille!

Vapaan Suomen, vapaan kansan kodin rakennamme,
Idän, lännen parhaat voimat meill' on puolellamme;
kansain yhteisymmärrykseen työmme tunkee, pohjaa,
ihmisyyden tulitunteet toimintaamme ohjaa!

Utajärvellä 4. 8. 17.

Orjanheimo.



Rouva Aino Malmberg



Puolueitten ulkopuolella.

Eri kansakunnista puhuessa on aina hiukan vaarallista sanoa että tällä kansalla on nämä ominaisuudet, toisella kansalla toiset, sillä ihmiset ovat hyvin paljon samaa maata kaikkialla. Joka kansassa löytää tyyniä ja vilkkaita, kiukkuisia ja lempeitä, tyhmiä ja viisaita. Mutta sittenkin on totta että muutamat ominaisuudet ovat enemmän silmään pistäviä toisessa kansassa kuin toisessa. Matkustaessa Euroopassa emme voi olla huomaamatta, että esimerkiksi länteläiset kansat ovat likasempia kuin Keski-Euroopan kansat, että suomalaiset ovat paljon rehellisempiä kuin venäläiset, että englantilaiset ovat ypeämpiä kuin tanskalaiset j. n. e. Voisin jatkaa tätä vertailua vaikka kuinka kauan, mutta tarkoitukseni on vain puhua yhden kansakunnan ominaisuuksista nimittäin suomalaisten.

Onhan meillä hyviä jos on pahojakin ominaisuuksia. Hyvistä mainittakoon puhtaus, rehellisyys, kiipeä tiedonhalu ja erinomainen kyky järjestyä tarkoin rajoitetuiksi ryhmiksi. Huonoista ominaisuuksista ensin silmäänpistävät ovat mielestäni epäluuloisuus, katkera kateus ja kova riidanhalu.

Hyvien ominaisuuksien seassa mainitsin suomalaisten kyvyn järjestyä, mutta myönnän heti että tällä ominaisuudella on myöskin varjopuolensa, ja nämä varjopuolet esiintyvät usein suomalaisissa jyrkemmässä muodossa kuin monessa muussa kansassa. Syyinä on epäilemättä se että meillä suomalaisilla on

merkillinen taipumus mennä äärimmäisyyksiin, ja koska me sivistyskansana vielä olemme varsin nuori ja olemme liian paljon olleet tuuliajolla, niin emme ole oppineet kaikkia niitä totuuksia, joita vanhojen ja vakaantuneiden sivistyskansojen on pitänyt oppia. Kun me kerran olemme liittyneet johonkin ryhmään, niin melkein poikkeuksetta katselemme jokaista toiseen ryhmään kuuluvaa epäluulolla ja vihalla. Anka- ra uskonnollinen ei mitenkään voi olla yhteistyössä pakanan kanssa, sosialisti ei kammoa mitään niin paljon kuin yhteistyötä porvarillisen kanssa ja porvarillinen samoin pitää sosialistia kaiken pahan alkuna ja juurena.

Ja kumminkin löytyy asioita, jotka ovat kaikkien puolueiden ulkopuolella ja joissa yhteistyö on mahdollinen, usein välttämätön, menestyksen saavuttamiseksi. Semmoinen asia on esimerkiksi se, joka tätä nykyä on enin meidän suomalaisten mielessä: kysymys Suomen itsenäisyydestä.

Luulen että valtava enemmistö Suomen kansaa on aivan yhtä mieltä tähän kysymykseen nähden. Sata vuotta on meille opettanut että Suomi ei tarvitse hoollojaa. Se voi itse itsensä hoitaa paremmin kuin mikään vieras käskijä. Alituinen uhka idästä ei suinkaan edistä vaan ehkäisee kaiken kehityksen ja rasittaa liiaksi köyhän maan voimia.

Mutta juuri tämä asia on sitä laatua että siinä ei riitä yksimielisyys: siinä vaaditaan yhteistyötä. Siinäpä se juuri onkin suurin vaikeus meillä suomalaisilla. On melkein mahdotonta useille käsittää että kysymys Suomen itsenäisyydestä ei ole eikä saa olla puoluekysymys. Se on yhtä lähellä kaikkia, olipa sitä uskonnollinen tai pakana, sosialisti tai porvarillinen. Toisin sanoin se on kaikkien puolueitten ulkopuolella.

Tämä sota on opettanut monta totuutta europalaisille, muun muassa sen että on tarkkaan erotettava

ne asiat, jotka kuuluvat puolueohjelmaan, niistä jotka eivät siihen kuulu. Tämä seikka on hyvin itse-tietoisesti esiintynyt esimerkiksi Englannissa, missä heti sodan alussa muodostettiin erittäin vaikutusvaltainen yhdistys "The Union for Democratic Control". Pariissa kuukaudessa sen jäsenten lukumäärä kasvoi yli sadantuhannen. Nämä jäsenet kuuluivat kaikkiin olemassa oleviin puolueihin, sillä uusi yhdistys oli puolueitten ulkopuolella ja ajoi asioita, joita ihmiset eri puolueista saattoivat hyväksyä.

On syytä uskoa, että Suomessakin jo aletaan tätä seikkaa ymmärtää. Elämä on ollut opettajana.

Kun sodan jälkeen aletaan rakentaa uutta Euro-paa, on tämä asia elinehtona. Jos vanhaan pikku-maiseen tapaan kielletään ojentamasta auttavaa kät-tä, siitä syystä että henkilö, joka on hyvän yrittien alottanut, sattuu kuulumaan toiseen valtiolliseen puo-lueeseen, silloin ei meillä ole paljonkaan toivoa luoda uutta maailmaa. Merkit kuitenkin, kuten sanoin, viittaavat siihen suuntaan että Suomessakin aletaan myöntää että on puolueasioita ja puolueettomia asi-oita, ja kumpiakin on ajettava.

En tiedä mille kannalle Amerikan suomalaiset tässä kysymyksessä asettuvat.

Aino Malmberg.



Yölauluja.

I.

Ma karille laskin elämäni purren:
suru ääretön on, ei ehjene surren.

Suru äänetön on, sydän lausu ei julki,
kuin simpukka sairas se kuorensa sulki.

Se leikkinsä jättää, se ystävät hylkää,
ei enää varro se ylhäistä ylkää.

Ei kannusta työ, ei hellytä hyvyys,
ei houkuta vieraiden silmien syvyys.

Ei enää pyydä se onnea uutta,
vain unhoitusta ja hiljaisuutta.

Se sykkää aikaa ja aatosta vailla,
ja helähtää särkyneen kellon lailla...

2.

Rakastin kaukaista, korkeaa päivää,
vaikk' en päivää ma nähnytään.
Hetkinen haavetta, haihtuvaa häivää
riitti riemuksi tuomitun pään.

Unessa uskoin: aurinko koittaa
mullekin, piltille pimeän maan.
Elämän murhe mun voimani voittaa,
aamuun asti en jaksanutkaan...

L. Onerva.



“Mene eteenpäin”.

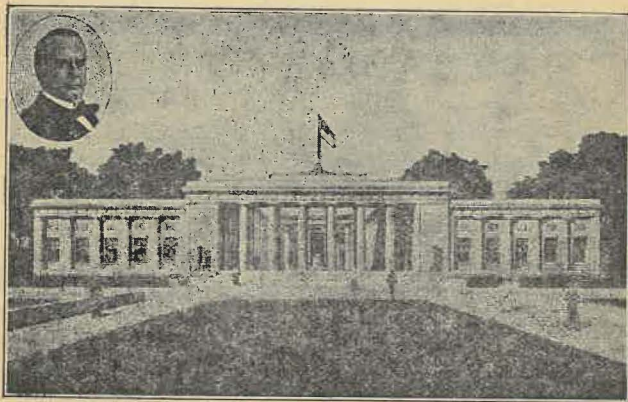
Herra sanoi Moosekselle: Mene eteenpäin!

Ilolla tervehdin jokaista otetta, jonka tarkoitus on nujertaa siirtokansamme salaiset tai julkiset viholliset. Jos äsken perustetun sanomalehti-iltoin tarkoitus on siirtokansamme yhteisen, sekä aineellisen että henkisen edistymisen hyväksi, silloin sanon puolestani: Mene eteenpäin! Uskossa oikeaan todelliseen hyvään kannattaa pyrkiä. Jos kansallinen sivistyspyrkimys on päinvastaista, mikäli minuun tulee, on yhdentekevää, vaikka kuollaan heti. Tarkoitani: etenkään todellista, ylevätarkoituksellista elämää ja jätettäkään sellaisen “sivistyksen” matkiminen sikseen, joka elämänsä välttämättömänä ehtona suosii kaikenlaisia paheita ja kumminkin samalla tavoittelee n. s. kansallista vanhurskautta.

Nyky aika on aikojen murroskohdista meille suomalaisille mielenkiintoinen siihen nähden, että nykyään paljon puhutaan pienten kansojen itsenäisyydestä ja synnynnäisistä oikeuksista: elämästä, vapaudesta ja onnellisuuden perään pyrkimisestä.

Taistelua näiden oikeuksien saavuttamiseksi olemme käyneet aina Snellmanin päiviltä saakka; emmekä toivottavasti vielä ole rintamaltamme peräytyneet. Ja tekisipä mieli huutaa täällä Amerikassakin oleville kansalaisillemme: vaikuttakaamme jokainen sen eteen, että tie aukenee heimollemme, jotta nyt yhä jalostuva ja todella sivistyneen kansan elämän tehtäviin pyrkivä suomalaisuutemme pääsee historiallisesti omalla pohjallaan Suomessa täysiin oikeuksiinsa.

Siirtokansallinen sanomalehdistömme ja juhla-
kaisuimme ovat m. m. valtavat aseet, joilla me täällä
Amerikassa olemme koettaneet luoda onnen Sampoa.
Sanomalehdet ja juhla-julkaisut ovat löytäneet tiensä
jokaiseen soppeen täällä avarassa maassa. Minä puo-
lestani toivon että sekä entiset että nousukkaat vih-
kiytyvät jaloon, ylevään tehtävään. Oikeutta kaikille
ja puoluesokeuden silmälasit pois viralta! Todellista
ylösnostattavaa veljeysrakkautta jokaista heimo-



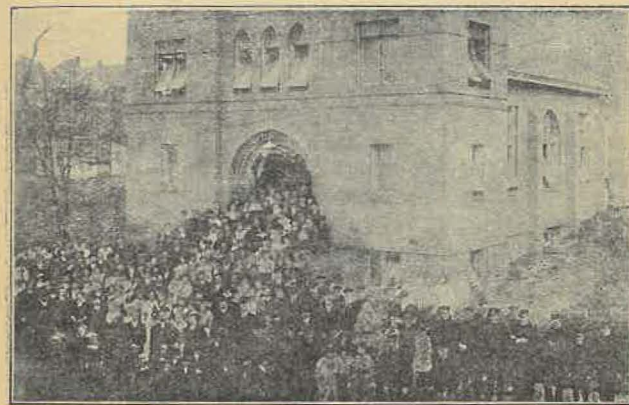
McKinley'n syntymätalon muistorakennus.

(Niles'issa, Ohio, noin 5 mailia Warrenista. Maksanut \$500,000;
vihittiin lokak. 5 p. 1917.)

laistamme kohtaan! Ennen kaikkea tarkoitan, että
toiminnan lähtövaikuttimena vaikuttaisi se sääli ko-
vaosaisiin ja pyhä viha ulkokullatuihin, joka niin
valtavana ja kaiken voittavana ilmeni Natsareetin
Kristuksessa — sydämen sivistyksen alkajassa ja
päättäjässä.

Eri osissa tätä laajaa maata olemmekin koettaneet
kortemme kantaa yhteisen hyvän eteen. Noin nel-

senkymmentä vuotta on kansalaisiamme asustanut
täällä Ohion pohjois-osissa. Ashtabula Harbor on
ensimmäisiä paikkoja, joihin meikäläisiä on asettunut.
Jo v. 1878 oli Harborissa 60 suomalaista, näistä Mrs.
Johanna ja Mr. Abraham Harju asuvat nyt täällä
Warrenissa. Ja aikoinaan Clevelandissa ja lähikau-
pungeissa laajasti tunnettu suomalainen poliisi ja
tulkki Mr. Karl Helstein, joka nyt asuu Girardissa,
Ohio, saapui Amerikkaan v. 1873. Ensimmäinen suo-



*Suomalaista kirkkoväkeä New Castle'ssa, Pa., ev. luth. kirkon
edessä.*

malainen syntyi Harborissa toukok. 8 p. 1876 Kustaa
ja Susanna Hakalalle poika John Hakala, joka elää
Harborissa. Ja Harborissa ja ympäristöillä laajasti
tunnettu kansalainen C. V. Beckman, syntyi Girar-
dissa, Ohio, marrask. 22 p. 1874.

Tästä huomaamme milloin meikäläiset ovat alka-
neet kotikontujaan perustella näille perukoille. Ny-
kyään, kuten v. 1916 toimitettu suomalaisten väen-
lasku osoittaa, Ashtabula Harborissa ja sen lähitie-

noilla asuu runsaasti 4,000 kansalaistamme; kansalaiset omistavat useita satoja omia taloja; 35 erilaatuisia liikepaikkaa; kolme suom. lakimiestä ja pari lääkäriä sekä neljä pappishenkilöä edustavat meikäläisten tunnetuita professionaalisia aloja.

Ohion suomalaisten kirkolliset harrastukset juontuvat vuodelta 1881, jolloin past. A. T. Backman saarnasi Harborissa. V. 1885 perustettiin Harboriin raittiusseura "Hyvä Toivo", ollen ensimmäinen suom. r.-seura Ohion valtiossa. Harborissa ja Ashtabulassa ovat aikoinaan ilmestyneet sanomalehdet, kuten "Yhdysvaltain Sanomat". Tämä kirjallisen viljelyn alote otettiin noina henkisen heräämisen alkuvuosina, nim. 1884. Lehti sai hetimiten 3,500 tilaajaa ja oli aikanaan eniten levinnyt meikäläinen sanomalehti Amerikassa. Sanomalehtiharrastuksestaan Amerikan suomalaisille noin 30 vuotta tunnetut, sanoisimmeko pionerivaljakko, Lähde ja Edwards myötävaikuttivat mainitun lehden syntymiseen ja onnistumiseen. Tässä painossa alkoi Lähde samana vuonna julkaista "Valvoja"-nimistä hengellistä kuukausilehteä, jonka toimitusta avustivat myös pastorit Nikander ja Hoikka. Niinikään Amerikan suomalaisten ensimmäinen raittiuslehti "Perheen Ystävä" ilmestyi tästä samasta painosta jonkun aikaa. Jonkun aikaa v. 1887 ilmestyi Ashtabulassa "Pohjan Tähti"-niminen uutislehti Ino Ekmanin toimittamana, ja vuodesta 1897 alkoi Aug. Edwards julkaista aikoinaan laajimmin levinnyttä Am. suom. lehteä "Amerikan Sanomia", johon ennen lakkaamista oston kautta liitettiin Calumetin "Suometar".

Harbor ja Ashtabula ovat ainoat suomalaisen asutuksen keskuksat Ohiossa ja Pennsylvaniassa, missä meillä on menneinä vuosina sekä sanomalehtiä käännöskirjallisuutta kustannettu.

Nyt kun Harborissa on noin 4,000 suomalaista, Fairportissa ehkä 2,000, Clevelandissa arvioidaan lu-

ku 2,500, Conneautissa 1,200, Eriessa, Pa., 200, New Castlessa, Pa., 500, Monessenissa, Pa., 1,200 ja Warrenissa, O., lähemmäs 1,000 ja monessa suuremmassa ja pienemmässä kaupungissa mainittujen lisäksi monet sadat, tulisi oikeutetuksi olla edes yksi uutislehti, mutta valitettavasti ei ole ainoatakaan. Meillä ei ole omaa sentraalia, siksipä meidän on turvautuminen Duluthissa, Hancockissa ja Fitchburgissa ilmestyviin porvarillisiin lehtiin.

Tästä huolimatta seurakuntatoiminta ja raittius työ ovat yhä enemmän ja enemmän vakiintuneet ja järjestyneet.

Suomi Synodiin kuuluu noin tusinakunta seurakuntaa Ohiossa ja Pennsylvaniassa, joita hoitavat nykyään pastorit Salonen (Monessen, Pa.), Kuusi (Conneaut, O.), Saarinen (vasta valittu Harboriin, O.), Lipsanen (Fairport, O.) ja Määttä (Warren, O.). Näiden pappien seurakunnissa on kaikenikäistä jäsenistöä pyöreissä luvuissa lähemmäs 5,000 henkeä. Ja näiden seurakuntapiirien omaisuuden arvo nousee yli \$50,000. Järjestynyt sunnuntai-koulutoiminta valitsee näissä seurakuntapiireissä ja nykyään on kouluissa noin 1,200 oppilasta ja noin 100 opettajaa.

Toisiinkin kirkkokuntiin, kuten Kansalliskirkkokuntaan, Kongregatsionali- eli "Lähetyskirkkoon", itsenäiset seurakunnat (past. Williamson-vainajan hoidossa olleet) ja Pelastusarmeijan joku haaraosasto, kuuluu joku tuhatkunta kansalaista. Heillä on myös useita kirkkoja ja seurakunnissa vakituiset opettajat tai pappismiehet. Mikäli evankeliumin herä Kristus saa vaikuttaa henkensä kautta, sikäli mainitut laitokset, järjestetyt toimintaohjeet ja hengellisen toiminnan esitaistelijat tekevät ja aikaansaavat vähän kerrallaan Luojamme kunniaksi ja siirtokansamme parhaaksi näissä valtioissa.

Yhteiskunnallisen reformityön alalla on O. ja Pa. Suom. Raittiusliitto tunnustusta ansaitsevalla valp-

paudella koettanut parhautensa mukaan meikäläisten piireistä sivuun sysätä nykyajan tuhoavinta pahetta — väkijuomaliikettä. Liiton piiriin kuuluu hyvä joukko toistakymmentä r.-seuraa, joiden varsinainen jäsenistö nousee toiselle tuhannelle. Seuroilla on ylipäänsä komeat omat huoneustonsa ja niissä lainakirjastoja, joiden nidemäärä nousee tuhansiin; omaisuuden arvo kohoaa useampiin kymmeneen tuhansiin dollareihin.

Menneiden vuosien heräyksen aikoina oli enemmän intoa, vakavuutta ja aatteen perusteellisuutta. Sittenmin huvi-motiivien esille astuttua, tanssin, karkelon ja silloin tällöin harkitsemattoman näytöksen esittämisen edessä on prinssi unohtunut, taktiikka epäsäännöllistynyt ja alkuperäisen aatteen into laimentunut. Sentään koetetaan seistä entisellä pohjalla ja taistelun melskeeseen hyökätään muinaisten hakkapeliittain rohkeudella, kuten esim. tänään, kun on kysymyksessä 6,000,000 ihmisen vapauttaminen Ohion valtiossa väkijuomien kahleista.

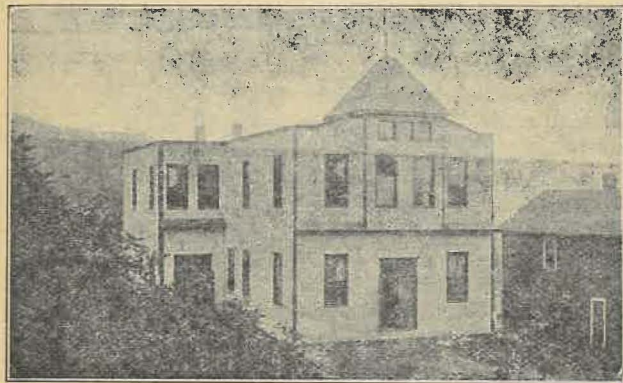
An. iopuoli on se, että Amerikau suomalaisten etevimpiä kykyjä on Ohion ja Pennsylvanian Raittiusliitto hankkinut viime kuluneina vuosina puhumaan ja luennoimaan piirialueillaan. Myöskin se on vuositain julaissut kevätojulkaisua ja musikaalisten seurojen kanssa viettänyt vuotuisia raittius-, soitto- ja laulujuhlia, jotka ovat aina muodostuneet tuhansille suuriksi heimoushengen, aatteen ja taiteen juhliksi.

Soittokunnat ja satunnaisesti myös kuorot ovat saaneet treenailla ja kehittää itseään raittiusseurojen huoneustoissa. Harborin "Huminalla" on vain oma "korsevatorionsa". Olkoon tässä mainittu, että parasta mitä tällä mantereella on löydettävissä torvisoitannon alalla meikäläisten kesken, on täällä Ohiossa ja Pennsylvaniassa. Harborilaisilla on suurin konserttisali ja monesseniälaisilla on "Sibelius-Seura". Kuoroesitykset eivät liene koskaan kohonneet

Michiganin ja Minnesotan laulajain tasalle.

Kaikki mitä tässä lyhyessä kirjoittelmassa on esille tuotu, on esitetty suomalaisen heimolaiskehityksen kehityksissä Erien rantamilta ja Shenange-Monongahela-jokilaaksosta.

Mutta vielä kiinteämmin, erityisemmässä mielessä kuin edelliset, on siirtokansallisen kansallisuusaatteen tammen — Kalevan tammen oksat levittäytyneet näillekin alueille. Lönnrotin, Snellmanin ja



Suomalaisten raittiustalo Weirton'issa, W. Va.

Kiven kaatuneiden runkojen kantojen uumenista on koitettu esiin manata heimoushengen juurivesoja. Tarkoitus on kait kohottaa suomalaisuuden mainetta, levittää Kalevan kauran peltosarkoja ja saada vennoiksi joutuneet veriveljet kättä lyömään. Jos sanoisimme, että sanomalehdistömme on se kannel, jonka kielistä heläjää sopusoinnun kaunis veljessävel, viimeisimpiä polemiikkiotteluita muistellessa täytyy sanoa, ei ole vielä ruoste sen kielistä varissut eikä ole vielä opittu soiton taituruutta. Ja siten kuten, kun

valtimo Iyö Red Lodgessa, Duluthissa, Massan ja New Yorkin "Majoissa", siten se Iyö Erie järven rantamillakin ja Pennsylvaniaan perustetuissa Majoissa ja Tuvissa.

Näissä parissa valtiossa lienee kuusi tällaista kansallisaatteen pirttikuntaa. Hyvä olisi että pojat ja tyttaret eivät suotta kantaisi sinivalkoisia viirejä ja eivät kansallisharrastuksilleen keksisi isien pohjalta kovin etäisiä ja tosisuomalaisuudelle aivan liian outoja lähtökohtia. Mikä on keksittyä, on etsittyä ja tekaistua. Omalla pohjallasi kuuntelet Lönnrotia ja Snellmania ja varmaan he ovat sen arvoisia, että te myöhäsyntyisen polven pojat ja tyttaret heitä kuuntelette ja viisaalla tavalla sovellutatte karjalais-suomalaisen heimoälyn näihin aina erilaisiksi muovailtuihin sirtokansallisiin oloihimme.

Toivomme, että tämänkin järjestömme elämäntyö tarkoittaa Kaikkivaltiaan Jumalan kunniaa ja siirtokansamme parhainta.

Täällä sykkii siis monta suomalaista sydäntä, täällä Ohiossa ja Pennsylvaniassa. Milloin jokin musikaalinen airut, milloin jokin kansallisen herätyksen viheltävä "siknaali", milloin hengellisen harrastuksen kertova viesti, jollaisia täältä silloin tällöin lennätetään, kertovat veljille kaikissa ihmansuunnissa kirjallisuudenkin muodossa että saarnaava Luther elää, että laulava ja soittava Väinö elää, että runoileva Lönnrot elää ja suomalaisuuden oman hengen tuntemuksen filosofeeraaja Snellman elää.

Ja kun nämä elää, niin vento ei saa pirtin isänyyttä eikä koito tuvan avaimia.

— Ja Herra sanoi Moosekselle: Mene eteenpäin!

Veljellisimmin kaikille veljenä

Warren, Ohio.

Evert Määttälä.



Urhea kansa.



Amerikan suomalaisten ei koskaan tarvitse hävetä kansansa historiaa, joka, vaikka onkin niin pienen kansan muinaisten mainetöiden historia, vetää urhoolisuudessa vertoja minkä kansan urotöille tahansa.

Kutka urheammin taistelivat uskontonsa puolesta suuren Kustaa Aadolfin lipun ympärillä oman suomalaisen sankarinsa Torsten Ståhlhandsken johtamina? Tiedämme miten Breitenfeldin taistelussa, 7 p.

syysk. 1631, Ståhlhandske suomalaisineen sekä toinen suomalainen, Kustaa Horn, pakoittivat saksalaiset sankarit, Pappenheimin ja Tillyn, pakenemaan, jotka siihen asti olivat olleet voittamattomat. Ja Lützenin tappelussa, 6 p. marrask., 1632, jossa sankarikuningas kaatui, sai Pappenheimkin surmansa suomalaisen miekan iskuista.

Ja sitä ennen jo 70 suomalaista Demminin luona kaatui, mutta pelastivat Kustaa Adolfin hengen.

Kaikki ne vuosisadat, jotka Suomi oli Ruotsin yhteydessä, saivat suomalaiset taistella, milloin ruotsalaisten kanssa ulkomailla, milloin taas omaa maata puolustaen. — Ja aina he tekivät tehtävänsä ihmeteltävän jalosti.

Mainion mainetodistuksen antoi suomalaisille sotilaille pelkäämätöin johtajansa, kenraali von Döbeln, kun hän piti heille hyvästijättöpuheen 8 p. lokak. 1809. Siinä puheessa hän ilmoitti että alustava rauhankokous oli alkanut syyskuun 17 p., ja lausui muun muassa:

“Suomalaiset! Veljet! Teidän urotyönne ovat suuret, ja kiitollisuus, jonka kaikkien puolesta teille julistan, on niiden mukainen. Tämän tulkitsemiseen vaadittaisi kaunopuhujan koko kyky — mutta minä olen sotilas — sotilas! mikä ylpeä nimitys, kun minulla on tämä arvonimi teiltä, teidän etupäässäanne ja teidän kanssanne. Vastaanottakaa siis liikutetun sydämen teeskentelemättömät tunteet.

“Ja te, ruotsalaiset, olkaa ylpeät siitä, että olette saaneet taistella urheain suomalaisten kanssa! Oi suomalaiset, viekää mennessänne synnyinseuduillenne Ruotsin kansan kiitollisuus! — — —

“Suomalaiset veljet, jos sanojani voitaisiin todistaa verikyyneleillä minun silmistäni, niin ne vuotaisivat, ja jokainen pisara vakuuttaisi teille minun kunnioitukseni ja minun ystävytyteni!”

Nuo lauseet, jotka tämän kuuluisan päällikön hyvästijättöpuheesta olemme tähän pannut, ilmaisevat miten Suomen soturit tuossa viimeisessäkin sodassa ruotsalaisten kanssa olivat tehneet itsensä huoma-
tuiksi.

Kansamme vaiheita katsellessa täyttyy sydämemme ihmettelyllä, että meillä ovat olleet niin urheat esi-isät. Ja sitte on läpi historian ilmestynyt kansassamme sanomaton rakkaus köyhään maahansa, joka ei antanut heille läheskään sellaisia etuja kuin suurrempien kansojen osaksi on tullut.

Ihmeteltävä on kansamme henkisestikin ollut. Ei yksikään kansa maailmassa ole luonut sellaista kansan hengen luomaa runokokoelmaa maailman suurien kansojen ihmeteltäväksi kuin meidän Kalevalamme

on. Siinä kirja, joka avaa tien vanhojen suomalaisten tietojen syvyyksiin, niiden laulun mahtiin, vieläpä sellainen oma aarteemme, ettei yksikään muu kansa kykene sitä meiltä riistämään.

Tässä lyhyessä kirjoituksessa on mahdoton kertoa miten kansamme kesti Isonvihan vaivat ja sotien melskeet kotoisilla tantereilla, miten se monesti on saanut sodan jälkeen uudestaan rakentaa poltetut talonsa ja uudelleen kyntää tallatut viljavainionsa, samoin kuin silloinkin kun hallayö on sen vuositulon niittänyt. Sanomme vaan, että se on urhea kansa, kansa, joka ei voi hukkaa ja jota sen lasten täytyy täydellä todella kunnioittaa.

Meillä Amerikan suomalaisilla on erityinen tilaisuus näyttää täällä, mitä sen kansan jälkeläiset voivat tehdä täälläkin.

Varsinkin tänä historiallisena aikana, jolloin koko maailma riehuu sodassa ja meillä Amerikassakin nyt tulee jokaisen ponnistaa tämän maan hyväksi, tulisi meidän suomalaisten nuorten miesten näyttää, että he eivät pelkää taistella hurmetantereilla vihollista vastaan. Nyt, jos milloinkaan, on meillä tilaisuus näyttää että me olemme lainkuuliaista kansaa ja tahdomme tehdä parhaamme tämän maan hyväksi, joka todella ansaitseekin meidän rakkautemme.

Ja henkinen taistelumme! Kansamme varjopuoliin kuuluu sen taipumus päihdyttäviin juomiin, joka on helmasyntinä kaikilla kansoilla. Mutta siinä ovat suomalaisemme työskennelleet jo kolmattakymmentä vuotta ja ovat olleet aikaisempia raittiustyöntekijöitä tässä maassa kuin monet muut kansallisuudet. Sitä tulee meidän vieläkin jatkaa lopulliseen voittoon asti.

Tulisi pitkäksi kertoa kaikista niistä tehtävistä, joita meillä on ihmisinä ja kansalaisina. Mutta pohjana ja menestymisemme ehtona kansallisen maineemme saavuttamiseksi tässä maassa on, että me kaikesta voimastamme kokoomme yhteisen kansallis-

hengen lietsojiksi kaikki heimomme lapset tässä maassa. Ne ovat urhean kansan jälkeläisiä, sankarikansan lapsia nuo Amerikan suomalaiset, eivät ne saa joutua hukkaan. Särkyneen sammon muruset ovat kerättävät ja se on nykyisen polven tehtävä, eli muuten vuosikymmenien perästä ei Amerikan suomalaisilla ole enään mitään omaa kansallisuutta tässä maassa. Samalla kuin olemme amerikalaisia tulee meidän myös olla suomalaisia.

Taas uusi lehti on kääntynyt elämämme ja samalla kansamme historiassa. Olkoon se meille henkisen ja aineellisen toiminnan vuosi, menestyksen ja ehkäpä jo rauhankin vuosi.

Onnea kansallemme vuodelle 1918!

New York Mills, Minn.

J. W. Lähde.



Lumihiuteiden kehtolaulu.

Lumihiuteet leijaa
maahan hiljaa, hiljaa
talviuneen heijaa
vihantaa ne viljaa.

Nuku hangen alla,
suvet suuret jäivät —
vaikka vielä halla,
kerran kevätpäivät!

Lumihiude hieno,
kohta jäinen kuori —
tuuti vilja vieno,
nuku korsi nuori!

Pääsky silloin soittaa
alla oman orren,
valo, lämpö voittaa,
nostaa joka korren.

Antti Rytkönen.



Matkamuiistelmia Mainesta.

Matkoilla uuden näkeminen on niitä avuja, jotka avartavat henkistä näköpiiriämme. Tuntuvammin sitä avartaa, jos kotoisia, tuttuja ja totutuita tanhuvia vierailulla maalla vastaan sattuu.

Mainen valtio on yksi niitä paikkoja Amerikassa, jolla on kotiahon tuntu meille suomalaisille. Allekirjoittaneella on ollut onni parina viimeisenä kesänä oleilla siellä ja unohtumattomat ovat ne lukuisat muistot, joita se "pohjola" Suomen "pohjolan" lapselle tarjosi.

Pyytäisin luvallanne kulettaa teitä kanssani muutamilla paikkakunnilla siellä. Viivähdämme ensin Dark Harborissa, joka on noin 12—13 mailia pitkässä Islesboro nimisessä saarella. Saari on toisin paikoin niin kaitahko, että maantie vaihtuu jalkapolkuun. Luontonsa ja maaperänsä puolesta hyvin paljon Suomen luonnon kaltaista. Kukkulat, laaksot, harjanteet ja rotkot tekevät sen vaihtelevaksi ja siitä johdunee, että vaeltaja ihan huomaamattaan tekee pitkät kierrokset vastaan sattuvien rotkojen ja kukkuloiden nähtävyyksiä nähdäkseen. Islesboron rantamat ovat enimmäkseen kalliokkaita, jyrkkiä, meren pieksämiä, mutta paikottain muodostaa meri lahden poukamia, jotka viehättäväisyydessään muistuttavat Etelä-Suomen Hiidenvesi seutua Vihdissä.

Onnellisena sattumana pidimme me kolme suomalaista inehmoa sitä, että asuntonne sattui olemaan yhdessä noista lahden poukamista. Tummassa lahdessa, joksi me käännöksen mukaan lahteamme kut-

suimme. Oli kuin Suomessa kotoisilla tanhuvilla olisi ollut. Valkovartinen koivikko leppoisesti lepatti vankkana etuvartiostona merituulia vastassa. Ahommalla, laaksommalla tuomi tuoksui, pihlaja lumelta paistoi, hopeisena hohtivat raidat, vienosti värisi haapa, lep-päkin kerttuinensa paikkansa täytti. Ruohokentillä värit väikkyivät, päivänkakkarat loivat pitkien silmä-ripsiensä alta suuren hyväilevän katseensa, sinikellot soittivat satujen sinistä laulua pientareilla ja vanamot levittivät voimakkaasti vienoa tuoksuaan lehdikön lai-dassa. Ei puuttunut petäjain valtava pihka, ei kuu-sien kukkeiden kumina; katajakin kangasta viersi.

Verratonta oli heinäkuuisena aamuna auringon nou-sua aholla tervehtää. Se oli luonnon syvää aamuhar-tautta. Heinikot syvään kumartuneina yökasteesta olivat kuin suuri rukoileva joukko joka nöyränä päi-vän tervetulleeksi toivotti, hiljaa ja hartaana vähitel-len päivälle nousi, hopeana helmeillen, aamukasteessa askartelunsa aloitti.

Elimme alkukesän hiljaista omaa elämätämme, jokseenkin suljettuina ympäristöltä. Vasta kesän ker-keimmillään ollessa hiljaisuus eloksi, kesäiseksi eloksi muuttui. Sen aiheutti kaupunkilais-ystäviemme suur-kylästä muutamiksi päiviksi rauhalaamme saapumi-nen. Aholla elettiin, aholla keitettiin, paistettiin, lehdikossa levättiin, nurmikolla palloa potkittiin ja aallokossa vilvoiteltiin. Elettiin palanen pari elämää, jolloin oli "tulsta silmässä, terästä jalan nousennassa." Nuotiotulet illoin lahden poukamassa sytytettiin, kan-sallislaulujamme laulettiin. Tumman-Lahden tulet tuikkivat kutsuvasti ja me sanoimmekin: Tulisipa nyt joku suomalainen venhollansa vesiltä, tervetullut tulillemme olisi.

Iltana eräänä kuuluutimme kaikki Islesborossa ole-vat suomalaiset lahtemme poukamaan iltaa nuotio-tulille istumaan. Lukumme nousi kahteentoista. Li-pui venhoja lahdelmalla, tunnustelivat — vieras kieli,

vieras lie mielikin — pois menivät. Venho muuanpa ei mennyt: "Suomalaisiako?" kuului suomenkielellä kysyvä, ihmettelevä miehen ääni. Epäröivänä telakalle laski, lähentely jöröä, outoa. "Enpä ole vielä kahdes-sakymmenessä vuodessa, minkä olen näitä vesiä kyn-tänyt, tavannut tällaista kotoista näkyä, en edes hei-molaisiani tavannut. Siksipä niin oudolta tuntui kuulla lauluanne: 'ulkona ulapalla myrskyt ne pau-haa, täällä on lämmintä, täällä on lauhaa'. Kutsuanne noudattaen purteni valkamaanne laskin", sanoi tuli-jamme.

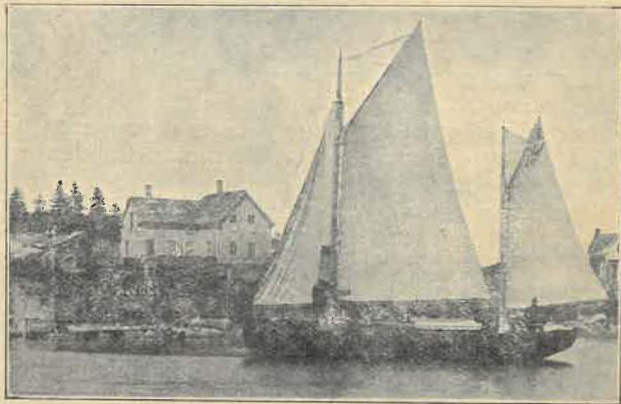
Sieluissamme alkoi läikehtiä. Läikehdintä loih-ti muististamme esiin kotoiset ajat, kotoisilla lahdemil-la helavalkeitemme, juhannustuliemme ääressä. — Elimme niissä jälleen ja leppoiseksi, kauaskantavaksi voimaksi jäi sielumme muisto Tumman-Lahden nuotiotulilta. —

Vinalhaven, noin kymmenen mailia Islesborosta oleva saari, on merkille pantava siitä, että siellä on joukko suomalaisia, jotka kalastaen, maataviljellen, ja kivitöitä tehden saarta asuvat. Vinalhaven on pal-jon suurempi kuin Islesboro ja siellä on asukasluku nykyisin noin 4000—5000 vaiheilla. Siellä on kolme kirkkoa, kirjasto, korkeakoulu, useampia liikehuoneus-toja, teatteri, kaksi konepajaa, kaksi laivaveistämöä, kirjapaino, pankki, mylly, suuret graniittilouhimot, kala- ja rapuliikkeet sekä suomalaisten oma talo "Imatra". Noin 400—500 kalastajaa ja ravustajaa asuu siellä. Ihanimpia paikkoja on Penobscot Bay, jossa kesä-asujamet suurin joukoin aavan Atlannin viileydessä itseänsä vilvoittelevat.

Varsinaisesti mainittakoon suomalaiset kalastajat, jotka ihan sattumalta sattuivat allekirjoittaneen po-luille. Tapasin siellä Viherruusu ja Saarivirta kalas-taja-veljekset. Ventona ovellensa kolkutin, mutta ei kestänyt kauankaan kuin ventous tuttuudeksi sukeu-tui. Se kotoisuus ja erinomainen siisteys, mikä näistä

kodeista vastaan osui, oli omiaan oudosta tutun tekemään. Ystävälliset emännät olivat niitä hyviä hengettäriä, jotka näppäilivät kodin harppua viihdyttävästi. Ihmekö, jos koko ympäristö oli mitä paraimmassa vireessä.

Tutustuakseni Atlannin asustajiin ja varsinaiseen suurkalastukseen kysyin kapteenilta ottaisivatko he minut mukaansa kalaan. Odottomaton ei ollut minulle se kummeksiva katse, minkä he toisiinsa loivat.



Purjealus "Axel-Albert"

Olinhan nainen, suurkaupungin nainen, kuten he perästä ihmetellen mainitsivat. Täyttä totta kun vakuutin tarkoittavani, pääsin kuin pääsinkin mukaan. Kerkein askelin rantaan lippasin kalastajain keralla, aavistamatta kalastajain vaikeuksia, elämää.

"Axel-Albert" oli alus, suuri kuunari, jolla lähdimme "Ukko Vinalin taivaallisesta satamasta" aavalle ulapalle, illan pimeydessä, tähtien tuikkiessa ja syyskuisen kuun kumottaessa. Tuuli oli laimea, joten alkumatka täytyi koneisiin turvautua. Pojat täyttivät

pitkää siimaa, kapteeni oli peräsimestä, "Tossu", uskollinen vahti, loikoi yöuniaan hytissä. Puoliyöhön päästyäni väsymys alkoi tuntuvaan tuttavuutta tehdä minunkin kanssani ja huolimatta kalamies-maineeni laskeutumisesta seurasin Tossua hyttiin.

Jo "pojatkin" saivat vuoroa untolassa käydä. Yhden vain piti aina kelloa soittaa merkiksi, että ei aavan ulapan kyntäjät päallemme ajaisi. Oli se minunkin vuoroni, mutta ei yksin — tietysti Tossun kanssa töissä kun kerran sen kanssa levollakin.



"Heikkien" pyynnissä.

Ei maltettu päivää odottaa, vaan laskettiin veneet vesille, mies kuhunkin pyydyspyttyinensä ja suurine öljylamppuineen. Ja niin alkoi päivän työ. Kapteeni ja minä jäimme alukseen, hän peräsimeen ja minä keittiöön aamiaispuuhiin. Mikä runollisuus: aamurinko heijastaa ensi sarastuksensa, nousee nousemistaan, aamunkoin päiväksi muuttaen, terveiset — Suomesta, niin ajattelin, toi.

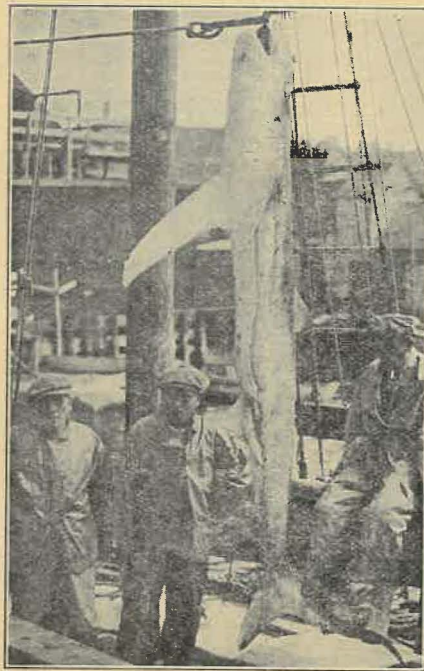
Jo palaavat pojat venhoinensa. Aamiaista hyvällä

halulla syömme kajuutassa ujoina ja arastellen molemmin puolin, sillä outoa oli heille aavan ulapan kyntäjille new-yorkilais-neitosen mukana olo, vähemmän oudompatako minulle Atlannilla kalastus, etenkin kun olimme niin kaukana maista ja mantereista, että ei edes kaukoputken avulla niitä nähty. Aamiaistunnin jälkeen pojat pyydyksiään kokemaan. Me heidän väliään purjehtimaan ja silloin minusta tuli — perämies. Sain nim. hoidella peräsiintä ja ohjailla alustamme pitkänsiiman nostajain välisillä matkoilla. Suoden siten kapteenille “syöttien” asetusajan pyydyksiin, jotka seuraavana aamuna piti syvyyteen laskea. Tuollaiset pienet toimitukset olivat omiaan tekemään minusta apulaisen tapaisen, josta tunsin salaista mielihyvää.

Antelias oli Ahtola, mutta voi sitä kuoleman korinata, mikä vihlovana korvia viilsi lähestyessä täysiä kalaveneitä. Se oli heikomman rukoilevaa valitusta vahvemman sorrosta. Ei ole ammattikalastajilla aikaa varovasti päästellä kaloja pyydyksistä, yli olkain vain mätkitään elävät kalat veneisiin, jotka samalla heitolla irtaantuvat kitasistaan ja leukapielistään. Vähän väliä saimme olla vuoroin toisella, vuoroin toisella veneellä ottamassa säilöön “ruumaan” saalista, joka oli sangen runsas. En ollut vielä koskaan nähnyt sellaista kalain paljoutta ja ihmettelivät sitä itse kalastajaveikotkin. Suuria, itsemittäisiani “heikkejä” (hake) meri antoi eikä haikaan tulematta ollut. Lukemattomat olivat ne Ahtolan asukkaat, jotka tuolla kalamatkalla minulle tuttavuutta tekivät. Milloin sai tutustua pyöreeseen kuin palloon, milloin kivikalaan, milloin nauravaan kalaan, sellaiseen, joka kutkutuksesta ääneen nauroi. Milloin lehmän vuotaa muistutaviin pitkähäntäisiin voimakaloihin, joiden voimakkuus joskus melkein veneen kaadolla tunnetaan. Ei jaksanut sieluni tuosta nauttia, se kärsi, se suruiseksi sai. Vankemmin tulin silloin vakuutettua “vegetaa-

riaisuudestani”. Surren kalastaja-toverinikin sitä mainitsivat, mutta ikänsä Uusikaupunkilais-kalastajina ollen sille tottuneet eivät siitä niin kärsineet, jos kohtakin myönsivät sen “raadolliseksi”.

Öinen tyyneys on kadonnut, meri alkaa “käydä”, ruskaa, viskoo, vesittää jo yli laitain. Olen jälleen



Viheriärnuusu ja Saariivirta-veljekset sekä pyydystämänsä hai.

ruuanlaittohommissa, mutta voi, patani ja pannuni eivät hellalla pysy. Rautalangoiin täydyn ne ohjeiden jälkeen hellaan kiinnittää. Raju sää reipastuttaa en-

tistä enemmän mieltäni ja laulellen ja laklattaen askartelen kajuutassa. Ei aikaakaan, outo tunne oudosti ölvii, pois kajuutasta, kannelle raittiiseen ilmaan. Olen — merisairas. Komensin itseäni, tovereilta salata tahdoin, sillä olinhan — merimies. Aikansa piti pintehissä, mutta päivällisen silti olin keittänyt, ainoastaan perunat ja maissit kapteeni tulelta pois nosti. Keskipäivä levättiin rupertellen, laulellen, soitellen; kalastaja-veikoillani oli nim. viulut ja huilut mukana. Illan tullen alotettiin samaiset touhut ja sellaista se on yhtämittäisesti kalastajain elämä. Ainoastaan joskus saalistaan myymässä satamissa käyvät. Merta kyntävät, vaaroissa ja vastuksissa alati asustavat.

Ylimalkaisesti on juoppous ja muut paheet merenkäyntäjien tunnuksena, harvoja poikkeuksia lukuunottamatta, ja noihin harvoihin kalastajatoveriniinkin kuuluivat. Senpä vuoksi heidän elämäntätömuksensa heijasti kauniina, elämään uskovana, päivään luottavana ja ihanteellisena. Eivät he ajatelleet vain itseänsä; saaren koko suomalainen asutus oli ajatusten esine. Kansallisuuskysymys velloi mieltä, koossa pysyväisyys oli lujitettava, oikeita elämänarvoja oli etsittävä ja omalle liedelle oli kotoinen tuli sytytettävä suomalaisuudelle palamaan.

Kotosalla ollessa, "Imatralla" iltoja istuttiin, lämmitettiin ja lämmiteltiin, — vastassa vastustajain tulet —, mutta niitä katseltiin "Viron tulina, Vianan valkeina" toivossa, että kerran vaja lakkaa ja koko Vinalnavenin kourallinen, se 60—70-henkinen suomalainen joukko yhtyy. Yhtyy hengen valon, sydämen ja järjen sopusointuisuuden ihannelipun alle.

Lauantai-laakeus kohosi ylimmilleen valkaistussa tuvassa, jossa istuimme iltakelloja kuunnellen, kotoi- sen kylän jälkeen.

Unohduksiinko jäisi sunnuntai-aamun juhllallisuus, minkä "Imatran Kvartetti" erityisenä yllätyksenä minulle nimipäiväni johdosta osoitti herättämällä mi-

nut "Matalan Olkikaton Alla" säveliin suloisesta aamu-unestani.

Päivemmällä "Lammassaareen" purjehdittiin puolukkaan, ja illan tullen Imatralla "muistatko muinoin kuin marjassa käytiin" tai muilla laululeikeillä isolla joukolla iloittiin.

Kotoisten olojen muistanta jätti mieleen leppoisan tunteen ja se tunne jäi yhdistämään meitä saman heimon lapsia vehmaisella ystävyydellä toisiimme.

Herttaisina muistoina säilyvät mielessäni Mainen matkat.

New York, 1917.

Impi-Liisa Miettinen.



Nocturno.

Syksy-yö!
 Pimeys hirveä...
 Kylmyys kauhea...
 Ei yhtään tähteä!
 Ei yhtään tähteä!
 Synkkä korpi ympärillä pauhaa.
 Laine, jääsirpaleinen, laulaa,
 Kaameasti mustiin louhiin lyö...
 Lyö ja lyö!

Ihmisen henki,
 Läti kärsivä,
 Läti kapinoiva
 Yössä usmaisessa haparoi
 Ja harhaa...
 Turhaan etsien,
 Tutkien, tunnustellen

Tähtitarnaa...
 Yö musta niin,
 Oi musta!
 Niin vähän elämässä lohdutusta.
 Niin vähän!

Kansojen kaitselmus!
 Hurmeiden haltija Herra!
 Sano missä on johtajasauvas?
 Yö ympäri pauhaa, pauhaa...
 Ja laine lyö —
 Ei missään rauhaa
 Ja tyrmässä työ —
 Miks eksyä salleit niin kauvas?
 Niin kauvas?...

Jos löytäisin tähden ma ainoankaan
 Mun elämäni korpiyössä:
 Toki soihtu se pienikin loistollaan
 Minut johtaisi tunnossa, työssä!
 En erheihin eksyis,
 En rikoksiin vaipuis,
 Mun sieluni suurihin hellästi taipuis
 Ja tuskani ainainen haipuis...

Ilmari Kiunto.



Canada on Suomalaisen siirtolaisuuden luvattu maa.

Suurin osa suomalaista siirtolaisuutta on vielä näihin asti suuntautunut Amerikan Yhdysvaltoihin. Siellä ovat olleet kehittyneemmät olot, paremmat työnsaantimahdollisuudet ja järjestyneempi siirtolais-ten houkuttelu, kuletus ja vastaanotto kuin sen pohjoispuolella olevassa naapurimaassa, Canadassa.

Mutta nyttemmin jo alkavat osat vaihtua. Yhdysvallat ovat jo asutut, toisin paikoin liiankin tiheään. Kotoinen työvoima siellä kykenee täyttämään tarpeen. Siksi siirtolaisuus Yhdysvaltoihin alkaa siirtyä menneitten tapahtumien joukkoon.

Canada sen sijaan on siirtolaisuuden luvattu maa vielä moniksi vuosikymmeniksi, ehkäpä vuosiadoik-sikin. Pinta-alaltaan Canada on laajempi kuin Yhdysvallat ja sängen rikas kaikellaisista luonnonrik-kauksista. Mutta kun Yhdysvaltain asukasluku on yli 100,000,000, niin koko Canadian asukasluku supis-tuu seitsemään ja puoleen miljoonaan.

Canadian pääelinkeinoja ovat maanviljelys ja kar-janhoito, juuri niitä samoja, joihin suomalaiset ovat tottuneet jo "vanhassa maassa", kotoisilla kunnahil-laan. Siksipä tuhannet suomalaiset Canadaan tultu-aan ovat antautuneet maanviljelijöiksi ja menestyvät oivallisesti.

Canadassa on vielä rajaton määrä saatavana hyviä, valikoituja maanviljelysmaita asutusoikeudella (home-steads) valtiolta. Useimmat suomalaiset ovat tätä

käyttäneet hyväkseen, joten ennen asumattomiin seutuihin viimeisen vuosikymmenen aikana on kohonnut hyvinvoimia suomalaisia maanviljelysseutuja, sellaisia, jotka jo suomalaisella nimellään ulkomaailmallekin muistuttavat, että Väinön heimolaiset, Suomen katalajaisen kansan jäsenet siellä omalla työllään itsellensä villistä luonnosta uutta isänmaata valloittavat — ei miekoin, keihäin ja muine murha-asein, vaan kuokalla, kirveellä, lapiolla, auralla, karhilla ja muilla maanviljelysvälineillä ikihonkahuminaisesta korvesta reheviä viljavainioita luoden.

Sillä tavalla suomalainen Canadasta itsellensä uuden isänmaan valloittaa.

Canadan laajat metsät tarjoavat eteille suomalaisille kirvesmiehille oivallisen tilaisuuden näyttää taitoaan. Se onkin tullut kansalliseksi kuuluisuudeksi. Suomalainen on halutuin mies Canadian metsätöihin.

Monista mineraaleista rikkaissa Canadian kaivantoseuduissa ovat suomalaiset erityisesti kunnostautuneet. Huolimatta siitä, että suomalainen on aina ensimmäinen vaatimaan korotettua palkkaa ja entistä parempia työskentelyehtoja, hänellä on aina etusija kaivantotöissä.

Rautatietöissä, joko uusia rakennettaessa tahi entisiä kunnossa pitäen, tapaamme kaikkialla suomalaisia. Esimerkiksi Canadian Northern poikki maan kulkeva rautatielinja on melkein poikkeuksetta suomalaisten rautatieläisten kunnossa pitämä. Suuri osa Canadian Pacific rautatien korjaustöistä on suomalaisten hallussa. Ja pohjoisin poikkilinja Grand Trunk koettaa kaikin mahdollisin keinoin saada suomalaisia vakituisiksi linjatyöläisiksi sinne.

Samalla sanoen, kaikki työt alat Canadassa, ovat suomalaisille avoinna.

Tämä on sekä nykyisen että vastaisen siirtolaisuuden yksi tärkeimpiä menestymisen ehtoja.

Canadassa suurten rautatieyhtiöitten, metsätöitten,

kaivantojen ja kaikkien eri teollisuuksien palveluksessa on lukuisin määrin supisuomalaisia työnjohtajia, joitten johdolla Suomesta tullut, englanninkielttä taitamaton siirtolainen voi heti saada kunnollisella palkalla kunnollisen työpaikan.

Ilmasto, työolot ja yleensä kaikki elämäntavat Canadassa ovat lähimain samat kuin Suomessa. Siksi suomalainen muuttaessaan Suomesta Canadaan tuntee ikäänkuin hän olisi kotipitäjässään muuttanut kylästä toiseen. Erotus on vain siinä, että kotipitäjässä menestymismahdollisuudet olivat sangen rajoitetut. Täällä Canadassa ne ovat aivan rajattomat. Täällä jokainen mies on se, miksi hän itse itsensä tekee.

Canadassa onnistuakseen mieheltä vaaditaan ainoastaan kolmea hyvää avua, nimittäin *yritystä*, *kestävää* ja *isyyttä*. Mutta ne pä ovatkin suomalaisen luonteen perushyveitä. Niitä käytäntöön soveluttaen suomalaiset ovat voittaneet itselleen pysyvän jalansijan Canadian monimahdollisuusisella mantereella. Ne myös takaavat sen, että nykyisen suuren maailmansodan tauottua ja liikenteen jälleen turvalliseksi tultua suomalainen siirtolaistulva, ei ainoastaan Suomesta, mutta Amerikan Yhdysvalloistakin on suuntautuva Canadaan.

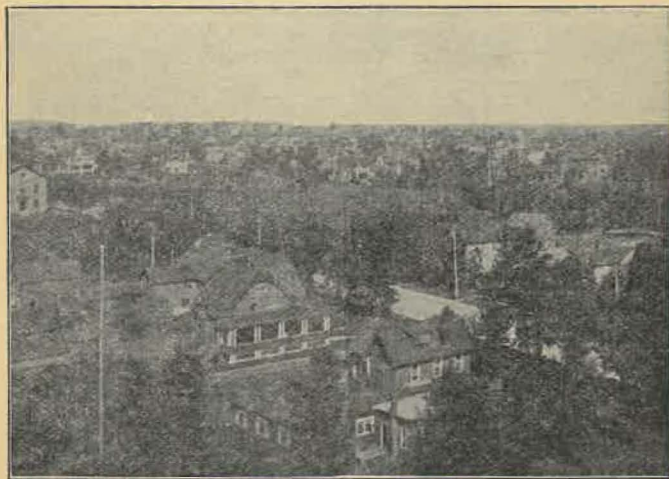
Suomalaisen mieli palaa maalle. Se haluaa oman pienen valtakuntansa, jossa se saa hallita itsevaltaisena isäntänä. Sellaisia 160, 320 ja 640 eekkerin valtakuntia asutusoikeudella, siis aivan ilmaiseksi, on Canadian hallituksella suomalaisille tarjota rajaton määrä. Mikseivät siis suomalaiset käyttäisi tällaisia tilaisuuksia hyväkseen entistä suuremmissa määrässä?

Kunhan nämä etuisuudet tulevat tunnetuksi, niin tuhannet ja taas tuhannet suomalaiset pakenevat Suomen korkeita veroja Canadaan, jonka laajat vehnän ynnä muun viljan kasvulle sopivat maat odottavat voimakasta, uurasta viljelijää. Sellaiselle Canada maksaa työvaivat monikertaisesti: Siitä ovat elävänä

esimerkkinä Canadian tuhannet, hyvinvoipaiset suomalaiset maanviljelijät.

Huomattavin suomalainen asutusseutu Canadassa. suuren Superior järven pohjoisrannikolla, Ontarion maakunnassa.

Siellä on vierivierekkäin kaksi koreata kaupunkia Port Arthur ja Fort William. Edellisessä on noin 18,000 asukasta, joista on arvioitu olevan yksi kolmas-



osa suomalaisia, ja jälkimäisessä noin 25,000 asukasta ja niistä noin 2,500 suomalaista.

Tämän lisäksi näitten oivallisten satamakaupunkien, jotka samalla ovat rautatiekeskuksina ja liikenne-

Maanviljelys-, kaivanto- ja teollisuusseudut pääasiassa ovat tulleet Canadian suomalaisten huomattavimmiksi ja suurimmiksi asutusseuduiksi. Sivuuutamme kaikki muut tällä kertaa ja pysähdymme hetkeksi Thunder Bayn alueelle, joka on kaunis lahdelmä

teen välittäjinä kaukaisen lännen ja idän välillä, on Thunder Bay alueella suuria suomalaisia maanviljelysalueita. Kokonaisia suuria townshippejä on yksinomaan suomalaisten hallussa, joissa, vaikka ovatkin vielä viljelyksiinsä nähden uudismaita, jo moni suomalainen maanviljelijä on "omillaan eläjä", ja kokonaan riippumaton maailman vaihtelevista työmarkkinoista ja elämisen välttämättömien tavarain hintain nousuista ja laskuista. Hän saa tarpeensa työnsä

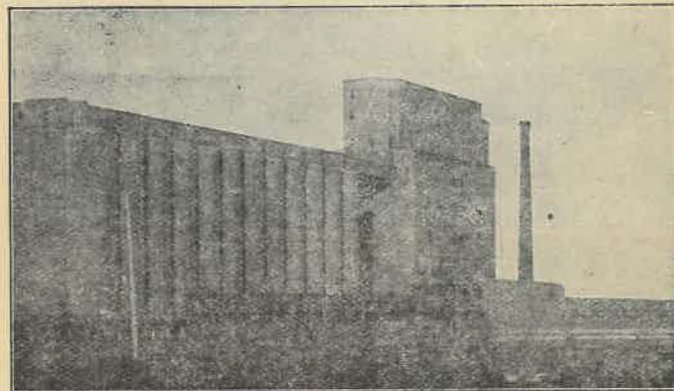
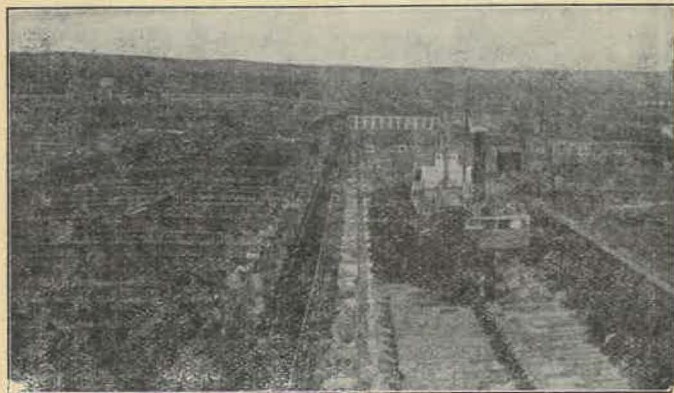


hinnalla omasta maastaan.

Kaupungeissa eläjät työskentelevät niissä tai niiden lähellä olevissa suurissa teollisuuslaitoksissa. Tärkein teollisuus Port Arthurissa, Ont., joka on Canadian suurin suomalainen asutuskeskus, on Western Dry Dock & Ship Bldg. Co:n laivatelakat, joissa parhaimpia palkkoja saaden noin 1500 miestä käy vakituisesti työssä.

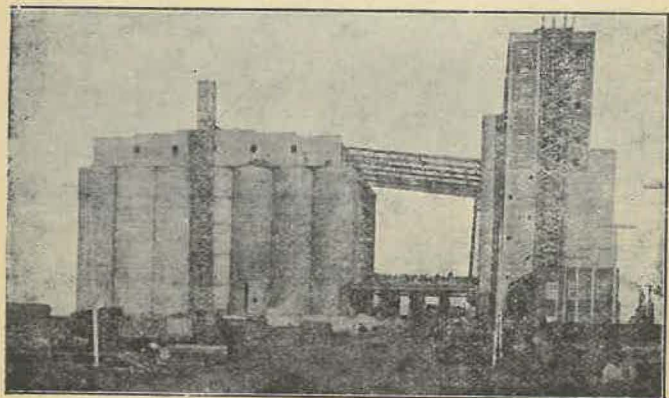
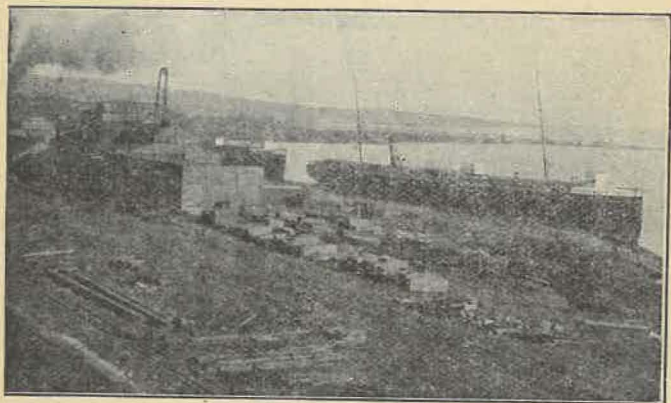
Port Arthur ja Fort William (nämä ovat kaksois-

kaupungit, 3 mailin etäisyydellä toisistaan) oivallisten satamiensa tähden Superior järven pohjois-länsikulmassa ovat luonnon tarjoamien etuisuuksiensa täh-



den joutuneet koko länsi-Canadan vilja-aitoiksi, viljan kulkiessa itään, Euroopan ja muille maailman markkinoille.

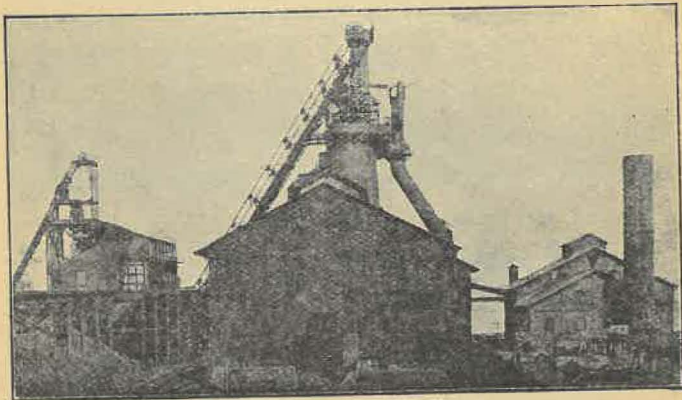
Useita kymmeniä viljan kuivaus-, puhdistus- ja säilytyslaitoksia on näissä kaupungeissa, joissa tuhannet saavat hyvällä palkalla työtä ympäri vuoden.



Näihin jättiläissäiliöihin, joihin suurimpaan sopii 9,500,000 pusselia viljaa, tuodaan vilja länneltä rautateitse. Täällä se puretaan ja laitetaan markkinakun-

toon ja sitte laivoihin lastattuna lähetetään suuria järviä niitä valtameren yhdistävän Welland kanaalin kautta Europaan ja muille maailman markkinoille. Tuhansia laivoja, joihin suurimpiin sopii puoli-joonaa pusselia viljaa koko kesän, huhtikuun puolivälistä joulukuun puoliväliin, välittää vilja- ja muuta tavara- ja matkustajaliikettä kaupunkien satamista.

Port Arthurin lähistöllä on sängen lupaavia kaivantoseutuja, joissa tutkimuksien mukaisesti on löydetty runsaasti kultaa, kuparia, hopeaa, nikkeliä, rautaa ja



muuta arvokkaita metalleja. Shuniah ja Silver Islet hopeakaivannot ovat olleet käynnissä jo useita vuosikymmeniä sitten, mutta myöhemmin sulettu. Nytkin ne aiotaan panna uudelleen käyntiin. Tip-top kupari- ja useita rautakaivantoja on vakituisesti käynnissä. Niistä nostetun rautamalmin jalostamista varten muutamia vuosia sitten rakennettiin Port Arthuriin suurilla kustannuksilla Atikokan rautasulimo, mutta viime vuosina se on ollut seisauksissa.

Parasta aikaa suunnittelee Canadan hallitus tämän teollisuuslaitoksen käyntiin panoa. Siitä tietysti seu-

raisi sekini, että työt lähiseudun rikkaissa rautakaivannoissa saisivat uutta virikettä.

Kaikki merkit viittaavat siihen, että Port Arthuriin vielä tulee suuri kaivosteollisuuden keskus Canadassa. Silloin täällä tarvitaan ei ainoastaan kunnollinen rautasulimo, mutta useita sulimoita myös arvokkaimpiakin metalleja varten.

Tämä työala, samoin kuin vasta alulle päässyt paperi- ja paperimassateollisuus tarjoavat tuhansille suomalaisille siirtolaisille vakituisen työn ja hyvällä palkalla.

Luonnon kauneuksia.

Suomalaisen silmä kaipaa vettä, puita, mäkiä, laaksoja ja vaihtelevia ahoja. Sellaisia ihauksia Thunder Bayn alue Port Arthuriin, Fort Williamiin ja näitten lähiympäristöillä tarjoaa runsaasti.

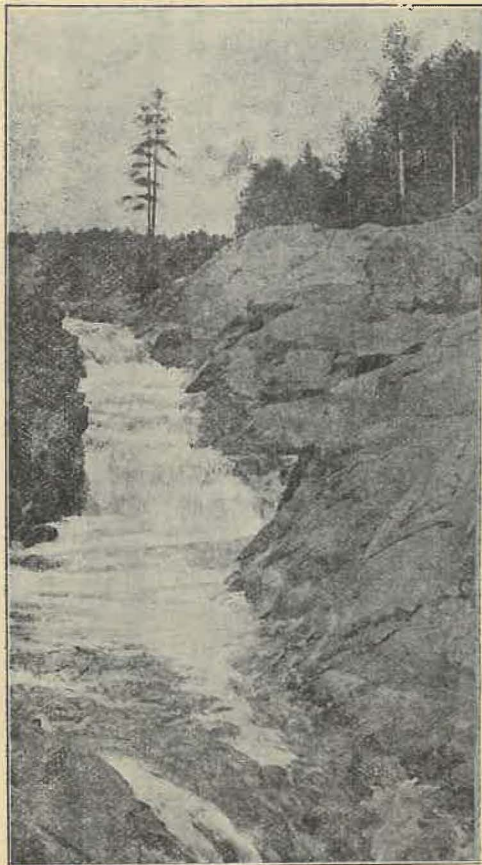
Port Arthur on rakennettu mäen rinteelle, joka loivasti viettää Thunder lahteen. Useimmat sen kadut ovat puistikkokatuja ja sen läpi virtaa ihania vuoristosta tulevia puroja, jotka ovat kalojen purolohien (speckled trout) mieleisiä kuherteluvesiä.

Pienet poikaset ja muut urheilukalastajat niitä kesäisinä sunnuntaina ja arkipäivinä nykkivät ongella korillisittain kotipöytiensä jaloiksi herkuiksi, sillä purolohi on kalojen kala, vieläkin parempi kuin punanen järvi- tai jokilohi.

Monia kymmeniä suomalaisia perheitä yksinomaan Thunder Bayn rantamalla elää ammattikalastajina. Taimen, lohi, siika ja silli heidän verkkoihinsa houkuttelutina rikastuttavat tuhansien ruokapöytä ja antavat pyytäjilleen sievoiset vuositulot.

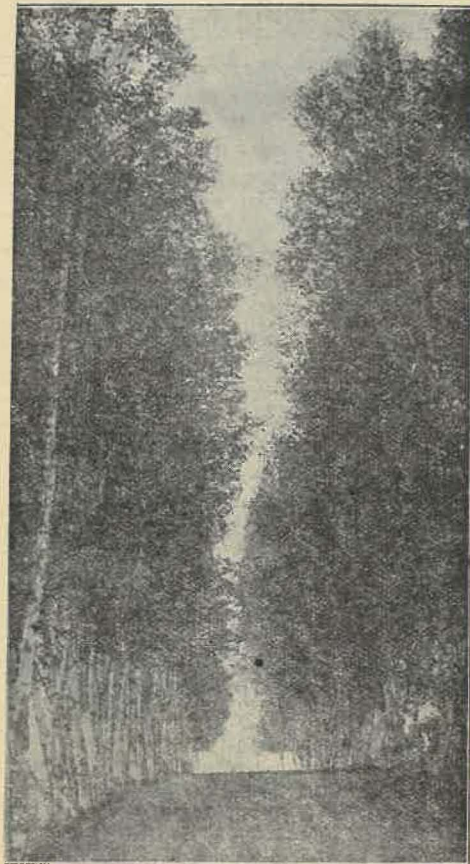
Luonnon muista ihauksista ovat erittäin pidettyjä lähellä oleva saaristo, Fort William'in vieressä oleva Mount MacKay ja 20 mailia kaupungista Kaministikwia joessa kuohuva Kakabeka Falls, jota tu-

hannet huvimatkaillijat y. m. käyvät kesäsin ihailemassa.



Siinä on nyt jo iso sähkövoimalaitos, josta koko Fort Williamin kaupunki ja sen monet teollisuus-

laitokset ja katuvaunulaitos saavat valonsa ja voimansa, sekä monet talot lämpimänsäkin.



Kakabeika Falls'in vesivoimasta voidaan kehittää sähköä 250,000 hevosvoimaa.

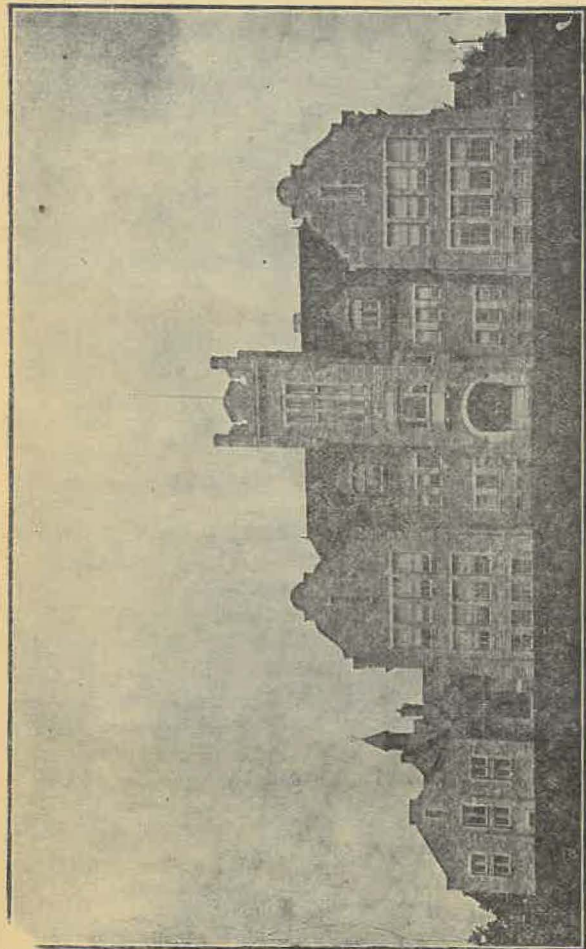
Port Arthurilaisten sivistys- ja kouluolot.

Asutus Port Arthurissa on vakiintunut ja useita vuosikymmeniä vanha. Siksi sen asukkaitten sivi-



tys- ja kouluolot ovat kehittyneemmät kuin monissa muissa suuremmissakin asutokeskuksissa.

Täällä on useita teattereita, joissa saa katsella suuria luonnollisia näytäntöjä, myöskin halvempia liikkokuva- ja vaudevillenäytäntöjä. Hyvät kirjastot ja useat kirjallisuusyhdistykset pitävät tiedon



soihtua yllä iäkkäämpien keskuudessa. Nuorempaa, nousevaa polvea varten on hyvät alkeiskoulut ja korkeampaa opiskelua varten tieteellinen oppilaitos, Collegiate, joka on yksi kaupungin kauniimpia rakennuksia, ihanalla mäen rinteellä, josta on hurmaava näköala yli kaupungin ja yli koko komean Thunder Bayn.

Port Arthur on rikas kirkoista. Niitä on monia ja uljaita. Kaupungin englanninkielisellä väestöllä on kalliita kirkkoja kaupungin parhailla paikoilla. Suomalaisillakin on kaksi kirkkoa, "työn temppele" kolmantena, joka kuitenkin on luisumassa sen nykyisiltä haltijoilta, sosialisteilta, kiinteistöalainayhtiölle, kuten monet muut sen heimomme ryhmän yrittäjästä jo ovat luisuneet.

Esitellessämme Port Arthurin merkittäviä, emme voi olla mainitsematta kaupungin uljainta liikkeen- ja konttorirakennusta, Whalen Building'iä. Se on tulen kestävä ja kaikin puolin uudenaikainen. Se on myöskin siitä merkittävä, että sen upeissa suojissa keuhkokuumeella 1917 perustettiin keskinäisen avun periaatteille Canadian Suomalainen Kansallis-Liitto, vaalimaan koko Canadian ja etupäässä Port Arthurin, Fort Williamin ja niiden lähiympäristön suomalaisten henkisiä ja aineellisia etuja.

Tällainen sopusointuinen, yleinen järjestö katsottiin välttämättömäksi ei ainoastaan täällä jo olevia suomalaisia varten, mutta myös niiden siirtolaissuomalaisien auttamista, oikeaan ohjaamista ja uusille uuden maan tapoihin totuttamista varten, joiden sodan jälkeen odotetaan suuntautuvan näille mahdollisuuksista rikkaille ja monilla aloilla menestyksestä varmoille seuduille.

Ja samalla tavalla kuin koko Canada vilpittömästi haluaa saada tuhansia, kymmeniä tuhansia kunnollisia siirtolaissuomalaisia vakituisiksi asukkaikseen, niin Port Arthur, Fort William ja koko Thunder Bay

alue täällä jo ennestään asustavine tuhansine suomalaisineen ojentaa rehellisen kätensä sydämelliseksi, vilpittömäksi tervetuliaseksi kaikille mille heimolaisillemme, jotka yritteliäinä ja itseään auttavina saapuvat tärkeitä luonnonrikkauksia ja menestymismahdollisuuksia hyväkseen käyttämään.

Canada on rikas tulevaisuuden maa. Sen menestyksestä, varallisuudesta ja kaikinpuolisesta hyvinvoinnista siirtolais-suomalaisilla on oikeus päästä osallisiksi. Se onkin helppoa, sillä täällä on "maa avoinna" ja sen asukkaat avoimin sylin vastaanottamassa kaikki kunnolliset siirtolaiset. Pieniä poikkeuksia lukuunottamatta suomalaisille siirtolaisille Canadassa suodaan — esikoisen oikeudet.

J. A. Mustonen.



Olen Pohjan suomalainen.

Saattajana suuri haaksi
kuljin kauas merten taaksi.

Kauas kaukomaata kohti
jumala mun tieni johti;

Niin sen arvaan, niin sen luulen
tuodittaissa lännen tuulen.

En siis ikävöi, vaan laulan,
löin jo poikki murheen paulan!

Noudattaen lännen tapaa
riemuitsen ja olen vapaa.

Uhraan työni maalle tälle,
kaikkeni mä annan hälle!

Sentään aatos tuntee, tietää,
rakkauttani kenpä sietää.

Se on synnyinmaani kallis;
sille en mä pahaa sallis!

Lahjaksi oon saanut laulut;
korviin kaikuu koskein pauhut!

Lahjoja on tiedon jyvät
sekä kaikki tunteet hyvät;

Lahjana on Suomen kieli,
vankka murtumaton mieli.

Olen sukua mä suurta
kun oon kerran Väinön juurta! —

Outo kieli, oudot tavat
ovat täällä opittavat.

Jos oot mies tai jos oot nainen,
kun oot kerran suomalainen,

Opit kielen, opit muunkin,
pystyt elon taisteluunkin!

Sä voit laulaa, sä voit soittaa,
sä voit työssä toiset voittaa!

Syntyäs ken kysyy, vastaa:
Olen kaukaa Pohjolasta,

Missä kauniit järvet läikkyä,
sinipintaan taivas väikkyä,

Missä revontulet palaa,
satumaisen loiston valaa.

Olen salon sydäimestä
korpikuusten siimeksestä!

Siell' on iloa ja rauhaa
joskin virrat, kosket pauhaa!

Tää on vastauksin vainen:
Olen Pohjan Suomalainen!

Fred. M—V—a.



Yhdysvaltain edustajahuone.

(F. J. Haskin'in mukaan.)

Yhdysvaltain kongressin edustajahuone on valittu niin läheltä kansan yleistä mielipiteen ilmaisua kuin amerikalaisessa hallintojärjestelmässä tähän asti on päästy. Joka kahden vuoden perästä se hajaantuu ja antaa kansalle vallan uuteen mielipiteensä ilmaisuun, uusiin vaaleihin. Senaattorit valitaan aina kuudeksi vuodeksi kerrallaan ja ovat siten kauempaa yleisen mielipiteen vaihtelua. Presidentti valitaan neljäksi vuodeksi; yleinen mielipide voipi heilahtaa laidasta toiseen ennenkuin kansa on tilaisuudessa hallitustansa muuttamaan. Edustajahuone yksinänsä on jokseenkin lähellä kansan ajatussuunnan uusia ilmiöitä ja vaihteluita.

Nykyisessä 65:nneen kongressin edustajahuoneessa on 435 jäsentä, ottamatta huomioon territorioitten lähettiläitä ja Philippinien ja Porto Ricon kommissionereja. Jokaisen kymmenluvun alussa tehtävän väenlaskun jälkeen kongressi määrää edustajahuoneen jäsenten lukumäärän seuraavaa kymmenvuotisaikaa varten. Kongressin tehtävänä on, väestömäärän suuren lisääntymisen takia, pitää huolta siitä, ettei edustajahuoneen jäsenmäärä lisääntyisi ylettömästi ja ettei myöskään valitsijajoukon suhdeluku liiaksi muuttuisi. Siitä syystä onkin se aina lisännyt molempia yhtäaikaan, ettei jouduttaisi puolueettomaan suhteeseen. Vuonna 1901 oli edustajahuoneen jäsenmäärä 391 ja kymmenen vuotta myöhemmin se oli 435; valitsijain suhde kutakin edustajaa kohti li-

sääntyi samalla ajalla luvusta 194,182 lukuun 211,877.

Kaikissa kongressipiireissä ei ole sama asukaslu-ku, vaikka oikeastaan pitäisi niin olla. Tämä seu-raa siitä, että kongressin vaalipiirit seuraavat kaun-tien, kaupunkien ja näiden vaalipiirien rajoja, joten asukaslukua ei voida siten tarkalleen jaottaa. Kon-gressi aina suhdeluvuittaa edustuksen valtioittain ja sallii valtioiden itsensä järjestää vaalipiirit mielensä mukaisesti. Puolueseikat ovat aina suurena tekijänä viemäjä jaettaessa, sillä vallassa oleva puolue tavalli-sesti koettaa jakaa valtion edulliseksi omalle puolue-elleen. Niinpä esim. Pennylvaniassa oli edellisen väenlaskun aikana neljännessätoista vaalipiirissä ai-noastaan 146,000 asukasta ja kolmannessa vaalipiir-rissä 251,000.

Jokainen edustajahuone "kuolee" eli loppuu puhe-miehen vasaraniskulla maaliskuun 4 päivänä joka toi-sena vuotena, toimittuaan siis kaksi vuotta. Nykyi-nen 65:s edustajahuone alkoi maaliskuun 4 päivänä 1917 ja loppuu maaliskuun 4 p. 1919. Edustajat va-litaan aina edellisen marraskuun vaaleissa. Heidät merkitään valtion palkkalistaan seuraavan maalisk-kuun 4 päivänä. Puhemiehen vuosipalkka on \$12,000 ja kongressimiesten \$7,500. Sama palkka on myöskin senaattoreilla ja sen puhemiehellä, joka on Yhdysval-tain varapresidentti. — Eduskunnan jäsenet alkavat varsinaisen työnsä lainlaatijoina vasta seuraavan jou-lukuun ensimmäisenä maanantaina — ellei ylimää-räistä istuntoa ole kokoonkutsuttu.

Ennen eduskunnan kokoontumista pitävät puo-lueet keskuudessaan neuvottelukokouksia ja valitse-vat ehdokkaita eduskunnan virkailijoiksi, joita ovat puhemies, notario (clerk), marsalkka, kappalainen ja ovenvartija. Edeltäpäin jo tietysti on varmaa, mikä puolue tulee saamaan ehdokkaansa valituiksi, vaan siitä huolimatta valitaan vaaliedokkaat muodolli-sesti.

Uuden eduskunnan kokoontuessa on puhemiehen istuimella edellisen kongressin notario; mitään kysy-myksiä ei kuitenkaan käsitellä ennenkuin puhemies on valittu. Kerran on sattunut, että notario on ollut puhetta johtamassa joulukuun alusta aina helmikuun puoliväliin saakka, sillä edustajahuone ei ollut valin-nassa päässyt ratkaisevaan äänimäärään puhemiehen suhteen. — Enemmän ääniä saanut ehdokas voittaa vaalissa. Heti vaalin jälkeen valitaan lähetysmie-histö viemään tietoa valitulle puhemiehelle ja saatta-maan tämä istuimelleen. Tämä tapahtuu myrskyi-sellä mielenosoituksella, lippujen liehuessa, käsien paukkeessa ja kymmenien valokuvauskoneiden nap-sahdellessa. Puhemies saa johtonuijan notariolta, kiittää puheessa eduskunnan jäseniä luottamuksesta ja vannoutuu noudattamaan asemansa tehtäviä. — Tämän jälkeen esitetään muitten virkailija-asemain ehdokkaat. Enemmistö valitsee ne ja täten on edus-kunta päässyt lailliseen järjestyskuntoon.

Virkailijain vaalin jälkeen on seuraavana tehtävä-nä eduskuntasalin istuimien arpominen, joka toimi-tetaan sekin aina kahden vuoden kuluttua. Edusta-jat ovat samanarvoisia keskenään ja sen vuoksi kir-joitetaan heidän nimensä aakkosluetteloon. Sitten si-dotaan huoneessa olevan juoksupojan silmät ja käs-ketään hänen ottamaan uurnasta yhden äänestyspal-lon. Uurnassa on yhtä monta palloa kuin on edus-kunnassa jäseniä ja pallot ovat sen mukaan numeroi-dut. Joku virkailija pudistaa uurnaa ja poika nostaa sieltä pallon sekä antaa sen virkailijalle. Numero huu-detaan kaikkien kuultavaksi ja sitten katsotaan aak-koslistasta, kenen nimi on niin mones järjestyksessä kuin pallon numero on. Mainittu edustaja saa silloin ensimmäisenä valita istuinpaikkansa. Arpominen toi-mitetaan sitten järjestyksessä loppuun saakka. Poik-keus tehdään kuitenkin entisten puhemiesten, muu-tamain vanhimpien jäsenten ja valiokuntain puheen-

johtajien suhteen, joitten sallitaan valita istuimensa ilman arpomista. — Sääntönä on, että republikaanit ja demokraatit istuutuvat eri puolille käytävää.

Istuimien valinnan jälkeen ryhtyy eduskunta keskustelemaan kokouksissa noudatettavista järjestys-säännöistä. Suurimmat puolueet tekevät kokouksissaan muodostamansa ehdotukset, jotka vuosi vuodelta ovat tulleet yhä tiukemmiksi, antaen puhemiehelle yhä enemmän valtaa ja "puolueruuskalle" enemmän voimaa.

Kun järjestyssäännöt on saatu muodostetuiksi ja päätetyiksi, ryhdytään valiokuntain vaaliin. Edustajahuoneella on 56 eri valiokuntaa. Useimmilla näistä ei ole suurtakaan tehtävää muulloin kuin niitä koskevien tilaisuuksien sattuessa. Suurin ja tärkein valiokunta on valtiovarainvaliokunta. Tällä valiokunnalla oli ennen sisällissotaa tehtävänä sekä verotuslainsäädäntä että myöskin suostunnat. Tämän ajan jälkeen on vasta syntynyt erityinen suostuntavalioikunta. Myöhemmin ovat monet muut valiokunnat, kuten esim. valtiovälinen kauppavalioikunta, terveydenhoitovalioikunta, postilaitosvalioikunta y. m. saaneet enemmän merkitystä yhteiskunnan ja taloudellisten asiain kehityssä.

Kongressin edustajahuone tarvitsee toiminnassaan suuren lukumäärän virkailijoita, kanslisteja ja kirjureita. Puhemiehellä on puoli-tusinaa apulaista, kirjureita ja lähettejä. Hänen kansliamiehensä on parlamentaarisen lain erehtymätön tuntija sekä kongressin historian, esitietojen ja traditsioonien perinpohjainen mestari. Republikaanisten puhemiesten aikana oli edustajahuoneen kansliamiehenä vv. 1895—1911 Asher C. Hinds, Mainesta, joka tunsii kongressin asiat ja historian paremmin kuin kukaan muu tässä maassa ja on kirjoittanut kuusiosaisen teoksen parlamentarisesta laista, parhaimman koko maailmassa.

Edustajahuoneella on oma kappalainen, joka toi-

mittaa rukouspalveluksen kokouksien aissa. Tässä asemassa oli republikaanien aikana pappismies, joka sisällissodan aikana oli tullut sokeaksi. Demokraatin tullessa valtaan valittiin sama kappalainen uudestaan toimeensa yksimielisesti, vaikkapa hän olikin republikaani.

Mielenkiintoinen esine edustajahuoneessa on virkasauva (mace), vallan ja arvon vertauskuva. Jos joku jäsen on uppiniskainen puhemiehen tai edustajahuoneen määräyksille, käskää puhemies marsalkan i. järjestysmiehen taivuttaa vastahakoinen kuuliaisuuteen. Tämä virkailija ottaa virkasauvan, joka on roomalaisen liittorin vertauskuvallisesta sauvasta jäljennös, paitse että siinä on hopeainen kotka taistelukirveen asemasta, ja astuu se edessä uppiniskaisen istuimen luo. Jäsenet tavallisesti kammoavat ja pitävät vastenmielisenä marsalkan virkasauvan lähestymistä ja useimmiten nöyrytyvät ennenkuin se on otettu puhemiehen vierustalla olevalta jalustalta.

Edustajahuoneella on oma postikonttorinsa, oma ravintolansa, lähetyshuoneensa palvelijoiheen, lakikirja-osastonsa, jossa kaikki lainlaadintaa varten tarvittava kirjallisuus on kokouksiin saatavana, sekä yleensä kaikki mukavuudet. — Kongressin istunnot loppuvat tavallisesti hyvin muistiinjäävällä tavalla. Asioita jääpi aina loppuistunnoihin suunnattomat määrät, jotka ovat pohdittavat ja päätettävät viimeisen yön aikana. Hereillä pysyäkseen kongressimiehet laulavat, tupakoivat, kertovat iloisia juttuja ja riitelevätkin asiain sivussa. Joukossa on tietysti kosolta iloi-siakin luonteita — ja iloista on taas päästä kotipuoleenkin — laulua johtamassa ja iloa virittämässä. Kun kuuluvat sävelet "We Won't Go Home Until Morning", "For He's a Jolly Good Fellow", "Old Kentucky Home", y. m., niin on iloinen mieliala ylimmillään lainsäätäjäkunnan vakavissa suojissa.

Yhdysvaltain edustajahuone on kentiesi kallein

lainsäätäjälaitos koko maailmassa. Vuotuinen menoarvio on tavallisesti noin \$6,000,000 eivätkä siihen ole luettuina kirjapainomenot. Edustajain palkka nousee noin kolmeen ja puoleen miljoonaan dollariin. Joka edustajalle maksetaan vielä oman kirjurin palkkaamista varten \$1,500, joka meno tekee yhteensä valtiolle \$700,000. Muitten virkailijain palkat nousevat noin puoleen miljoonaan dollariin vuodessa. Vielä lisäksi löytyy paljon pieniä menoja, kuten esim. edustajain matka Washingtoniin ja sieltä takaisin, josta suoritetaan jokaiselle 20 senttiä maililta, paperilaskut j. n. e., joten yhteinen vuotuinen menosumma nousee suunnilleen kuuteen miljoonaan dollariin.

4.



Vangittu kotka.

Oon kahlittu häkkiin ma katvehiseen,
nuor' kotka, mi luotu oon vapauteen.
Tuoll' ankea veljyt viittovi luo;
hän murheisna kutsunsa kaikua suo,
ja eessänsä eine on koskematon:
suur kaiho ja kaipaus rinnassa on.

Tuot' ääntä, mi kutsuu, jos seurata vois!
Se pyytää, se vaatii: Pois, kauaksi pois!
Sa valtiat ilman, jo lentohon käy!
Miss' usvihin tunturit himmentäy,
miss' aavojen tuuli vie viestiä veen,
pois sinne, pois sinne, ah vapauteen!

Pushkin.



Suomalaisen maanviljelyksen kehitys Michiganin ylänimemkkeellä.

Suomalaisten siirtolaisten tarkoituksena tuonnoisina vuosina näyttää olleen hankkia toimeentulonsa ja ansaita jonkun verran säästöjä palataksensa sopivan tilaisuuden tultua ja jommoisenkin varallisuuden kartuttua takaisin kotimaahan. Kaivostyöt, joita Michiganin ylänimemkkeellä on ollut kansamme siirtolaisuuden alkuaajoista asti runsaasti, ovat olleet yleensä työansion keskipisteenä.

Tuonnoisten vuosikymmenien oloja seuratessa tuntuu niinä aikoina olleen ikäänkuin kirjoittamattomana lakina, että suomalaiset ovat kaivostyöläisiä. Voitiin ehkä joltakin taholta ajatella, etteivät kansalaisemme kykene ollenkaan muihin toimiin, ainakaan omavakaiseen työhön, jonka kautta voidaan hankkia itsenäisempi asema. Silloisissa oloissa ja sen käsityksen vallitessa ei voitu maanviljelystä nykyisessä merkityksessä ajatella. Toiselta puolelta vaikutti tähän varallisuuden puute, joka kotimaasta köyhinä siirtyneillä kansalaisillamme oli yleistä. Toinen syy oli siinä, ettei maata siihen aikaan ollut saatavana niillä ehdoilla, joita on myöhemmin tarjoutunut. Oli pa yleinen käsitys sekin, etteivät ylänimemkkeen maat kelpaa viljelykselle kiviperäisyytensä, epätasaisuutensa ja kylmän ilmanalansa takia. Näin ollen kului vuosia edelleen suomalaisten ahertessa kaivostöissä, jotka eivät minäkään aikoina ole aina olleet kehuttavinta laatua palkkojen ja muiden työolojen suhteen. Mutta tarkkuudella ja ahkeruudella toimien kartuttivat monet jommoisenkin omaisuuden tullen

oman talonsa omistajiksi ja vuosien kuluessa siirtyen muille aloille, aina sen mukaan kuin on kullakin ollut taipumusta.

Osa pienen varallisuuden hankittuansa siirtyi toisille paikkakunnille kuten Cocatoon, Minnesotan valtiossa, Lake Nordenin tienoille ja Savoon etelä-Dakotassa, Brockettiin, Rollaan y. m. pohjois-Dakotan nykyisiin suomalaisten asutuspaikkoihin. Osa siirtyi aina äärimmäiseen länteen Oregonin, Washingtonin ja Californian valtioihin, joissa nykyään asuu hyvin lukuisa joukko entisiä ylä-Michiganin asukkaita.

Suomalaisilla näyttää olleen ja olevan luontainen taipumus maanviljelykseen ja se on kehittynyt aina sitä mukaa kuin on siihen tilaisuutta tarjoutunut. Ollen suurimmalta osaltaan alkuaankin maatalviljelvää väestöä, ei se toimi ole outoa täälläkään asuessa. Varsinkin viimeisien vuosikymmenien kuluessa siirtyneille kansalaisillemme, jotka kotimaassaan uudemman maanviljelyskehityksen aikana ovat oppineet järkipäistä viljelystapaa, on tämä ala tullut täälläkin asuessa miellyttäväksi. Samalla on myöskin vakaantunut se käsitys, että tässäkin maassa voidaan elää omavakaista elämää, harrastaa ja edistää aineellisia sekä henkisiä pyrkimyksiä, joten muukalaisuustunne on vähitellen heikontunut. Kotimaamme viimeisten vuosikymmenien aikana vallinneet epävakaiset valtiolliset olot ovat monen vakiinnuttaneet tänne koteutumaan. Kun vielä kansallisen ja kirkollisen sivistyksen alalla on jo alettu huomattavammassa määrässä elpymään, ovat edellämainitut seikat luoneet sitä vakaumusta, että suomalainen voipi täälläkin viljellä maata ja elää tuota isiltä perittyä vapaata maalaiselämää vaikkakin asuu toisella puolella valtameren. Vähitellen on häipynyt pois se ajatus, että kansalaisemme olisivat vakiintuneita kaivos-työläisiä.

Michiganin yläniemekkeen suomalainen maanvil-

jelys on vielä nuorta. Se on päässyt kehittymään vasta viimeisten vuosikymmenien kuluessa. Edellämainitut syyt ovat vaikuttaneet sen kehityksen hitauteen. Vasta sen jälkeen kun maayhtiöiden taholta on alettu maita asuttamaan yläniemekkeellä ja kansalaistemme käsitys täkäläisestä maanviljelyksestä vakiintunut, alkoi maanviljelys huomattavammin elpyä. Liikekeskuksien läheisyyteen sinne tänne siirtyi vähitellen suomalaisia. Rautatieyhtiöt samoin kuin monet suuret maayhtiötkin omistivat suurimmaksi osaksi koko yläniemekkeen. Millä tavalla he noiden suurien alojen omistajiksi olivat tulleet, siitä olisi paljon sanottavaa. Mutta tila ei salli tässä siihen puoleen kajota. Maayhtiöillä näyttää olleen kaukonäköisyyttä asutusta järjestäessään. He ovat menettelleet viisaasti hankkiaksensa mahdollisemman korkean hinnan maistansa. He ovat ensin myyneet metsät, jotka monin paikoin ovat olleet hyvinkin arvokkaat ja joista on tullut monikertainen tulolähde heidän ostohintaansa verrattuna. Nuo niinkutsutut hankkiomaat, joissa on metsää ainoastaan nimeksi ja jotka tulipalot ovat ylilakaisseet, ovat joutuneet vähitellen viljelykselle aukaistaviksi. Kullakin rautatie- ja maayhtiöllä on ollut edustajansa, niinkutsuttu asuttaja, joka on maita myynyt. Missä tämmöinen asuttaja on ollut kaukonäköinen, joka on ajatellut asioita myyjän sekä ostajan edun kannalta, siellä ovat asutusolot alunpitäen alkaneet kehittyä oikeaa rataansa. Siellä ovat kansalaiset pienemmilläänkin pääomilla päässeet hyvin alkuun. Tähän on vaikuttanut joutuminen semmoisen maan omistajaksi, joka vaikka sen viljelykselle valloittaminen onkin ollut suuren työn alainen, on ajan tullen palkinnut vaivat moninkertaisesti.

Asutuksessa on myöskin yksi hyvin tärkeä näkökohta huomioon otettava, se, ettei koeteta kaikkia kansallisuuksia asuttaa samalle alueelle, vaan pide-

tään huolta, että kansallisuudet ryhmittyvät. Siitä on taloudelliselle ja henkiselle kehitykselle hyötyä.

Yläniemekkeen asutusta järjestäessä onkin tuota edellämäinitsemaani näkökohtaa pidetty silmällä. Muutamille paikkakunnille on sattunut asettumaan ranskalaisia, saksalaisia, ruotsalaisia, englantilaisia ja suomalaisia aivan sekaisin. Tämä on kaupunkien läheisyydessä ja vanhemmilta asutuksen järjestymisajoilta enemmän huomattavissa Kuparisaaren, Ishpeingin ja Ironwoodin ympäristöillä. Myöhäisimmän asutuksen järjestäytyminen on kansallisuuksittain asettunutta, josta löytää aniharvoja poikkeuksia. Tähän on vaikuttanut sekin kun maayhtiöiden maita ovat suurimmalta osaltaan myyneet suomalaiset välityksilikkeet. Tästä on ollut seurauksena, että yläniemekkeellä on nyt olemassa alueita, joissa asuu suomalaisia maanviljelijöitä sadottain; näiden joukkoon on ikäänkuin ihmeen kautta häipynyt joku muukalainen. Huomattavana vaikuttimena tässä on myöskin ollut suomalainen sitkeys, jota puuttuu monelta muulta kansallisuudelta. Suomalainen on korven raatajakansaa kotimaassansa. Tänne on kansamme tuonnut mukanansa tuon isiltä perityn sitkeyden, joka perkaa peltonsa korpeen, kaataa kaskea ja taistelee miehekkäästi luonnon kovuutta ja elämän vaikeuksia vastaan, tehden karun maan hedelmälliseksi.

Michiganin yläniemekkeellä asutus ei ole vielä vanhaa, kuten jo edellä huomautettiin. Vasta viimeisten kahden vuosikymmenen ajalla on se huomattavimmin laajentunut. Suomalaiset ovat alkaneeet huomata, että varmin keino turvata tulevaisuuttaan on pyrkiminen maan omistajaksi. Siinä vakaumuksessaan ne eivät ole pettyneet. Ani harvoja on, jotka syystä tai toisesta ovat jättäneet maanviljelyksen maan huonouden takia tai jostain muusta syystä. Vaikka onkin alussa monellaisia suuria vaikeuksia, korvaa ne varmuus siitä, että perustus on vankka.

Eläessään omalla maakamarallaan, ei tarvitse kuunnella tehtaan torven puhallusta. On oma herransa, joka on tilivelvollinen vain itselleen jos kerran on päässyt omavaraiseen asemaan.

Suomalaisia maanviljelijöitä on yläniemekkeellä suurin lukumäärä Houghton kauntissa. Kokonaisia suomalaisia tiheäänasuttuja kyliä, kuten Salokylä, Oskar, Toivola, Onnela, Liminga, Vaasan, Virran ja Kasken kylät, Nisula, Kyrö, Pelkki, Karjala y. m.



Talvi Calumet'issa, Mich.

Ontonagonin kauntissa Väinölä ja toiset Massin sekä Ontonagonin ympäristön suomalaiset asutusalueet. Baraga kauntissa ovat Covingtonin ja Wattonin laajat, monia kymmeniä mailia ainoastaan suomalaisista asutusta sijaitsevat paikat. Marquette kauntissa samoin kuin Delta ja Alger kaunteissa ovat Ebenin, Chatham y. m. alueet. Chippewa kauntissa on tuo laaja yli Yhdysvaltojen tunnettu Rudyardin suomalainen maanviljelysseutu, jossa jo tapaa laajempaa

ja kehittyneempää maanviljelystä. Iron kauntin korvita rautakaivosten välisillä kannaksillakin löytyy suomalaista viljelystä, samoin kuin Gogebic kauntisakin, jossa viimeksi mainitussa ovat Ironwoodin ja Wakefieldin ympäristöt tunnetuimpia. Monta muuta paikkaa joista ei ole tässä erityisemmin mainittu, ovat suomalaiset asuttaneet.

Erytisemmin huomioon otettavaa taloudellisen kehityksen yhteydessä on se henkinen vaurastuminen, joka monella paikkakunnalla maaseuduilla on sangen korkealla. Maaseudun henkinen kehitys on terveempää, eivätkä sitä ole turmelemassa monet kaupunki- ja tehdaselämän viettelykset.

Suomalainen maanviljelys yläniemekkeellä näyttää laajentuvan vuosi vuodelta, samoin kuin se laajentuu huomattavasti Minnesotassakin. Uusia maaseutualueita avautuu yhä asutettavaksi. Tällä tavalla muodostuu vähitellen yläniemeke suomalaisiksi maakunniksi, kansalaistemme asuttamaksi siirtolaksi, jossa myös henkiset harrastukset alkavat voimakkaammin versoa sitä mukaa kuin taloudellinen kehitys vaurastuu. Molemmat kulkevat käsi kädessä.

Juuso Hirvonen.



Muutamia piirteitä Canadian suomalaisten elämästä.

Se henkilö, joka on matkustanut Amerikassa useammilla eri paikkakunnilla ja samalla ottanut huomionsa m. m. suomalaisten elämästä, riennoista ja harrastuksista ne kohdat, jotka ansaitsevat enemmän huomiota, on huomannut, kuinka suuresti eroavat toisistaan eri paikkakuntain riennot ja harrastukset, vaikka luulisi niiden olevan samanlaiset kaikkialla missä suomalaisia asustaa.

Niinpä Amerikan itäosassa asuvien suomalaisten elämänriennot eroavat jotakuinkin tuntuvasti m. m. Canadassa asuvien suomalaisten pyrkimyksistä ja harrastuksista, etenkin henkisen ja kansallisen herätystyön alalla.

Näistä ilmiöistä, joita huomaa ja näkee matkan varrella, saa matkustaja sellaisen käsityksen, ettei Amerikassa asuvilla suomalaisilla ole halua olla yhteistyössä, edes niissä riennoissa, jotka ovat ja tulevat aina olemaan yhteisiä Suomen kansalle, eli toisin sanoen, ettei suomalaissiirtolaisilla ole yhteistä katsumuskantaa, joka heitä yhdistäisi ja saattaisi lähemmäksi toisiaan ja ymmärtämään toisiaan.

Mutta vaikka vielä näin on laita, niin lähimmässä tulevaisuudessa — ellei merkit petä — ovat Amerikan suomalaiset enemmän yksimielisiä kansallisesa valistus- ja herätystyössä kuin tähän asti.

Ja mikä olisi Amerikan mantereella asuville suomalaisille parempi kuin juuri se, että täällä olevat kansalaistemme yhtenä suurena joukkona kohdistai-

sivat kaiken valistustyön kansallisen elämän kohottamiseksi niinhyvin henkisellä kuin myöskin aineellisella alalla? Siinä valistustyössä saataisiin jotain merkillisempää aikaan, maassa, jossa koko maailman kansakunnat ovat edustettuina. Se olisi jotain! — Vaan jos joku tietää jonkun paremman keinoon tämän jalon asian auttamiseksi ja perilleviemiseksi, niin tuokoon sen esille, että voisimme järjestyä sen mukaan.

Mutta sivuuttakaamme nuo ylimalkaiset piirteet ja seuratkamme nyt tässä vain Torontossa, Copper Cliffissä ja Creightonissa, Ontariossa, asuvien suomalaisten pyrintöjä ja harrastuksia menneiltä ja nykyiseltä ajalta ja millaisiksi ne ovat muuttuneet.

Niin tarpeellista kuin olisikin kertoa mitä seikka-
peräisemmin Torontossa, Copper Cliffissä ja Creigh-
tonissa asuvien suomalaisten elämästä, aina niiltä
ajoilta asti, jolloin suomalaissiirtolaiset sijoittuivat
asumaan mainituille paikkakunnille, niin käy se alle-
kirjoittaneelle vaikeaksi sentähden, että puuttuu tark-
koja tietoja niiltä ajoilta. Mutta kerronpa kuulema-
ni mukaan, edes osittain, vaikka se ei muodostukaan
kokonaiskertomukseksi kansalaistemme elämästä ja
sen vaiheista.

Toronto, Ontario.

Elokuun loppupuolella v. 1917, saavuin rautateitse
New Yorkista, Bostonin ja Montrealin kaupunkien
kautta Toronton kaupunkiin Canadassa. Viimeksi
mainittu kaupunki on suuren Ontario järven länsi-
pohjoisella rannalla. Ensimmäisiä tehtäviäni oli tu-
tustua kansalaisten elämään, sen pyrintöihin ja har-
rastuksiin. Sen mukaan oli tiedusteltava suomalaisten
elämästä vanhemmilta ajoilta, vaan kovin niuk-
koja olivat saadut tiedot. Se vain tiedettiin, että en-
simmäinen suomalaissiirtolainen oli saapunut Toron-
toon v. 1887. Mitä hän oli toiminut ja saanut aikaan,
siitä ei ole tietoa. Mutta vähitellen sen jälkeen on
suomalaisten luku lisääntynyt vuosi vuodelta, niin

Keksinnöillä rikastuneita

Eräs New Jersey'in mies huomasi, mikä hyöty oli kiinnittämällä
raapikummi lyijykynän päähän, jolla keksinnöllä hän ansaitsi 200,000
dollaria.

Se kaivostyöläinen, joka keksi metalliset nitteet takin ja hou-
suntaskujen suuhun, jotta metallikappaleiden ja raskaiden työkalu-
jen kantaminen tuli huokeammaksi, on ansainnut enemmän rahaa
sillä kuin jos hän olisi löytänyt rikkaan kultasuonen.

Jokainen on nähnyt ne metallikappaleet, jotka ovat kiinnitettynä
karkeatekoisten saappaiden pohjaan ja kantaan, mutta harva tietää,
että se mies, joka sen keksi, on ansainnut sillä 250,000 dollaria.

Ison summan ansaitsi myöskin se jänkki, joka keksi kuupan
kaasulampun päälle, joka estää katon savuttumasta.

Rullaluistimien keksijä ansaitsi miljoonan dollaria huolimatta siitä,
että hänen patenttioikeutensa oli melkein lopussa, ennenkuin rullaluis-
timet tulivat suuremmassa määrässä käytäntöön.

Näverinkärjellä varustettu ruuvi on tuottanut keksijälleen suu-
remman omaisuuden kuin useimmat hopiaikaivokset, ja se Connecti-
cut'in mies, joka ensin huomasi hyödyn varustaa lasten kengän kärjet
kuparisuojuksella, ansaitsi sillä miljoonan dollaria.

Eräs englantilainen pappi ansaitsi 50,000 dollaria keksimällä vie-
terin avulla tanssivan leikkikalun.

Mies, joka keksi kumminauhan kiinnitetyn pallon, joka ulosheit-
tämällä ponnahti jälleen takaisin heittäjälleen, ansaitsi sillä miljoonan
dollaria.

Maailman parhaat satamat

San Franciscolla voidaan katsoa olevan paras maailman kauppaa-
satama ollen samalla turvallisim. Sataman suun muodostaa n. s.
"Kulta portti," joka on noin mailin leveä ja 35 jalkaa syvä laskuveden
aikana, jotenka suurimmatkin laivat voivat esteettä siitä kulkea. Itse
maan ympäröimä satama on noin 50 mailia pitkä ja keskimäärin 5
mailia leveä. Koko maailman laivasto voisi yhdellä kertaa täysin tur-
vallisena siinä ankkuroida. Victorian satama Port Philip Bay Austraa-
liassa, on isompi kuin San Franciscon lahti, epäsuotuisen ympäristön
kanssa ollen 38 mailia pitkä ja 33 mailia leveä, mutta sen iso leveys
jättää sen myrskytuulille alttiiksi. Port Jackson, Australiassa, jonka
rannalla Sidney sijaitsee on erinomainen maan ympäröimä satama,
joka ulottuu maan sisälle paikkapaikoin 20 mailia ja on siksi syvä, että
suurimmatkin laivat voivat siihen uida. New Yorkin, Rio Janeiron ja
Havanan satamat ovat tilavia ja turvallisia. Näiden jälkeen tulevat
seuraavat: Boston, Mass., Norfolk, Va., Portland, Me., Halifax,
N. S., Köpenhamina, Konstantinopoli, Hong Kong, Yokohama ja
Nakasaki. Isoja satamakaupunkeja jokien varsilla niinkuin Lontoo,
Liverpool, Glasgow, Lissabon, Philadelphia, New Orleans, Quebec,
Shanghai, Canton, Calcutta y. m. ei ole tässä otettu huomioon, kun
on ollut kysymys varsinaisista valtamerisatamista.

Yhdysvaltain presidentit Lyhyttä elämäkerrallisia kuvaelmia.

Jatkoa 1917 vuoden kalenteriin.

XVIII. Ulysses S. Grant

Yhdysvaltain kahdeksastoista presidentti syntyi huhtikuun 29 p. 1822 Point Pleasant'issa, Claremont County'ssa, Ohio'ssa.

Tuon nimen kuullessaan valtaa jokaisen Yhdysvaltain kansalaisen kunnioituksen tunne. Hän kuulee mainittavan nimen, jonka kantajan hän on oppinut tuntemaan suurena sotapäällikkönä, innokkaana isänmaan ystävänä, suosituttuna hallitsijana ja rehellisenä, kelpo kansalaisena.

Jommoisenkin alkuopetuksen saatuaan kotienollaan lähetettiin hänet v. 1839 West Point'in sotakouluun, jossa hän suoritti erotutkinon luutnanttina keskinkertaisilla arvotauseilla. Otettaan ensiksi osaa sotaan Meksikoa vastaan 1845-48, erosi hän v. 1854 sotapalveluksesta ja elätti itsensä insinööriä ja maamittarina, mutta rupesi 1859 johtajaksi isänsä nahkuritehtaaseen Illinois'issa. Sisällisen sodan syttyessä 1861 ryhtyi Grant kohta aseisiin pohjoisvaltain puolelle ja pääsi jo samana vuonna prikaatin kenraaliksi, vaan joutui marraskuussa tappiolle Belmont'in luona. V. 1862 oli hän divisionan päällikkönä ja taisteli voitokkaasti Etelävaltain sotajoukkoja vastaan. V. 1863 valloitti hän tärkeän Vicksburg'in linnan ja nimitettiin v. 1864 kaikkien Yhdysvaltain sotajoukkojen ylipäälliköksi. Toukokuussa samana vuonna alkoi hän sotarekensä Etelävaltioiden pääkaupunkia Richmond'ia vastaan, jota puolusti kuuluisa Lee. Helmik. 3 p. v. 1865 antautui Richmond ja 9 p. Lee joukkoineen ja siten oli tuo pitkälinen sisällinen sota päätynyt.

Hoidettuaan ensiksi sotaministerin virkaa, valittiin Grant v. 1868 Yhdysvaltain presidentiksi ja astui virkaansa maalisk. 4 p. 1869. Uudestaan valittuna 1873 loppui hänen virka-aikansa 1877, koska häntä ei valittu uudestaan m. m. sen takia, että katsotaan arveluttavaksi valita kolmasti samaa miestä. Hallitusajankansa puolusti hän pontevasti vapautettujen neekerien oikeuksia ja hoiti muutenkin voimalla erittäin ulkomaan politiikkaa. Mutta sisä-asioissa oli monta kohtaa, jota hän ei heti voinut parantaa. V. 1880 hänet jälleen asetettiin ehdokkaaksi presidentin virkaan, vaan ei saanut enemmistön ääniä. Sen jälkeen yritti hän liikemiehenä, mutta perin huonolla menestyksellä. Yleinen rahankeräys, joka Kongressin päätöksestä pantiin toimeen hänen edukseen, pelasti kuitenkin suuren miehen kaikista aineellisista huolista. Hän kuoli heinäkuun 23 p. 1885 Mount Gregor'issa, Saratogan lähellä.

XIX. Rutherford Birchard Hayes

Yhdysvaltain yhdeksästoista presidentti syntyi Delawaressa, Ohio'ssa lokakuun 4 p. 1822.

Hän on niin ikään mies, joka ensin palveltuaan isänmaataan sotilana, kohoten virassa kenraaliksi, sittemmin on siirtynyt sen siiviliviroissa yhä korkeammalle, kunnes valittiin Yhdysvaltain presidentiksi v. 1876. Äitinsä, joka oli jäänyt leskeksi muutamaa kuukautta

MAAMME

Johan Ludvig Runeberg

(Vänrikki Stoolin Tarinain 15:sta Koulupainokseen suom. Paavo Cajander)

Maa, isänmaamme, Suomenmaa
Soi sana kultainen!
Ei laaksoa, ei kukkulaa,
Ei vettä, rantaa rakkaampaa,
Kuin kotimaa tää pohjoinen,
Maa kallis isien.

Täss' on sen veri virrannut
Hyväksi meidänkin,
Täss' illoan on nauttinut
Ja tässä huoltaan huokailut
Se kansa, jolle muinakin
Kuormamme pantihin.

En Suomi köyhä, siksi jää,
Jos kultaa kaivannet.
Sen vieras kyllä hylkää,
Vaan meille kalliin maa on tää,
Sen salot, saaret, manteret
Ne meist' on kultaiset.

Tääll' olo meill' on verraton
Ja kaikki suotuisaa;
Vaikk' onni mikä tulkohon,
Maa, isänmaa se meillä on.
Mi maailmass' on armaanpaa
Ja mikä kalliimpaa?

Ovatpa meille rakkahat
Koskemme kuohuineen,
Ikuisten honkain huminat,
Täht'yömmä, kesät kirkkahat,
Kaikk', kuvineen ja lauluineen
Mi painui sydämeen.

Ja tässä, täss' on tämä maa,
Sen näkee silmämme;
Me kättä voimme ojentaa
Ja vettä, rantaa osoittaa
Ja sanoa: kas tuoss' on se,
Maa armas isämme!

Täss' auroin, miekoin, miettehin
Isämme sotivat.
Kun päivä piili pilvihin
Tai loisti onnen paistehin,
Täss' Suomen kansan vaikeimmat
He vaivat kokivat.

Jos loistoon meitä saatettais
Vaikk' kultapilvihin,
Miss' itkien ei huoattais,
Vaan tähtein riemun sielu sais,
Ois tähän köyhään kotihin
Halumme kuitenkin.

Tään kansan taistelut ken voi
Ne kertoella, ken?
Kun sota laaksoissamme soi,
Ja halla näläntuskan toi,
Ken mittasi sen hurmehen
Ja kärsimykset sen?

Totuuden, runon kotimaa,
Maa tuhatjärvinen,
Miss' elämämme suojan saa,
Sa muistojen, sa toivon maa,
Ain' ollos, onnees tyytyen,
Vapaa ja iloinen.

Sun kukkas vielä kuorestaan
Vapaaksi puhkeaa;
Viel' lempemme saa hehkullaan
Sun toivos, riemus nousemaan,
Ja kerran laulus, synnyinmaa,
Korkeemman kaiun saa.

Respect to the Flag

The raising of the flag and the playing of the "Star Spangled Banner" are always attended with impressive ceremonies.

Flag etiquette requires, that it shall not be hoisted before sunrise nor allowed to remain up after sunset.

In the army and navy the raising and lowering of the colors morning and evening ceremony "To the Colors" or "Star Spangled Banner" is played.

Spectators are expected to uncover on these occasions. Military men in uniform render the salute prescribed for the occasion.

On Memorial Day, May 30th, the flag should be displayed at halfmast until noon, then hoisted to the top of the staff, where it remains until sunset.

In displaying the flag at halfmast, it should first be hoisted to the top of the staff and then lowered to halfmast.

When the flag is hung vertically, so it can be viewed from one side only, the blue field should be at the right, as one faces it. When hung horizontally, the field should be at the left.

When the stars and stripes are passing on parade, or in review, spectators should, if walking, halt, and if sitting, arise and stand at attention and uncover.

It is also customary for Americans to stand with bared heads during the playing of the "Star Spangled Banner."

In the public schools, when the flag is brought forward, the children rise, give a military salute, and repeat in unison the pledge of allegiance:

I pledge allegiance to my flag,
And to the republic for which it
stands;
One nation indivisible,
With liberty and justice for all.

Lipun kunnioittaminen

Lipun nostaminen ja "Star Spangled Bannerin" soittaminen tapahtuu aina mieltäkiinnittävillä seremonioilla.

Lippuetiketti vaatii, että lippua ei ole nostettava ennen auringon nousua eikä annettava olla ylhäällä auringonlaskun jälkeen.

Armeijassa ja laivastossa lippua nostettaessa ja laskettaessa aamuihin ja illoin soitetaan joko "To the Colors" tahi "Star Spangled Banner."

Läsnäolijoilta toivotaan, että he paljastavat päänsä näissä tilaisuuksissa. Sotilashenkilöt univormussa tekevät tarkoitusta varten säädetyn kunnian.

Muistopäivänä, Toukokuun 30 p., pidettäväksi lippu puolitangossa puoleenpäivään saakka ja sitten nostettava tangon huippuun, jossa se pidetään auringonlaskuun asti.

Asetettaessa lippua puolitankoon, on se aina ensin nostettava tangon päähän ja sieltä laskettava puolitankoon.

Kun lippu ripustetaan pystysuoraan asentoon, niin että ainoastaan yksi puoli siitä on nähtävänä, tulee sinikentän olla oikealla kädellä sitä katsojasta. Ripustettaessa vaakasuorasti, tulee sinikentän olla vasemmalta puolella.

Kun tähtilippu kulkee ohitse juhla-kulkuessa tahi tarkastuksessa, tulee katsojain, jos he kävelevät, pysähtyä, ja jos ovat istuallaan, nousta ja seistä asennossa paljastetuin päin.

Amerikkalaisilla on myös tapana seistä paljastetuin päin "Star Spangled Banneria" soitettaessa.

Kun lippu esiintuodaan kansakouluissa, nousevat lapset seisaalleen, tekevät sotilaskunnian ja lausuvat yhteisäänin seuraavan uskollisuuslupauksen:

Lupaen uskollisuutta lipulleni
Ja tasavallalle, jota se edustaa;
Yksi kansa jakamaton,
Vapaudella ja oikeudella kaikille.

Miten laskea rahan korko

Julkaisemme tässä helpon laskutavan, jonka avulla saadaan selville jonkun määrätyn pääoman kasvama korko määrättyjen päivien ajalla. Jos pääoma on täysilukuinen dollari- eli markkasumma, ilman senttejä eli pennejä, osoittavat laskun tuloksen kaksi viimeistä numeroa senttejä eli pennejä ja ovat siis nämät kaksi numeroa pisteellä erotettavat luvun muista numeroista. Jos pääomasumma sisältää dollari- eli markkaluvun lisäksi myös senttejä eli pennejä, on laskun tuloksesta pyyhkäistävä kokonaan pois kaksi viimeistä numeroa ja jäljelle jääneestä numeroluvusta kaksi viimeistä numeroa pisteellä erotettavat osoittamaan senttejä eli pennejä.

Kaksi prosenttia.—Pääomasumma kerrotaan päivien luvulla ja tulos jaetaan 180:lä.

Kaksi ja puoli pros.—Pääomasumma kerrotaan päivien luvulla ja tulos jaetaan 144:lä.

Kolme pros.—Pääomasumma kerrotaan päivien luvulla ja tulos jaetaan 120:lä.

Kolme ja puoli pros.—Pääomasumma kerrotaan päivien luvulla ja tulos jaetaan 102.86:lä.

Neljä pros.—Pääomasumma kerrotaan päivien luvulla ja tulos jaetaan 90:lä.

Neljä ja puoli pros.—Pääomasumma kerrotaan päivien luvulla ja tulos jaetaan 80:lä.

Viisi pros.—Pääomasumma kerrotaan päivien luvulla ja tulos jaetaan 72:lä.

Kuusi pros.—Pääomasumma kerrotaan päivien luvulla ja tulos jaetaan 60:lä.

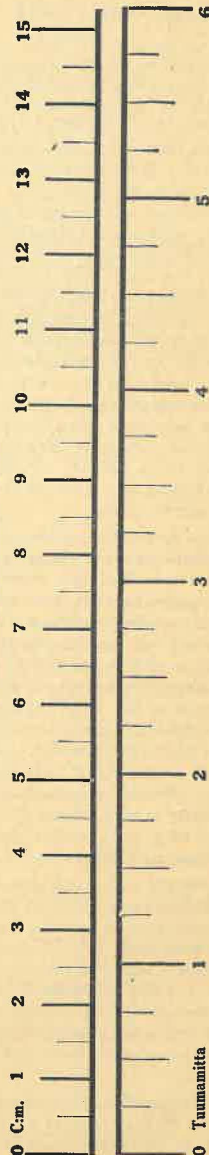
Seitsemän pros.—Pääomasumma kerrotaan päivien luvulla ja tulos jaetaan 51.43:lä.

Kahdeksan pros.—Pääomasumma kerrotaan päivien luvulla ja tulos jaetaan 45:lä.

Yhdeksän pros.—Pääomasumma kerrotaan päivien luvulla ja tulos jaetaan 40:lä.

Metrimitta verrattuna Amerikkalaiseen tuumamittaan

6 tuumaa on 15.24 senttimetriä



1 tuuma on 2.54 senttimetriä

Tilastoa Yhdysvaltain entisistä sodista

Amerikkalaisten haavoittuneitten ja kuolleitten lukumäärä kaikissa sodissa sitte vallankumoussodan tekee yhteensä noin 1,280,000, josta kaatuneitten ja haavojen tahamuitten sodasta johtuvien seurausten takia kuolleitten luku tekee noin 595,000. Vallankumoussodan turmista ei ole tarkkoja numeroita, eikä myöskään noin sadasta pienemmästä sodasta, joissa arvelaan olleen noin 100,000 turmatapausta. Minkäänlaista tilastoa ei ole säilynyt vallankumoussodan mieshukasta, mutta lisäämällä siinä mahdollisesti kärsityt vauriot edellämainittuun lukuun, tekee Yhdysvaltain kaikissa sekä suuremmissa että pienemmissä sodissa kärsimät vauriot yhteensä noin 1,500,000, josta kuolleitten lukumäärä on noin 700,000. Etelävaltioitten mieshukka on sisällytetty edelläoleviin numeroihin.

Kun kysytään joltakin keskimäärin kehittyneeltä amerikkalaiselta, kuinka monessa sodassa Yhdysvallat ovat olleet osallisina saatuaan itsenäisyytensä, vastaa hän tavallisesti: "Noin kymmenessä eli kahdessatoista." Tämä vastaus olisi kutakuinkin paikallaan, jos kysymyksessä olisi ainoastaan suuremmat sodat, vaan huonosti arvattu, kun otetaan huomioon myöskin kaikki ne pienemmät sodat, joihin Yhdysvallat ovat aikain kuluessa ottaneet osaa. Washingtonissa on virallisesti merkitty meillä olleen "110 sotaa, sotaretkä y. m.", joiden yhteydessä on tapahtunut 8,600 taistelua.

Kaikista sodista oli mieshukka suurin sisällissodassa, jossa kaikista syistä molemmilta puolin surmansa sai yhteensä noin 515,000 miestä. Tästä luvusta kuoli Pohjoisvaltioitten puolelta 359,000 miestä ja loput Etelävaltioitten riveistä. Puutteellisen terveydenhoidon takia taudit tappoivat suuremman määrän kuin mitä kuoli taistelussa.

"Yhdysvaltain Armeijan Historiallisessa Registerissä" on painettuna virallinen selostus kaikista sodista, sota-

retkistä y. m., joihin Yhdysvallat ovat ottaneet osaa vuoden 1776 jälkeen, lukuunottamatta kolmea pienempää sekä mailmansotaa, jotka ovat tapahtuneet "Registerin" painamisen jälkeen. Luettelemme ne tassä:

1775-1783—Vallankumoussota.

1782-1787—Wyoming Valleyn, Penn., kapina.

1786-1787—Shays'in kapina, Massachusettsissa.

1790-1795—Sota lounaisten intiaanheimojen, miamien, wyandottien, delawarien, pottawattamien, shawneiden, chippewaiden ja ottawaiden kanssa.

1791-1794—Viinakapina Pennsylvaniassa.

1798-1800—Sota Ranskan kanssa.

1799—Fries-kapina Pennsylvaniassa.

1801-1805—Tripolin sota.

1806—Burr'in salaliitto.

1806—Sabine-retki Louisianassa.

1807—Chesapeake-lahden laivostasia.

1808—Champlain-järven ulosvientikiellon rettelöt.

1811-1813—Toinen sota lounaisten intiaanheimojen kanssa.

1812-1815—Sota Suurbritannian kanssa.

1812—Seminole-intiaanisota Floridassa.

1813—Peoria-intiaanisota Illinoisissa.

1813-1814—Creek-intiaanisota Alabamassa.

1817-1818—Toinen seminole-intiaanisota.

1819—Yellowstonen retki.

1823—Sodankäynti blackfeet- ja aric-karee-intiaaneja vastaan.

1827—La Fevre-intiaanisota.

1831—Sac- ja fox-intiaanisota.

1832—Black Hawk sota.

1832-1833—Peruutus, South Carolinassa.

1833-1839—Cherokee-intiaanisota.

1834—Pawnee-retki.

1835-1836—Kolmas seminole-intiaanisota.

1836-1837—Toinen creek-intiaanisota.

1837—Osake-intiaanirettelöt.

1838—Heatherly-intiaanisota.

1838—Mormoonirauhottomuudet.

1838-1839—New Yorkin-Canadian rajariita.

1846-1847—Doniphan'in retki Mexicoon.

1846-1848—Sota Mexican kanssa.

1846-1848—Uusi sotaretki Mexicoon.

1848—Cayuse-sota Oregonissa.

1849-1861—Navajo-sodat.

1849-1861—Comanche-, cheyenne- ja kickapoo-intiaanien rettelöt.

1850—Pitt-virran retki Californiassa.

1851-1852—Yuma-retki Californiassa.

1851-1853—Utah-intiaanisota.

1851-1856—Intiaanisodat Oregonissa ja Washingtonissa.

1855—Snake-intiaaniretki.

1855-1856—Sioux-retki Nebraskassa.

1855—Yakima-retki Washingtonissa.

1855-1856—Cheyenne- ja arapahoe-intiaanien rettelöt.

1855-1858—Seminole-intiaanien eli Floridan sota.

1856-1858—Kansasin rajarettelöt.

1857—Gila-retki, New Mexico.

1857—Sioux-intiaanirauhottomuudet Minnesotassa ja Iowassa.

1857—Mountain Meadow ihmisteurastus Utahissa.

1857-1858—Utah-retki.

1858—Sotaretki pohjoisia intiaaneja vastaan.

1858—Puget Sound retki.

1858—Spokanen, Coeur d'Alenen ja Paloosin intiaanirauhottomuudet.

1858—Navajo-retki New Mexicossa.

1858-1859—Wichita-retki Indian Territoriossa.

1859—Colorado-virran retki.

1859—Pecos-retki Texasissa.

1859—Antelope Hills retki Texasissa.

1859—Bear-virran retki Utahissa.

1859—San Juanin rettelöt Washington Territoriossa.

1859—John Brownin partioretki Virginiassa.

1859-1860—Cortina-intiaanien rettelöt Texasin ja Mexican rajalla.

1860—Pah-ute-retki Californiassa.

1860—Retki kiowa- ja comanche-intiaaneja vastaan Indian Territoriossa.

1860—Carson Valleyn retki Utahissa.

1860-1861—Navajo-retki New Mexicossa.

1861-1890—Apache-intiaanien sota Arizonassa ja New Mexicossa.

1861-1865—Sisällissota.

1862—Intiaanien ihmisteurastukset New Ulmissa, Minnesotassa.

1862-1867—Sioux-intiaanien sota Dakotassa ja Minnesotassa.

1863-1869—Sota cheyenne-, arapahoe-, kiowa- ja comanche-intiaanien heimoja vastaan Kansansissa, Nebraskassa, Coloradossa ja Indian Territoriossa.

1865-1868—Intiaanisota Oregonissa, Idahossa ja Californiassa.

1865-1866—Fenia-intiaanien päällehyökkäys New Yorkin ja Canadian rajalla.

1867-1881—Sota lipan-, kiowa-, kickapoo- ja comanche-intiaaneja vastaan. Mexican rajan rauhottomuudet.

1868-1869—Canadian-virran retki New Mexicossa.

1871—Yellowstone-retki.

1871—Fenia-intiaanirettelöt Dakotassa ja Manitoban rajalla.

1872—Yellowstone-retki Dakotassa.

1872-1873—Modoc-sota.

1873—Yellowstone-retki Dakotassa.

1874-1875—Sota kiowa-, cheyenne- ja comanche-intiaaneja vastaan Indian Territoriossa.

1874—Sioux-retki Wyomingissa ja Nebraskassa.

1874—Black Hills retki Dakotassa.

1875—Retki Nevadan intiaaneja vastaan.

1876—Sioux-intiaanisota.

1876—Powder River retki Wyomingissa.

1876-1877—Big Horn ja Yellowstone retket.

1876-1879—Sioux- ja cheyenne-intiaanisota.

1877—Nez Percés-rotaretki.

1878—Ute-retki.

1879—Snake-intiaanirauhottomuudet Idahossa.

1890-1891—Sioux-intiaanisota.

1891-1893—Mexicon raja- eli "Tin Horn"-sota.

1895—Bannock-intiaanihäiriöt.

1898-1899—Sota Espanjaa vastaan.
1898—Chippewa-intiaanihäiriöt.
1899-1902—Filippiinein kapina.
1900-1901—Boxer-kapina Kiinassa.
1912-1913—Nicaraguan sotaretki.
1913-1914—Haitin ja Santo Domingan sotaretket.
1914—Vera Cruzin sotaretki.
1916—Kuritusretki Mexicoon.
1917-1918—Europan sota.

George Washington, johtaessaan Amerikan vapautussotaa, jätti tekemättä yhden tärkeän asian — hän ei toimittanut tilastoa komentonsa alla olevien joukkojen kärsimistä turmatapauksista, haavottuneista ja kuolleista. Virallista rekordia pidettiin ainoastaan armeijan miesluvusta eri aikoina, mutta nekään numerot eivät pidä tarkasti paikkaansa. Tilastotiedot siltä ajalta osoittavat koko vallankumousarmeijan käsittäneen 356,000 miestä, josta 231,771 oli merkitty Liiton yhteiseen armeijaan ja loput eri valtioitten joukkoihin kuuluviksi. Nämä numerot ovat liian korkeat, sillä suuri lukumäärä miehistä kirjottautui armeijaan palvelusaikansa päätyttyä uudelleen.

Ei löydy minkäänlaisia muistoonpanoja tämän sodan mieshukasta.

Ensimmäinen sota, josta mieshukka on merkitty muistoon, oli sodankäynti lounaisia intiaaneja vastaan, joka alkoi Syyskuussa 1790 ja päättyi Elokuussa 1795. Amerikkalaisten puolella oli tässä sodassa miehiä 6,000 ja 7,000 välillä. Siinä kuoli 61 upseeria ja 835 miestä ja haavottui 35 upseeria ja 401 miestä.

Sitä seuraavista yhdeksästä pienestä sodasta ei ole tilastoa.

V. 1812 sodassa Englantia vastaan Yhdysvaltain vakinainen armeija käsitti noin 60,000 ja vapaaehtoinen armeija 471,000 upseeria ja miestä. Vakinaisesta armeijasta sai surmansa 65 upseeria ja 1,235 miestä ja vapaa-armeijasta 577 upseeria ja miestä. Haavottuneitten lukumäärä vakinaisessa armeijassa oli 2,985 ja vapaa-armeijassa 1,015. Tauteihin kuolleista ei ole tilastollisia tietoja, mutta tiede-

tään niitten luvun olleen taistelussa kuolleitten lukua suuremman.

Sodassa seminole-intiaaneja vastaan 1817-1818 Yhdysvalloilla oli 8,100 miestä, joista 46 sai surmansa ja 36 haavottui.

V. 1831 ja 1832 sodissa intiaanipäällikkö Black Hawkia ynnä sac- ja fox-intiaaneja vastaan oli Yhdysvalloilla noin 6,700 miestä, joista 26 kaatui ja 39 haavottui. Seuraava sota käytiin seminole-intiaaneja vastaan vv. 1835-1842, jossa vakinainen armeija menetti kuolleissa 310 miestä ja 18 upseeria ja haavottui siinä 270 miestä ja 20 upseeria. Vapaaehtoisista joukoista kaatui samassa sodassa 5 upseeria ja 50 miestä ja haavottui 24 upseeria ja 243 miestä. Tautien aikaansaamista tuhoista ei ole tietoa.

Kun kongressi Toukokuussa 1846 julisti sodan Mexicoa vastaan, oli Yhdysvaltain armeijassa 637 upseeria ja 5,925 miestä, johon lisättiin sodan kestäessä 1,016 upseeria ja 35,000 miestä, siis yhteensä 1,635 upseeria ja 40,934 miestä; samalla aikaa koottu vapaaehtoinen armeija käsitti 3,131 upseeria ja 70,129 miestä, joten siis koko sota-voima oli 115,847 miestä. Taisteluissa kaatui 1,777, taistelussa saaduista haavoista kuoli 954 ja taudit tappoivat 16,054 miestä.

Seuraava suuri sota oli sisällissota Pohjan ja Etelän välillä vv. 1861-1865. Sodassa oli molemmilla puolinyhteensä noin 3,000,000 miestä, josta Pohjan eli Liiton puolella oli 2,324,516 ja loput Etelän riveissä. Ei löydy täysin luotettavia tietoja Etelän mieshukasta tässä sodassa, mutta arvellaan sen puolelta kuolleen taisteluissa tahi haavoista noin 95,000 ja tauteihin noin 59,000. Haavottuneiden lukumäärä lasketaan 150,000 ja 200,000 välille.

Pohjan puolelta kuoli taisteluissa 4,142 upseeria ja 62,916 miestä, taistelussa saaduista haavoista 2,223 upseeria ja 40,789 miestä, tauteihin 2,795 upseeria ja 221,791 miestä, tapaturmaisesti 142 upseeria ja 3,972 miestä, hukkumisen kautta 106 upseeria ja 4,838 miestä sekä muista syistä 176 upseeria ja 14,738 miestä, tehden kuol-

Jusin painos, v. 1915. \$2 arvoinen Sanakirja 25 sentillä.

NIELSEN & LUNDBECK'IN

Uusin Englantilais-Suomalainen ja Suomalais-Englantilainen

Sanakirja ja Lauseoppi

304 siv. Sidottu lujiin vaatekansiin. Hinta 25 senttiä.

10,000 Englanninkielen sanaa käännettynä Suomenkielelle sekä 10,000 Suomenkielen sanaa käännettynä Englanninkielelle.

Rohkaistuina siitä suuresta suosiosta, minkä edelliset Sanakirja-julkaisumme ovat saaneet osakseen yleisön puolelta, olemme nyt julkaisseet uuden, tuntuvasti parannetun ja laajennetun painoksen Suomalais-Englantilaista ja Englantilais-Suomalaista Sanakirjaa. Tämä uusi Sanakirja on siististi ja lujasti sidottu koviin vaatekansisiin, käsittää 304 sivua ja sisältää paitsi sanarikasta Englantilais-Suomalaista ja Suomalais-Englantilaista Sanastoa lähes 100 sivua jokapäiväisessä puheessa käytettyjä lauseita, keskusteluja, tiedusteluja, vastauksia, neuvoja y. m. Maan kansalaisoikeuksien osallisiksi pyrkijäin opiksi on teokseen painettu tärkeimmät seikat Yhdysvaltain hallitusmuodosta ja historiasta, kysymysten ja vastausten muodossa, sekä Yhdysvaltain Perustuslaki, molemmilla kielillä.

Tämä uusin julkaisu tunnettua Sanakirjaamme on epäilemättä kaikista muista kaupassa löytyvistä sanakirjoista paras ja opettavaisin Amerikan Suomalaisille. Jos mitenkään, niin tämän uuden Sanakirjan avulla voitte oppia tuntemaan, kajoittamaan ja oikein lausumaan Englanninkieliset sanat sekä soveltamaan ne toistensa yhteyteen lauseiksi.

Etä kaikki voisivat hankkia itselleen tämän arvokkaan uuden Sanakirjan, on sen hinta pantu niin halvaksi kuin mahdollista. Se lähetetään postivapaasti kaikkiin paikkoihin Amerikassa ja Suomessa, kun sen hinta 25 senttiä täydellisen nimen ja osoitteen kanssa lähetetään meille.

Käyttäkää tätä lippua tilatessanne Uutta Sanakirjaa

NIELSEN & LUNDBECK

24 State Street, New York

Liittäen tähän 25 senttiä postimerkeissä, pyydän teitä lähettämään 1 kpl. Englantilais-Suomalaista ja Suomalais-Englantilaista Sanakirjaa osoitteella:

Nimi

Postikonttori

P. O. Box }
eli katu } Valtio.....

leitten luku Pohjan armeijassa yhteensä siis 9,584 upseeria ja 349,944 miestä. Haavottuneitten lukumäärä Liiton armeijassa oli 275,175. Pohjan ja Etelän puolelta kuoli tahi haavottui siis yhteensä yli 1,000,000 miestä.

Sodassa Espanjan kanssa Yhdysvallat kokosivat lippunsa alle 280,564 miestä, josta 45,590 lähetettiin Cubaan, Porto Ricoon tahi Filippiineille. Taistelussa kaatui vakinaisesta armeijasta 18 upseeria ja 191 miestä ja vapaaehtoisista osastoista 3 upseeria ja 53 miestä. Vakinaisesta väestä haavottui 89 upseeria ja 1,166 miestä ja vapaaehtoisista osastoista 27 upseeria ja 314 miestä. Tauteihin kuoli 3,729 miestä.

V. 1899 alkaneen ja 1902 päättyneen Filippiinien kapinan kukistaminen oli vaikeimpia tehtäviä mitä Yhdysvalloilla on milloinkaan ollut. Kapinavuosien kestäessä Filippiineille lähetettiin kaikkiaan 122,401 miestä. Keskimäärin oli siellä koko ajalla 40,000 miestä yhdellä kertaa, suurin lukumäärä, 69,420 upseeria ja miestä ollen Joulukuussa 1900. Kapinan kukistamisessa sai surmansa kaikkiaan 7,152 miestä, 741 kaatuen taistelussa, 225 kuollen haavoista, 2,701 tautien takia ja loput muista syistä. Kaikkiaan haavottui 2,818 miestä.

Yhdysvallat lähettivät Kiinaan bokserien kapinaa kukistamaan v. 1900. 1901 191 upseeria ja 4,809 miestä. Sodassa kaatui armeijasta 9 upseeria ja 200 miestä ja meriväestöstä noin 100, yhteensä siis noin 300 miestä.

Vera Cruzissa v. 1914 amerikkalaisilta kuoli 17 miestä ja 81 haavottui. Kuritusretkellä Mexicoon 1916 kuoli tahi haavottui lähes 100 miestä.

Asevelvollisuus Mooseksen aikana

Moses laati ensimmäisen asevelvollisuuslain. Hän tarvitsi armeijan ja siis sääti, että kaikki kahdenkymmenen ikäiset eli vanhemmat kelpoiset ruvetkoot sotapalvelukseen Israelissa. Hänen kutsuntalautakunnillaan oli lupaa vapauttaa palvelusvelvollisuudesta m. m. sellaiset, jotka pelkäsivät tapella.

Mailmansodan voitto- ja tappiutilasto

Sodan tappiotili:

Ihmishenkien hukka sodan ja sen yhteydessä olleiden tautien takia, Espanjan influenza sisäänluettuna, koko mailmassa noin 20 miljoonaa. Raajarikkoisia y. m. haavottuneita, orpoja ja leskiä noin 150 miljoonaa. Omaisuuden hävitys Belgiassa noin 10 biljoonaa dollaria. Omaisuuden hävitys Ranskassa noin 40 biljoonaa dollaria. Omaisuuden hävitys muissa sodan alaisissa maissa noin 50 biljoonaa dollaria. Upotettujen laivojen ja lastin arvo noin 20 biljoonaa dollaria. Mailman kaupan keskeytymisestä johtunut tappio 250 biljoonaa dollaria. Sodan ylläpidon kustannukset kaikissa maissa yhteensä noin 344 biljoonaa dollaria.

Sodan voittotili:

Keisarivallan kukistuminen Saksassa ja Itävalta-Unkarissa. Palestiinan luovuttaminen juutalaisille takaisin. Tsaarivallan kukistuminen Venäjällä. Suomen, Puolan, Ukrainin ja Tjekkoo-Slovanian sekä mahdollisesti myöskin Arabian, Syrian, Armenien, Mesopotamian ja Itämerenmaakuntien, Inkerin-, Viron-, Liivin- ja Kuurinmaan itsenäisyyden saaminen. Elsas-Lothringin luovuttaminen takaisin Ranskalle ja Schlesvig-Holsteinin mahdollisesti Tanskalle. Kansa saanut suurempia oikeuksia kaikissa Euroopan maissa. Väkijoumakaupan kielto useissa valtakunnissa, toisissa taas sen rajoittaminen. Yleisen mielipiteen voittaminen yli mailman sotia tuomitsevalle kannalle. Mahdollisesti yleismailmallisen Kansojen Liiton perustaminen sotien ehkäisemiseksi ja oikeuden turvaamiseksi merellä ja maalla kaikille kansoille.

valinjat tuovat matkustajansa West Streetille, josta teidän tulee ottaa Belt Line raitiovaunu ja näyttää konduktöörille osotettamme, niin laskee hän teidät alas vaunuista State Streetin ja Whitehall Streetin kulmassa, josta ei ole kun puoli kadunväliä meidän konttorimme. Maksu 5 senttiä henkeä kohden.

Pennsylvania ja Lehigh Valley rautatiet tuovat teidät New Yorkiin, 32 kadulle 7 ja 8 Avenuen väliin, tästä ottakaa 8 avenuen katuvaunu joka menee South Ferrylle ja astukaa ulos State Streetillä meidän konttorimme edessä, tahi 9 eli 6 avenuen ilmarautatie (Elevated railroad) joka menee South Ferrylle, yhden kadun välin meidän konttorista. Maksu on 5 senttiä henkeä kohden.

New York Central sekä New York, New Haven & Hartford rautatiet päättyvät New Yorkin Grand Central asemalle, joka on 42 kadun varrella. Tästä tulee teidän ottaa Third Avenue Elevated (3:n avenuen ilmarautatie) tahi Subway (tunnelitie) South Ferry asemalle, josta on ainoastaan yksi kadunväli konttorimme, Junaraha on 5 senttiä henkeä kohden.

Jos sattuisitte saapumaan niin myöhään tahi sunnuntaina jolloin konttorimme on suljettu, niin kysykää poliisilta N:ro 5 Water Street'ia eli 24 Greenwich Street'ia. Molemmat paikat ovat ruotsalaisia siirtolaiskoteja, jossa voitte saada yösijan ja ovat ainoastaan parin katuvälin päässä konttoristamme.

Ne kotiin matkustajat, jotka lähettävät osan tavaroistaan rahtitavarana edeltäpäin New Yorkiin, lähettäköt ne osotteella: Finland Steamship Co. Agency, 5 State Street, New York, sekä niin aikasin, että lähetys on täällä ajoissa, esim. Michiganista noin 3 ja länsivaltioista 5 viikkoa ennen lähtöänne. Rahtiseteli on teidän lähetettävä meille postissa.

Elkää missään tapauksessa antako pakaasikuittianne expressimiehille, junankuljettajille eli muille, jotka kohtaatte junassa tahi asemalla, vaan säilyttäkää se siksi kun tulette konttorimme tahi tapaatte meidän asiamiehemme ja olette päättäneet, millä laivalla aijotte jatkaa matkianne, jolloin autamme teitä tavaroiden toimitamisessa laivalle.

Jos teillä on enemmän rahaa, kuin mitä tarvitsette matkalla, niin ostakaa konttoristamme maksuosoite eli vekseli, jolla saatte nostaa rahanne kaikista Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiön kontto-reista Suomessa. Tällä tavalla saatte myös korkeimman kurssin mukaan rahanne vaihdetuksi.

Konttorissamme on aina suomalaista rahaa saatavissa.

Tahdomme vieläkin painaa mieleenne: Älkää toimittako min-käänlaisia asioita, ennenkuin olette varma siitä, että olette meidän konttorissamme. — Meidän konttorimme on ainoa Suomalainen piletti- ja vekseliliike New Yorkissa.

Kunnioituksella

FINLAND STEAMSHIP CO. AGENCY

5 STATE STREET, NEW YORK.

Kansalaisten, jotka aikovat matkustaa kotimaahan, tulee aina ensin kysyä meiltä pilettilien hintoja, laivojen kulkuvuoroja y. m. Edullisinta on itsellenne, ettette osta pilettejä Lännessä, vaan vasta päästyänne konttorimme, jossa voitte valita itsellenne nopeimman ja mieluisimman laivan sekä sellaisen, jolla matkustaa muitakin suomalaisia. Jos ostate piletin Lännessä, voi helposti tapahtua, että myöhästyte siitä laivasta jolle piletit on ostettu, tai on sille laivalle ehkä myyty pilettejä enempi kuin matkustajia mahtuu, ja siinä tapauksessa saatte odottaa siksi kunnes linjan seuraava laiva lähtee, useinkin kokonaisen viikon. Tällainen odottaminen tulee melko kalliiksi.

Jos matkustatte sisämaasta Suomeen New Yorkin kautta ja tahdotte, että teitä on luotettava henkilö vastaanottamassa, niin tulee teidän kirjoittaa meille ennen matkalle lähtöänne ja selittää tarkasti, koska ja millä rautatiellä matkustatte sekä mihin aikaan saavutte New Yorkiin. Jos tämän olette laiminlyöneet, niin voitte matkan varrelta sähköittää meille osotteella: Finland Steamship Co. Agency, 5 State Street, New York. Välttämätöntä on ilmoittaa, millä raatatiellä saavutte New Yorkiin.

Myöskin voitte New Yorkin asemalle saavuttuanne phoneerata tahi pyytää odotussalissa olevaa telefontin hoitajaa phoneeraamaan meille. Meidän telefontinumeromme on 6003 Broad. Ellette osaa tarpeeksi englanninkieltä, niin näyttäkää telefontin hoitajalle seuraavaa:

To the Telephone Operator: Please ring up 9678 Bowling Green, asking Finland Steamship Co. Agency, at 5 State St., to send their representative to meet us at ——— Railroad Station.

Odottakaa odotussalissa, kunnes asiamiehemme, joka puhuu suomea ja ruotsia, tulee teitä noutamaan. Jotta hän tuntisi teidät, tulee teidän pitää näkyvässä, joko kädessänne tahi hatussananne, meidän liikkeemme kirje, kirjekuori eli vaakunamerkki.

Jos niin tapahtuisi ettei asiamiehemme löytäisi teitä, kun saavutte asemalle, tahi jollette ollenkaan ole meille ilmoittaneet tulosanne ettekä halua telefontillakaan käskeä meitä lähettämään asiamiestä noutamaan teidät asemalta, niin tulee teidän kääntyä poliisin puoleen, pyytäen häntä neuvomaan teille tien 5 State Streetiin, vastapäätä Battery Park'ia. Tähän tulevat useimmat raitiotiet (street cars). Kaikkien raitioiteiden matkan päänä on South Ferry, saman Battery Parkin laidassa, josta on ainoastaan yhden kadunvälin matka meidän konttorimme.

Muistakaa, että konttorimme sijaitsee 6 kerroksisen rakennuksen alalattialla No. 5 STATE STREET (ei kellarikerroksessa). Akku-noissa huomaatte kultakirjaimilla nimen:

FINLAND STEAMSHIP CO. AGENCY SUOMEN HÖYRYLAIVA OSAKEYHTIÖ

Konttorimme on paras tulla rautatieasemilta seuraavasti:
Central Railroad of New Jersey, Baltimore & Ohio, Erie, Delaware, Lackawanna & Western, New York, Ontario & Western ja West Shore rautatiet sekä Fall River, Norwich ja Stonington lai-

Neuvoja siirtolaisille

Kaikkissa Amerikan suurimmissa kaupungeissa ja vieläpä useissa Europankin löytyy suuri joukko henkilöitä, jotka elävät matkustajien petteimisellä. He hakevat kaikkialla tilaisuutta mikä milläkin tavalla, viekotellakseen itselleen suuremman tahi pienemmän osan matkustajan rahoista. Monelta herkkäuskoiselta ja varomattomalta siirtolaiselta ovat tällaiset petkuttajat ryöstäneet kaikki rahat. Tämän johdosta tahdomme neuvoa kansalaisiamme suurimpaan varovaisuuteen, varsinkin sillä ajalla, kun vielä ovat perehtymättömiä englannin kieleen ja maan tapoihin.

1. Ollessanne matkoilla, välttäkää kantaa mukanaan enemmän puhdasta rahaa kuin mitä välttämättömästi tarvitsette matkakulunkeihin.

2. Ollessanne matkoilla tahi seurustellessanne vierasten henkilöiden kanssa ei teidän pidä koskaan näytellä rahojanne eikä mainita, että niitä teillä on.

3. Epäilkää aina henkilöä, joka koettaa tunkeutua tuttavuuteenne ja tyrkyttää teille apuansa.

4. New Yorkissa tulee teidän varoa n. k. "runnareita", ajureita ja ekspressimiehiä.

5. Jos joku tuntematon pyytää teitä vaihtamaan suurempaa seteliä pienemmäksi, niin kieltäytykää aina vaihtamasta, sillä tuo seteli useimmiten on aivan arvoton. Moni kansalainen on menettänyt rahansa, kun on antanut petturin narrata itseään vaihtamaan noita vääriä 50 ja 100 dollarin seteleitä pienemmiksi. Nämä setelit ovat Etelävaltioiden sisällisen sodan aikana ulosantamia seteleitä ja ovat kerrassaan arvottomat. Usein on pettureita kaksi ja kolme samassa tuumassa. Yksi heistä kulkee edellä ja on pu-dottavinaan kukkaronsa, niin että petettävä näkee sen. Toinen petturi seuraa perässä ja löytää kukkaron, jossa tavallisesti on 50 tai 100 dollarin seteli. Hän tarjoo teille puolet setelin arvosta ja pyytää teitä vaihtamaan sitä. Tällä tavalla on moni kansalainen saatu narratuksi vaihtamaan oikeat rahansa väärin.

New Yorkissa on useita suomalaisia ja skandinaavilaisia, jotka elävät petteämällä ja narraamalla rahoja matkustavilta kansalaisilta. Nämä petturit vievät uhrinsa johonkin kapakkaan, jossa olueen eli viinalasiin sekoitetaan muutamia tippoja jotakin unijuo-maa, joka tekee vahvimmatkin miehet tiedottomaksi, ja sitten ryöstetään heidät puhtaaksi. Tämöiset tapaukset ovat täällä niin tavallisia, että kehoitamme kansalaisia epäilemään ja kartta-maan kaikkia tuntemattomia henkilöitä, jotka teitä lähestyvät vaikka kuinka viattomilla näköisillä tarkoituksilla.

Jos teillä on enemmän rahaa, kuin mitä arvellette matkaku-luihin tarvitsevanne, niin ostakaa jällelle jääneellä rahalla Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiöltä eli heidän asiamiehiltään Suomessa maksuositus (vekselin), jolla saatte nostaa rahat meiltä, yhtiön asiamiehiltä Amerikassa. Maksuosite on aina varma, sillä ainoastaan sen oikea omistaja voi nostaa sillä rahat.

Matkustajia kehoitamme aivan välttämättömästi varustamaan matkatavaransa nimellään ja menopaikan osoitteella.

Ankaraa

V. 1670 julkaisi Englannin parlamentti seuraavan sisältöisen lakipykälän: "Naiset, olkoonpa sitten ijältään, arvoltaan tai säädyltään mitä tahansa, neitsyitä, palvelijoita tai leskiä, jotka tämän lain voimaan astumisen jälkeen pettävät hänen majesteettinsa alaisia tai houkuttelevat heitä naimisiin käyttämällä hajuvesiä, hyvänhajuisia voiteita tai hyvälle tuoksuvia pesuvesiä, tekohampaita, tekotukkaa, nyörilliiviä, täytetyitä lanteita ja korkeita kantoja, rangaistakoon niinkuin noituudesta tai sen tapaisista rikoksista. Avioliitot, jotka ovat solmitut sellaisten olosuhteiden nojalla, katsottakoon puretuksi ja mitättömäksi, jos syyllinen voidaan todistaa käyttäneen mainitunlaisia luonottomia keinoja."

Hovitapoja kolmekymmentä vuotisen sodan ajoilta

Keisarilliseen Saksan hoviin kutsutut sotapäälliköt saivat v. 1624 seuraavat ohjeet: Pöydässä ei kenenkään pidä avata takiaan eikä pistämään sormiansa senappiin, suolaan tai astioihin, vaan ovat semmoiset aineet, joita tarjotaan vadeissa, otettavat lusikalla tahi leivän palasella, joka sitä ennen on teroitettu kädellä eikä hampailla. Ei kenenkään pidä juoda vadistaan eikä panna takaisin vatiin purtua lihakappaletta, eikä käyttämään toisen lusikkaa. Lihaa leikatessa on pidettävä veistä varresta kiinni; ei pidä puhua tai juoda ennenkuin on niellyt, mitä on suussa; eikä pidä latkia kielellä tai röykiä ylös. Ei pidä niistä nensänsä pöytäliinaan tahi pitämään käsivarsiaan pöydällä tai istua väärässä. Aterioidessa on syötävä kohtuullisesti eikä kahden edestä ja lopuksi alkoon kukaan käyttäkö veistä hammastikkunaan.

Kleopatran Neulan Historia

Ne kaksi obeliskiä, jotka tunnetaan nimellä Kleopatran Neulat, olivat pystytetyt Auringon Tempelin edustalle Heliopoliiksessa Egyptissä noin vuonna 1831 e. Kr. Ne ovat tehdyt graniitista, mutta valmistus-aikaa tai tekijää ei tunneta. Noin pari sataa vuotta niiden pystytyksen jälkeen peitti Ramses II ne kirjoituksillaan, jossa hän kertoo omasta mahtavuudestaan ja menestyksistään. V. 23 e. Kr. siirsi keisari Augustus ne Caesarium palatsiin Alexandriaan. V. 1819 lahjoitti Egyptiin hallitus toisen niistä Englannille, mutta vasta v. 1878 tapautui sen siirto Englantiin, kun sitä ennen ei tietty keinoa sen kulettamiseen.

Toinen mainituista obeliskeista lahjoitettiin Yhdysvalloille. Sen siirtämisessä Egyptistä New Yorkkiin oli suuria vaikeuksia. 1,730 kuutio yardia maata oli luotava ylös sen ympäriltä, ennenkuin se voitiin asettaa pitkälleen sitä varten rakennettuun rauta-alustaan kourussa olevien kanunnan kuulien päälle laivaan siirtoa varten. Sen paino kokonaisuudessaan oli 1,470 tonnia ja sen New Yorkkiin saavuttua oli rakennettava erityiset kiskot sen siirtoa varten laivasta Sentraalipuistoon, jossa kuuluisa obeliski nykyään sijaitsee New Yorkin Taidemuseon vieressä.

Rocky Mountain National Park, perustettu asetuksella tammikuun 26 piltä 1915, sijaitsee Coloradossa noin 45 mailia ilmatietä Denver'istä luoteeseen ja on se pinta-alaltaan noin 229,000 eekeriä. Puistoon voi päästä joko Lyons'ista, Chicago, Burlington and Quincy rautatiellä tai Loveland'ista Colorado and Southern rautatiellä kuin myöskin Granby'sta Denver and Salt Lake rautatiellä.

Hot Springs'in alue, Arkansas, on pinta alaltaan 911,63 eekeriä. 11 kylpylaitosta itse alueella, 12 Hot Springs'in kaupungissa kuin myöskin muutamat hotellit kylpylaitosten yhteydessä saavat kuuman vensä lähteistä erityisen vuokrasopimuksen nojalla sisä-asiaihin sihteerin kanssa. Ylihoitajan osoite on Hot Springs, Ark.

Amerikan muinaismuistojen säilytys. Kongressin säätämän asetuksen nojalla kesäk. 8 piltä 1906 ovat sisä-asiaihin, maanviljelyshallituksen ja sotilastoimikunnan sihteerit julkaisseet virastojen väliset säännöt, koskevat esihistoriallisten raunioiden ja muinaismuistojen kaivamista ynnä varojen myöntämistä niihin. Hakemukset luvansaantia varten kaivaustöiden toimeenpanemiseen valtion mailla, Indianeille varatuilla alueilla taikka alempana mainituilla kansallisilla muistopaikoilla, ovat osoitettavat sisäasiain sihteerille, joiksi muistopaikoiksi ovat varatut seuraavat: Devils Tower, Wyoming; Montezuma Castle, Ariz.; Petrified Forest, Ariz.; El Morro, New Mexico; Chaco Canyon, New Mexico; Muir Woods, Cal.; Natural Bridges, Utah; Lewis and Clark Cavern, Mont.; Tumacacori, Ariz.; Navajo, Ariz.; Mukuntuweap, Utah; Shoshone Cavern, Wyo.; Gran Quivira, New Mexico; Sitka National Monument, Alaska; Rainbow Bridge, Utah; Pinnacles, Cal.; Colorado, Colo.; Papago Saguaro National Monument, Ariz.

Kymmenen muuta kansallista muistomerkkiä kansallispuistojen sisällä ovat tämän asetuksen alaiset ja kuuluvat sisäasiain sihteerin hallintopiiriin, jolle näitä asioita koskevat tiedustelut ovat lähetettävät. Kaksi muuta kansallista muistopaikkaa (Big Hole'n taistelukenttä Montanassa ja Cabrillo Californiassa) ovat sota-asiaihin sihteerin hallinnon alaisena.

Numerosalaisuuksia

Otetaan joku parillinen luku alle 20:n ja liitetään sen perään puolet mainitusta luvusta ja siten saatu luku on 7 kertaa alkuperäisen luku ynnä sen puolikas. Esim. otetaan luku 18, josta puolet on 9, joka liittämällä 18 perään saadaan 189, joka on yhtä paljon kuin 7 kertaa alkuperäisten lukujen 18 ja 9:n summa 27. 18 ja 200:n väliillä olevista luvuista samalla tavalla saatu yhtymä on 67 kertaa suurempi kuin alkuperäinen luku ynnä sen puolikas. Esim. luku 164, johon puolikas 82 perään liitettynä saadaan 16,482, joka on yhtä paljon kuin 67 kertaa 164 ynnä sen puolikkaan 82:n summa. Luvuista 198 ja 2000:n välillä saatu yhtymä on 667 ja sitä suuremmista luvuista 6667 kertaa alkuperäisen luvun ynnä sen puolikkaan summa.

Ensimmäinen jokapäiväinen sanomalehti ilmestyi v. 1702. Ensimmäinen sanomalehti Amerikassa ilmestyi Bostonissa syysk. 25 p. 1790.

Tähän puistoon voi päästä joko Sanger'in kautta, joka sijaitsee Southern Pacific rautatien varrella, autokyydillä tai yksityisillä ajoneuvoilla, jota matkaa on 46 mailia, tai Cutler'in asemalta Atchison, Topeka and Santa Fe'n rautatieltä joko kyytivaunussa ja yksityisillä ajoveheillä Orosi'n tai Badger'in kautta, jota matkaa on 39 mailia.

Crater Lake National Park, Oregon, on pinta-alaltaan 159,360 eekeriä. Ylihoitajan osoite on matkailukautena (kesäk. 15 p:stä syyskuun 30 p:ään) Crater Lake, Oregon ja muuhun vuoden aikaan Klamath Falls, Ore. Tähän puistoon pääsee joko kyytivaunulla tai automobiliilla Klamath Falls'ista, Medford'ista, Chiloquin'ista tai Ashlandista, Oreg. Southern Pacific'in rautatien varrella.

Wind Cave National Park, South Dakota, sisältää 10,522 eekeriä. Ylihoitajan osoite on Wind Cave, S. Dak. Tähän puistoon voi päästä yksityisillä ajoneuvoilla Hot Springs'istä Chicago, Burlington and Quincy sekä Chicago Northwestern rautateillä tai samoilla kulkuneuvoilla Custer'istä, Chicago, Burlington and Quincy rautateillä. Puisto on avoinna matkailijoille koko vuoden läpeensä.

Sully's Hill Park, North Dakota, Devils Lake'n rannalla, on pinta-alaltaan 780 eekeriä. Ylihoitajan osoite on Fort Totten, N. Dakota. Devils Lake, Narrows ja Tokio Great Northern rautatiellä ovat puiston läheisyydessä, joista paikoista johtaa vaunukulku puistoon, jonne myöskin voidaan päästä yksityisellä laivalla.

Platt National Park, Sulphur, Oklahoma, on pinta-alaltaan 848,22 eekeriä. Sulphur on ylihoitajan posti osoite, jonne johtaa Atchison, Topeka and Santa Fe'n sekä St. Louis and San Franciscan rautatiet. Puisto, joka on vuoden läpeensä avoinna matkailijoille, sijaitsee kävely- tai ratsastusmatkan päässä rautatiestä.

Mesa Verde National Park, Colorado, oli puiston perustussäännön mukaan kesäkuun 29 p:ltä 1906 pinta-alaltaan 42,376 eekeriä ja 5 mailin maakaistale, joka kuului puiston hallintopiiriin mainitun perustussäännön mukaan, ja joka suorastaan rajoittui puistoon, on pinta-alaltaan 175,360 eekeriä. Tämä 5 mailin kaistale, joka alkuaan kuului mainittuun puistoon sen nojalla, että sillä sijaitsi joitakin vanhoja raunioita, joita oli tarkoitettu suojella, erotettiin puiston hallintopiiristä asetuksella kesäkuun 30 p:ltä 1913 ja puiston rajoja hiukan siirrettiin, jotenka sen pinta-alaksi tuli 76,51 neliö mailia eli 48,966,4 eekeriä. Ylihoitajan osoite on Mancoa, Col., joka on lähin rautatie asema Rio Grande Southern rautatiellä. Tämä asema sijaitse 25 mailia raunioilta, jonne voi matkustaa ainoastaan joko ratsastaen tai jalkaisin. Matkailukausi on toukokuun 1 p:stä syyskuun 30 p:ään.

Casa Grande Ruin, Arizona, rajoitettu alue, pinta-alaltaan 480 eekeriä. Lähin rautatie asema on Casa Grande, Southern Pacific rautatiellä; sinne voi myöskin päästä yksityisillä ajoneuvoilla Florence'sta, Ariz., joka sijaitsee Phoenix and Eastern rautatien varrella. Ylihoitajan osoite on Florence.

Mesa Verde National Park ja Casa Grande erotettiin valtion yleisomaisuudeksi suojellakseen niissä olevia arvokkaita historian takaisia raunioita ynnä muita muinaismuisto-esineitä. Näitä raunioita on osaksi kaivettu, osaksi korjattu ja ovat ne vapaasti yleisön nähtävänä. Selostukset korjauksista on julkaissut sisä-asian sihteeri ja lähemmän selityksen niistä on tehnyt Amerikan Muinaismuisto Toimisto, Smithsonian Institution.

Yhdysvaltain Kansallispuistot

Seuraavassa mainitut kansallispuistot ovat sisäasiain sihteerin hallinnon alaisena. Yleistietoja, vuotuiset hallinnolliset selostukset, sääntö- ja järjestys-otteita ynnä puistoja koskevat lakikokoelmat ovat saatavissa joko sisäasiain sihteeriltä tai puistojen ylihoitajilta.

Yellowstone National Park on Wyoming'in, Montanan ja Idahan rajalla ja on se pinta-alaltaan 2,142,720 eekeriä. Ylihoitajan osoite on Yellowstone Park, Wyoming. Puistoon voi päästä seuraavilla rautateillä: Northern Pacific'illa Gardiner'in, joka on puiston pohjoinen sisäänkäytävä, Livingstone'n kautta, Mont.; Oregon Short Line rautatiellä Yellowstone'in Mont.; joka on puiston läntinen sisäänkäytävä; Chicago, Burlington and Quincy'n rautatiellä Cody'in, Wyo., jonka läheisyydessä on puiston itäinen sisäänkäytävä. Kyytivaunuilla ja yksityisillä ajoneuvoilla voi kaikista näistä paikoista päästä puistoon. Matkailijakausi kestää kesäk. 1 p:stä syyskuun 15 p:ään.

Yosemite National Park, Cal., johon kuuluu Yosemite laakso sekä Mariposa Big Tree puistikko, on pinta-alaltaan 719,622 eekeriä. Ylihoitajan osoite on Yosemite, Cal. Puistoon voi päästä Merced'estä, joka on Atchison, Topeka & Santa Fe:n rautatien varrella kuin myöskin Southern Pacific ja Yosemite Valley'n rautateillä, joka kulkee puiston läntiselle rajalle, kuin myöskin samojen rautateiden haararatoja pitkin Raymond'iin lounaassa; kyytivaunut kulkevat Yosemite Valley'n rautatie asemalta ja Raymond'ista Yosemite Valley'in puiston sisällä. Matkailijakausi kestää toukokuun 1 p:stä Marraskuun 1 p:ään., mutta puisto ja matkailijahotellit ovat auki koko vuoden.

Glacier National Park, Montana, on pinta-alaltaan 915,000 eekeriä. Puiston rajojen sisällä on 250 järveä, joiden pituus vaihtelee 10 mailista muutamaan sataan jalkaan. Siellä on noin 80 vuorijäätikköä 5 neliömailin ja muutaman eekerin pinta-alalla. Siellä löytyy villiä eläimiä, kasveja ja kallioryhmiä, jotka vetävät mitä vaativimmankin tutkijan huomion puoleensa, kuin myöskin taiteilijalle tarjoo luonnon kauneus ja suuremmoisuus nautintonsa. Ylihoitajan osoite on Belton, Mont. Puistoon johtaa Great Northern rautatie. Matkailijakausi kestää toukokuun 1 p:stä syyskuun 15 p:ään.

Mount Rainier National Park, Washington, on pinta-alaltaan 207,360 eekeriä. Ylihoitajan osoite on Ashford, Wash. Puistoon voi päästä joko kyytivaunuilla ja yksityisillä ajoneuvoilla Ashford'sta, Wash. Tacoma Eastern rautatien varrella tai myöskin maanteitse Fairfax'ista, Northern Pacific rautatien varrella. Matkailijakausi kestää kesäk. 15 p:stä syyskuun 15 p:ään.

Sequoia National Park, Cal., on pinta-alaltaan 161,597 eekeriä. Ylihoitajan osoite on Three Rivers, Cal. Sinne voi päästä Visalia'sta, joka sijaitsee Southern Pacific ja Atchison, Topeka ja Santa Fe'n rautatien varrella, Visalian sähkörautatietä pitkin Lemon Cove'in, josta vaunukyydillä ja yksityisillä ajoneuvoilla jättiläismetsään puiston sisällä tai myöskin yksityisillä ajoveheillä Visaliasta Lemon Cove'in kautta.

General Grant National Park, Cal., on pinta-alaltaan 2,536 eekeriä. Tällä puistolla ja edellämaitulla Sequoia National Park'illa on sama hallinto ja matkailijakausi kestää kesäk. 1 p:stä syyskuun 15 p:ään. Ylihoitajan osoite on sama kuin edellämaitulla puistolla.

Lincoln'in maantie on lisännyt yli maan kulkevan automobiili liikenteen kolminkertaiseksi kahdessa vuodessa sen jälkeen, kun itse suunnitelma julkaistiin. Californian Automobiiliklupi arvioi, että noin 25,000 automobiiliä saapui mainittuun valtioon turistikautena 1915, joista suurin osa tuli Lincoln'in tietä, mutta jonka luvun Panama-Pacific näyttelyn toimikunta arvelee vielä suuremmaksi.

Lincoln'in maantie tulee osoittamaan, mikä suuri taloudellinen merkitys hyvin rakennetulla maantiellä on ja sen mukaan levittämään yhä harrastusta hyviin maanteihin yhä laajemmalle, mikä on juuri ollut seuran perustajan tarkoitus.

Mitkään häiritsevät ainekset eivät ole seuran työtä haitanneet, vaan se yksimielinen kannatus, jonka se on saanut sanomalehdistöltä, automobiiliä käyttävältä yleisöltä ja Amerikan farmareilta, takaa, että seuran tarkoitus on ennen pitkää täysin saavutettu.

Maailman suurimpien kirkkojen tilavuus

Pietarinkirkko Roomassa.....	54,000	henkeä
Milanon katedraali	37,000	"
Paavalinkirkko Roomassa.....	32,000	"
Petronio Bolognassa.....	24,400	"
Florenceen katedraali.....	24,300	"
Antverpenin katedraali.....	24,000	"
Sofiankirkko Konstantinopolissa.....	23,000	"
Johanneksenkirkko Lateranissa.....	22,900	"
Notre Dame Pariisissa.....	21,000	"
Pisan katedraali.....	13,000	"
Stefaanuksenkirkko Wienissä.....	12,400	"
Dominikaanikirkko Bolognassa.....	12,000	"
Pietarinkirkko.....	11,400	"
Wienin katedraali.....	11,000	"
Markuksenkirkko Venetiassa.....	7,500	"

Eläinten elin aika

Ihminen.....	elää 90-100 vuotta	Apina.....	elää 16-18 vuotta
Kameli.....	" 40-100 "	Orava.....	" 7 "
Hevonen.....	" 25-30 "	Kaniini.....	" 7 "
Härkä.....	" 15-20 "	Sika.....	" 25 "
Leijona.....	" 20-50 "	Hirvi.....	" 50 "
Koira.....	" 12-14 "	Aasi.....	" 30 "
Kissa.....	" 9-10 "	Lammas.....	" 10 "
Jänis.....	" 8 "	Lehmä.....	" 20 "
Elefantti.....	" 100 "	Joutsen.....	" 200 "
Rhinoceros.....	" 20 "	Papukaija.....	" 200 "
Tiikeri.....	" 25 "	Kotka.....	" 100 "
Majava.....	" 50 "	Hanhi.....	" 80 "
Peura.....	" 20 "	Kana ja kyyh-	
Susi.....	" 20 "	kyset.....	" 10-16 "
Kettu.....	" 14-16 "	Haukka.....	" 30-40 "
Vuorivuohi.....	" 25 "	Kurki.....	" 24 "

Lincoln'in maantie

[The Lincoln Highway]

Lincoln'in maantie on maailman pisin tie. Se yhdistää yhdeksän valtiota ja ulottuu New Yorkista San Franciscoon mahdollisimman suoraa tietä josta poikkeuksen tekevät ainoastaan paikalliset olosuhteet. Sen pituus on noin 3,284 mailia ja koitetaan sitä, missä mahdollista, lyhentää oikomalla mutkia y. m. parannuksilla.

Valtameriä yhdistävä maantie-aate esitettiin ensi kerran julkisudessa syksyllä 1913. Itse yrityksen takana on Lincoln Highway Association, jonka päämaja on Detroit'issa, Mich. Itse aatteen keksijänä on Carl G. Fischer Indianapoli'sta, joka nykyään on mainitun seuran varajohtajana. Seuran tarkoituksena on: Järjestää yhtämittainen maantie Atlannia rannalta Tyynelle Merelle, joka olisi avoinna kaikelle lailliselle liikkeelle ilman mitään veroa tai muita maksuja ja rakennettu konkretista, missä vaan mahdollista ja sen nimenä tulisi olemaan "Lincoln Highway" Abraham Lincoln'in muistoksi.

Yritys on saanut runsaasti kannatusta kaikissa valtioissa, jonka kautta tie tulee kulkemaan. Kahdessa vuodessa sen jälkeen, kun hanke on pantu alulle, on tie tarkalleen merkattu ja sen rakennus on edistynyt mahdollisimman pian.

Seura ei itse rakenna tätä maantietä, vaan ainoastaan neuvoillaan ja asiantuntemuksellaan ohjaa ja auttaa paikallisia kuntia ja valtioita sen rakennuksessa, joiden läpi tie kulkee. Keskimäärin 3,780,000 dollaria on käytetty tämän tien parannuksiin. Itä-osa tietä on jo melkein kokonaan pinnaltaan kovetutettu. Keskilämmen valtiot ovat tehneet kaiken voitavansa tien tasoituksen ja kovetuksen ja kunnossa pidon suhteen. Paljon työtä on tehty myöskin lännessä, vaikka juuri siellä, erittäinkin Utah'in ja Nevadan valtioissa Seuran apu on ollut tarpeella seudun harvan asetuksen ja yleisiä teitä varten määrättyjen varojen puutteessa.

Seuraava taulu osoittaa, mitä kussakin valtiossa, jonka läpi tie kulkee, on uhrattu sitä varten 18 kuukautena ennen syyskuun 1 p. 1915:

		Valtion apu
New Jersey.....	\$259,000	\$69,000
Pennsylvania.....	437,000	240,000
Ohio.....	889,780	367,000
Indiana.....	871,000	
Illinois.....	331,500	76,000
Iowa.....	397,000	20,000
Nebraska.....	192,000	30,000
Wyoming.....	271,000	5,000
Utah.....	52,000	13,000
Nevada.....	80,000	13,600
Yhteensä.....	\$3,780,280	\$833,600

Seuran työskentely tarkoittaa totuttaa niitä kaunteja, joiden läpi tie kulkee, kovetettujen teiden rakentamiseen ja sitä varten on seura paikka paikoin myöntänyt vapaan sementin konkriittien rakentamiseen, jotta yleisö näkisi niiden hyödyn jokapäiväisen käytännön ja huomion kautta.

Juutalaisten uskonto ja uskonnolliset tavat

Uskonnonharjoituksissaan noudattavat juutalaiset Mooseksen la-
kia. Heidän jumalanpalveluksensa pääsisältö on lain lukeminen
synagogassa ja joukko rukouksia. He ovat syömättä Mooseksen laissa
kiellettyjä lihalajeja, ja noudattavat määrättyä paastoa niin tarkasti
kuin mahdollista. He rukoilevat kuolleitten puolesta, sillä he usko-
vat, että paha tehneet joutuvat tilapäiseen rangaistukseen, mutta
ainoastaan harvat saavat ijankaikkisesti kärsiä. Mainitsemme tässä
uskontunnustuksen, johon kaikkien oikeauskoisten juutalaisten on
uskonsa perustettava. Se sisältää 13 eri pykälää, jotka on laatinut
yhdennelätoista vuosisadalla elänyt kuuluisa rabbi nimeltä Maimo-
nides, ja ovat ne pää-asiansa seuraavat sisällöltään: 1) Löytyy yksi
Jumala, ja ovat ne pää-asiansa seuraavat sisällöltään: 1) Löytyy yksi
ilman mikään muu ei voi olla olemassa. 2) Jumala ei ole mistään
erityisesti kokoonpantu ja on jakamaton sekä erilainen kaikilla muita
olioita. 3) Jumala on aineeton olento, jolla ei ole mitään ruumiillisia
ominaisuuksia. 4) Jumala on ijankaikkinen kun kaikella muulla on
sijaan alkunsa ja loppunsa. 5) Jumalaa on palveltava suoras-
taan ilman mitään välittäjiä. 6) Että on löytynyt Jumalan hengellä
varustettuja profeettoja ja voi niitä vieläkin ilmestyä. 7) Että Mooses
oli suurin profeetta, mitä milloinkaan on elänyt. 8) Että Mooseksen
laki on kaikkivaltiaan Jumalan sanelema. 9) Että tämä laki on
muuttumaton, siihen ei saa mitään lisätä eikä mitään vähentää. 10)
Että Jumala tietää kaikki meidän tekomme ja hallitsee ne mielsä
mukaan. 11) Että tämän lain seuraaminen tuottaa palkinnon ja sen
rikkominen rangaistuksen jo tässä elämässä, mutta vielä suuremman
tulevassa. 12) Että Mesias tulee ilmestymään, mutta aikaa ei ole
määrätty. 13) Että Jumala herättää kuolleet viimeisenä päivänä ja
julistaa tuomionsa kaikille.

Naimisen omituisuuksia

Göthe sanoi menneensä naimisiin saavuttaakseen muiden ihmis-
ten kunnioituksen.

Wycherly vanhalla ijällänsä nai palvelustyttönsä tehdäkseen kiu-
saa sukulaisilleen.

Sormusta pidetään ikuisen uskollisuuden merkinä syystä kun
se on päätön.

Juutalaisten kesken on sääntönä, että neitonen menee naimisiin
viikon neljäntenä päivänä ja leski viidentenä, ei missään tapauksessa
aikaisemmin.

Juutalaisten vihkiäisissä on nainen miehen oikealla ja kristittyjen
vasemalla puolella.

Roomalaisten kesken oli tapana, että sulhanen osti morsiamen
tämän vanhemmilta kolmella kuparipeningillä.

Entiseen aikaan kuului asiaan, että sulhasen oli suudeltava
morsianta heti vihkimisen päätyttyä, mutta nykyään sitä ei enään
pidetä välttämättömänä.

Muinaisten anglo-saksien kesken tapahtui vihkiminen siten, että
sulhanen ja morsian lupasivat rakastaa toisiaan ottamalla toisiaan
kähdestä kiini sukulaisten ja ystävien läsnä ollessa.

Hänen hallituksensa alku näytti erittäin lupaavalta ja siitä olisi
voinut suurikiitos toivoa, jollei salamurhaajan luoti olisi keskeyttänyt
häntä aikeitaan toteuttamasta. Eräällä rautatiematikalla ampuu näet
muuan heikkomiehinen Guiteau niminen mies häntä. Tämä tapahtui
heinäkuun 2 p. 1881. Kuolema ei kumminkaan heti seurannut, vaan
vasta pitkien tuskien päästä syyskuun 19 p. samana vuonna kuoli
James Abraham Garfield.

XXI. Chester Arthur

Yhdysvaltain kahdeskymmenes ensimmäinen presidentti syntyi
lokak. 5 p. 1830.

Surun peittäessä Amerikan kansan rakastetun presidenttinsä kuo-
leman johdosta astui perustuslainmukaisesti varapresidentti Chester
Allan Arthur Yhdysvaltain presidentin virkaan syyskuussa v. 1881.

Chesterin isä oli nuorena Irlannista Amerikkaan muuttanut bap-
tistilaispappi. Hän hankki pojalleen hyvän kasvatuksen, opettaen
häntä jo aikaisiin seuraamaan Jumalan käskyjä ja aina noudattamaan
omantuntonsa ääntä, vähääkään tinkimättä vakaumuksensa kanssa.
Koti ei kuitenkaan ollut varakas ja siitä syystä oli Chester jo nuorena
pakoitettu ryhtymään työhön käsiksi auttaakseen isäänsä lukuisan
perheensä ylläpitämisessä. Vahvavoimaisena ja isokasvuuisena poika-
na kykenikin hän erittäin hyvin maatoihin ja muihin ruumiin voimia
kysyviin toimiin, joilla hän ansaitsi hyvin.

14-vuotiaana tuli hän ylioppilaaksi Unionin yliopistoon. Suori-
tuttuaan erotutkinnon siellä, tuli hän New Yorkiin tutkimaan lakitie-
dettä ja sai asianajajan lupakirjan. V. 1855 pääsi hän sotatuomariksi
New Yorkiin ja myöhemmin yleiseksi sota-asiaain tarkastajaksi New
Yorkin valtioon.

Sisällisen sodan aikana nimitettiin Arthur prikaatin kenraaliksi
New Yorkin valtion armeijaan. V. 1871 nimitti Grant hänet New
Yorkin satamamestariksi.

Kun tasavaltalainen kansalliskonventti v. 1880 piti istuntojaan
Chicagossa, puolesti Arthur innokkaasti Grant'in nimittämistä ehdok-
kaaksi silloisessa presidentin vaalissa, vaan siksi tulikin J. A. Garfield.
Arthur nimitettiin varapresidentin ehdokkaaksi. Garfield ja Arthur
tulivatkin molemmat valituksi.

Arthurin presidenttikauden alussa epäillivät sekä hän itse, että
hänen puoluelaisensa hänen kykyänsä, mutta hallitus-alkansa päätyt-
tyä olikin hän ansiollaan saavuttanut puoluelaisensa erityisen suosion.
Yleensä voidaan Arthurin hallituksesta sanoa, että se oli juuri
silloisten tarpeiden mukainen ja aina pysyi kaikesta liiallisesta puolue-
politiikasta vapaana.

Chester Allan Arthur kuoli New Yorkissa marraskuun 18 p. 1886.

Jatko seuraa 1919 vuoden kalenterissa.

Harvinainen tapaus kuun suhteen

Meillä on niinkuin tunnettu täysi kuu kerran kuukaudessa, Hel-
mikuussa vuonna 1866 ei kumminkaan ollut täyttä kuuta ollenkaan.
Tämä sama tapaus tulee uudistumaan vuonna 2,501,915 tähtitiele-
jään laskujen mukaan, jos nimittäin maailma niin kauan pysyy.

ennen Rutherford'in syntymää, antoi pojallensa hyvän kasvatuksen. Suoritettuaan erotutkinnon Kenyon College'ssa, Middletown'issa, Connecticut'in valtiossa, tutki hän lakitiedettä Harvard'in lakikouluissa. Opintonsa päätettyään alkoi hän itsenäisen lakimiehen toimen Fremont'issa.

Hartaana isänmaan ja sen kokonaisuuden ystävänä ei hän voinut olla ottamatta osaa sen puolustukseen, kun sisällinen sota uhkasi rikkoa unionin yhteyden. Hän rupesi sotilaaksi ja saavutti kenraalin arvon. Valtiollisen uransa alkoi hän edusmiestoimella Kongressissa, johon hän valittiin joulukuussa v. 1865. Sitä seurasi Ohion kuvernöörin virka, jonka hän sai v. 1867 ja jota hoiti vuoteen 1873.

Cincinnatiin kokoontunut tasavaltainen konventti asetti hänet presidentin ehdokkaaksi vaalissa 1876 ja hän tulikin valituksi. Hän puuhaili hyvin viisasta, kauaksi tähtäävää hallitusreformia, vaan sitä hän ei kumminkaan saanut toteutetuksi niin neljänä vuonna, jona hän oli presidenttinä. Muuten hän s'sällisellä poliitikallaan poisti paljon katkeruutta ja vihaa voittoisain pohjoisvaltojen ja uudestaan liittoon otettujen etelävaltioiden välillä.

Erottuaan hallituksesta vetäysi hän kotiinsa Fremont'iin. Poliittisia asioita seurasi hän senkin jälkeen innolla ja etenkin oli vankien hoito viime aikoina hänen erityisen huomionsa esineenä.

XX. James Abraham Garfield

Yhdysvaltain kahdeskymmenes presidentti syntyi Orange'ssa, Ohion valtiossa marraskuun 19 p. 1831.

Hänen elämänsä alku, kehitys ja sen surullinen loppu muistuttavat paljon Abraham Lincoln'ia. Olessaan vasta puolentoista vuoden ikäisenä kadotti hän isänsä ja jäi nyt äitinsä kasvatettavaksi. Koulua ei ollut ajattelemistakaan. Aina 18 ikävuoteensa asti sai Garfield siten otsansa hieissä ansaita elatuksensa, milloin halkojen hakkaajana, milloin muulin ajajana. Silloin vihdoin alkoi koittaa valoisampi aika kovia kokeneelle miehelle. Hän pääsi nimittäin kouluun ja sittemmin vuosina 1854-56 opiskeli Williams'in College'ssa, Williamsburg'issa ja suorittuaan mitä loistavimman erotutkinnon pääsi hän ensiksi professoriksi ja sittemmin johtajaksi Hiram'in pappisseminaariin. V. 1859 valittiin hänet Ohion valtion senaattiin. Hänen aikomuksensa oli senaattorikautensa päätyttyä palata takaisin opettajauralleen. Mutta silloin syttyikin sisällinen sota ja Garfield, joka täydellisesti kannatti Lincoln'in mielipiteitä orjuuden poistamisesta ja unionin säilyttämisestä rikkomattomana, katsoi paraiten täyttävänsä velvollisuutensa isänmaatansa kohtaan ja hyödyttämällä sitä rupeamalla sotilaaksi 1861.

Hän otti päällikkönä osaa useampiin taisteluihin ja voittoihin, kunnosti itseään monasti ja yleni vähitellen prikaatin kenraalin arvoon. Seuraten Lincoln'in kehoitusta erosi Garfield sotaväestä ja tuli edusmieheksi kongressiin, jonne Ohion valtio hänet valitsi.

Myöhemmin valittiin Garfield senaattiin, Washington'issa, ja luuli nyt saavuttaneensa valtiollisen elämänsä korkeimman virkaasteen. Mutta hän yleni vielä siirtäkin. Hänet valittiin nimittäin v. 1880 tasavaltalaisten ehdokkaana Yhdysvaltain presidentiksi.

Hyödyllisiä mittalaskuja

- Kertomalla jalkamäärä .00019:la saadaan mailimäärä.
- Kertomalla jaardimäärä .0006:la saadaan mailimäärä.
- Kertomalla lenkit (links) .22:la saadaan jaardiluku.
- Kertomalla jalkamäärä 1.515:la saadaan lenkkimäärä.
- Kertomalla neliötuumat .00695:la saadaan neliöjalkamäärä.
- Kertomalla ympyrätuumat .00546:la saadaan neliöjalkamäärä.
- Kertomalla neliöjalat .111:la saadaan neliöjaardimäärä.
- Kertomalla eekeriluku 4840:la saadaan neliöjaardimäärä.
- Kertomalla neliöjaardit .0002066:la saadaan eekerimäärä.
- Kertomalla leveysmitta ketjuissa (chains) .8:la saadaan eekerinmäärä mailia kohti.
- Kertomalla kuutiojalat .03704:la saadaan kuutiojaardimäärä.
- Kertomalla kuutiotuumat .00058:la saadaan kuutiojalkamäärä.
- Kertomalla busheliluku .0461:la saadaan kuutiojaardimäärä.
- Kertomalla busheliluku 1.2444:la saadaan kuutiojalkamäärä.
- Kertomalla busheliluku 2150.42:la saadaan kuutiotuumamäärä.
- Kertomalla kuutiojalkaluku .8036:la saadaan bushelimäärä.
- Kertomalla kuutiotuumat .000465:la saadaan busheliluku.
- Kertomalla gallonaluku .13367:la saadaan kuutiojalkamäärä.
- Kertomalla gallonaluku .231:la saadaan kuutiotuumamäärä.
- Kertomalla kuutiojalkaluku 7.48:la saadaan gallonamäärä.
- Kertomalla silinteri-jalkamäärä luvulla .0034 saadaan gallonamäärä.
- Kertomalla veden kuutiojalkaluku 62.5:la saadaan sen painomäärä paunoissa.
- Kertomalla veden kuutiotuumalu-
- ku .03608:la saadaan sen painomäärä paunoissa.
- Kertomalla veden silinteri-tuumaluku .02842:la saadaan sen painomäärä paunoissa.
- Kertomalla veden silinteri-jalkaluku 49.1:la saadaan sen painomäärä paunoissa.
- Kertomalla kuutiotuumat .004329:la saadaan gallonamäärä.
- Kertomalla silinteri-jalkaluku luvulla 5.874 saadaan gallonamäärä.
- Kertomalla ympyrän halkasijan pituusmitta 3.14159265:la saadaan ympyrän kehysmitta.
- Kertomalla ympyrän halkasijan neliön pinta-alamitta 7854:la saadaan selville ympyrän pinta-ala.
- Kertomalla ympyrän kehksen pituusmitta .31831:la saadaan ympyrän halkasijan pituusmitta.
- Kertomalla neliön sivun pituus luvulla 1.128 saadaan samankokoisen ympyrän halkasijan pituusmitta.
- Kertomalla pallon halkasijan neliön pinta-alamitta 3.1416:la saadaan pallon pinta-ala.
- Kertomalla pallon halkasijan kuution tilavuusmitta .5236:la saadaan pallon tilavuusmitta.
- Kertomalla pallon halkasijan pituus .806:la saadaan samankokoisen kuution särmän pituus.
- Kertomalla pallon halkasijan pituus .6667:la saadaan sitä vastaavan silinterin pituus.
- Vesipatsas 12 tuumaa korkea ja läpimitaltaan 1 tuumaa painaa .341 paunaa.
- 183.346 ympyrätuumaa vastaa yhtä neliöjalkaa.
- 2200 silinteri-tuumaa vastaa yhtä kuutiojalkaa.
- Kertomalla metriluku 3.28:lla saadaan vastaava luku jaloissa.
- Kertomalla kilogrammiluku 2.205:la saadaan vastaava luku paunoissa.
- Kertomalla grammit .002205:la saadaan vastaava luku paunoissa.

Kieltolaki Yhdysvalloissa

Viime kesänä laati Kongressi ehdotuksen muutokseksi perustuslakiin, jonka mukaan päihdyttävien juomien valmistaminen, kuljettaminen, kauppaaminen ja tarjoilu Yhdysvalloissa ja kaikissa sen alusmaissa kiellettiin kokonaan. Tämä perustuslakimuutosehdotus jätettiin kunkin valtion lainlaatijakunnan hyväksyttäväksi tai hyljättäväksi. Ellei seitsemän vuoden sisällä vähintään kolme neljättäosaa valtioista ehdotusta hyväksyisi, raukeisi se siihen.

Mieliala yleistä kieltolakiä kohtaan osoittautui erittäin suosiolliseksi yli koko maan, sillä jo Tammikuun 16 p. 1919 saavutti ehdotus hyväksymiselleen tarvittavan enemmistön, kun Nebraskaan valtion lainlaadintakunta sen hyväksyi, ollen 36:des kieltolakiä hauluvista valtioista. Tuntia myöhemmin samana päivänä hyväksyttiin ehdotus Missouriissa ja pari tuntia myöhemmin Wyomingissa.

Seuraavasta nähdään kieltolakiehdotuksen hyväksyneet valtiot ja niiden asukasluvu vuonna 1918:

Alabama.....	2,395,270
Arizona.....	272,034
Arkansas.....	1,792,965
California.....	3,119,412
Colorado.....	1,014,581
Delaware.....	216,941
District of Columbia.....	374,584
Florida.....	938,877
Georgia.....	2,935,617
Idaho.....	461,766
Illinois.....	6,317,734
Indiana.....	2,854,167
Iowa.....	2,224,771
Kansas.....	1,874,195
Kentucky.....	2,408,547
Louisiana.....	1,884,778
Maine.....	782,191
Maryland.....	1,384,539
Massachusetts.....	3,832,790
Michigan.....	3,133,678
Mississippi.....	2,001,466
Missouri.....	3,448,498
Montana.....	486,376
Nebraska.....	1,296,877
Nevada.....	114,742
New Hampshire.....	446,352
New Mexico.....	437,015

New York.....	10,646,989
North Carolina.....	2,466,025
North Dakota.....	791,437
Ohio.....	5,273,814
Oklahoma.....	2,377,629
Oregon.....	888,243
Pennsylvania.....	8,798,067
South Carolina.....	1,660,934
South Dakota.....	735,434
Tennessee.....	2,321,253
Texas.....	4,601,279
Utah.....	453,648
Vermont.....	366,192
Virginia.....	2,231,030
Washington.....	1,660,578
West Virginia.....	1,439,165
Wisconsin.....	2,553,983
Wyoming.....	190,380

Yhteensä 97,906,843

Seuraavissa valtioissa ei kieltolakiä ehdotusta vielä ole hyväksytty:

Connecticut.....	1,286,268
Minnesota.....	2,345,287
New Jersey.....	3,080,371
Rhode Island.....	637,415

Yhteensä 7,349,341

Kysymyksenalainen perustuslakimuutos astuu voimaan vuoden perästä siitä päivästä, jolloin tarpeellinen valtioiden enemmistö saatiin, siis Tammikuun 16 p. 1920. Vaikka ne muutamat valtiot, jotka vielä eivät ole kieltolakiehdotusta hyväksyneet, eivät sitä hyväksyisikään, ei tämä vaikuttaisi mitään estettä lain voimaan astumiselle.

Todellisuudessa tulee yleinen koko Yhdysvaltoja koskeva kieltolaki käytäntöön jo ennemminkin. Sodan loputtua säädettiin nimittäin laki, jonka mukaan kaikellaisten alkohoolipitoisten aineitten käytäntö nautintoaineina kielletään Heinäkuun 1 päivästä 1919 alkaen siihen asti kuin koko Yhdysvaltain Euroopassa oleva armeija on tuotu takaisin ja hajotettu. Kun tähän parhaimmassakin tapauksessa kuluu ainakin vuosi, eivät viinamiehet löydä suurta lohdutusta eikä toivoa siitä mahdollisuudesta, että aukkoa ilmaantuisi Heinäk. 1 p:nä 1919 ja Tammik. 16 p:nä 1920 alkavien paastojen välille.

Marrask. 11 p. Presidentti Wilson ilmoittaa Kongressille välirauhan ehdot ja sanoo sodan päättyneen.

Marrask. 11 p. Italian kuningas Victor Emanuel tulee juhlaikulussa Triesten kaupunkiin.

Marrask. 11 p. Saksan kapina levee.

Marrask. 12 p. Yhdysvaltain sotavirasto peruuttaa sotalaivelukseen nostomääräyksen.

Marrask. 12 p. Itävallan keisari luopuu hallituksesta.

Marrask. 13 p. Reussin herttua Heinrich XXVII eroaa hallituksesta.

Marrask. 13 p. Sachsen-Weimarin suurherttua Wilhelm Ernst luopuu hallituksesta.

Marrask. 13 p. Lippen ruhtinas Leopold luopuu hallituksesta.

Marrask. 14 p. 2,532 amerikkalaista sotavankia vapautetaan Saksassa.

Marrask. 14 p. Waldeckin ruhtinas Friedrich eroaa hallituksesta.

Marrask. 15 p. Annetaan ensimmäisen määräys Yhdysvaltain armeijan hajottamisesta.

Marrask. 15 p. Kenraalimajuri Seyn, Suomen entinen kenraalikuvernööri, murhataan.

Marrask. 16 p. Schaumburg-Lippen ruhtinas Adolphe luopuu hallituksesta.

Marrask. 16 p. Sachsen-Coburg-Gothan herttua Karl Edvard luopuu hallituksesta.

Marrask. 17 p. Unkari julistautuu tasavallaksi.

Marrask. 17 p. Badenin suurherttua Friedrich II eroitetaan hallituksesta.

Marrask. 21 p. Kenraali Pershing tulee amerikkalaisten joukkojen kanssa Luxemburgin kaupunkiin.

Marrask. 21 p. Höyrylaiva Campania uppoo yhteen törmäyksessä erään englantilaisen sotalaivan kanssa.

Marrask. 21-23 p. Saksan laivasto, 70 kaikenlaista sotalaivaa ja 130 merenalaisista, antautuu ja viedään Englantiin.

Marrask. 22 p. Marsalkka Petain tulee riemukulussa Strassburgin kaupunkiin.

Marrask. 22 p. Badenin suurherttua Fredrik eroaa hallituksesta.

Marrask. 26 p. Venäjän bolshevikijoukot tulevat rajan yli Itämerenmaakuntiin.

Marrask. 28 p. Saksassa julkaistaan virastaloupmisjulistus, jonka on allekirjoittanut "Wilhelm R. I."

Marrask. 28 p. Ilmoitetaan, että Belgia on vapaa saksalaisista joukoista.

Marrask. 28 p. Englannin kuningas George vieraillee Pariisissa.

Marrask. 29 p. Valkeasta talosta ilmoitetaan, että Yhdysvaltain edustajina rauhankonferenssissa tulevat esiintymään presidentti Wilson, valtiosihteeri Lansing, entinen lähettiläs White, eversti House ja kenraali Bliss.

Marrask. 30 p. Riigassa julistetaan Liivinmaa tasavallaksi.

Jouluk. 1 p. Amerikkalaiset joukot marssivat rajan yli Saksaan.

Jouluk. 2 p. Presidentti Wilson ilmoittaa Kongressille, että hän matkustaa Ranskaan osaaottamaan rauhankonferenssin.

Jouluk. 2 p. Montenegron kuningas Nicholas syöstään valtaistuimelta.

Jouluk. 4 p. Presidentti ja Mrs. Wilson sekä muut Yhdysvaltain edustajat rauhankonferenssissa lähtevät New Yorkista höyrylaivalla George Washington Ranskaan.

Jouluk. 4 p. Amerikkalaiset joukot marssivat sisälle Mainziin, Hessen pääkaupunkiin.

Jouluk. 8 p. Teräslankaverkko, joka Yhdysvaltain sotaan yhtymisestä asti on ollut New Yorkin sataman suojana merenalaisia vastaan, nostetaan.

Jouluk. 13 p. Höyrylaiva George Washington saapuu Presidentti ja Mrs. Wilsonin sekä muiden rauhankonferenssin edustajain kanssa Brestiin, Ranskassa.

- Tammik. 21 p. Saksa julistaa rajatoman merenalaisten sodankäynnin.
- Helmik. 3 p. Yhdysvallat katkaisevat diplomaattiset suhteet Saksan kanssa.
- Maalisk. 9 p. Venäjän vallankumous alkaa.
- Maalisk. 16 p. Venäjän tsaari luopuu hallituksesta.
- Huhtik. 6 p. Yhdysvallat julistavat sodan Saksaa vastaan.
- Kesäk. 12 p. Kreikan kuningas Constantine luopuu hallituksesta.
- Kesäk. 26 p. Ensimmäiset Amerikan joukot saapuvat Ranskaan.
- Marrask. 6 p. Bolsheviki tulee valtaan Venäjällä.
- Marrask. 9 p. Italialaiset kärsivät tappion Piave-virralla.
- Jouluk. 9 p. Englantilaiset valloittavat Jerusalemin turkkilaisilta.
- 1918
- Maalisk. 3 p. Venäjän—Saksan rauhansopimus allekirjoitetaan.
- Maalisk. 21 p. Saksalaiset alkavat hyökkäyksen Somme-joella.
- Huhtik. 14 p. Kenraali Foch nimetään liittolaisten joukkojen ylikomentajaksi.
- Toukok. 27 p. Saksalaisten hyökkäys Pariisia kohti alkaa. He etenevät Marne-joelle asti.
- Kesäk. 6 p. Yhdysvaltain merisotilaat lyövät saksalaiset takaisin Chateau-Thierryn luona, vaikuttaen sodan käänteen. Kenraali Omar Bundy, amerikkalaisen osaston komentaja, kieltäytyy tottelemasta ranskalaisen ylipäällikkönsä peräytymiskäskyä.
- Kesäk. 23 p. Italialaiset lyövät itävaltalaiset takaisin Piave-virran yli. Itävaltalaiset menettävät 150,000 miestä.
- Heinäk. 12 p. Ranskalaiset ja amerikkalaiset särkevät saksalaisten rintaman Cantignyn pohjoispuolella.
- Heinäk. 18 p. Marsalkka Foch alkaa suuren vastahyökkäyksensä.
- Elok. 6 p. Saksalaisten "75 mailin kanuuna" pommittaa Pariisia.
- Elok. 25 p. Liittolaiset särkevät Hindenburg-linjan.
- Syysk. 3 p. Yhdysvallat tunnustavat Tjekkko-Slovaanien hallituksen.
- Syysk. 12-15 p. Amerikkalaiset poistavat St. Michiel-pohjukan.
- Syysk. 22 p. Englantilaiset saartavat Turkin armeijan Palestiinassa.
- Syysk. 30 p. Bulgaria antautuu.
- Lokak. 4 p. Bulgarian kuningas Ferdinand luopuu hallituksesta. Hänen seuraajansa, poikansa Boris, luopuu hallituksesta Marrask. 1 p.
- Lokak. 6 p. Saksa pyytää pres. Wilsonia järjestämään aselepoa.
- Lokak. 18 p. Saksalaiset karkoitetaan Belgian rannikolta.
- Lokak. 23 p. Pres. Wilson esittää Saksan aselepo-ehdotuksen liittolaisille.
- Lokak. 30 p. Turkki antautuu.
- Marrask. 3 p. Itävalta anautuu.
- Marrask. 4 p. Versaillesin konferenssi sopii aselevon ehdoista.
- Marrask. 6 p. Saksan aselepo-lähetystö lähetetään länsi-rintamalle.
- Marrask. 8 p. Kapina Saksan laivastossa. Koko laivasto joutuu vallankumouksellisten käsiin ilman venvuodatusta.
- Marrask. 8 p. Wurttembergin kuningas Wilhelm II luopuu hallituksesta.
- Marrask. 9 p. Saksan keisari luopuu hallituksesta.
- Marrask. 9 p. Oldenburgin suurherttua Friedrich August eroitetaan hallituksesta.
- Marrask. 11 p. Aselepo allekirjoitetaan.
- Marrask. 11 p. Sachsenin kuningas Friedrich August III eroitetaan hallituksesta.
- Marrask. 11 p. Bavarian kuningas Ludvig III luopuu hallituksesta.
- Marrask. 11 p. Braunschweigin herttua Ernst August luopuu hallituksesta.
- Marrask. 11 p. Mecklenburg-Schwerinin suurherttua Friedrich Frans IV luopuu hallituksesta.

- Kesäk. 28 p. Itävallan arkkiherttua Frans Ferdinand murhataan Serajevossa, Serbiassa.
- Heinäk. 28 p. Itävalta julistaa sodan Serbiaa vastaan.
- Elok. 1 p. Saksa julistaa sodan Venäjää vastaan.
- Elok. 2 p. Serbia julistaa sodan Saksaa vastaan.
- Elok. 3 p. Saksa julistaa sodan Ranskaa ja Belgiaa vastaan.
- Elok. 4 p. Ranska ja Englanti julistavat sodan Saksaa vastaan.
- Elok. 5 p. Itävalta julistaa sodan Venäjää vastaan.
- Elok. 6 p. Belgia ja Serbia julistavat sodan Saksaa vastaan.
- Elok. 8 p. Montenegro julistaa sodan Itävaltaa vastaan.
- Elok. 9 p. Montenegro julistaa sodan Saksaa vastaan.
- Elok. 12 p. Ranska ja Englanti julistavat sodan Itävaltaa ja Montenegro Saksaa vastaan.
- Elok. 23 p. Jaapani julistaa sodan Saksaa vastaan.—Tappelu Monsin luona.
- Elok. 25 p. Itävalta julistaa sodan Jaapania vastaan.
- Elok. 28 p. Itävalta julistaa sodan Belgiaa vastaan.
- Syysk. 6 p. Marnen ensimmäinen tappelu alkaa.
- Syysk. 16 p. Venäläiset karkoitetaan itä-Preussista. (Hindenburgin maine alkaa.)
- Lokak. 9 p. Saksalaiset valloittavat Antverpenin.
- Marrask. 2 p. Turkki julistaa sodan Englantia ja Ranskaa vastaan.
- Marrask. 3 p. Venäjä julistaa sodan Turkia vastaan.
- Marrask. 5 p. Ranska ja Englanti julistavat sodan Turkia vastaan.
- Jouluk. 2 p. Serbia julistaa sodan Turkia vastaan.
- Jouluk. 8 p. Meritappelu Falklandsaarien luona.
- Jouluk. 24 p. Saksalaisten ensimmäinen ilmahävitysretki Englantiin.
- 1915
- Helmik. 18 p. Saksalaisten vedenalaisten Englannin sulkeminen alkaa.
- Helmik. 19 p. Merisota Dardanellein salmen valloittamiseksi alkaa.
- Huhtik. 17 p. Yserin toinen tappelu. Saksalaiset käyttävät myrkkykaasua ensi kertaa.
- Toukok. 2 p. Venäläiset kärsivät tappion Dunajevin luona.
- Toukok. 7 p. Lusitania upotetaan.
- Toukok. 24 p. Italia julistaa sodan Itävaltaa vastaan.
- Kesäk. 2 p. Italialaiset menevät Isonzoon poikki.
- Kesäk. 3 p. San Marino julistaa sodan Itävaltaa vastaan.
- Elok. 22 p. Italia julistaa sodan Turkia vastaan.
- Lokak. 5 p. Liittolaiset nousevat maihin Salonikissa, Kreikassa.
- Lokak. 14 p. Bulgaria julistaa sodan Serbiaa vastaan.
- Lokak. 15 p. Englanti julistaa sodan Bulgariaa vastaan.
- Lokak. 16 p. Ranska julistaa sodan Bulgariaa vastaan.
- Lokak. 19 p. Venäjä ja Italia julistavat sodan Bulgariaa vastaan.
- 1916
- Helmik. 21 p. Verdunin valloittamisyritys alkaa.
- Maalisk. 8 p. Saksa julistaa sodan Portugalia vastaan.
- Maalisk. 10 p. Portugal julistaa sodan Saksaa vastaan.
- Maalisk. 15 p. Itävalta julistaa sodan Portugalia vastaan.
- Toukok. 31 p. Meritappelu Jutlannin luona.
- Heinäk. 1 p. Sommen tappelu alkaa.
- Elok. 28 p. Italia julistaa sodan Saksaa, Rumaniaa ja Saksaa Rumaniaa vastaan.
- Syysk. 15 p. "Tänkit" ilmestyvät ensi kertaa sotanäyttämölle (Courcelletten luona.)
- Syysk. 29 p. Turkki julistaa sodan Rumaniaa vastaan.
- Syysk. 31 p. Bulgaria julistaa sodan Rumaniaa vastaan.

Espanjan influensa eli "lentsu"

Mailmansodassa on kuollut miljoonia, mutta suuremman uhrimäärän on vaatinut yli mailman vallinnut kulkutauti Espanjan influensa, nimensä saanut siitä, kun se ensinnä ilmestyi Espanjassa. Census-viraston tiedonantojen mukaan on tähän tautiin kuolleet Yhdysvaltain 46 kaupungissa, joiden yhteinen asukasluku on 23,000,000 eli siis noin viidesosa koko maan väkiluvusta, yhdeksän viikon ajalla, Syyskuun 8 p:stä Marraskuun 9 p:vään, 78,000 henkeä. Tämän mukaan olisi koko maassa yksistään noiden 9 viikon ajalla kuollut 350,000 ihmistä.

Läketiede ei vielä ole päässyt varmuuteen tämän tappavan kulkutaudin syistä eikä ehkäisykeinoista. Itse influensa sellaisenaan kuin se ensin esiintyy ei ole erittäin tuhoisa, vaan vaikuttaa se niin heikentävästi elimistöön, että monenlaiset muut taudit, erittäinkin keuhkokuume, seuraavat sen kantapällä, tappaen uhrinsa lyhyessä ajassa.

Seuraava parannuskeino on osoittautunut erittäin tehokkaaksi influenssaan:

Kun taudinoireet, jotka ovat: yleinen huonosti vointi, raukaisuinen, vilunväreet, pakotus hartioissa, selässä tai kaulassa, oksetus, pakotus keskellä päätä ja kuumeen alkua, — näyttävät, on sairaalle kohta annettava joko resiniöljyä tai muuta nopeasti vaikuttavaa vatsanpehmittäjänsä sekä toimitettava makuulle. Selkää ja rintaa on hierottava kanvartiöljyllä (camphorated oil) ja peitettävä pumpuileilla. Sairasta on ennen kaikkea suojeltava jähtymiseltä ja vedolta ja pidettävä lämpimänä, vaikka hänellä olisi kuumettakin. Otsalla ja ohimoilla pidettäköön kylmiä vesikääreitä ja jaloissa lämpimät sukat.

Täysi juomalasillinen puhdasta appelsiinin mehua kuumennettakoon kattilassa melkein kiehuvaaksi ja annettakoon sairaalle juotavaksi kuumana. Vähän ajan perästä annettakoon teelusikallinen puhdasta lemonin mehua. Sitte annettakoon sairaalle yh-

den appelsiinin mehu aina parin tunnin perästä. Jos sairas tuntee nälkää, on hänelle annettava keitettyä maitoa, voileipää, löysäksi keitettyä munia tahi kalaa.

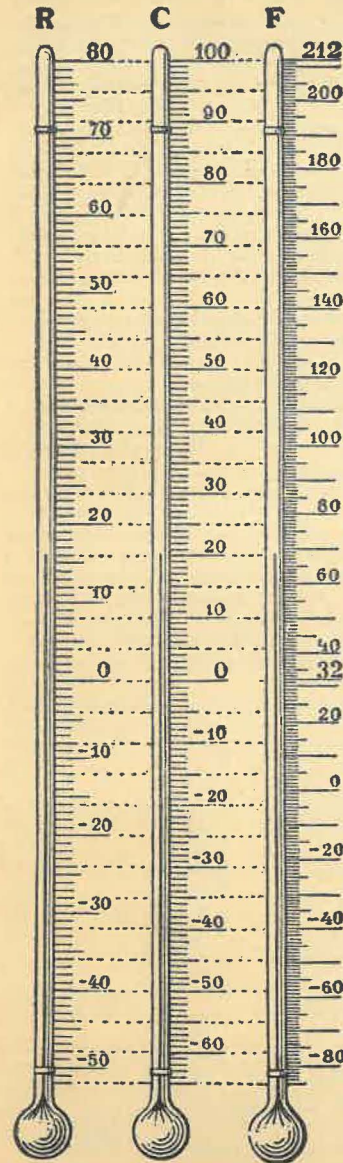
Tärkeätä on, että sairaalle tehdään kaikki niin mukavaksi ja miellyttäväksi kuin mahdollista sekä varjellaan mielenliikutuksilta. Säästettäköön hänen korviaan melulta ja silmiään häikäisevältä valolta.

Kun influenssan mikrobit keuhkosen kautta pääsevät ihmisen verisuoniin, hyökkäävät ne kohta punaisten verisolujen kimppuun niitä myrkyttämään ja syömään, ja täten saamansa ravinnon voimalla ne sikiävät ja lisääntyvät nopeasti. Syntyy kiivas taistelu, johon myöskin valkoiset verisolut yhtyvät, ryhmittyen punaisten toveriensa ympärille niitä suojelemaan. Jos verisolut ovat voimakkaita, voivat ne torjua luotansa mikrobin hyökkäykset ja tappaa ne, mutta päinvastaisessa tapauksessa vievät mikrobit voiton.

Lemonin ja appelsiinin mehussa on happoja, joiden yhteydessä mitkään mikrobit eivät voi elää. Appelsiinissa on myös runsaasti hedelmäsokeria, jolla on se ominaisuus, että se on hyvin ravitsevaa ja helposti sulava, niin että se jo muutamien minuuttien kulluttua voimistaa verta. Appelsiinin mehusta siis punaiset verisolut saavat uusia voimia taistellessaan influenssamikrobeja vastaan, ja samasta syystä tulee sairaalle antaa muitakin helposti sulavia ruokia.

Kun potilas on parantunut influenssasta, joka tavallisesti tapahtuu kolmen päivän sairauden perästä, on hänen oltava erittäin varovainen useita viikkoja. Hän voi näet vähimmästään vilustumisesta tahi vedosta saada influenssan jälkitaudin, keuhkokuumeen, joka tekee hänestä lopun muutamassa päivässä.

Tässä neuvottu influenssan parannustapa on esitetty New Yorkin terveyslautakunnalle, joka sen on hyväksynyt käytettäväksi sellaisissa tapauksissa, missä pikainen lääkäriapu ei ole saatavissa.



Lämpömittarit

Lämpömittarin muodostaa tavallisesti hieno lasiputki, jonka alapää on puhallettu palloksi. Pallo ja osa putkea on täytetty joko elohopealla tahi väkiviinillä; putken yläosa on täytetty ohennetulla ilmalla tahi, jos lämpömittari on merkitty korkeita lämpö-määriä osoittamaan, hiilihapolla. Kun lämpö nousee, laajenee lasin sisällä oleva aine ja kohooa putkessa ylemmäksi, jotavastaan se lämmön vähetessä kutistuu kokoon ja putkessa laskeutuu.

Vieressä olevassa kuvassa nähdään rinnatusten kolme erilaista lämpömittaria: R Réaumur, C Celsius, F Fahrenheit. Jäätymä- ja kiehumapisteiden väli on jaettu R:ssä 80:neen, C:ssä 100:taan ja F:ssä 180:neen asteeseen; viimeainituissa osoittaa kiehumapistettä 212° ja jäätymäpistettä —32°.

Vaihtamissäännöt

Amerikassa on yleisesti käytännössä Fahrenheitin lämpömittari, Suomessa sensijaan Celsius. Kun tahdotaan tietää, kuinka monta astetta C joku määrätty F-asteluku vastaa, vähennetään F-astemäärästä 32, jännös kerrotaan 5:llä ja tulos jaetaan 9:llä.

Vaihdettaessa C-asteita F-asteiksi kerrotaan asteluku 9:llä, tulos jaetaan 5:llä ja jännökseen lisätään 32.

C-asteet vaihdetaan R-asteiksi kertomalla asteluku 4:llä ja sitten jakamalla 5:llä.

R-asteet C-asteiksi: asteluku kerrotaan 5:llä ja tulos jaetaan 4:llä.

F-asteet R-asteiksi: asteluvusta vähennetään 32, jännös kerrotaan 4:llä ja tulos jaetaan 9:llä.

R-asteet F-asteiksi: asteluku kerrotaan 9:llä, tulos jaetaan 4:llä ja sitten lisätään 32.

Kalman sato

Suurbritannia on julkaissut sodan turmatilastonsa, ilmaisten siinä mikä oli kalman vero, voiton hinta hänen osaltaan. Alahuoneelle annettujen virallisten numerojen mukaan on sodassa surmansa saanut 658,765, haavoittunut 2,032,122 ja vangiksi joutunut tahi kadonnut 359,145 miestä. Näihin numeroihin on laskettu myös Englannin siirto- ja alusmaiden vaurioit. Minkä verran haavoittuneista on kokonaan työkyvyttömiä ei numeroista ilmene, vaan oletettavasti suurin osa niistä kykenee johonkin hyödylliseen elämäntoimeen rauhan aikana.

“Vorwärts”-lehti julkaisee Saksan turmatilaston. Sen mukaan on Saksan puolelta kaatunut 1,580,000, haavoittunut 4,000,000, vangiksi joutunut 490,000 ja kadonnut 260,000. Suurin osa viimemainituista voitaneen lukea kaatuneitten joukkoon, joitten luku siten tehnee noin 1,750,000.

Venäjän tuhot on laskettu seitsemäksi tahi kahdeksaksi miljoonaksi miehiksi. Ottaen laskelmien perustaksi saksalaisten ja englantilaisten joukossa vallinnut kuolleiden prosentimäärä, tekisi Venäjän puolelta kuolleitten lukumäärä siis noin 2 miljoonaa. Taudit tappoivat paljon miehiä Venäjän armeijasta, mutta toisaalta käsin vähensi kuolevaisuussuhdetta venäläisten helposti vangiksi antautuminen. Samaa voi sanoa myöskin Itävaltaan nähden, jonka vangiksi antautuneitten lukumäärä verrattuna taisteluun osaaottaneiden armeijain mieslukuun oli tavallista suurempi. Tämän mukaan tekisi Itävallan kuolleitten lukumäärä noin miljoonan miestä.

Ranskan mieshukka saadaan suunnilleen selville laskemalla, ottaen sitä tehdessä huomioon sen suhteet sodan vaiheisiin. Saksalta kaatui suurin osa, noin puolitoista miljoonaa, länsirintamalla, sillä puolivuotisen taistelun perästä venäläiset itärintamalla eivät suurempaa vastarintaa tehneet saksalaisille. Jos siis Saksalta kaatui länsi-

linjalla puolitoista miljoonaa, voidaan jotensakin varmasti olettaa liittolaisten riveistä kaatuneen saman verran. Mahdollisesti oli liittolaisten mieshukka hiukan suurempi, sillä he, luokunottamatta Verdunin rintamaa, kävivät kiihkeätä hyökkäystä viime Maaliskuuhun saakka. Jos siis otaksutaan englantilaisia ja ranskalaisia kuolleen yhteensä 1,750,000 ja vähennetään siitä Britannian kuolleitten lukumäärä, jää Ranskan kuolleitten luvuksi noin yksi ja neljäsosa miljoonaa.

Italialta on kuollut noin puoli miljoonaa miestä. Yhdenmisen taistelun osaaottaneiden valtojen mieshukka on arvioon mukaan seuraava:

Serbialta on kaatunut 200,000, Belgialta 100,000, Bulgarialta 50,000, Turkilta 300,000 ja Portugalilta 10,000 miestä.

Yhdysvallat ovat lyhyellä sodassa olonsa ajalla menettäneet suhteellisesti enemmän kuolleissa ja haavoittuneissa ja vähemmän vangiksi joutuneissa kuin muut taisteluun osalliset vallat. Viimeisten virallisten numerojen mukaan on Ranskaan lähetetyistä 2,200,000 miehestä kuollut 53,169 ja vangiksi joutunut ainoastaan 2,163.

Tekemällä yhteenvedon edelläluetellusta sotivien valtojen kuolleitten lukumäärästä, muodostuu seuraava taulu:

Valtakunta	Sodassa kuollut
Suurbritannia.....	659,000
Ranska.....	1,250,000
Venäjä.....	2,000,000
Italia.....	500,000
Serbia.....	200,000
Belgia.....	100,000
Yhdysvallat.....	53,000
Portugal.....	10,000
Liittol. yht.....	4,772,000
Saksa.....	1,750,000
Itävalta.....	1,000,000
Turkki.....	300,000
Bulgaria.....	50,000
Saksan liitt. yht.....	3,100,000
Kalman sato yhteensä.....	7,872,000

meidät sotaan yhtymään. Sama Saksan rajaton merenalainen sodankäynti se uhkasi pitää meidän sodasta poisakin. Jos sota olisi ollut voitettavissa nostamalla ja harjoittamalla armeijojta, valmistamalla sotatarpeita, kokoomalla muonavarjoja ja antamalla biljooneja liittolaisillemme, olisi kaikki käynyt helposti. Mutta sota-avustuksemme oli lähetettävä Atlantinmeren poikki, joka oli täynnä saksalaisten U-laivoja. Mailman laivasto pieneni tuhansin tonnin kuukausittain. Senvuoksi meidän ensimmäinen tehtävämmä oli laivojen rakentaminen ja vedenalaisten hävittäminen.

Elokuusta 1914 Syyskuuhun 1918 saksalaisten U-laivat upottivat laivoja 7,157,088 tonnia enemmän kuin mitä kaikissa liittolaisten ja puolueettomien valtain laivaveistämöissä yhteensä rakennettiin.

Yhdysvaltain toiminta laivanrakennusalalla nähdään seuraavasta taulusta, joka osoittaa miten monta kantaavuustonna kaikenlaisia kauppalaivoja laskettiin vesille tahi otettiin pakko- luovutuksella hallituksen käytettäväksi 13 kuukauden ajalla:

Aika	Lask. vesille	Pakkoluov.
	Tonnia	Tonnia
Elokuussa 1917.....	127,055	
Syyskuussa.....	61,930	
Lokakuussa.....	131,126	
Marraskuussa.....	8,800	135,805
Joulukuussa.....	25,100	134,730
Tammik. 1918.....	8,800	103,700
Helmikuussa.....	39,650	132,200
Maaliskuussa.....	91,650	167,266
Huhtikuussa.....	105,350	119,880
Toukokuussa.....	200,725	164,530
Kesäkuussa.....	156,500	77,050
Heinäkuussa.....	417,425	216,986
Elokuussa.....	302,250	88,730
Yhteensä.....	1,356,250	1,660,988
Yhteensä laskettiin vesille ja pakkoluov., tonnia.....		3,017,238

Syyskuussa 1918 me voitimme mailmanrekordin laivanrakennusalalla, laskemalla vesille Yhdysvaltain telakoilta seitsemänkymmentäkaksi laivaa. Näiden laivojen kantavuus oli

369,330 tonnia. Britanniassa valmistui saman kuukauden ajalla laivoja vain 231,635 tonnia.

Me olimme olleet sodassa lähes vuoden, ennenkuin laivain rakentaminen pääsi niin suureen vauhtiin, että uusia laivoja laskettiin vesille enempi kuin upotettiin. Saksalaisten vedenalaisten turma voitettiin viime Toukokuussa. Elokuussa upotettiin laivoja 327,676 tonnia. Edelläoleva taulu osoittaa, että saman kuukauden ajalla yksinään Yhdysvalloissa laskettiin vesille melkein yhtä suuri tonnimäärä kauppalaivoja.

Vaikka Yhdysvallat ovatkin luonteeltaan ei-militaristinen valtakunta, sääti kongressi Toukokuussa 1917 asevelvollisuuslain. Kesäkuun 5 p. samana vuonna lähes 10,000,000 miestä 21 ja 31 ikävuoden välillä rekisteröitiin sotapalvelusta varten ja Heinäk. 13 p. tapahtui ensimmäinen nosto armeijaan, 687,000 miestä. Syyskuun 12 p. 1918 lähes 14,000,000 miestä rekisteröitiin entisten lisäksi uuden aseuksen perusteella, joka muutti ikärajan vähintään 18 ja enintään 45 vuodeksi, joten Yhdysvalloilla siis pari kuukautta ennen Saksan antautumista oli varattuna lähes 24,000,000 miestä sotapalvelusta varten.

Kun Yhdysvallat yhtyivät sotaan, käsitti sen koko armeija 750,000 upseeria ja miestä, joista 300,000 kuului seisovaan armeijaan ja 450,000 kansalliskaartiin. Saksassa niinhin aikoihin olleet amerikkalaisten sanomalehtien kirjeenvaihtajat kertovat, että Yhdysvaltain sodanjulistus ei siellä herättänyt erityisempää huomiota. Sikäikäiset sotilasherrat eivät uskoheet Amerikan voivan auttaa liittolaisia voittoon päin muulla kuin rahalla ja sotatarpeilla. Että Amerikka voisi nostaa, harjoittaa ja sotarintamaan lähettää suuremman sotajoukon pidettiin mahdottomana.

Marraskuun 11 päivänä, jolloin väli-rauha allekirjotettiin, oli meillä aseisaa 3,764,677 upseeria ja miestä, joista yli 2,200,000 oli kuljetettu Euroopan joko ottamaan osaa taisteluun tahi saamaan lopullisen harjoituksensa.

Yhdysvaltain ensimmäinen sotaväen osasto, jota johti kenraalimajuri Sibert, saapui Ranskaan Kesäk. 26 p., kolme viikkoa ennen ensimmäistä armeijaan nostoa täällä. Neljä kuukautta myöhemmin amerikkalaisia sotilaita jo oli rintamassa ja Marrask. 3 p. kohtasi sotilaitamme ensimmäiset turmiot, jolloin kolme sai surmansa, viisi haavottui ja yksitoista joutui saksalaisten vangiksi.

Vaikka Amerikka oli opettanut ihmiskunnalle lentämistaidon, luisui ilmassa lentämisen etevämyys käsistämme jo ennen mailmansodan alkamista. Yhdeksäntoista kuukautta siten saattoi vielä sormin laskea armeijassa ja laivastossa olevien harjaantuneitten ilmailijain lukumäärän. Sodan päättyessä oli meillä Ranskassa 8,390 ja kotona 6,210 harjaantunutta ilmailijaa.

Rahaviraston Lokak. 3 p. 1918 julkaisemien tiedonantojen mukaan ovat Yhdysvallat antaneet rahalainoja ja luottoa ulkovalloille seuraavat määrät:

	Luottoa	Rahaa
Belgialle...	\$154,250,000	\$144,030,000
Cuballe....	15,000,000	5,000,000
Ranskalle	2,065,000,000	1,780,000,000
Englann...	3,745,000,000	3,482,000,000
Kreikalle	15,790,000	
Italialle....	760,000,000	730,000,000
Rumanielille	6,666,666	
Venäjälle	325,000,000	187,729,750
Serbialle	12,000,000	9,005,000
Yht....	\$7,098,706,666	6,337,764,750

Ulkovaltain obligatsioonit ovat vääditteä takaisin maksettavien velkakirjain muodossa, kantaen vähintään yhtä suuren koron kuin meidän Liberty-bondimme.

Yhdysvallat ovat ottaneet sodan aikana neljä suurta sotalainaa omasta maasta, liittolaistensa avustamiseksi ja omien sotakustannustensa suorittamiseksi. Lainat onnistuivat seuraavasti:

	Lain. pyydettiin	Lain. annettiin
1:nen	\$2,000,000,000	\$3,035,226,850
2:nen	3,000,000,000	4,617,332,300
3:mas	3,000,000,000	4,176,516,750
4:jäs	6,000,000,000	6,866,416,000

Sen \$18,695,491,900 lisäksi, mikä Liberty-lainoilla saatiin, on veroituskella nostettu \$4,000,000,000, yhteensä siis yli 22 biljoonaa, jonka on laskettu jotensakin riittävän sotakustannusten suorittamiseksi vuoden 1918 loppuun. Heinäkuun ajalta oli Yhdysvaltain sotalasku \$1,508,000,000, siis kutakin päivää kohti yli \$48,000,000 ja tuntia kohti yli \$2,000,000.

Näiden suursummien lisäksi on Punaisen Ristin yhdistykselle y. m. sotarmeliaisuuslaitoksille koottu arvion mukaan yli \$600,000,000.

Vähentääksi sotaa seuraavia eläkemaksuja kaatuneitten tahin työkyvyttö-miksi joutuneitten sotilasten ja useerien perheille, toimeenpani hallitus kohta sotaan yhdyttyä suurimman henkivakuutuslaitoksen, mitä mailma vielä on nähnyt. Tämän Sotavakuutuslaitoksen vakuutusmaksuvelvollisuus Syyskuun 1 päivänä 1918 oli yli \$20,000,000,000, suurempi kuin kahdellakymmenellä mailman suurimmalla henkivakuutusyhtiöllä yhteensä. 80 prosenttia Yhdysvaltain sotilasta ja useereista on tässä laitoksessa vakuutettuna keskimäärin \$8,200 henkeä kohti. Korkein vakuutussumma on \$10,000.

Ruoka on ollut yksi tämän sodan pulmallisimpia kysymyksiä. Epäilemättä oli näikä suurimpia vaikuttimia Saksan häviöön. Jo ennen sotaan rupeamistaan olivat Yhdysvallat tuntuvasti autaneet liittolaisia ruokavaroil-la, mutta senjälkeen tuli se yhtä tärkeäksi tehtäväksi kuin oli sotilasten ja ampumatarpeitten lähettäminen. Voidaksemme sen tehdä, täytyi meidän jokaisen täällä kotona "kiristää suolivyötämme" ja rajoittaa nisun, lihan, rasvan ja sokerin kulutusta. Viljan säästämiseksi määrättiin kaikki olutpanimot suljettaviksi Marrask. 1 p. 1918. Viinan valmistaminen oli jo ennenkin kielletty samalla tarkoituksella. Sekoittamatonta nisuleipää ei ole sallittu siviilihenkilöille yli vuoden aikaan.

Heinäk. 1 p. 1918 päättyneen vuoden ajalla lähetettiin liittolaisille ruoka-aineita 11,820,000 tonnia.

Kymmenen käskyä nuorille emännille

Rumanian nerokas kuningatarvajana Carmen Sylva on käskyjen muodossa antanut nuorille emännille hyödyllisiä neuvoja tullaan onnelliseksi avioliitossaan. Nämät käskyt ovat:

1. Elä aloita riitaa. Mutta jos sitä ei voi estää, niin elä anna perään ennenkuin voitat oikean asian. Jos voitot sinulle hymyilee, niin käytä sitä täydellisesti hyväksesi.

2. Kumminkaan ei sinun pidä unhottaa, että olet ihmisen etkä jumalan vaimo. Elä siis ihmettele hänen heikkouksiansa.

3. Elä pyydä mieheltäsi liian usein rahaa. Koeta tulla toimeen sillä rahalla, minkä hän kunkin viikon alus-
sa antaa.

4. Jos huomaat että miehelläsi on avara sydän, niin ajattele että hänellä myöskin on vatsa. Pidä hyvä huoli hänen vatsastaan, niin voitat pian hänen sydämensä.

5. Silloin tällöin, vaan ei liian usein, tulee sinun sallia miehesi pitää viimeisen sanan; se antaa hänelle hyvämielen, eikä vahingoita sinua.

6. Lue sanomalehti kokonaan, eikä ainoastaan siinä olevat kiihkouutiset. Miehesi keskustele mielellään kanssasi päivän tapauksista, vieläpä politiikastakin.

7. Et edes huonolla tuulella ollessasi saa kiikutella miehellesi.

8. Joskus silloin tällöin tulee sinun kehaista miestäsi ja antaa hänen tietää, että hän kaikissa tapauksissa on paras ja parhaiten kasvatettu kaikista aviomiehistä, ja samalla tulee sinun myöntää, että et itse kaikin ajoin ole moitteeton.

9. Jos miehesi on vilkas ja eloisa, ole hänelle hyvä toveri; jos hän on alakuloinen, ole hänelle ystävä ja neuvonantajana.

10. Carmen Sylva olisi vielä voinut lisätä tämän käskyn: Vaikka olet miehesi tyytymätön, niin elä ilmoita sitä muille.

Lastenkasvatuksen kymmenen käskyä

1. Kasvata alusta lähtien. Ensimmäisten elinvuosiensa aikana vastaanottavat lapset vaikkuttimia, jotka muodostavat perustuksen koko elämäntoiminnalle. Kirjaimellisesti on totta, että lapsen kasvattaminen alkaa sen syntymispäivänä.

2. Ole levollinen. Elä ole epävakainen ja ärtyisiä. Elä rankaise kiukuissasi. Elä riuhtase lapselta esinettä, jolla sen ei ole lupa leikkiä. Lapsen luonne on herkkäunteinen.

3. Kuuntele lapsesi puheilua. Ole sitä tehdessäsi mallittainen ja ota huomiosi sen selitykset ja pyynnöt, muuten menetät lapsesi luottamuksen.

4. Ole iloinen. Lapset tarvitsevat auringonpaistetta. Elä anna sisullesi valtaa. Tee koti iloisaksi lapsellesi. Jos sinulla on huolia tai surua, niin koeta estää niitä painamasta lastasi ympäröivää henkistä ilmapiiää.

5. Ole suora. Mikään ei hävitä lapsesi uskoa sinuun enemmän kuin vääryys. Lapsen tulee tietää, että sinun voimasi on hyvyttä. Elä suosi yhtä lasta enemmän kuin toista. Vahingontapauksista elä kurita.

6. Pidä sanasi. Pidä lupauksesi. Elä peruuta antamaasi lupausta tahi määräystä.

7. Puhu totta. Ole sellainen, jollaisena koetat esiintyä. Anna oikea vastaus lapsesi kysymykseen.

8. Anna mieluummin kiitosta kuin moitetta. Elä masenna lapsesi mieltä. Rohkaise sitä sen hyvissä yrityksissä. Näytä että huomaat lapsesi arvostelukyvyyn ja iloitset siitä.

9. Elä ole itsekäs. Muista että lapsi ei ole sinun huviksesi ja turhuuksiesi täyttäjäksi, vaan että se on erityinen ihminen, jonka on elettävä omaa elämänsä. Maasi edessä olet vastuunalainen lapsesi kasvatukseen.

10. Kasvata itseäsi. Oma käytöksesi vaikuttaa lapsen voimakkaammin kuin opetuksesi. Sinusta säteilee vaikuttimia, jotka vaikuttavat lapsessasi joko hyvää tahi huonoa.

Yhdysvallat ja Mailmansota

Yhdysvaltain avustus sodan voittamiseksi voidaan määrätä ainoastaan yhteenlaskemalla maan sotaväen, laivaston ja teollisuuden ponnistukset niiden yhdeksäntoista vilkasliikkeisimmän kuukauden ajalta, mitkä tämä vilkas maa on milloinkaan nähnyt. Josko preussilaisen sotakoneiston särkyneeseen vuotta ennemmin, kuin mitä rohkeimmatkaan arvostelijat liittolaisten joukosta olivat tohtineet toivoa, oli tahi ei ollut se tavaton määrä miehiä ja tarpeita, minkä Yhdysvallat työnsivät taisteluun, lie nee väitöksen alaista, vaan siitä asti kun Amerika oli saavuttanut sota-vauhtinsa oli olemassa vähän epäilystä mailman kamppailun lopputuloksesta.

Mahdollisesti myönnetään tulevaisuudessa, että Saksan armeijan ja Saksan kansan moraalini lamautumiseen enemmän oli vaikuttimena Amerikan sotaan varustautuminen kuin sen rintamassa oleva armeija. Hälvettämättä lainkaan urheikasta taistelukordia sotilaitamme, jotka taistelivat eturiveissä, osoittaa kaatuneitemme luettelo, joka oletettavasti ei nouse yli 250,000, että me tuskin vielä olimme alkaneetkaan taistella. Tämän tiesi Saksan ylikomennuskunta vallan hyvin. Tietäen myöskin joukkojemme laadun ja että me olimme onnellisesti kuljettaneet vähän ylivuoden ajalla näitä ensi luokan taistelijoita Ranskaan yli 2,000,000, ja myös että me olimme luvanneet että siellä oli oleva 3,200,000 sotilasta ensi Toukokuun lopussa, Saksan johtajat ehkä näkivät taistelun jatkamisen turhaksi.

Sen muistettavana Huhtikuun kuuden päivän jälkeen v. 1817, jolloin me muodollisesti julistimme sodan Saksaa vastaan, olemme me koonneet ja harjoittaneet suurimman armeijan mitä tällä maalla on milloinkaan ollut. Me olemme lisänneet laivastoaamme, niin että se tonnimäärään katsoen on ensimmäinen Englannin jälkeen ja miehistönsä puolesta ensimmäinen kaikista. Me olemme nostaneet neljä

suurta sotalainaa vaivaamatta rahalähteitämme ja lisäksi vapaaehtoisesti alistaneet itsemme veroitukselle, jota aniharva muista kansoista on kokenut. Me olemme toimeenpanneet jättiläismäisiä kaupparytyksiä, kuten laivain rakentaminen, jossa me vielä pari vuotta sitten olimme ainoastaan noviseja. Me olemme pakkoanastuksella ottaneet rautatiemme, sähkölennätin- ja telefoonilinjamme ja suuren määrän teollisuuslaitoksia, samaten kuin me olemme pakollisesti nostaneet sotilaamme. Maan koko miesvoima on ylöskirjotettu sotapalvelusta varten joko rintamassa tahi rivien takana tässä maassa, missä melkein kaikki teollisuuslaitoksemme ovat luovutetut joko suoranaisesti tahi välillisesti sotatarkoituksiin. Me olemme kannustaneet tämän melkein rajattomilla varustelälaitteilla sinuaton suuren maamme maanviljelys- ja teollisuustuotannon siihen määrään, että olemme voineet lähettää sekä ruokaa että raaka- ja valmistettuja aineita liittolaisillemme. Tämän päämäärän saavuttamiseksi olemme armotta uranneet vähemmän tarpeellisia teollisuuslaitoksiamme, pakottamalla niiden työmiehiä tarpeelliseen työhön; me olemme rajoittaneet nautintomme ja järjestäneet ruokamme niin että sotilaittemme ei tarvitsisi kärsiä puutetta.

Me olimme tuskin alkaneet taistella, vaan me olimme jo päässeet pitkälle valmistuksissamme suurryökäystä varten. Me valmistauduimme suurimpaan moraaliseen ja fyysikalaisen voiman näytteeseen, mitä meiltä milloinkaan oli vaadittu. Että loppu tuli niin pian lie nee seurauksena siitä, että me niin rivakasti toimimme alusta alkain, että me emme olleet liian ylpeitä käyttämään hyväksemme liittolaistemme kokemuksia tahi ottamaan heiltä käskyjä.

Sotaan ryhtyessämme suurin vaikeus vastassamme oli laivaliike. Siihen aikaan Suurbritannian herruutta merellä tärisytti Saksan voimakkain ja ilkein ase, vedenalainen, Saksan rajaton merenalainen sodankäynti sa

jos heidän vanhempansa eivät milloinkaan ole asuneet Yhdysvalloissa.

Yhdysvalloissa syntyneet ulkomaalaisten vanhempien lapset saavat itse valita sen maan kansalaisuuden minkä haluavat, päästyänsä lailliseen ikään.

Kansalaistuttamislaki koskee niinhyvin naisia kuin miehiäkin. Ulkomaalainen nainen, joka menee naimisiin Yhdysvaltain kansalaisen kansa, tulee siten myös kansalaiseksi ja säilyttää kansalaisoikeutensa avioliiton rauettuakin, jos hän jatkuvasti asuu Yhdysvalloissa, ellei hän erityisesti oikeuden kautta pyydä vapautusta kansalaisuudesta. Jos hän elää ulkomaalla, voi hän säilyttää kansalaisoikeutensa sisäänkirjotuttamalla itsensä kansalaisena jossain Yhdysvaltain konsulaatissa vuoden sisällä avioliiton raukeamisesta.

Amerikalainen nainen mennessään naimisiin omistaa itselleen miehensä

kansallisuuden. Avioliiton rauettua saa hän entisen kansalaisoikeutensa takaisin jos hän, ulkomaalla ollen, sisäänkirjotuttaa itsensä Yhdysvaltain kansalaisena jossain tämän maan konsulaatissa vuoden sisällä avioliiton raukeamisesta.

Kun kansalaistutettu (naturalized) kansalainen on asunut kaksi vuotta siinä maassa, josta hän on lähtösin, eli viisi vuotta jossain muualla ulkomaalla, pidetään hän kansalaisoikeutensa menettäneenä. Tämän voi kuitenkin ehkäistä ilmoittamalla syyt ulkomaalla viipymiseen joko asianomaisille kotimaisille virastoille tahi lähimmälle Yhdysvaltain konsulaatille.

On varsin tärkeää jokaiselle, joka aikoo tähän maahan asettua, hakea itsellensä kansalaisoikeus. Lukuunottamatta yksinomaan kansalaisilla olevaa äänioikeutta, on siitä lukuisia muitakin etuja.

Amerikkalaiset mitat ja painot

Kultaseppään ja jalokivikaupp. mitat

24 Grain'ia	1 Pennyweight
20 Pennyweight'ia	1 Ounce
12 Ounce	1 Pound

Apteekkarien mitat

20 Grain'ia	1 Scruple
3 Scruple	1 Dram
8 Dram'ia	1 Ounce
12 Ounce	1 Pound

Tavalliset painomitat

27.11 Grain'ia	1 Dram
16.33 Dram'ia	1 Ounce
16 Ounce	1 Pound
100 Pound'ia	1 Centiweight
2000 Pound'ia	1 Ton (Short)
2240 Pound'ia	1 Ton (Long)

Pituusmitat

12 Inch'ia	1 Foot
3 Foot'ia	1 Yard
5/8 Yard'ia	1 Rod
40 Rod'ia	1 Furlong
8 Furlong'ia	1 Mile
3 Mile'a	1 League

Sekalaisia mittoja

4 Inch'ia	1 Hand
18 Inch'ia	1 Cubit
21.8 Inch'ia	1 Bible Cubit
2 1/2 Foot'ia	1 Milit. Pace (askel)

Kuivien aineitten mitat

2 Pint'ia	1 Quart
8 Quart'ia	1 Peck
4 Peck'ia	1 Bushel

Nesteiden mitat

4 Gill'ia	1 Pint
2 Pint'ia	1 Quart
4 Quart'ia	1 Gallon
31 1/2 Gallon'ia	1 Barrel
2 Barrel'ia	1 Hogshead

Sirkkelin mitat

60 Sekuntia	1 Minutti
60 Minuttia	1 Aste
30 Astetta	1 Sign
3 Sign'ia	1 Quadrant
4 Quadrant'ia	12 Sign'ia
12 Sign'ia	1 Circle

Maanmittarin mitat

7.92 Inch'ia	1 Link
25 Link'ia	1 Rod
4 Rod'ia	1 Chain
10 Neliö-chain'ia	eli
160 Neliö-rod'ia	1 Acre
640 Acrea	1 Neliö-mile, Section
36 Neliö-milea	1 Township

Kuutio-mitat

1728 Kuut. Inch'ia	1 Kuut. Foot
27 Kuut. Foot'ia	1 Kuut. Yard
2150.42 Kuut. Inch'ia	1 Standard Bushel
231 Kuut. Inch'ia	1 Gallon
128 Kuut. Foot'ia	1 Cord (Puita)
40 Kuut. Foot'ia	6 Ton (laivaliik.)

Panaman kanava

Tämä mailman mestari-laitos, jonka Yhdysvallat loppuun suorittivat Ranskan rahamiesten kymmenvuotisten yritysten tyhjiin rauettua, avattiin laivaliikenteelle jo v. 1914, vaikka kanava lopullisesti valmistui vasta pari vuotta myöhemmin. Julkaisemmassa tärkeimmät seikat tästä jättiläiskanavasta, joka katkaisee Panaman kannaksen Keski-Amerikassa, yhdistäen Atlantinmeren ja Tyynenmeren toisiinsa.

Pituus syvästä vedestä syvään veteen 50 mailia.

Pituus rannasta rantaan 40 mailia.

Pohjan leveys Atlantinmerestä Gatun suluille, 7 mailin pituudelta, 500 jalkaa.

15 mailin pit. Gatun suluista Rio Canoon 1000 jalkaa.

Siitä 2 mailin pit. 800 jalkaa.

Siite 2 mailin pit. 700 jalkaa.

Siite 4 mailin pit. Culebra leikkaukselle 500 jalkaa.

Culebra leikkauksessa 9 mailin pit. Pedro Miguel suluille 300 jalkaa.

Pedro Miguelista Mira Flores sulkujen kautta Tyynellemerelle, 10 mailin matkalla, on pohjan leveys 500 jalkaa.

Kanavan vähin syvyys on koko sen pituudella 45 jalkaa.

Laivojen kulku kanavan läpi ottaa 10—12 tuntia.

Gatun-järvi, joka antaa vettä kanavan sulkuihin, on 87 jalkaa merenpintaa ylempänä ja pinta-alaltaan 1,320 neliömaitia. Järven tammi on puolentoista mailin pituinen, veden pinnan tasalta 400 jalan ja pohjasta puolen mailin levyinen.

Kanava-alue on 10 mailin levyinen maakaistale, joka jakaa Panaman tasavallan kahtia ja on pinta-alaltaan 448 neliömaitia.

Panaman kanava, jota amerikalaiset rupeesivat rakentamaan Toukok. 4 päivänä 1904, tuli maksamaan noin \$375,000,000. Rakentamista valvoi Isthmian Canal Commissioni.

Auringonaika eri osissa maapalloa.

Kun kello auringonajan mukaan New Yorkissa on 12 päivällä, on se muissa maapallon osissa seuraavasti:

Buffalossa, N. Y.	11:40 a.p.
Cincinnatiassa, O.	11:18 a.p.
Chicagossa, Ill.	11:07 a.p.
St. Louisissa, Mo.	10:55 a.p.
San Franciscossa, Cal.	8:45 a.p.
Bostonissa, Mass.	12:12 i.p.
Quebecissä, Can.	12:12 i.p.
Lontoossa	4:55 i.p.
Pariisissa	5:05 i.p.
Roomassa	5:45 i.p.
Vienissä	6:00 i.p.
Helsingissä	6:34 i.p.
Pietarissa	6:57 i.p.

Eri aineitten paino

Seuraavasta nähdään kuinka monta paunaa kuutiojalka eri aineita painaa.

Valurauta	450.50
Takorauta	486.60
Teräs	489.80
Kupari	555.00
Lyyjy	707.70
Messinki	537.70
Tina	456.00
Valkomänty	29.56
Kelt. tervämänty	33.81
Mahonki	66.40
Marmor	165.00
Myllykivi	130.00
Tammi, tuore	70.00
Valkotammi	45.20
Savi	101.30
Tiilikivet	100.00
Kipsi	105.00
Santa	94.50
Graniittikivi	165.00
Multa, löysä	78.60
Merivesi	64.30
Järvivesi	62.50
Jää	58.08
Kulta	1,013.00
Hopea	551.00
Kovat hiilet	53.00
Pehmeät hiilet	50.00
Puuhiilet	18.20
Korkki	15.60

Kansalaisoikeus Yhdysvalloissa

ULKOMAALAISET, jotka ovat täyttäneet 18 vuotta, kiinalaisia ja muita väreilisiin ihmisrotuihin kuuluvia lukuunottamatta, voivat päästä Yhdysvaltain kansalaisiksi seuraavalla tavalla:

Kansalaisiksi pyrkijä jättää asianomaiselle oikeusistuimelle anomuksen, että hän haluaa päästä Yhdysvaltain kansalaiseksi. Anomuksessa ilmoitetaan anojan täydellinen nimi, ikä ja ammatti sekä myös milloin hän on tähän maahan tullut ja mihin paikkaan. Hän valallisesti vakuuttaa, että hänen aikomuksensa on ruveta Yhdysvaltain kansalaisiksi ja että hän luopuu ulkomaisen vallan alamaisuudesta. Tämän n. k. "ensimmäisen paperin" voi saada kohta maahan tultua.

Vähintään kaksi vuotta tämän ensimmäisen anomuksen jälkeen ja enintään seitsemän vuoden sisällä on kansalaisiksi pyrkijän annettava n. k. "toista paperia." Hänen on silloin pitänyt olla Yhdysvalloissa yhtämittaisesti viisi vuotta. Anomus jätetään asianomaiselle oikeusistuimelle siinä piirikunnassa, missä hän asuu ja missä hänen on täytynyt asua vähintään vuoden ajan ennen anomuksen tekemistä. Tämän anomuksen allekirjoittaa kansalaisiksi pyrkijä ja tulee siinä olla hänen täydellinen nimensä, asuinpaikkansa, ammattinsa, syntymäpaikkansa ja -aikansa, mistä hän on tullut tähän maahan sekä milloin hän tuli Yhdysvaltoihin ja mihin paikkaan. Jos hän on naimisissa, tulee hänen anomuksessa ilmoittaa vaimonsa nimi, hänen syntymäpaikkansa ja nykyinen asuntonsa. Jos anojalla on lapsia, on hänen ilmoitettava niiden nimet, syntymäajat ja nykyiset olinpaikat. Anomuksessa tulee lisäksi vielä olla selostus, että anoja ei vastusta eli kiellä järjestettyä hallitusmuotoa eikä kuulu mihinkään järjestettyä hallitusmuotoa vastustavaan yhdistykseen, että hän ei ole polygamisti (moniaviainen) eikä suosi moniaivoisuutta ja että hä-

nen aikomuksensa on ruveta Yhdysvaltain kansalaiseksi ja asua vakituisesti täällä. Lopuksi tulee anojan valallisesti vakuuttaa luopuvansa uskollisuudesta entistä hallitustansa kohtaan.

Anomuksen täytyy vahvistaa kaksi todistajaa, jotka ovat Yhdysvaltain kansalaisia ja tuntevat anojan persoonallisesti. Anoja ei saa kansalaispaperiaan ulos ennenkuin 90 päivää on kulunut anomuksen tekemisestä. Hän saa silloin kutsun saapua määrättyinä päivinä asianomaiseen oikeuteen todistajainsa kanssa, jolloin oikeus tiedustelee hänen entisyyttänsä ja hänen lain vaatimaa kelpoisuuttaan päästäkseen maan kansalaisiksi. Oikeustutkinnossa kysellään häneltä Yhdysvaltain hallitusmuodosta, sen tärkeimmistä historiallisista tapahtumista y. m. (Yleisimmät näistä kysymyksistä ovat kysymysten ja vastausten muodossa suomen- ja englanninkielellä julkaisut uusimmassa painoksessa Nielsen & Lundbeck'in "Sanakirjaa." Katso ilmoitusta toisessa kohti tätä Alma-nakkaa).

Jos kansalaisoikeuksien hakija kuolee ennenkuin on tullut hyväksytyksi kansalaiseksi, ovat hänen vaimonsa ja lapsensa Yhdysvaltain kansalaisia.

Kansalaisiksi pyrkijältä vaaditaan englanninkielen taito. Poikkeuksina tästä ovat henkilöt, jotka ovat ruumiillisesti tähän kykenemättömät, sekä henkilöt, jotka hakevat "homesteadia" Yhdysvalloissa.

Ulkomaalaisista vanhemmista tässä maassa syntyneet lapset ovat Yhdysvaltain kansalaisia.

Ulkomaalaisten lapset, jotka syntyvät laivalla, ovat sen maan alamaiset mihin laiva kuuluu, vaikka laiva satuisi olemaan Yhdysvaltain vesistöiläkin lapsen syntyessä.

Yhdysvaltain rajain ulkopuolella syntyneet lapset ovat maan kansalaisia, jos vanhemmat ovat kalsalaisia heidän syntyessään, mutta perinnöllinen kansalaisoikeus ei seuraa heitä

Important Extracts from the United States Constitution

We, the PEOPLE of the United States, in order to form a more perfect Union, establish justice, insure domestic tranquility, provide for the common defence, promote the general welfare, and secure the blessings of liberty to ourselves and our posterity, do ordain and establish this CONSTITUTION for the United States of America.

All legislative powers herein granted shall be vested in a Congress of the United States, which shall consist of a Senate and House of Representatives.

The House of Representatives shall be composed of members chosen every second year by the people of the several states, and the electors in each state shall have the qualifications requisite for electors of the most numerous branch of State Legislature.

The judicial power of the United States shall be vested in one Supreme Court and in such inferior courts as the Congress may from time to time ordain and establish. The judges, both of the Supreme and inferior courts, shall hold their offices during good behavior.

Congress, whenever two-thirds of both houses shall deem it necessary, shall propose amendments to this Constitution, which shall be valid to all intents and purposes as part of this Constitution, when ratified by the Legislatures of three-fourths of the several states.

No religious test shall ever be required as a qualification to any public office or public trust under the United States.

Congress shall make no law respecting an establishment of religion, or prohibiting the free exercise thereof; or abridging the freedom of speech, or of the press; or the right of the people peaceably to assemble, and to petition the government for a redress of grievances.

Tärkeitä Otteita Yhdysvaltain Perustuslaista

Me, Yhdysvaltain KANSA, muodostaaksemme täydellisemmän Liiton, voimaanpannaksemme oikeuden, taataksemme kotoisen rauhan, huolehtiaksemme yhteisestä puolustuksesta, edistääksemme yleistä hyvinvointia ja taataksemme vapauden siunauksen itsellemme ja jälkeläisillemme, säädämme ja laadimme tämän PERUSTUSLAIN Amerikan Yhdysvalloille.

Kaikki tässä myönnetty lainlaadintavalta kuulukoon Yhdysvaltain Kongressille, jonka muodostaa Senaatti ja Edustajahuone.

Edustajahuone muodostetaan jäsenistä, jotka valitsee joka toinen vuosi eri valtioiden kansa, ja valitsijoiden jokaisessa valtiossa tulee täyttää ne vaatimukset, mitkä ovat voimassa valtion lainlaatijakunnan isomman huoneen jäsenten valitsijoihin nähden.

Tuomiovalta Yhdysvalloissa kuuluu yhdelle Ylioikeudelle ja sellaisille alemmille oikeusistuimille, kuin Kongressi aika-ajoin määrää ja säätää. Sekä Ylioikeuden että alempien oikeuksien tuomarit pitävät virkansa hyvän käytöksensä ajan.

Kongressin on, milloin kaksi kolmattaosaa molemmista huoneista katsoo sen tarpeelliseksi, ehdotettava muutoksia tähän Perustuslakiin, jotka ovat lainvoimaisena osana tästä Perustuslaista kaikissa suhteissa ja tarkoituksissa, kun lainlaatijakunnat kolmessa neljättäosassa kaikista valtioista ovat ne hyväksyneet.

Mitään uskonnollista koetta ei milloinkaan ole vaadittava kelpaavaisuuteen nähden mihinkään Yhdysvaltain virkaan tahi luottotoimeen.

Kongressi alkoon säätäkö mitään lakia, joka koskee jonkun uskonnon voimaansaattamista tahi sen vapaan harjoittamisen kieltämistä; tahi puheitaikka painovapauden supistamista; tahi kansan oikeutta rauhallisesti kokoontua ja anoa hallitukselta parannusta väärinkäytöksissä.

Tapahtumia Suomen historiasta

- V. 500 vaiheilla j. Kr. suomalaiset siirtyivät Suomenmaahan.
- 1157 Ruotsin kuningas Eerikki Pyhä ja Upsalan arkkipiispa Henrikki tekivät ensimmäisen ristiretken Suomeen.
- 1249 Birger Jaarli teki toisen ristiretken Suomeen.
- 1293 Torkkeli Knuutinpoika teki kolmannen ristiretken Suomeen. Viipurin linna rakennettiin.
- 1323 solmittiin Pähkinäsaaren rauha.
- 1362 kuningas Haakonin kruunauksessa suomalaiset saivat oikeuden olla osallisina Ruotsin kuninkaan yaalissa.
- 1387 vaiheilla Suomen raja Ruotsia vastaan määrättiin kulkemaan Kaakamojokea pitkin.
- 1412-1450 Maunu Olavinpoika Tavast oli Suomen piispana.
- 1475 Eerikki Akselinpoika Tott rakennutti Savonlinnan eli Olavinlinnan.
- 1495 Knuutti Posse toimeenpani Viipurin pamauksen.
- 1523 veljekset Eerikki ja Iivari Fleming valloittivat Suomen.
- 1548 Mikael Agrikola julkaisi Uuden Testamentin suomennoksen.
- 1581 Suomi sai suuriruhtinaskunnan arvonimen.
- 1596-1597 oli nuijasota. (Klaus Fleming).
- 1599 Kaarle herttua valloitti lopullisesti Suomen.
- 1618 alkoi 30-vuotinen sota.
- 1637-1640 ja 1648-1654 oli Pietari Brahe Suomen kenraalikuvernöörinä.
- 1640 perustettiin Turun yliopisto.
- 1642 ilmestyi koka raamattu suomeksi.
- 1664-1690 oli Juhana Gezelius vanhempi Turun piispana.
- 1680 pantiin Ruotsissa ja Suomessa toimeen Iso reduktio.
- 1700 oli Narvan tappelu.
- 1713 purjehti tsaari Pietari sotajoukkoineen Suomeen.
- 1714 ruhtinas Galitzin voitti Kaarle Armfeltin Napuen tappelussa.

- 1721 solmittiin Uudenkaupungin rauha.
- 1734 julkaistiin Ruotsin valtakunnan laki.
- 1742 julkaisi keisarinna Elisabet manifestin Suomen asukkaalle.
- 1742 tapahtui antaumus Helsingissä.
- 1743 tehtiin Turun rauha.
- 1749 rakens Augustiini Ehrensward Viaporin (uusi nimi Suomenlinna).
- 1753 Gregoriolainen ajanlasku tulikäytäntöön Suomessa.
- 1765 Suomen kauppa vapautettiin.
- 1788 alkoi kolmivuotinen sota Venäjän keisarinnaa Katarina II:ta vastaan. Anjalan liitto.
- 1789 julkaistiin Yhdistys- ja vakuuskirja.
- 1789 taisteltiin Porrassalmen tappelu. Ruotsalaisten tappio Ruotsinsalmella.
- 1790 Kustaa III voitti Ruotsinsalmella. Värälän rauha.
- 1802 syntyi Elias Lönnrot.
- 1804 syntyi Juhana Ludvig Runeberg, kuoli Henrikki Gabriel Porthan.
- 1806 syntyi Juhana Vilhelmi Snellman.
- 1808 helmikuussa hyökkäsi venäläisten armeija kreivi Buxhöwdenin johdolla rajan yli Suomeen.
- 1808 keväällä Suomen armeija peräytyi pohjoista kohden kreivi Klingsporin käskystä. Viapori antautui.
- 1808 Huhtik. 18 p. oli Siikajoen tappelu. (Adlercreutz).
- 1808 Heinäk. 14 p. oli Lapuan tappelu. (von Döbeln).
- 1808 kesällä saapui käsky Venäjän keisarilta lähetyskunnan valitsemisesta. (Kaarle Mannerheim).
- 1808 Elokuun lopulla v. Fieandt lyötiin Karstulassa.
- 1808 Syysk. 14 p. Kamenski löi Suomen armeijan Oravaisten tappelussa.
- 1808 Marraskuussa tehtiin Olkijoen sopimus.
- 1808 Joulukuussa nimitettiin Yrjö Maunu Sprengporten Suomen kenraalikuvernööriksi ja Mikael Spe-ranski Suomen asiain esittelijäksi.

population. In 1803 a vast territory was purchased from France. This was called the Louisiana Purchase, and it included most of the part of the United States which lies west of the Mississippi River. Other territory was gained by the purchase of Florida and of Alaska. The territory of California, New Mexico and Arizona was taken from Mexico after a war with that country. Many great Americans have not approved of this war with Mexico, saying we were not right in taking away a part of the land of another country. The world has grown to disapprove of wars carried on only for conquest.

The Civil War.—The Civil War was occasioned by a dispute between the Northern and Southern states on account of slavery. For more than twenty years every effort was made by great men of both North and South to avoid a civil war, but they did not succeed. After the election of Abraham Lincoln to the presidency in 1860 the Southern states withdrew from the Union and set up a government of their own. After a long war the North was successful. Abraham Lincoln, by many considered the greatest American who ever lived, guided the North with great wisdom and power during the whole conflict. In 1863, the middle of the war, he proclaimed the freedom of the slaves. In 1865, when the war was practically over, he was killed by an assassin.

After the Civil War.—Since the Civil War, the North and South have forgotten their differences and have joined in the great work of developing the country. Thousands of miles of railroads have been built; great cities have grown; immigrants have come to the United States from all parts of the world and have become valuable and loyal citizens.

A short war with Spain in 1898 resulted in the purchase by the United States of the Philippine Islands and the establishment of a free and independent government for Cuba.

kooltaan ja väkiluvultaan. V. 1803 laaja maa-ala ostettiin Ranskalta. Tätä nimettiin Louisianan ostoksi ja käsiitti se suurimman osan Yhdysvaltoja Mississippivirran länsipuolella. Lisämaata saatiin ostamalla Florida ja Alaska. Californian, New Mexicon ja Arizonan maa-alat otettiin Mexicolta sodalla sen kanssa. Useat suuret amerikkalaiset eivät ole hyväksyneet tätä sotaa Mexicon kanssa, sanoen että me emme olleet oikeassa ottaessamme maata toiselta valtakunnalta. Mailma on oppinut tuomitsemaan sotia, joita käydään ainoastaan valtaamisen tarkoituksella.

Sisällissota.—Sisällissota oli seurauksena Pohjois- ja Etelävaltioitten välillä olleesta orjuutta koskevasta erimielisyydestä. Yli kahdenkymmenen vuoden ajan vaikuttavat henkilöt molemmiin puoliin kokivat estää sisällistä sotaa, vaan eivät onnistuneet. Abraham Lincolnin tultua valituksi presidentiksi 1860, Etelävaltiot erosivat Liitosta ja pystyttivät oman hallituksen. Pitkän sodan jälkeen Pohja voitti. Abraham Lincoln, jota useat pitävät suurimpana amerikkalaisena kuin milloinkin on elänyt, johti Pohjaa suurella nerolla ja tarmolla koko kamppailun ajan. V. 1863, sodan kestäessä, julisti hän orjat vapaiksi. V. 1865, kun sota pääasiallisesti jo oli päättynyt, tuli hän murhatuksi salamurhaajan kautta.

Sisällissodan jälkeen.—Pohjois- ja Etelävaltiot ovat sisällissodan jälkeen unhottaneet erimielisyytensä ja yhtyneet tämän maan suuren kehitystyössä. Rautateitä on rakennettu tuhansien mailien pituudelta; mahtavia kaupunkeja on kasvanut; siirtolaisia on tullut Yhdysvaltoihin kaikista mailman osista ja ovat he täällä tulleet arvokkaiksi ja uskollisiksi kansalaisiksi.

Lyhytaikaisesta sodasta Espanjan kanssa v. 1898 oli seurauksena Filippiinien saarten ostaminen Yhdysvalloille sekä vapaan ja riippumattoman hallitusmuodon perustaminen Cubaan.

Vaiherikas vuosi Suomen historiassa

1917

- Lokak. 1 p.—Uudet valtiopäivämiesvaalit. Porvarilliset valitsevat 108 ja sosialistit 92 edustajaa.
Marrask. 1 p.—Valtiopäivät kokouduvat Helsingissä.
Jouluk. 4 p.—Suomen hallitus julistaa manifestin ”Suomen kansalle.” julistaen Suomen itsenäiseksi ja ilmoittaen aikovansa hankkia ulkovalloilta hyväksymisen itsenäisyydelle.
Jouluk. 6 p.—Valtiopäivät hyväksyvät hallituksen toimenpiteen.

1918

- Tammik. 4 p.—Venäjä tunnustaa Suomen itsenäisyyden.
Tammik. 4 p.—Ruotsi tunnustaa Suomen itsenäisyyden.
Tammik. 5 p.—Ranska tunnustaa Suomen itsenäisyyden.
Tammik. 6 p.—Saksa tunnustaa Suomen itsenäisyyden.
Tammik. 10 p.—Norja tunnustaa Suomen itsenäisyyden.
Tammik. 10 p.—Tanska tunnustaa Suomen itsenäisyyden.
Tammik. 11 p.—Sveitsi tunnustaa Suomen itsenäisyyden.
Tammik. 13 p.—Itävalta-Unkari tunnustaa Suomen itsenäisyyden.
Tammik. 18 p.—Kreikka tunnustaa Suomen itsenäisyyden.
Tammik. 23 p.—Hallitus vaatii venäläisten joukkojen poistamista Suomesta.
Tammik. 25 p.—Hallitus uudistaa saman vaatimuksensa Venäjälle, lähettää ulkovalloille protestin venäläisten joukkojen sekaantumista vastaan Suomen sisällisiin asioihin ja pyytää kaikkien suomalaisten apua laillisuuden ja järjestyksen voimassapitämiseksi maassa.
Helmik. 14 p.—Ruotsalaiset lähettävät retkikunnan Ahvenanmaalle.
Helmik. 18 p.—Suomen jääkäreitä Rigasta saapuu Vaasaan suomalaisilla Mira- ja Poseidon-laivoilla, jäänmurtaja Sammon avulla.

Helmik. 25 p.—Enempijääkäreitä saapuu Vaasaan Arcturus- ja Castor-laivoilla.

- Maalisk. 4 p.—Saksalaisia joukkoja saapuu Suomen hallituksen kutsusta Ahvenanmaalle, taasenkin Sammon avulla.
Maalisk. 7 p.—Rauha Suomen ja Saksan välillä julaistaan virallisesti Berliinissä.
Maalisk. 14 p.—Ruotsalaiset alkavat vetäytyä pois Ahvenanmaalta.
Maalisk. 15 p.—Kenraali Mannerheim, Suomen armeijan ylipäällikkö, alkaa hyökkäyksen etelä-Suomen vapauttamiseksi, sotarintama kulkien suunnilleen Porista Viipurin pohjoispuolella olevan Antrean kautta Laatokan rantaan.
Huhtik. 3 p.—Saksalaisjoukot tulevat maihin Hangossa.
Huhtik. 10 p.—Saksalaisjoukot tulevat maihin Loviisassa.
Toukok. 12 p.—Suomen lippu nostetaan Viaporin linnotukselle, jolle samalla annetaan uusi nimi: ”Suomenlinna.”
Toukok. 15 p.—Valtiopäivät kokouduvat jälleen Helsingissä.
Toukok. 18 p.—Ruotsalaiset lopullisesti poistuvat Ahvenanmaalta.
Toukok. 18 p.—Valtiopäivät valitsevat senaattori Svinhufvudin tilapäiseksi diktaattoriksi, kunnes perustuslakikysymys saadaan ratkaistuksi.
Kesäk. 11 p.—Hallitus antaa valtiopäiville ehdotuksensa valtiomuotokysymyksessä, jonka mukaan Suomi tulee olemaan rajoitettu perustuslainen monarkia.
Kesäk. 16 p.—Suomi viettää ”lippupäiväänsä.” Uusi lippu on valkoinen, sinisellä vaakasuoralla ristillä.
Elok. 10 p.—Valtiopäivät hyväksyvät hallituksen ehdotuksen, jonka mukaan Suomi tulee olemaan monarkia.
Syysk. 26 p.—Vuoden 1918 valtiopäivät kokouduvat.
Lokak. 9 p.—Valtiopäivät päättävät että Suomi tulee olemaan perinnöllinen kuningaskunta.

The Story of the United States

The discovery of Amerika. — In 1492 an Italian named Christopher Columbus sailed west from Spain over the Atlantic Ocean. He believed the world to be round and that by sailing west he could reach Asia. After a voyage of six weeks he discovered America.

The first immigrants. — Soon after Columbus had told in Europe the wonderful story of the new land, America, many nations sent settlers there. Spanish, French and English citizens left their old homes in Europe and took up land in America. Later still other nations sent immigrants who found homes here. For nearly three hundred years this continued until in 1775 three million people lived along the Atlantic coast. After a number of wars, England took possession of nearly all of the North America and established thirteen colonies along the Atlantic coast.

The war for independence. — These colonies were governed by officers sent over by the king of England. But some of the laws that the king and officers made were so unjust that the settlers at last refused to obey them. After a long war the colonies compelled England to give them freedom. A number of the leading men of the colonies signed a statement that the colonies should be independent. This was called the Declaration of Independence. It was signed on July 4th, which is celebrated as our greatest national holiday.

The new government. — In 1789 we began our life under our new Constitution. George Washington, who commanded our armies in the revolution, was the first president. After serving two terms he retired. His example has been followed ever since. No president has served more than two terms.

The growth of the nation. — The new nation has grown greatly in size and

Kertomus Yhdysvalloista

Amerikan löytö. — Vuonna 1492 eräs italialainen nimeltä Kristofer Kolumbus purjehti Espanjasta länttä kohti Atlantin yli. Hän uskoi mailman olevan pyöreän ja että purjehtimalla länteen päin voisi saapua Aasiaan. Kuusi viikkoa kestäneen matkan perästä löysi hän Amerikan.

Ensimmäiset siirtolaiset. — Kohta Kolumbusen kerrottua Euroopassa merkittävän tarinan uudesta maasta, Amerikasta, monet kansat lähettivät sinne uudisasukkaita. Espanjalaisia, ranskalaisia ja englantilaisia lähti vanhoista kodeistaan Euroopassa ja asettui Amerikkaan. Myöhemmin toisetkin maat lähettivät siirtolaisia, jotka löysivät koteja täällä. Tätä jatkui lähes kolmesataa vuotta, kunnes vuonna 1775 kolme miljoonaa ihmistä asui Atlantin meren rantamilla. Useiden sotain perästä Englanti anasti allensa melkein koko Pohjois-Amerikan ja perusti kolmetoista siirtokuntaa pitkin Atlantin rannikkoa.

Isenäisyysota. — Näitä siirtokuntia hallitsivat Englannin kuninkaan lähettämät virkamiehet. Vaan muutamat niistä laeista, joita nämät virkamiehet laativat, olivat niin oikeusvastaisia, että asukkaat vihdoin kieltäytyivät niistä noudattamasta. Pitkän sodan perästä siirtokunnat pakottivat Englannin antamaan heille vapauden. Joukko siirtokuntien johtomiehiä allekirjotti päätöksen, että näiden siirtokuntien tulisi olla itsenäisiä. Tätä nimitettiin Itsenäisyyden Julistukseksi. Se allekirjotettiin Heinäkuun 4 p:nä, jota päivää vietetään suurimpana kansallisena juhlapäivänämme.

Uusi ballitus. — V. 1789 me aloimme elämämme uuden Perustuslakimme alla. George Washington, joka johti joukkojamme vallankumoussodassa, oli ensimmäinen presidentti. Palveltuansa kaksi virkakautta hän erosi. Hänen esimerkkiänsä on siitä asti seurattu. Mikään presidentti ei ole palvellut kahta virkakautta kauemmin.

Kansakunnan kasvaminen. — Tämä uusi kansakunta on kasvanut suuresti

että arvellaan suomalaisia olevan nykyään Torontossa ja sen ympäristöllä noin kahdentuhannen vaiheilla.

Suomalaiset miehet Torontossa hankkivat toimeentulonsa ja elantonsa nykyään monella eri ammattialalla, mutta enimmäkseen tehdastyöllä, ja naiset taasen — niinkuin Amerikassa on tavallista — enimmäkseen palvelemalla.

Riennot Toronton suomalaisten keskuudessa alkuaikoina olivat olleet vähäiset, mutta nykyään virkistyneet. Raittiusseura, joka luultavasti kuului S. K. R. Veljeysseuraan, ja jolla oli oma talokin, oli toiminut aikoinaan virkeästi. Mutta senjälkeen kun paikakunnalle muuttaneet suomalaiset sosialistit perustivat sosialistiliiton, alkoi raittiusseura, joka toimi raittiuden ja kansallisuuden pohjalla, kitua kannatuksen puutteessa ja lopuksi — kuten kerrottiin — oli sen lopetettava toimintansa. Seuran talon omistaa nykyään Torontoon perustettu suomalainen Presbyteriseurakunta, joka pitää siinä jumalanpalveluksiaan ja kokouksiaan.

Seurakuntaelämä Torontossa oli ollut ensiaikoina jotenkin virkeää, vaan vähitellen sekin alkoi lamaanua senjälkeenkun sosialistit alkoivat toimia. Nykyään kuitenkin on seurakuntaelämä alkanut elpyä ja saada uutta virikettä kun Presbyteriseurakunta perustettiin. Niinpä nyt viimeaikoina on mainitun seurakunnan pastori J. Liljebergin toimesta m. m. perustettu "Miesten klubi", johon pääsevät jäseniksi kaikki miespuoliset suomalaiset, kuulukoon he sitten mihin puolueeseen eli ryhmään tahansa. "Miesten klubi" saa vapaasti toimia seurakunnan kirkkahuoneustossa, suorittamalla ainoastaan hyvin vähäisen jäsenmaksun. Ne asiat ja kysymykset, joita klubin jäsenen keskuudessa käsitellään ja pohditaan, ovat tärkeitä kansalliseen ja yhteiskunnalliseen elämään nähden. Ja siksi on Toronton suomalaisen Presbyteriseurakun-

nan yhteyteen perustetulla "Miesten klubilla" tärkeä sijansa suomalaisten kehitys- eli valistustyössä Torontossa.

Tämän lyhyen ja vaillinaisen selostuksen ohella olkoon vielä sanottuna, että kansalliselle pohjalle perustetulla valistustyöllä tulee olemaan yksinomaan tulevaisuus, jos sitä vain totuudella ja järkipäisellä toiminnalla viedään eteenpäin. Ja se tulee tapahtumaan Torontossakin, samoin kuin muilla paikkakun-



Copper Cliff, Ont., Canada.

nilla, kun osataan asettua oikealle kannalle.

Siinä lyhykäisyydessään kerrottuna Toronton suomalaisten riennoista ja elämästä.

Copper Cliff, Ontario.

Toimittuani aikani Torontossa, kiiruhdin junalle, joka kiidatti minua Sudburya kohti. Aamulla saavuvin Sudburyyn. Sen ympäristöllä kertomusten mukaan kuuluu asuvan useampia suomalaisia, jotka enimmäkseen viljelevät maata. Copper Cliff on noin

neljän ja puolen mailin matkan päässä Sudburysta.

Copper Cliff on Canadian kupariyhtiön omistama kaivos- ja sulimokauppala, jonka maan ja suurimman osan rakennuksia kupariyhtiö omistaa. Sama yhtiö pitää järjestystä kauppalassa, niin ettei sen asukkailla ole suuriakaan sanomisia muualla kuin oman kodin piirissä. Se valaisee kodit ja kadut, järjestää vesijohdot ja viemärit, sanalla sanoen, pitää kaiken ulkonaisen ja sisällisen järjestyksen kauppalassa.

Mainittu kupariyhtiö, joka on Canadian rikkaimpia ja kuuluupa olevan maailman rikkain tuotantonsa puolesta, aloitti kaivantotyöt v. 1885, ja on sitä jatkanut viime vuosiin asti. Nykyään Copper Cliffissä on ainoastaan sulimotyöt käynnissä. Noin kuuden mailin päässä olevista Creightonin kaivannoista saadaan siksi paljon raaka-ainetta, että se riittää sulimotyölle.

Tietojen mukaan saapuivat ensimmäiset suomalaissiirtolaiset Copper Cliffiin v. 1885 ja heidän nimensä ovat Herman Koski, Matti Mäkelä ja Tomi Jakobson. Mainitut kansalaiset toimivat vieläkin paikkakunnan läheisyydessä maanviljelijöinä.

Noin neljä vuotta myöhemmin kun suomalaisia alkoi saapua enemmän paikkakunnalle, perustivat he keskuuteensa 18 p. marraskuuta 1886 S. K. R. Veljeysseuraan kuuluvan seuran nimeltä "Oikeuden ohje", joka toimi raittiuden pohjalla. Mutta seuralla ei ollut menestystä, vaan hajaantui se uusien aatevirtausten takia, joita aatevirtauksia saapui suomalaisten mukana.

Samalla kuin uudet aatteet valtasivat alaa perustetun seuran keskuudessa, samalla sai uskonnollisuus myöskin sijaa. Niinpä v. 1896 perustivat suomalaissiirtolaiset keskuuteensa seurakunnan nimeltä "Vuoristoseurakunta", joka on vieläkin olemassa, nykyään Suomi-Synoodin kirkkokuntaan kuuluvana. Seurakunnalla on oma kirkko ja vakinaisena pappina työs-

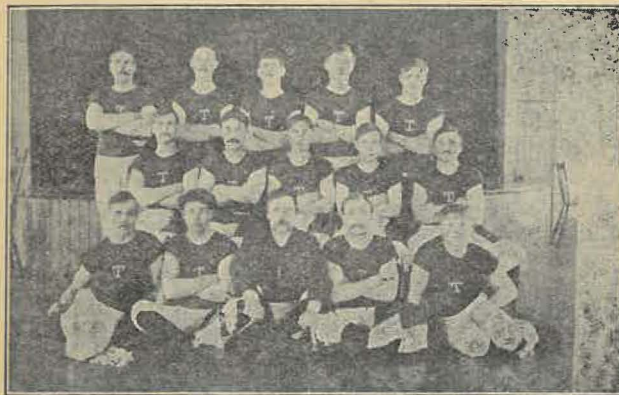
kentelee nykyään pastori fil. maist. R. Hartman, jonka johdannolla seurakunta toimii ompeluseuroineen, kirkkokööreineen j. n. e. Millä menestyksellä "Vuoristoseurakunta" oli toiminut alkuaikoina, siitä ei tämän kirjoittajalla ole tarkkoja tietoja. Niinä aikoina seurakunnalla ei ollut vakinaista pappia. Saarna- vuoroja y. m. toimitusta kävi pitämässä milloin mikin pappismies Yhdysvaltain puolelta.

Pidämme seuraavassa silmällä enemmän sitä aikaa, jolloin suuremmat muutokset tapahtuivat Copper Cliffin suomalaisten riennoissa. — Veljeysseuraan kuuluva seura "Oikeuden ohje", niinkuin jo tässä edellä mainitsimme, hajaantui uusien aatevirtausten takia ja niitä aateita seurasivat myöskin Veljeysseuran jäsenet. Niin syntyi Veljeysseuran keskuudesta "Copper Cliffin Nuorisoseura". Veljeysseura, "Oikeuden ohje", jäi kuitenkin vielä toimimaan hyvin pienellä jäsenmäärällä. "Oikeuden ohje" seurasta ja sen toiminnasta sen jälkeen kuin Nuorisoseura perustettiin puuttuu tarkempia tietoja. Mutta osaltaan lienee se toiminut jalon raittiusasian eteen, sen mukaan kuin oli voinut, kansalaistemme raitistuttamiseksi. Juoppouspahe tahtoi etenkin niinä aikoina ylivoimaisesti vallata kansalaiset paikkakunnalla, ja siitä paheesta hyvin usein oli ollut hyvin ikäviä seurauksia.

Copper Cliffin nuorisoseura, joka toimi alkuaikoina virkeästi, toimeenpanemalla näytöksiä y. m. mieliä kohottavia esityksiä, perustettiin varsinaiseen toimintaansa Elias Kallion talossa helmikuun 15 p. 1903. Mutta sitä ennen oli pidetty valmistavia kokouksia. Niinpä ensimmäinen nuorisoseuran valmistava kokous pidettiin Ville Pöntisen talossa helmik. 1 p. ja seuraava helmik. 8 p. Herman Lahden talossa, ja sen jälkeen virallinen perustava kokous helmik. 15 p. 1903. Perustavassa kokouksessa liittyi seuraan 25 jäsentä ja näistä valittiin johtokuntaan seu-

raavat kansalaiset: John Virta, puheenj.; Herman Lahti, varapuheenj. ja taloudenhoit.; John Pöntinen, pöytäkirj.; Matti Kuula, jäsenkirj.; Arthur Snikkar, Vilho Ritari ja Orkari Latvanen, muiksi johtokunnan jäseniksi.

Seuran sääntöjen mukaan toimi Copper Cliffin nuorisoseura jalolla pohjalla, nimittäin ehdottoman raittiuden, kuin myöskin sivistyksen ja valistuksen kohottamiseksi. Samalla salli seura täydellisen vapauden uskonnollisten ja muitten mielipiteitten esittämiseen. Niinpä seuran keskuudessa toimi voimis-



"Tarmo", Copper Cliffin nuorisoseuran voim- ja urheiluseura.

telu- ja urheiluseura "Tarmo", lauluseura, ompeluseura, puhuja- ja keskusteluseura. Tämän kaiken ohella myönsi seura sääntöjensä mukaan sairasma- ja hautausapua täysin maksaneille jäsenilleen.

Niinkuin huomaamme toimi Copper Cliffin nuorisoseura aikoinaan kaikinpuolin jalojen, kansalaisiamme kohottavien asiain eteen. Ja se toiminta olisi pitänyt tyydyttää ei ainoastaan seuran jäseniä, vaan

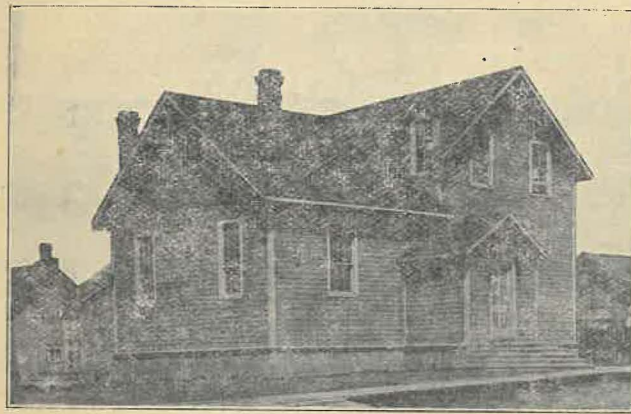
seuran ulkopuolelakin olevia kansalaisia. Niin ei kuitenkaan ollut, koska seuran, joitakin aikoja toimittaen, täytyi poistua kansallisen työn vainiolta kuolleiden seurojen joukkoon. Syynä tämän seuran kuolemaan oli kansainvälinen aate-sosialismi, jota silloin ja vielä nykyään eivät kaikki ymmärrä eivätkä käsitä. Ja sellaisena se sai myöskin sijansa muuttamiin nuorisoseuran jäseniin, niin että alkoivat ajatella sosialisti-osaston perustamista paikkakunnalle. Tällainen syntyi v. 1910, ensimmäisenä tarkoituksestaan — saada Copper Cliffin nuorisoseura kuolemaan.

Sosialisti osaston jäsenet, jotka samalla olivat nuorisoseuran jäseniä, päättivät nuorisoseuran kokouksessa, nuorisoseuran talolla tammik. 7 p. 1912, että Copper Cliffin nuorisoseura yhtyy Canadian sosialistipuolueeseen. Tästä tehdystä päätöksestä, jonka sosialistiosastoon kuuluvat nuorisoseuran jäsenet olivat tehneet, sukeutui taistelu. Niinpä innokkaimmat nuorisoseuran vastustuspuolueeseen kuuluvat jäsenet Herman Vick, Tuomas Franssi y. m. ryhtyivät tarmolla kumoamaan sosialistien tekemää päätöstä seuran sääntöjen perusteella oikeuden kautta.

Kun molemmat puolueet olivat hankkineet asianajat ja muuten valmistautuneet oikeudenistuntoa varten, oli asia käsiteltävänä Sudburyn piirin piirioikeudessa, maaliskuun 6 p. 1913, jossa oikeudessa oikeus julisti päätöksensä sosialistien hyväksi. Mutta asia ei päättynyt siihen, vaan vetosi nuorisoseuran kantaja Herman Vick asian Ontarion ylimpään oikeuteen ja joka oikeus kumosi Sudburyn piirioikeuden päätöksen ja julisti 18 p. syyskuuta 1913, että seuran sosialistiset jäsenet eivät voi seuraa liittää sosialistiseen liittoon eivätkä sen omaisuutta sosialistipuolueen tarkoituksiin käyttää.

Ontarion ylimmän oikeuden tuomio osoittaa, ettei laitton toisen omaisuuden valtaaminen eli anastaminen ole oikeudenmukaista tässä maassa, tapahtu-

koon se sitte kenenkä toimesta tahansa. Oikeus on aina oikeus, joka ei salli väärinkäytöstä eikä sellaisia päätöksiä, jotka eivät ole inhimillisiä eli oikeudenmukaisia. Sen olisi pitänyt käsittää sosialistipuolueeseen kuuluvain nuorisoseuran jäsentenkin ennenkuin ryhtyivät rettelöimään omia kansalaisiaan vastaan, jotka toimivat kansamme valistustyön eteen, paikkakunnalla, jossa se sitä kipeimmin kaipasi! Mutta rettelöiminen edellämainittujen jäsenten välillä ei vielä päättynyt ylimmän oikeuden tuomioon, vaan jatkui rettelöimistä ja oikeudenkäyntiä kaikista turhista asioista. Ja tämän kaiken lopuksi paloi Copper



Suomalainen Kansan-Opisto Copper Cliffissä, Ont., Can.

Cliffin nuorisoseuran talo, joka oli palovakuutettu, maalisk. 21 p. 1915, ja siten lopetti kaiken riidan sen omistamisesta.

Tästä käy selville kuinka Copper Cliffissä olevat kansalaisemme "runnasivat" oman kansansa maineen ja hyvinvoinnin kohottamiseksi. Mutta näiden rettelöiden aikana elpyi seurakuntaelämä.

Keväällä v. 1913, kun presbyteri-kirkkokuntaan kuuluva pastori Arvi I. Heinonen saapui paikkakunnalle, perusti hän ensitöikseen englanninkielisen ilta-koulun kesäkuussa 1913. Presbyteri-kirkko ja Kansanopistorakennus vihittiin toimeensa marrask. 1 p. 1914. Sitä ennen toimi Kansanopisto samassa rakennuksessa tammik. 4 p:stä 1914, ja opistoon kirjoitettui kaikkiaan 134 kansalaista. Vuosikokouksessaan helmikuulla 1915 päätti presbyteriseurakunta laajentaa opistotyötä, lisäämällä muitakin aineita kuin mitä oli ollut opetusohjelmaan. Tilanahtautta peljäten viittaamme koulun ohjelman suhteen tässä kalenterissa olevaan ilmoitukseen. Oppilaita eri osastoilla on ollut kaikkiaan seuraavasti: englanninkielen osastolla 214, laulu 64, soitto 26, suomenkielen 44, keitto 17, veisto 19, seminaari 6, kansallisleikki 25, uinti- ja voimistelu-osastolla 28 oppilasta. Maksutonta kesäkoulua on suom. presbyteriseurakunta pitänyt vuodesta 1913 aina tähän asti. Paitsi varsinaista kansanopistotyötä, on opistolla pidetty julkisia luento- ja esitelmätilaisuuksia, laulu- ja soittotilaisuuksia, ollut lukutupa, toiminut ompeluseura y. m.

Seurakuntaelämä Copper Cliffissä on ollut joku aika sitten lamaannuksissa, vaan on nykyisin vilkasta ei ainoastaan Copper Cliffissä, vaan myöskin Creightonissa, Garsonissa, Murrayssa, Stopic Minessa, Cobaltissa, Porcupinessa, Timminsissa, kuin myöskin maanviljelysseuduilla Brodersissa, Watersissa, Louisissa y. m. paikkakunnilla.

Muista seurakunnan riennoista mainitsemme vielä kansanjuhla-asian, joka oli pohdinnan alaisena v. 1916, ja onnistui se niin, että Keski-Ontarion eri kummit saapui erimielisiä kansalaisia yhteisille kansanjuhille "Rauhala" nimiseen ihanaan saareen kesällä v. 1917.

Riittääköön Copper Cliffissä asuvien kansalaistemme elämästä ja riennoista, kun vielä sanon, että siel-

läkin olisi suomalaisten vältettävä kaikkea, joka vähänkin vivahtaa riitaisuudelta ja harrastettava sitä, jota kutsutaan sovinnoksi! Sillä sopu ja tyytyväisyys ovat ne hyveet, jotka rakentavat rauhan. Ja sen avulla — kun siihen vielä lisäämme lähimäisen rakkauden — voimme rakentaa paljon, paljon oman itsemme ja kansalaistemme hyväksi.

Creighton Mine, Ontario.

Copper Cliffistä on noin kuusi mailia pieneen nikeli-kaivoskylään Creightoniin, jossa joku määrä suomalaisia työskentelee syvällä maanumenissa. Creighton Mine, samoin kuin Copper Cliff — kuuluu Canadian kupariyhtiölle, jolla täälläkin on määräysvalta maahan ja asumuksiin nähden.

Suomalaisten asukasluvusta Creighton Minessa ei ole tarkkoja tietoja, vaan arvellaan heitä asuvan paikkakunnalla noin kahdensadan hengen vaiheilla.

Riennot alkuaikoina, jolloin suomalaissiirtolaisia oli kertynyt paikkakunnalle, eivät olleet kiitettäviä, sillä alituinen juominen oli ollut vallalla, ja se esti kaiken pyrkimyksen jalompiin harrastuksiin. Mutta kun seuraelämän puute alkoi käydä yhä tuntuvammaksi, perustivat suomalaiset keskuuteensa ensiksi S. K. R. Veljeysseuraan kuuluvan raittiusseuran, ja pian sen jälkeen kun vapaammat aatteet saivat vallan, Copper Cliffin nuorisoseuraan kuuluvan nuorisoseuran. Tämä seura ei kuitenkaan ollut pitkäikäinen, vaan täytyi sen lopettaa toimintansa alituisten mellakoiden tähden, joita harjottivat ne kansalaiset, joille oli väkijuomien nauttiminen suurimpana ilona. Vuosi sen jälkeen lakkasi toimimasta myöskin yllämainittu raittiusseura josta sitten muodostui suomalaisten kesken n. s. "Putsarisappa". Tämän nimen oli se perinyt siitä, kun päihtyneet olivat useimmin tunkeutuneet juuri tälle talolle, särkien huonekalut, ovet, ikkunat, sanalla sanoen kaiken mikä oli irtonaista

ja vähänkin irtilähtevää. Nämä tapantumat Creightonin suomalaisten elämässä ja historiassa vuosilta 1905—1915, eivät suinkaan ole ihailtavia, vaan päinvastoin surullisia.

Mutta viime aikoina kuitenkin on ikäänkuin käänne käymässä parempaan päin. Vaikkei paikkakunnalla tällä kertaa olekaan muita edistysseuroja kuin sosialistiosasto, niin sittenkään ei enää kuulu niin usein sellaisesta elämästä kuin joku vuosi sitten. Mellokoita on joskus vieläkin, mutta ei niin taajaan kuin niinä aikoina, jolloin "putsaus" oli muotiasiana. Sosialistiosastolla on oma talo, jossa esitetään näytelmiä ja muita esityksiä maanuuksissa työskentelevien kansalaistemme virkistykseksi.

Seurakuntaelämä on niin ja näin Creightonissa. Väliin käy joku suomalainen pappi joka toimittaa tehtäviään kansalaistemme luona. Varsinaista kirkkoa suomalaisilla ei ole. Roomalais-katoollilaisilla, ruthe-nilaisilla (ent. nuorisoseuran talo) ja englanninkielisellä presbyteriseurakunnalla on oma kirkkonsa.

Nämä vaillinaiset piirteet eivät suinkaan ole tyydyttävät korvaamaan sitä tarvetta, jota kaipaamme kansalaistemme elämästä täällä vieraalla maalla. Mutta olkoot nämä piirteet kuitenkin kuvaamassa sitä, miten ja millä tavalla me suomalaiset kullakin paikkakunnalla täällä laajassa Amerikassa kunnostamme itseämme niissä töissä ja harrastuksissa, jotka ovat tärkeitä meille ja kansallemme. Ja samalla voivat ne myöskin olla ikäänkuin opastajina, välttämään niitä tekoja, joista on ikäviä seurauksia elämällemme.

Tämä vieras maa, joka on nyt kotimaana, on vietävä ja hyvin niljakas viemään kansalaisiamme vekkaille ja vaarallisille väylille, joista on hyvin usein vaikea palata takaisin. Ja kun meistä jokaisesta suomalaisesta riippuu oman itsemme ja kansamme kohtalo ja onni, niin on meidän kunkin kannettava

vaikka pieninkin korsi siihen kekkoon, jota olemme velvolliset rakentamaan ja suojaamaan!

Siinä tarkoituksessa olen nämä piirteet piirtänyt matkalla Canadassa tähän kalenteriin.

Copper Cliff, Ont., to. 13. 17.

Oskar Hamström.



Ilta.

Punaa purppura iltataivaan rusko ruusuina lumoon saa. Helyhelmiä hengen maailmaan auvo autuas kuvaan.

Taivaanpuhdas on välkevyö, laulu unelmaa kevätyön; tuudi, tunnelma, ihmislasta, tuudi unehen suloisaan.

Punaa purppura kevätillan kuvain kultia auringon. Hohteet helmeilee värisillan vaipuin välkkyen aaltohon. Laulaa rauhaa toivon vuo, levon lempeän sävel suo; tuudi, tunnelma, ihmislasta, tuudi unehen suloisaan.

Punaa purppura pilvivenhon, Kultakieliä säteet on. Hurmaa kielen vieno tenho yhtyin lempeemmä sulohon. Huoma harras sun luonas on tuudit tuskia unhoon; tuudi, tunnelma, ihmislasta, tuudi unehen suloisaan.

Kare Kallio.

Oltuaan aikansa yksityisten, ulkomaalaisten ja paikanvälitystoimistojen kiskonnalle alttiina niistä muutamista hetkistä joita he viettivät heidän hoivissaan, päättivät naiset viimeinkin ryhtyä yhteistoimin poistamaan epäkohtaa. Siitä seurauksena Naisten Osuuskoti ja myöhemmin "K. N. K.", Kalevan Naisten Koti Brooklynissa, N. Y.

Oli pitemmän aikaa jo ollut puhetta naisten keskuudessa yksityisesti, että olisi kuin olisikin saatava tännekin, "Finntowniin", paikka, missä palvelustyöt joutoaikansa, lomansa, sekä sairauden aikansa saisivat hoivaa ja turvaa kohtuullista maksua vastaan. Siitä puhuttiin, vaan puheeksi se uhkasi jäädä ja taitaisi sinä vieläkin olla, elleivät Kalevan Naiset, Annikin Tuvan No. 3 tyttäret, olisi asiaan käsiksi käyneet.

Syyskuun ensimmäisenä päivänä 1916 avasi "K. N. K." ovensa asukkaille talossa 765—43 katu, Brooklyn, N. Y. Neljätoista huonetta, joista yksi salina, yksi ruokahuoneena ja yksi keittiöksi jääden, sai heti asukkaita yli tarpeen. Kotia käytiin katsomassa, ihmettelemässä ja ihailemassa. Epäuskoisimmat pudistelivat päitään ja tekivät laskelmia sen kannattamattomuudesta. Toiset pitivät sitä kerrassaan epäonnistuneena yrityksenä ja kolmannet katsoivat suoranaisesti vääräksi sen pystyttämisen.

Mutta koti oli pystytetty ja se muuttui todelliseksi kodiksi ennen pitkää.

Vuoden on se toiminut, vaan sillä aikaa on se kuitenkin ehtinyt antaa suojaa enemmän kuin viidelle sadalle naiselle. Kodin matrikkelissa on merkittynä huhtik. 1 p:stä 1917 lokak. 1 p:ään 347 nimeä, vaan siinä eivät ole vieraat läheskään kaikki.

Tämä koti on muodostunut vähitellen kodittomien kohtauspaikaksi ja nykyisin onkin se kehittynyt sellaiseksi seurustelupaikaksi, jota ilman olisi ehkä hyvinkin vaikea toimeen tulla.

Mikäli kodin pystyttäjät ovat kertoneet, antoi Annikin Tupa rahat kalustoa hankittaessa, vaan yksityisillä on siinä myöskin suuri osansa. Olivatpa eräät amerikalaiset rouvatkin siihen määrään asiasta innostuneet, että eräskin osti ikkunaverhot koko taloon. Puhumattakaan pienemmistä lahjoituksista.

Yhteinen innostus sen sai aikaan, että mainittu koti on varsin hauskasti sisustettu ja kalustus on hauska aivan kyökistä ylimmän kerroksen makuuhuoneeseen saakka. Upea "vanhanmaan pöytä", jonka miehet ruokahuoneeseen hauskoine penkkeineen valmistsivat, tekee kotoisen ja hauskan vaikutuksen vieraaseen. Ja yleensä koko sisustus pianoineen ja muine laitteineen tekee lämpöisen, kodikkaan vaikutuksen.

Ei siis olekaan ihme, että jokainen kodin asukas ja vieläpä nekin, jotka silloin tällöin käyvät kodissa vieraisilla, mielellään järjestävät itselleen syntymäpäivä- ja muut juhllaisuutensa sinne. Tuon tuostain onkin ruokahuone iloisesti valaistu, pitkällä pöydällä lumivalkoinen liina ja sille järjestetty kotoinen kahvikomento, ympärillä rupattavat vieraat.

Häitäkin on siellä vietetty, vihkiäisten päälle juhlistu, hauskoja illatsuja vietetty.

Oma kirjasto on hyvällä alulla ja sanomalehtiä tulee useita.

Piano on kotoisen väen käytettävänä ja saapipa vieraskin sillä soittajamahtiansa näyttää.

Nyt lienee tuskin enää yhtään henkilöä, joka ei luottaisi siihen, että "K. N. K." on ja pysyy pystyssä ja pidettynä laitoksena. Tyttäret kannattavat sitä asumalla joutoaikansa siellä ja yhtenään ovat "paikat ylösotetut", kuten ollakin pitää.

Mutta hauska piirre on myöskin se, että joukko miehiä käy säännöllisesti siellä aterioimassa ja mikäli emännöitsijä ilmoitti, lienevät miehet hyvän jou-

kon kolmatta tuhatta ateriaa pitkän honkaisen pöydän ääressä "K. N. K:ssa" jo nauttineet.

Tämä suomalaisten naisten perustama koti on herättänyt ympäristönsä huomiota. Se on esimerkiksi antanut monelle muullekin kansallisuudelle huomautuksen, että tällaisessa suurkylässä on naisten oma koti paljon tärkeämpi kuin ne monet laitokset, joita naisten rahoilla pystyssä pidetään. Myöskään, mikäli on kuulunut toisilta paikkakunnilta, joissa suomalaisia naisia on taajemmin, ei liene pitkäikään aikaa siihen, että tällaisia hyödyllisiä ja hyviä laitoksia alkaa useampiakin kohota.

Myötäistä on "K. N. K." tähän asti keskuudetaan valittujen emäntäin johdolla mennyt ja näyttää siltä, kuin tulevaisuus olisi kireästä ajasta huolimatta valoisa. Mutta on silläkin ollut omat vastuksensa.

Ei kauan aikaa sitten, uhkasi tulipalo viedä kokeisteyksen, missä mainittu koti sijaitsee. Ja jopa tulen liekit nuoleskelivät senkin seinä sekä vesi teki pillomuksiaan sisällä. Kuitenkin oli kalusto vakuutettu ja asukkaat siksi kylmäverisiä, ettei mitään erikoista vauriota tullut. Niin pelastuttiin pelkällä säikäyksellä sillä kertaa.

I. A. P. U—la.



Kesä-aamuna.

Sylin täysin, povin taajoin,
henkivedoin suurin, laajoin
kumpus luonto kukkahansa,
vapis oottain onneansa.

Sykkivät, tykkivät
aavistusta, heräävät
kirpos lehdon raikas rinta,
väräeli vetten pinta.

Lauleloita, karkeloita
hehkuisia, ihanoita
kuului kesäaamun alta,
henki, kuiskui kaikkialta.

Sirkun oli sorja soitto
niinkuin nuoren lemmen voitto,
maire tunteen helmilöitä,
raikas riemun sävelvöitä.

Seilas sorsat lahdelmalla
järven laajan laitamalla
keimaten ja leikin lentäin,
saarten salmiloitse entäin.

Haavan lehdet, koivun latve,
päivän rinta, kummun katve,
ulapan ja ilman helo,
kaikki kiehtoi uusi elo.

Huolten orja, — nosta pääsi!
Yksin itket ikävääsi.
Häädä hiitten surman suru;
toiveillas on riemun muru!

Eetu Aaltio.



Aurinko ja meri.

Olen jo aamutyynellä nostanut verkot merestä majaniemeni nenästä. Olen soutanut jyrkän kallion alitse hiekkarantaisen lahden pohjaan, jossa on virepuut petäjikön reunassa. Levitän pyydykseni nille kuivamaan, puhdistelen niitä ilmanhengen hivellessä hartioita ja auringon lämmittäessä selkää ja hiekan jalkaa. Oravia kurahtelee männykössä, lokit ja tiirat vaakkuvat puiden tasalla kiertoretkillään kalarannasta toiseen ja viklat ja rantasipit kahlaavat kuin kotilinnut loivalla rannalla, johon meri kantaa heille ravinnon ja jättää sen kuin tarjottimelle vetäytyessään itse hetkeksi pois.

Taampana maissa on kylä ja sen kalaranta, jossa seisoo pyynnistä palanneen kalastajan venheen purje, jota ei vielä ole kääritty kokoon.

Verkot jäävät siihen oikomaan ainojaan, seisoen ruskeana harsona vihreää metsää vasten. Niiden kuivamista odotellen kylven lahdessa, jonka hiekkapohja on kova kuin kallio ja johon sileä maininki hiljalleen keinu sisään suoraan Itämeren ulapoilta. Lämpenevä aurinko ja yhä virkenevä lounas on jo kuivannut verkot, jotka pian taas riippuvat pöyheinä katoksessaan, kumotun hylkyruuhun alla, valmiina illalla laskettaviksi. Askartelu niiden kanssa on joka-aamuinen ilo.

Aamiaiskutsu kuuluu majasta petäjikön läpi. Sinne johtaa havuneulapohjainen polku, joka kulkee ohitse muurahaispesän ja notkelmassa olevan suo-

silmäkkeen ja voisi yhtä hyvin viedä johonkin sisämaan umpilammen rannalla olevaan torppaan kuin majaan, joka on mantereen ja saariston viimeinen merta kohti.

Se on kallion suojassa, joka kääntää mereltä tulevan tuulen sen yli, kun taas pohjatuuli takertuu takana olevaan metsään. Se on piilossa kuin linnun pesä, yhtä näkymätön maalle kuin merelle. Mutta sinne kuuluu kaikki, mikä merellä äännähtää: lokkien itkü ja nauru, laivojen huudot, niiden koneitten hyrinä, kokkien kohina, ammunta ja majakan ulvonta sumussa.

Sen ovelta on vain harppaus kallion laelle, mistä ei ulospäin näy muuta kuin taivasta ja vettä ja joi-tain puuttomia luotoja ja uloinna meressä mataloita paasia, joilla hylkeet ojentelevat aamun paisteessa, pelkäämättä suurimpiakaan laivoja, mutta solahtaen aallon helmaan, niin pian kuin keksivät kalastajan ruuhun. Kaukoputki tuo ne kivenheittämän päähän tekemään siinä temppujaan kömpelöin päin ja muodottomin jaloin. Toisella karilla ruuhottaa suurlokin poika, odottaen emäänsä, kuvastuen taivasta vasten suurena ja kaua kenossa kuin viikinkilaivan keula.

Ulapalla tapahtuu aina jotain tai odotetaan tapahtuvaksi. Aterialta, kesken askareiden, työpöydän äärestä, levoltakin tempaa ääni, outo tai tuttu, sinne ylös tähyystämään, mikä on tuo laiva, kenen on tuo purjevenhe, kuka siellä soutaa verkoilleen tai siimoi-leen, mihin hän ne laskee, saako onkija tuolla mitään — joko tuuli tyyntyy, minne se nyt kääntyy? — joko pikkupojat tulevat kotiin mereltä? — tuollahan ne juuri tulevat. — Ja jos johonkin aikaan ei kuulu mitään, niin miksei kuulu? Eikö meressä ehkä juuri nyt ajelehti jotakin, eikö sieltä tule tänään mitään, koska tuli eilen? Tai: koska ei tullut eilen, ehkä tulee tänään?

Aurinko on pian ylimmillään, meren sini heleimillään, kesäpäivä kukkii, kaikki lehtensä levällään. Tuuli karehtii, vuoroin mereltä, vuoroin maista, tuoksuen milloin aallon suolaa, milloin havuneulan pihkaa, tai jollain näkymättömällä pientarella kukkivaa angervaa tai apilasta.

Pikku poikien purjevenhe lähenee heikossa tuullessa. Se on vain hiukan kallellaan, tehden rauhallisen, pysyvän kulman vettä vasten. Liekö mitään niin keikailevan sopusuhtaista, niin rauhallisen eloisaa kuin purjesiiven nousu vastahankaan. Ilma painaa, vesi tukee, toinen sysää, toinen pidättää, ja syntyy vaivaton liukuminen niinkuin merilinnun lento. Se pelkkä loitolta katseleminenkin keinuttaa mieltä, niinkuin olisin siellä mukana, ja poikien asennot, toisen kokassa, toisen perässä, ilmaisevat, että heidän onneensa ei voisi enää lisätä piirtoakaan.

Kaikki, mihin ryhtyy, muuttuu iloksi ja nautinnoksi. Mieli saa viihdykettä pienimmästäkin askartelusta. Verkon paikkaus, siiman selvittely, ongen pahlaimen laittelemine, nikartelu, verkkomerkin vuoleskelu tuottaa tyydytyksen kuin minkä tärkeimmän tehtävän suorittaminen. Sillä aurinko ja lämmin uudistavat soluja, verryttävät jäseniä, sujuttelevat jänteitä hyppystensä lomitse, minun itseni tarvitsematta mitään ponnistella.

Syntyy valoisa usko, selittämätön huolettomuus maailmasta ja sen menosta. Kaikki on hyvin ja oikein ja mikä ei ehkä ole, sille ei mahda mitään. Niinkuin täällä meren hengessä kaikki on laajapiirteistä, suorasukaista, yksinkertaista, jyrkää ja pysyvää, niin näyttää se täältä päin katsoen olevan muuallakin. Täällä ei kestä mikään mikä on lahoa, onttoa, haurasta ja mätää. Raskas aalto ja kova rantakallio kysyvät lujaa ruuhtaa ja airoa ja ehyyttä tullea. Mastopuussa ei saa olla madonsyömää. Purjeen pittää olla tiivis ja sen köyden tiukaksi punottu, jos

mieli ei revetä eikä katketa. Kuivat oksat karsii meri rantapuistostaan huolellisemmin ja säälimättömämmin kuin tarhuri omastaan. Huono täällä aina häviää ja hyvä jää.

Entä ajan kauhut, kaikki se surkeus siellä tuon ulapan autereen takana?

Onkohan niitä? Eihän sieltä mitään näy eikä mitään kuulu. Päivä huikaisee näkemästä muuta kuin mitä se itse tahtoo näyttää. Miksi pyrkisin näkemään muuta? Nuo harmaanruskeat tursoikin tuolla kuolemaa syöksevine sieraminein, jotka sumuisina aamuina hiipivät saalista vaanivien hirviöiden tavoin taivaan rannalla, ilmestyen yhtäkkiä ja kadoten samassa, valmiina ja kyetenkin yhden henkäyksensä iskulla tuhoamaan tuhannen miestä, ne liukuvat nyt auringossa valkeina ja keveinä ja viattomina kuin huvipurret, kääntäen aallon ympärilleen valkoiseksi pääremeeksi... Kymmenkertainen pamaus ja sitten kymmenen kertaa kymmenen peräkkäin, ja toisaalta toiset kuin kaikuna vastaten ja sitten yhteen sulaa... ehkä ne huhusivat vain huvikseen, Ahtolan iloittelevat jättiläistyttäret, ihmispäät, kalapyrstöt.

Jos olisi niinkuin sanotaan — jos juuri nyt meni pohjaan satoja — kuinka voisi samalla päivä paistaa noin, menemättä heti pilveen; kuinka voisi lounas olla noin leuto eikä yltyä luoja myrskyksi eikä taivaan ranta heti punertua verestä ja vihasta; kuinka meri karehtia vain yhä tyynempänä ja minä saada tästä kaikesta iloni?

Minä tahdon saada sen ja saankin, ainakin tänään ja huomenna, niin kauan kuin tätä kestää — tulkoon sitten mitä tulee — eikähän se olisi tulematta, vaikka minä tässä istuisinkin murhe helmasa, kerien rintaani epätoivon kerää.

Taas lapset siellä ilakoivat uimarannassa, pärskyttävät, kirkuvat, juosten ruumiit ruskeina ylös lämpimän kallion pankolle ja paiskautuen siitä pää

edellä veteen. Heidän riemunsa on meren ja aurin-
gon omaa riemua.

Miksen voi tästä kallion laelta kättäni ojentaen koskettaa jotain, joka soisi? Miksi ei ilmassa ole näkymättömiä kielisiä, joita myöten voisin, turvautumatta kuluneihin sanoihin, välittömästi kaukaisimmissa maanäärissä virittää toistenkin kuultavaksi sen, mikä täällä heläjää aamusta iltaan omassa mielessäni: tämän valon ja lämpimän, tämän taivaan sinen ja aallon loiskeen, äärettömyyden ja rannattomuuden, suuren riemun ja pienet ilot, unhotuksen ja uskon — kaikesta huolimatta.

Juhani Aho.



Ylpeys.

“Paras keino tulla petetyksi on uskoa itsensä muita paremmaksi” sanoo muuan kirjailija; ja kummin-
kin olemme kaikki, ilman poikkeusta, suuremmassa tai vähemmässä määrässä ylpeyden itsekkään tun-
teen alaisia. Ei ainoakaan ihminen voi kerskata ole-
vansa siitä täysin vapaa. Erityiset taipumukset, eri-
tyiset olosuhteet voivat tosin vaikuttaa, että se meis-
sä eri tavalla esiintyy, mutta povemme syvyydessä
uinailee kumminkin aina tämän rikkaruohon siemen,
joka vain tarvitsee vähän kostuketta kasvaaksensa
valtavaksi, hävittäväksi pahaksi.

Sen elossa olemisesta on meissä itsessämme pa-
ras todistus. Sillä jos emme olisi ylpeitä, niinkuin
olemme, emme valittaisi toisten ylpeydestä tai yl-
peyttä. Mutta, kuten jo sanoimme, se ilmaantuu niin
monella eri tavalla, toisessa se voi lähestyä mielet-
tömyyden rajoja, toisessa näyttäytyä loukatun itse-
tuntoisuuden muodossa.

Ylpeys on häpeällisimpiä meidän luonteemme
monista vioista. Se halventaa ihmisarvoamme paljon
suuremmassa määrässä kuin aavistammekaan; se te-
kee meidät naurunalaisiksi, niin, vieläpä narreiksikin.
Ja kumminkin kulkee ylpeyden riveissä lukematto-
mia! Monet ovat ehtineet niinkin pitkälle, että he
kaikissa omissa töissään ja teoissaan näkevät vain
täydellisyyttä, samassa kun he oman etevyytensä
tunnossa katselevat muiden tekoja ja toimia ylenkat-
seen vähennyslasilla. Näiden ihmisten sisässä pitää
yksinomainen “minä itse” ja oman etevämmyyden
tunto asuntoa; kaikki mitä he tekevät ja toimivat pe-
rustuu siihen. Näyttää siltä kuin olisi tällainen va-
kuutettu siitä, ettei maanpäällä mitään hänelle ver-
toja vetävää löydy, että hän on maan kunnia, niin
kai vaalenisi “minä” syyttää kaikki pois tieltään siimek-
seen, sanalla sanoen maailma muka ei voisi seisoa
ilman häntä. Luuloitellen etevyytensä korkeudelta
katselee ylpeä lähimäisiään. Hän ei huomaa niitä
säälin ja surkuttelemisen silmäyksiä, joilla muut
häntä katselevat, sillä jos hän niitä huomaisi, niin
kai vaalenisi luullun suuremmoisuuden kunnialoisto.

Ei ole olemassa mitään, joka tekee ihmisen niin
sokeaksi ja itseensä mieltyneeksi kuin ylpeys, tämä
kun imee eläkettä ihmisen puuttuvaisesta itsensä tun-
temisesta, jota ylimalkaan on sangen vaikea saavut-
taa. Me luulemme — ja luulo on, niinkuin tiedäm-
me, luonnollisimpia perittyjä tautejamme, jonka vai-
kuttavuudesta siveelliseen kehkeymiseemme aina
saamme olla varuillamme. Jos vain luulo saa löysät
ohjaket ja pääsee karkaamaan matkaan, saaden vie-
lä järkemme mukanaan, niin ei se estäviä rajoituksia
tiedä. Ja kuitenkin pitäisi ainoan pienen silmäyksen
itseemme vakuuttaa meitä puutteellisuudestamme,
erehdyksistämme ja vioistamme. Sillä onhan ihmi-
nen kaikkine etevyyksineen raihnaisin ja heikoin kai-
kista luoduista olennoista.

Mitä voi ihminen itsestään, mistä ylpeilee hän? Siitäkö, että esi-isäin kunnia heittää loistoaan hänen nimelleen? Paljas nimi on kukkaron kaltainen, joka kenties muinen sisälsi rikkauksia, mutta nyt on tyhjä.

Mistä ylpeilee hän? Siitäkö, että hänellä on suuria omaisuuksia? Oi, katsokoon ympärilleen! Omaisuus, rikkaus on katoava. — "Käsketä niitä, kuin rikkaat tässä maailmassa ovat, etteivät he ylpeilisi eikä panisi toivoansa katoavaisen rikkauden päälle", kirjoittaa Paavali Timoteukselle. Jos rikkaus voisikin tyydyttää elämämme kaikki toiveet, niin mitäpä hyötyä meillä rikkaudestamme on, kun seisomme haudan partaalla?

Vai ylpeileekö ihminen säädystensä? Muistakoon, että vaikka kuinkakin korkeaa säätyä hän olisi, hän kumminkin on samojen lakien alainen kuin kaikkein alhaisin. "Tähän asti pitää sinun tuleman", sanoo Herra, "ja ei etemmä. tässä pitää sinun korkeat aaltos asettuman."

Vai luuleeko ihminen suurten tietojensa takia olevansa muita etevämpi? Oi, oppineimmallakin on vielä paljon opittavaa.

Pois sentähden kaikki ylpeys! Avatkaamme sensijaan sydämemme nöyryyden hengelle. Ainoastaan nöyrässä, kuuliaisessa mielessä voi hän asua, joka sanoo: "Oppikaat minusta". Ainoastaan nöyrille kukoistaa onni — mutta ylpeitä vastaan seisoo Jumala.

Taistellessamme totuuden, oikeuden, nöyryyden ja kaiken kauniin ja pyhän puolesta, opimme siveyttä ja hyviä tapoja, opimme unohtamaan myös itsekäät ylpeät pyyteet, ja meistä tulee kunnollisia kansamme jäseniä.

Erittäin meidän nuorten mieliin tahtoisin painaa vielä muutamia neuvoja: Nuoret ystäväni! Ellemme nuoruudessamme vastusta himojemme kuohua, em-

me koko elinaikanamme voi niitä hillitä. Ellemme aikaisin tukahduta ylpeyden henkeä, seuraa se pahe meitä läpi elämän. Ellemme aikaisin totuta itseämme ahkeruuteen, olemme vast'edes pitävä työtä häpeänä, ja ainoastaan silloin kiitettävänä, kun tavoittelemamme maali ja huvitus sillä saavutetaan.

Nuorukainen, neiton! Jos tahdot kerta tuottaa onnea ja varallisuutta kodillesi, kunniaa vanhemmillesi ja siunausta synnyinmaallesi ja kansallesi, älä koskaan luovu seuraajattarestasi: uskonnosta!

Opi hillitsemään itsesi. Ole vaiti, kun väärä tunne tahtoo sinut valloittaa. Älä silloin toimi kun tunteet kadottavasi tyynen mielialasi.

Ole viisas! Pakene vääryyttä missä muodossa tahansa. Ole sääliväinen muita arvostellessasi, ankara itseäsi koitellessasi.

Ole toimielias! Älä tuhlaa aikaa, jos elo on sinulle rakasta, sillä aika sisältää elämää. Tahdonlujuus suurentaa voimiasi toisen verran, alttiiksi-anto ja uhraus lieventävät vaivan.

Ihminen, samalla eläinten ja jumaluuden sukua, elää luontonsa mukaisesti, kun hän alati kulkee eteenpäin. Jokainen korkeampi askel viisauteen ja hyvyyteen, jonka hän ottaa, korottaa häne onnellisuuttaan.

Ilman työtä ei ole sielun eikä ruumiin terveyttä, ja ilman sitä ei mikään onnellisuus ole mahdollinen. Luonto tahtoo sinua helmastaan hakemaan työllä aiheet toimeentuloosi ja nautintoosi.

Me olemme vain kerran nuoria. Lyhyt, liian lyhyt on nuoruuden aika. Siksi käyttäkäämmeikin se aika oikein ja jalosti. Kilpailkaamme siitä kuka parhaiten voi isänmaataan ja kansaansa palvella ja tyydyttää! Pois itsekkyyt! Nöyryydellä me voitamme paljon!

Karjalan Kanerva.

Sisältö:

	Siv.
Alkulause	7
Ajanlaskusta	9
Kirkollisista juhlista	9
Kalenteri osasto	10
Yhdysvaltain presidentit	34
Yhdysvaltain valtioiden vaaliajat	35
Vaailautakunnan äänimäärä presidentinvaalissa	39
Yhdysvaltain mitta- ja paino-järjestelmä	40
Siirtolaistulokkaiden matkan määrä	43
Kongressin kirjasto	44
Yhdysvaltain suurimmat kaupungit	45
Muutamia suuria satotuloja v. 1917	46
Yhdysvaltain sota-aikainen postitaksa	47
Tietoja Canadasta	48
Maaailman uskonnot	49
Suomen valtion kehitys puolen vuosisadan kuluessa	50
Eri maiden rahat, mitat ja painot	51
Maaailman suurimmat kaupungit	52
Lämpömittarit	52
Suomi uusissa vaiheissa, kirj. Eetu Aaltio	55
Yhteishyvä, runo, kirj. Aarni Kouta	60
Topeliuksen sadas syntymäpäivä, kirj. A.	63
Suomalainen musiikki Amerikassa, kirj. Vivo	69
Hallan uhatessa, runo, kirj. Orjanheimo	72
Puolueitten ulkopuolella, kirj. Aino Malmberg	75
Yölauluja, runo, kirj. L. Onerva	78
"Mene eteenpäin", kirj. Evert Määttä	79
Urhea kansa, kirj. J. W. Lähde	87
Lumihitaleiden kehtolaulu, kirj. Antti Rytkönen	90
Matkamustelmia Mainesta, kirj. Impi-Liisa Miettinen	91
Nocturno, runo, kirj. Ilmari Kianto	99
Canada on Suomalaisen siirtolaisuuden luvattu maa, kirj. J. A. Mustonen	101
Olen Pohjan suomalainen runo, kirj. Fred. M-V—a	115
Yhdysvaltain edustajahuone, kirj. A.	117
Vangittu kotka, runo, kirj. Pushkin	122
Suomalaisen maanviljelyksen kehitys Michiganin yläniemek- keellä, kirj. Juuso Hirvonen	123
Muutamia piirteitä Canadian suomalaisten elämästä, kirj. Oskar Hamstöm	129
Ilta, runo, kirj. Kare Kallio	141
"K. N. K.", kirj. J. A. P. U—la	142
Kesä-aamuna, runo, kirj. Eetu Aaltio	147
Aurinko ja meri, kirj. Juhani Aho	148
Ylpeys, kirj. Karjalan Kanerva	132
Kuvia ja ilmoituksia	



NAISET,

joita aiotte matkustaa New Yorkiin, ottakaa huomioonne,
että nyt olette tilaisuudessa sraamaan kodikkaan asunnon

Kalevan Naisten Kodissa,

765--43 Street,

Brooklyn, N. Y.



Sunset Dry Goods Store

779—40 St., Brooklyn, N. Y.

(Omistaja Hanna Kokkonen)

Suuri valikoima naisten ja
miesten vaateustarpeita. Va-
rastossa löytyy laaja valikoi-
ma naisten käsitöitä.

Ompeluseuroille 10 prosentin
alennus.



Huomatuitten Miesten Kuvia

kuten Matti Kurikan, Johan
Kockin y. m., voipi tilata seu-
raavilla hinnoilla: 25c, 35c, 75c
ja \$1.00. — Rahan tulee seura-
ta tilausta.

Selma Leeman,

Suomal. valokuvaaja

4224—8th Av., Brooklyn, N. Y.

Tulkaa Katsomaan!

Monipuolista rihkama- kan-
gas- ja vaateusliikettäni.

Suuri varasto korusompelu-
töitä; erikoisalana kotimaiset
verka- ja kanavatyöt.

Aistikkaita lenikkikankaita.
Yksinkertaisten lenikien ti-
lauksia vastaanotetaan.

Tilauksia postin kautta toi-
mitetaan varmaan ja nopeaan.
Ompeluseuroille 10 pros. a-
lennus.

H. J. Lindroos,

4124--8 Av., Brooklyn, N. Y.

Telef. Sunset 5997.

VALOA KOHTI

Julkaisu nykyajalle ja tulevalle.

Ilmestyy kerran kuukaudessa.
Käsittellee teosofiaa, salatiedet-
tä y. m. sen suuntaisia aatteita.
— Hinta \$1.50 vuosikerta. —

Tilataan osot:

VALOA KOHTI,
110 W. 82 St., New York, N. Y.

VALVOJA

Valvoja on kahden vuoden aikana kohonnut Michiganin johtavimmaksi suomalaiseksi lehdeksi. Kupaerialueelle leviää Valvojaa yli kolmetuhatta. Valvojan tilaajamäärä kohoaa säännöllisesti sentähden, että sen tilaajat ovat tyytyväisiä lehden kehittävään ja kohottavaan sisältöön.

Liittykää Valvojan tilaajaksi! Kehittäkää ja kohottakaa!

Valvoja ilmestyy kaksi kertaa viikossa. Tilaushinta: \$2.50 vuosikerta; \$1.25 puolivuotta. Suomeen ja Canadaan \$3.00 vuosikerta; \$1.50 puolivuotta.

Lähetäkää tilauksenne osoitteella:

VALVOJA,

Box 141,

Calumet, Mich.



AUTTAJA

Kristillinen uutislehti, ilmestyy joka torstai-aamu.

Tilaushinnat: \$1.50 Yhdysvaltoihin, \$2.00 ulkomaille.

Tammik. 1 p. 1918 jälkeen ovat tilaushinnat: \$2.00 tähän maahan ja \$2.50 ulkomaille.

Tilataan osoitteella:

AUTTAJA,

L.Box 63,

Ironwood, Mich.



TILATKAA PÄIVÄLEHTI

PÄIVÄLEHTI on ainoa vapaamielinen suomenkielinen uutislehti tällä manterella ja pitäisi löytää tiensä jokaisen edistysmielisen kansalaisen kotiin.

Tilaushinnat: Tammik. 1 p:stä alkaen tulevat olemaan: \$5.00 koko-, \$2.75 puoli- ja \$1.50 neljännes vuotta. — Tilaukset osoitettava:

PÄIVÄLEHTI, Box 455, Duluth, Minn.

—o—

HUOM.! Tilauksia otetaan tammik. 1 päivään asti seuraavilla hinnoilla: \$4.50 koko-, \$2.50 puoli- ja \$1.40 neljännes vuodelta. — Rientäkää käyttämään hyväksenne alhaista hintaa!

*Amerikan vanhin suomalainen
Sanomalehti*

UUSI KOTIMAA

Ilmestyy New York Millsissä, Minn. ,

Tilaushinta: \$1.75 vuodelta, puoli vuotta \$1.00.

Näytenumeroita lähetetään pyydettyä. Tilataan osoitteella:

UUSI KOTIMAA,

New York Mills,

Minnesota.

NEW YORKIN UUTISET

itsenäinen, vapaamielinen, kahdesti viikossa ilmestyvä
sanomalehti.

Tilaukset: \$2.75 vuosikerta, \$1.50 puolivuotta.

Ensiluokkaista Kirjapainotyötä

tehdään kohtuullisilla hinnoilla New Yorkin Uutisten
kirjapainossa. Kysykää hintoja.

NEW YORKIN UUTISET,

740—40th Street,

Brooklyn, N. Y.



Suomen Kirjavarastosta

saatte kaikki kirjanne edullisimmin.

Laajin varasto suomenkielistä kirjallisuutta.
Kirjastoihin tilattaessa erikoisalennus. Pyytäkää
varastoluetteloa jotka lähetetään vapaasti.

SUOMEN KIRJAVARASTO,

4221—8th Avenue,

Brooklyn, N. Y.



John E. Bontisen Automobiili-Liike

Myöskin hevosta vuokrattavana
kohtuullisilla hinnoilla.

Puhelin 151.

Box 380.

Balsam St. No. 59.

Copper Cliff,

Ontoria.

F. J. Morland

Ainoa suomalainen

Kahvin ja Teen

tukkuliike Canadassa. Suosi-
tan erittäin käytettäväksi mi-
nun purkki-kahviani

“Koko perheen suosima”.

Vähittäismyyjiä m. m. kauppa.
T. Franssi, Copper Cliff, Ont.

Verner Koivulan Leipuri-Liike

on ainoa suomalainen leipuri-
liike Keski-Ontariossa. Val-
mistaa kovaaleipää, korppuja
y. m. leivoksia.

Box 113, COPPER CLIFF, ONT.

Jälleenmyyjä kaup. T. Franssi,
Box 380, Copper Cliff, Ontario.

Tel. 975.

Carl A. Onkka

SUOMALAINEN

LAKIMIES

P. Savolaisen yläkerrassa.

VIRGINIA, MINNESOTA.

CANADAN UUTISET

Vapaa, Itsenäinen ja ainoa suo-
malainen sanomalehti Canadassa

Canadian Uutisissä Oppi, Tieto, Hyöty, Huvi, Kaikki
yhteen kokoontuvi. Lukekaa! Tilatkaa!

On saavuttanut harvinaisen suuren lukijakunnan.
Kaikki tunnustavat sen pirteäksi, monipuoliseksi ja hy-
västi toimitetuksi sanomalehdeksi.

Nyt on sopiva aika se tilata voidaksemme seurata Canadian
rientoja ja yleismaailmallisia asioita.

Koko vuodeksi Yhdysvaltoihin ja Suomeen tilattuna se
maksaa \$2.50.

Koko vuosikerta Canadassa \$2 ja puoli vuosikerta \$1.25.

Ilmoittajille se on ainoa ja oivallinen väline, jonka avulla
voivat lähestyä Canadian suomalaisia.

Toimeliaita asiamiehiä ja ilmoitusten hankkijoita otetaan
kaikkialle. Pyytäkää näytenumeroita.

CANADAN UUTISET,

Box 260, Port Arthur, Ont., Canada.

05	607/2008
Luokka/Klass	Kartunta n:o Accession nr
Tekijä/Författare	
Siirtokansan kalenteri 1918	
Nimeke/Titel	

Eemeli Aallon KIINTEIMISTÖKONTTORI O.-Y.

Tampereella

Läntinenkatu 25. Telefoonit 1000 ja 1500

Haarakonttorit:

Helsingissä

Lahdessa

Itä-Heikinkatu 11. Tel. 11076. Harjukatu 28. Tel. 450

Waasassa

Waasapuisto 9. Tel. 989.

Liike vuosien varrella on saanut jakamattoman luottamuksen ja on kasvanut Suomen suurimmaksi, tarjoten aina runsaasta varastostaan kaupunkitaloja, maataloja, lohko- ja palstatiloja, huviloita, kauppaliikkeitä ja teollisuuslaitoksia.

Mr. Eemeli Aalto on saapunut New Yorkiin, ¹³⁷173 W. 95th St., viipyen ensi Maaliskuuhun ja antaa lähempiä tietoja (Tel. Riverside 4183) ja vastaa auliisti kirjeisiin.



SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI
MIGRATIONSINSTITUTET
Pohjanmaan aluekeskus
Österbottens regioncenter

Copper Cliffissa, Ontario, Canada.

Suomalainen Kansan-Opisto

(Ainoa suomalainen oppilaitos Canadassa)

OPINTOJARJESTYS:

Englanninkielen osasto maanantai- ja torstai-iltoina klo 7—9.

Soitto-osasto tiistai-iltoina klo 6—8.

Laulu-osasto tiistai-iltoina klo 8—9; lisätunnit eri ilmoitusten mukaan.

Käsityö- ja koruompeluosasto keskiviikko iltoina ompeuseuran illanvieton yhteydessä.

Suomenkielen ja kirjallisuuden osasto perjantai-iltoina klo 7—8.

Suomalaisten kansallisleikkien osasto perjantai-iltoina klo 8—9.

Talousoosasto lauantaina klo 2—6 iltapäivällä.

Seminaariosasto (englanninkielen opettajiksi ja kristillisen sunnuntaikoulutyön ja nuorisotyön johtajiksi aikoville) keskiviikko-iltoina klo 6—8 pappilassa. Lisätunnit eri ilmoitusten mukaan.

Kansan-Opistoon pyrkivät voivat ilmoittautua opettajille Opistolla yllämainittuina aikoina, tahi Opiston johtajalle pappilassa. Lähempiä tietoja saa Copper Cliffin Suomalaisesta pappilasta, 86 A. Balsam St. Puh. No. 192, ja kirjeellisesti Opiston johtajalta pastori Heinoselta. Os. Rev. Arvi I. Heinonen, Box 383, Copper Cliff, Ont., Canada.

Toisilta paikkakunnilta tuleville koululaisille hankitaan asunto kun ilmoittavat Opiston johtajalle.

Opetus ja oppivälineet, kirjat y. m. annetaan oppilaille Opiston puolesta maksutta.

Syyslukukausi alkaa syyskuun ensi viikolla ja kevätlukukausi tammikuun toisella viikolla.

Kesäkoulu-osasto lapsia varten toimii heinä- ja elokuun aikana.

Copper Cliffin Suomalainen Presbyteriseurakunta.

Arvi I. Heinonen, pastori ja Kansan-Opiston johtaja.